EMIL BRUNNER

Temeiurile credinţei creştine

EDITURA HERALD

TEMEIURILE CREDINȚEI CREȘTINE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BRUNNER, EMIL
TEMEIURILE CREDINȚEI CREȘTINE / Emil Brunner;
trad., cuvânt introd.: Nedu Ovidiu Cristian;
București : Herald, 2009
Bibliogr.
ISBN 978-973-111-126-1
I. Nedu, Ovidiu Cristian (trad.)
28

Emil Brunner
Unse Glaube
Eine christliche Unterweisung
© Gotthelf-Verlag
1935, Zürich-Leipzig

EMIL BRUNNER

Temeiurile credinței creştine

Traducere, cuvânt introductiv şi note:
OVIDIU CRISTIAN NEDU

EDITURA HERALD
București

Redactor:
Radu Duma

Realizare grafică:
Victor Zugravu

Lector:
Paul Acsinte

Tehnoredactare:
Alexandu Leicescu

© Toate drepturile asupra prezentei versiuni în limba română aparţin Editurii Herald. Reproducerea integrală sau parţială a textului sau a ilustraţiilor din această carte poate fi făcută numai cu acordul editorului.

CUVÂNT INTRODUCTIV

Emil Brunner, teolog reformat elveţian, este considerat, alături de Karl Barth, drept unul dintre principalii promotori ai curentului „neo-ortodox" din teologia protestantă, curent care s-a dorit a fi o reacţie la teologia liberală devenită foarte populară la sfârşitul secolului XIX - începutul secolului XX şi o revenire la teologia reformată tradiţională. Influenţa liberalismului este însă simţită în scrierile neo-ortodocşilor, care reprezintă mai degrabă o poziţie intermediară între Reformă şi liberalism.

Brunner s-a născut în Winterthur, în apropiere de Zürich, pe 23 decembrie 1889. A studiat teologia la universităţile din Zürich, Berlin cât şi la Union Theological Seminary, în New York (1919-1920).

Între 1916 şi 1924 a fost pastor în Obstalden, un sat din Alpi. Începând cu 1922 predă la Universitatea din Zürich, iar din 1924 este numit titular al cursurilor de Teologie Sistematică şi Teologie Practică în această universitate, unde a rămas până la pensionarea sa, în 1953. În perioada 1937-1938 a fost invitat să predea în SUA, la Princeton Theological Seminary. După pensionare, timp de 2 ani (1953-1955), a predat în Japonia, în Tokio, la International Christian University.

A fost foarte implicat în mişcarea ecumenică cât şi în alte organizaţii parabisericeşti, cum ar fi YMCA, al cărei consilier în materie de teologie a fost. Dezamăgit de Biserica mult prea instituţionalizată a vremurilor sale, a pledat mult în favoarea bisericilor libere. În acest sens a susţinut mişcări cum ar fi Oxford Group Movement şi curentul creştin japonez Mukyokai (Non-biserica).

În timp ce se întorcea din Japonia către Elveţia a suferit o hemoragie cerebrală care i-a afectat mult condiţia fizică; în final, aceasta a condus la moartea sa, pe 6 aprilie 1966.

Principalele sale scrieri sunt: *Experiență, cunoaștere și credință* (1921); *Misticism și Cuvânt* (1924); *Filosofia religiei din perspectiva teologiei protestante* (1927); *Mediatorul* (1927); *Teologia crizei* (1929); *Dumnezeu și omul* (1930); *Cuvântul și lumea* (1931); *Imperativul divin* (1932); *Temeiurile credinței creștine* (1935); *Omul revoltat. Un tratat de antropologie creștină* (1937); *Adevărul ca întâlnire* (1937); *Întâlnirea dintre divin și uman* (1943); *Cred în Dumnezeul cel Viu. Mesaje pe tema crezului apostolic* (1945); *Dreptate și ordine socială* (1945); *Revelație și rațiune. Doctrina creștină despre credință și cunoaștere* (1946); *Creștinism și civilizație* (2 vol. 1946, 1947); *Dogmatica* (vol. I, *Doctrina creștină despre Dumnezeu*, 1946; vol. II, *Doctrina creștină despre creație și răscumpărare*, 1950; vol. III, *Doctrina creștină despre biserică, credință și restaurare*, 1960); *Pricina de poticnire a creștinismului* (1951); *Înțelegerea greșită a Bisericii* (1952); *Marea invitație* (1953); *Speranța veșnică* (1954); *Comentariu la Epistola către Romani* (1959).

Lucrarea de față reprezintă o foarte succintă expunere a mesajului creștin, în ceea ce Brunner consideră a fi esența sa. Brunner evită să discute aici aspecte controversate ale mesajului creștin; sunt evitate chiar și elaborările teologice. Prin caracterul său succint și pertinent lucrarea a cunoscut o mare popularitate[1].

Abordări existențialiste în teologie

Filosofia secolelor XVIII și XIX, prin noile criterii epistemice propuse de Kant sau de filosofii empiriști, a creat o anumită situație de criză în domeniul teologiei. Era vizat în special modul în care teologia ar fi reușit să își valideze propriile sale enunțuri, să apere valoarea obiectivă a conceptelor și a afirmațiilor sale. Atât Kant cât și empirismul, aflat în plină ascensiune la sfârșitul secolului XIX-începutul secolului XX, au susținut că este imposibilă reprezentarea, conceptualizarea

[1] Conform cu semnalările lui I. John Hesselink, în articolul „Emil Brunner: A Centennial Perspective", apărut în *The Christian Century*, 13 decembrie 1989, p. 1171; în 1989 lucrarea era deja tradusă în nu mai puțin de 19 limbi.

unui obiect despre care nu avem niciun fel de date empirice, niciun fel de „apercepții", în limbajul lui Kant. Prin acest criteriu epistemic, obiectivitatea și chiar semnificația în genere a conceptului central al teologiei, conceptul de „Dumnezeu", erau serios periclitate.

O încercare de a se ieși din această situație de criză a fost transferarea semnificației afirmațiilor religiei în domeniul subiectivității umane. Unul dintre primii teologi liberali, Ritschl, a redus religia la etică, la asumarea unui anumit sistem valoric de către individ.

O încercare mai complexă de a apăra validitatea afirmațiilor teologice în noul context epistemic a fost cea elaborată de filosofia și teologia existențialistă. Deși existențialismul este în foarte mare măsură focalizat asupra subiectului uman, abordarea nu este una exclusiv subiectivistă, iar aceasta deoarece se face apel la Dumnezeu, considerat a fi altceva decât un element ce ține de subiectivitatea umană. Însă diferența fundamentală dintre abordarea teologică clasică și noua abordare propusă de existențialism este aceea că, pentru existențialiști, Dumnezeu nu este un obiect, ci un subiect, Subiectul prin excelență, nu este o entitate, ci o persoană. Așadar, cunoașterea lui Dumnezeu nu reprezintă cunoaștere a unui obiect și astfel teologia nu este în niciun fel amenințată de noile criterii epistemice propuse de kantianism sau de empirism.

Noua modalitate de a considera cunoașterea lui Dumnezeu, mai mult ca o relație personală, ca o întâlnire între două persoane, decât ca reprezentare a unei entități sau stări de fapt, a permis existențialismului să privească cu multă detașare normele logice care reglementau cunoașterea umană. Kierkegaard s-a simțit liber să scoată în evidență paradoxurile, absurditățile ce caracterizează doctrina creștină, dar pe care totodată el le-a considerat nu ca neajunsuri, ci ca indicii ale faptului că domeniul de care ține credința creștină este unul superior planului empiric și, prin aceasta, el a putut susține că nu e nimic surprinzător în faptul că afirmațiile creștinismului sfidează logica umană. Rațiunea umană neavând acces la domeniul divinului, convertirea nu reprezintă atât o decizie

rațională, cât, mai degrabă, un „salt al credinței", o atitudine plină de pasiune a individului care se dedică cu întreaga sa ființă unui Dumnezeu care nu îi este decât foarte vag cunoscut.

Existențialismul, în mare parte cu scopul de a contracara noile exigențe epistemice ale filosofiei vremii, a insistat mult asupra diferenței dintre cunoașterea religioasă, considerată mai degrabă ca o relație personală, și orice alt tip de cunoaștere ce vizează un obiect. Dumnezeu nu poate deveni niciodată obiect al cunoașterii datorită caracterului său absolut, care face imposibilă circumscrierea sa în concepte umane. Dumnezeu, cunoscut ca obiect, ar fi fost inclus într-o anumită categorie determinată și, prin faptul că ar fi primit determinații, ar fi fost inevitabil limitat. Din perspectiva cu tentă panteistă pe care o adoptă, Paul Tillich a arătat că nu este cu putință să discutăm despre Dumnezeu ca despre un obiect din simplul motiv că Dumnezeu este anterior ontologic dihotomiei subiect-obiect, este supraordonat acestei dihotomii. Brunner chiar consideră că Dumnezeu este Subiectul prin excelență; Dumnezeu nu poate deveni niciodată obiect al cunoașterii deoarece aceasta ar presupune limitarea sa. Așadar singura modalitate imaginabilă în care ar Dumnezeu ar putea fi cunoscut este aceea a revelării de Sine a lui Dumnezeu în contextul unei interacțiuni personale.

Brunner a propus abandonarea acelui Dumnezeu care poate fi gândit și înlocuirea sa cu Dumnezeul care ne cheamă la El și căruia noi trebuie să îi răspundem. Sau, după cum remarcă Reinhold Niebhur, adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu nu se exprimă printr-o propoziție neutră, având subiectul la persoana a treia, de genul „Există Dumnezeu", ci printr-o mărturisire personală, făcută la persoana a doua, printr-o afirmație de genul „Tu ești Dumnezeul meu!". Teologii existențialiști au insistat întotdeauna asupra faptului că nu este cu putință să vorbim *despre* Dumnezeu, iar aceasta a condus la o abordare mult diferită a problemelor teologice, comparativ cu abordarea teologică tradițională.

Cunoașterea lui Dumnezeu, fiind mai degrabă de tipul interacțiunii personale, elementele existențiale, subiective, ale

acestui tip de cunoaştere devin mai importante decât cele de ordin cognitiv. Autorii existenţialişti au discutat relaţia dintre om şi Dumnezeu în termenii unei relaţii de tip „eu-tu". Decizia personală a subiectului acestei cunoaşteri, pasiunea sa, angajamentul său faţă de cel pe care îl cunoaşte, reprezintă elementele esenţiale implicate în cunoaşterea lui Dumnezeu. Subiectul şi condiţia sa sunt întotdeauna conţinute în mod implicit în acest tip de cunoaştere. Kierkegaard a scos în evidenţă importanţa pasiunii, a dorinţei, a interesului existenţial pe care subiectul le simte faţă de ceea ce cunoaşte; mai mult chiar, el a considerat că adevărul unei afirmaţii cu privire la Dumnezeu este dat de nivelul de implicare existenţială a subiectului cunoaşterii.

Modul în care un om ajunge să îl cunoască pe Dumnezeu dă seama de caracterul de interacţiune personală al acestei cunoaşteri. În creştinism, Dumnezeu poate fi cunoscut doar prin medierea lui Isus Christos; întruparea lui Dumnezeu în Isus Christos, natura specifică a lui Isus, natura sa de Dumnezeu-om, reprezentau condiţiile care făceau posibilă cunoaşterea lui Dumnezeu. Creştinismul pune semnul echivalenţei între cunoaşterea lui Dumnezeu şi întâlnirea lui Isus Christos; prin aceasta, teologii existenţialişti s-au simţit îndreptăţiţi să susţină că cunoaşterea lui Dumnezeu preia caracterul personal al întâlnirii dintre un om şi Isus Christos. Cunoaşterea lui Dumnezeu devenea totuna cu relaţia dintre două persoane: omul în cauză şi Isus Christos, Dumnezeu făcut om.

Existenţialismul şi-a formulat uneori propriul său credo ca „existenţa precede esenţa"; altfel spus, ceea ce se arată subiectului, experienţa subiectului, deţine o anumită preeminenţă în raport cu ceea ce există în mod obiectiv, în raport cu fiinţa obiectului. Aplicarea acestui principiu în teologie a condus la eliminarea teoriilor substanţialiste cu privire la divinitate, la respingerea abordării ontologic-metafizice a divinităţii, a lumii şi a relaţiilor dintre acestea, abordare care altfel avea un rol foarte important în orice sistem teologic. Dumnezeu încetează să mai fie discutat în calitate de fiinţă; mai degrabă, Dumnezeu interesează ca persoană cu care omul

relaționează. Nu ce este Dumnezeu *în sine* i-a interesat pe teologii existențialiști, ci ce reprezintă Dumnezeu *pentru om*.

Cum este cazul cu majoritatea sistemelor filosofice sau teologice, și existențialismul trebuie considerat ca o încercare de a combate, de a contrabalansa un sistem rival; aceasta explică și insistența exagerată asupra subiectivității și tendința de a se debarasa de tot ceea ce este obiectiv, substanțial. Încercând să combată abordarea obiectivistă în teologie, existențialismul a alunecat într-un subiectivism exacerbat. Teologia existențialistă tinde să facă din decizia de a crede și din alegerea unui obiect al credinței (sau, mai degrabă, a unui subiect al credinței) ceva aleatoriu, un act pur subiectiv.

Adevărul ca întâlnire personală

Fiind în bună măsură influențat de filosofia existențialistă a lui Ferdinand Ebner și mai ales de cea a teologului evreu Martin Buber, Brunner abordează creștinismul dintr-o perspectivă existențialistă. Adevărul încetează a mai fi o doctrină despre un anumit obiect și devine întâlnirea cu un subiect, cu subiectul absolut care este Dumnezeu. Esența creștinismului este întruparea lui Dumnezeu în Isus Christos și, prin aceasta, realizarea unei punți de legătură, a unei întâlniri între Dumnezeu și lume. Brunner vede această întâlnire dintre Dumnezeu și lume, care dă esența creștinismului, nu doar la nivel cosmic, ci și la nivel individual. Esența condiției de creștin constă în a avea o întâlnire personală cu Dumnezeul întrupat în Christos. Adevărul creștin, care face ca un om să fie creștin, încetează a mai fi o dogmă, ci constă, pur și simplu, dintr-un eveniment real, din întâlnirea cu Dumnezeu în Isus Christos. Doar schematismul unei întâlniri de genul „eu-tu" este adecvat adevărului creștin, nu și formalismul logic care se aplică cunoașterii referitoare la un obiect.

Omul nu dobândește o anumită cunoaștere în urma acestei întâlniri personale; mai degrabă, el dobândește o nouă viață, trăită în părtășie cu Dumnezeul pe care acum îl întâlnește. Brunner nu face altceva decât să aplice schematismul întâlni-

rii personale relației dintre om și Dumnezeu. Așa cum într-o relație personală un om nu doar cunoaște anumite lucruri despre partenerul său, ci trăiește alături de acesta, este transformat în mod efectiv de acest partener, același lucru e valabil și în cazul întâlnirii dintre om și Dumnezeu. Deoarece, în calitatea Sa de Subiect divin, Dumnezeu, cel dintâi, îi adresează omului o chemare, o invitație, a avea o întâlnire personală cu Dumnezeu și, implicit, a-l cunoaște pe Dumnezeu, nu înseamnă nimic altceva decât a auzi chemarea lui Dumnezeu și a răspunde la această chemare.

În contextul acestei întâlniri, Dumnezeu nu îi revelează omului un set de adevăruri, de doctrine, ci se revelează pe Sine Însuși; Brunner contrazice abordarea teologică tradițională, potrivit căreia Dumnezeu ar revela anumite lucruri *despre* Sine. Mai degrabă, am putea spune că Dumnezeu își revelează voia Sa omului, însă nici această revelație nu trebuie interpretată într-un mod abstract, neutru, ci ca o chemare, ca un imperativ pe care Dumnezeu, în calitate de „Eu", îl adresează omului, în calitate de „tu".

Brunner a negat caracterul propozițional, discursiv, al actului de revelare de Sine a lui Dumnezeu; Dumnezeu pur și simplu se arată în persoana Sa, ne copleșește cu prezența Sa. El nu ne transmite niciun fel de propoziții *despre* El, ci *vine* El însuși către noi. Bineînțeles că, pentru Brunner, Biblia nu reprezintă decât o mărturie cu privire la revelație, o atestare a acestei revelații, însă nu revelația însăși, revelația neînfățișându-se sub formă propozițională.

Întâi de toate, această revelare de Sine a lui Dumnezeu ia forma întrupării Sale în Isus Christos. Brunner acceptă însă și existența unei revelări a lui Dumnezeu către fiecare individ în parte, prin Duhul Sfânt. Trăirea în Duh, mărturia Duhului nu sunt altceva decât o modalitate interioară în care se realizează întâlnirea personală dintre Dumnezeu și om. Viața în Duh este lipsită de valențele cognitive care îi sunt adesea atribuite. A fi inspirat de Duhul Sfânt, a fi plin de Duhul Sfânt, înseamnă a fi însuflețit de un nou tip de trăire. Brunner nu identifică niciun fel de dimensiuni cognitive ale acestei experiențe. Ti-

pul de vorbire care exprimă cel mai bine această întâlnire nu este atât expunerea discursivă, cât limbajul închinării sau cel al rugăciunii.

Este mai adecvată descrierea adevărului ca un act, ca un eveniment, decât ca o doctrină. Este mai potrivit să se afirme despre cineva că este în adevăr, decât că posedă adevărul.

Atunci când este considerată din perspectiva lui Dumnezeu, această relație personală dintre om și divinitate se arată sub forma revelării de Sine a lui Dumnezeu. Din perspectiva omului, relația se înfățișează sub forma credinței, a răspunsului pe care omul îl dă chemării lui Dumnezeu. Bineînțeles că, așa cum revelarea de Sine a lui Dumnezeu nu ține de planul cognitiv, ci de cel existențial, și credința reprezintă mai degrabă ascultare, încredere, un anumit tip de trăire, decât consens dat unei anumite doctrine. Crezul creștin este „Isus Împărat!", cu tot ceea ce implică această proclamație; este vorba mai degrabă de o exclamație, de o asumare plină de urmări în plan existențial, și nu despre afirmarea unei dogme.[1] Brunner, în acord cu Harnack, deplânge tendința formelor istorice ale creștinismului de a considera credința ca fiind focalizarea asupra dezvoltărilor dogmatice, filosofice, cu privire la Christos și nu asupra lui Christos însuși. Convertirea nu este determinată atât de aderarea la un nou tip de reprezentare a lumii cât, mai degrabă, de criza existențială pe care o simte ființa umană atunci când devine conștientă de adevărata sa condiție și când îl descoperă pe Dumnezeu ca singura salvare din această situație disperată.

În deplin acord cu filosofia existențialistă, Brunner atrage atenția asupra condiției disperate, plină de limitații, de necunoscut, și sortită într-un mod fatidic morții, a ființei umane[2]; totodată, în calitatea sa de teolog, Brunner indică spre Dumnezeu ca salvare a ființei umane din această condiție. Astfel că Dumnezeu nu ține atât de planul cunoașterii pe care ar putea-o omul dobândi, cât, mai degrabă, de planul existențial. El este

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 17, 18.

[2] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 23.

Salvatorul, cel în funcție de care un om își reorientează întreaga sa viață, cel care conferă omului un nou temei valoric și dă un nou sens și o nouă speranță vieții umane.[1] Convertirea reprezintă mai degrabă un efect al disperării pe care o experimentează omul care privește cu realism spre sine însuși și al speranței pe care o dobândește atunci când îl întâlnește pe Dumnezeul cel iubitor, și nu rezultatul dobândirii unei noi reprezentări a lumii, reprezentare care l-ar include și pe Dumnezeu.

Statutul elaborărilor doctrinare în teologia existențialistă

Una dintre principalele provocări ale teologiei existențialiste a fost aceea de a explicita statutul doctrinelor creștine, în condițiile în care se susține deopotrivă că revelația creștină nu are un caracter propozițional. Nu este tocmai evident cum ar putea fi corelată revelarea personală a lui Dumnezeu cu anumite afirmații din crezurile creștine, cum ar fi cele despre creație sau despre împărăția viitoare a lui Dumnezeu. Foarte problematică este și distincția radicală pe care teologia existențialistă încearcă să o traseze între condiția de subiect și cea de obiect; chiar dacă subiectul reprezintă ceva mai complex decât obiectul, totuși, el pare să înglobeze și ceva din condiția de obiect. Atunci când avem în vedere relația dintre om și Dumnezeu, este oare posibil ca Dumnezeu să se înfățișeze strict sub forma unui subiect și nicidecum sub cea a unui obiect? Sau, altfel spus, este posibilă o întâlnire cu Dumnezeu fără ca acela care îl întâlnește să nu știe nimic *despre* El?

De fapt, teologia existențialistă nu a alunecat niciodată într-o formă extremă de iraționalism, care ar nega orice relevanță a cunoașterii discursive în domeniul experienței religioase. În ciuda statutului problematic al cunoașterii religioase înfățișată sub formă discursivă, elaborări dogmatice pot fi întâlnite în scrierile teologilor existențialiști. Nici Brunner nu

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 1.

dă prea multe explicaţii în legătură cu modul în care experienţa întâlnirii personale dintre Dumnezeu şi om este transpusă în formulări discursiv-propoziţionale; totuşi el susţine că lucrul acesta este cu putinţă. Biblia însăşi reprezintă o astfel de consemnare propoziţională a revelaţiei; teologia, dogmatica, reprezintă tot astfel de elaborări discursive ale întâlnirii personale dintre Dumnezeu şi om.

Această abordare a dogmaticii, văzută ca elaborare filosofic-discursivă a revelaţiei non-propoziţionale, conferă corpusului doctrinar un statut mult diferit de acela care îi este atribuit în mod tradiţional. Întâi de toate, dogma nu poate niciodată să reprezinte adevărul însuşi; doar Christos, doar întâlnirea dintre om şi divinitate reprezintă, la modul strict, adevărul. O dogmă poate cel mult să indice către adevăr, poate chiar să sprijine adevărul, însă fără a putea reprezenta ea însăşi adevărul. Brunner dă dovadă de multă flexibilitate în evaluarea dogmelor creştine; elaborarea dogmatică reprezintă un proces dialectic, constituit din etape succesive, care adesea anulează, substituie o etapă anterioară. Dezvoltările dogmatice pot cunoaşte o mare diversitate în timp, pot lua chiar şi forme contradictorii, fără ca aceasta să le compromită în vreun fel; aceasta deoarece rolul lor nu este acela de a surprinde adevărul, ci de a indica către adevăr, iar în contextele cultural-filosofice de o mare diversitate în care este propovăduit mesajul creştin o mare varietate de formulări dogmatice pot realiza această sarcină. Validitatea enunţurilor teologice încetează a mai fi ceva static, ci are mai degrabă un caracter dinamic şi poate suferi modificări de-a lungul timpului. Chiar şi propoziţii false ar putea, în anumite circumstanţe, să sprijine credinţa creştină, să indice cu succes către Dumnezeul cel viu şi către întâlnirea personală cu El. Brunner chiar consideră că failibilitatea este o caracteristică intrinsecă a doctrinei creştine, însă fără ca aceasta să o discrediteze în vreun fel. Nu conţinutul însuşi al doctrinei are o importanţă decisivă, ci modul în care o doctrină, într-un anumit context cultural-filosofic, arată către adevăr.

Relevant în acest sens este modul în care Brunner abordează problema Trinității. Atrăgând atenția asupra absenței oricărei referiri la Trinitate în Biblie, el merge chiar mai departe și sugerează o posibilă origine a acestei doctrine în păgânism, știut fiind faptul că multe din credințele religioase prezente la începutul erei creștine în Asia Mică și în Europa implicau un panteon trinitar. Totuși, aceasta nu discreditează doctrina Trinității, iar Brunner chiar susține că aceasta a avut un rol salutar în acerbele dispute din primele secole creștine referitoare la divinitatea lui Christos și a Duhului Sfânt. Doctrina Trinității, indiferent care ar fi originea sa, indiferent dacă este adevărată sau falsă în interpretarea sa ontologică (Brunner pare să accepte această doctrină, însă într-o interpretare modalist-economică), a reușit să ofere o explicație cu privire la modul în care este posibilă divinitatea lui Isus și cea a Duhului Sfânt, care i-a satisfăcut pe mulți. Prin aceasta, ea a sprijinit întâlnirea personală dintre om și Dumnezeul care s-a întrupat în Christos și care este prezent în viața credinciosului prin Duhul Sfânt. Mai mult chiar, Brunner susține că dogma Trinității formează poate cel mai adecvat cadru conceptual pentru explicitarea și înțelegerea revelației personale a lui Dumnezeu.

Așadar, conform lui Brunner, varietatea pe care doctrina creștină a cunoscut-o de-a lungul istoriei nu constituie un neajuns; unitatea doctrinei creștine este mai degrabă de tip dialectic decât de tip sistematic.

Brunner s-a opus interpretării teologiei ca o știință ce ar sistematiza anumite adevăruri; mai degrabă, el a considerat că sistematizarea este chiar imposibilă în ceea ce privește unele aspecte ale propovăduirii creștine.[1] Încercările de a sistematiza conținutul mesajului creștin nu doar că eșuează, ci sunt considerate chiar nocive pentru credință. Sistematizarea face ca adevărul viu, dinamic, adevărul care „are loc", să devină o simplă formulare dogmatică, iar Dumnezeul cel viu, Dumnezeul personal, Dumnezeul care se întâlnește cu omul, să

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 7.

devină o entitate metafizic-speculativă, având un caracter mai degrabă abstract.

Dată fiind această distincție dintre dogmă și adevăr, completitudinea adevărului nu trebuie să mai fie regăsită, în mod necesar, la nivelul dogmei. Practica teologică a scos în evidență dificultatea și chiar imposibilitatea fățișă de a explica pe cale rațională anumite elemente din propovăduirea creștină. Brunner exprimă un scepticism principial cu privire la capacitatea rațiunii umane de a formula vreodată o explicație satisfăcătoare în privința următoarelor aspecte: cum a fost posibilă căderea în păcat a omului[1]; cum este posibilă existența răului într-un univers stăpânit de un Dumnezeu bun[2]; cum este cu putință ca doctrina alegerii pentru mântuire să nu implice, în mod corelativ, și o doctrină a alegerii pentru damnare[3]; cum este posibil ca doctrina alegerii pentru mântuire să fie reconciliată cu afirmarea libertății omului[4]? Elemente fundamentale ale propovăduirii creștine, cum ar fi creația și întruparea, nu pot primi o explicație rațională satisfăcătoare.[5] Tocmai de aceea Brunner propune abandonarea eforturilor vanitoase ale omului care încearcă să găsească o explicație pentru toate și îndeamnă la propovăduirea dragostei lui Dumnezeu, la arătarea Dumnezeului celui viu care, plin de dragoste, se coboară la om pentru a-l salva.[6]

Înțelegerea anumitor aspecte ale propovăduirii creștine este posibilă doar în mod „existențial", doar prin întâlnirea personală cu Dumnezeu, fiind imposibilă explicitarea lor pe cale rațională. Brunner oferă o explicație ingenioasă asupra modului în care este posibil ca, în contextul alegerii pentru mântuire, să nu putem afirma totodată și o alegere pentru damnare, în ciuda faptului că cele două doctrine sunt întot-

---

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 8, 9, 23. Vezi și Anexa, *Cele două tipuri de întristare*.

[2] *idem*, cap. 6.

[3] *idem*, cap. 7.

[4] *idem*, cap. 7.

[5] *idem*, cap. 16.

[6] *idem*, cap. 5, 6, 16.

deauna corelate la nivel raţional. Doctrina alegerii nu poate fi explicitată raţional, însă ea poate fi „înţeleasă", „realizată" în mod existenţial, atunci când un om îl întâlneşte personal pe Dumnezeul cel plin de dragoste. În acel moment omul realizează că a fost „ales" de Dumnezeu pentru mântuire. Deoarece această alegere este înţeleasă de un om doar în contextul acestei întâlniri personale şi niciodată pe cale raţională, nimeni nu ajunge vreodată să realizeze că a fost „ales pentru damnare". Omul care îl întâlneşte pe Dumnezeu, care îl cunoaşte pe Dumnezeu, înţelege totodată iubirea mântuitoare a lui Dumnezeu, care îi este adresată lui, care îl salvează pe el. Omul care nu îl întâlneşte pe Dumnezeu nu realizează faptul că a fost ales pentru mântuire, dar nici că a fost ales pentru damnare. Pur şi simplu, nimeni nu ajunge vreodată să realizeze că a fost ales pentru damnare; Dumnezeu nu se poate înfăţişa niciodată sub forma unui Dumnezeu care alege în vederea damnării.

În aceste condiţii, pentru Brunner, doctrina nu este esenţial diferită de alte practici religioase, cum ar fi practica sacramentală, în ceea ce priveşte relaţia lor cu adevărul. Atât dogmele cât şi sacramentele arată către adevăr, însă fără a reprezenta ele însele adevărul. Brunner chiar pare să acorde o anumită preferinţă sacramentelor, comparativ cu dogmatizarea, plasându-se astfel într-o opoziţie făţişă faţă de majoritatea teologilor, care probabil ar acorda un plus de importanţă doctrinei. Cina Domnului arată către experienţa părtăşiei cu Isus şi cu ceilalţi creştini, către însuşirea ispăşirii realizate prin moartea sacrificială a lui Isus, însă face acest lucru nu prin mijlocirea unor formulări discursive, ci prin intermediul unui act concret, prin participarea omului la acest act, iar aceasta îi conferă sacramentului un plus de sugestivitate.[1] O interpretare interesantă este dată botezului; Brunner, membru în Biserica Reformată, acceptă botezul copiilor (chiar dacă în primii ani ai carierei sale teologice s-a opus acestei practici) şi interpretează acest act nu ca pe o reînnoire prin credinţă (reîn-

[1] *Temeiurile credinţei creştine*, cap. 29, 31.

noire de care copilul nu ar fi capabil), ci ca pe un simbol al dragostei necondiționate a lui Dumnezeu, al dragostei care premerge oricărui demers religios inițiat de om. Botezul unui copil nu semnifică altceva decât dragostea pe care Dumnezeu a avut-o dintotdeauna pentru copilul botezat, înainte ca acesta să devină conștient de propria sa existență, înainte ca acesta să poată face ceva pentru a merita această dragoste. Înainte de a fi orice altceva, omul este o ființă pe care Dumnezeu o iubește, ori tocmai acest lucru este comunicat prin botez.[1] Brunner își exprimă preferința sa pentru practica sacramentală, în raport cu elaborările doctrinare, în privința statutului lor de „indicatoare" către întâlnirea personală cu Isus Christos, atât pe motiv că sacramentele transmit mesajul într-un mod mai viu, mai sugestiv, imaginile fiind mai pline de forță sugestivă decât textul, cât și datorită faptului că sacramentele sunt imune la controversele doctrinare care au dezbinat și au afectat biserica creștină atât de frecvent.[2]

Elaborări teologice existențialiste

Deși au considerat teologia ca un simplu demers uman de elaborare filosofic-propozițională a unor experiențe revelate lipsite de valențe cognitive, existențialiștii nu s-au dat totuși în lături de la a face teologie. Însă teologia existențialistă este, înainte de toate, o teologie a experienței lui Dumnezeu; în acest sens, ea respinge preocupările metafizic-speculative ce vizează natura, ființa lui Dumnezeu, pe Dumnezeu așa cum este în Sine și nu așa cum se revelează El omului. În genere, s-a avut în vedere dimensiunea fenomenală a oricărei dogme, relevanța sa existențial-soteriologică; multe dintre dogmele tradiționale ale creștinismului (inclusiv creația, căderea în păcat, moartea sacrificială a lui Isus) au fost interpretate existențialist. Dogmele care erau mult prea depărtate de experiența umană au fost în general ignorate.

---

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 30.

[2] *idem*, cap. 29.

Discuţia despre Dumnezeu s-a făcut pe cu totul alte linii decât în cazul teologiei tradiţionale. S-a abandonat cu desăvârşire, uneori chiar cu o consecvenţă exagerată, orice discuţie despre Dumnezeu ca substanţă, ca entitate. Toate teoriile cu privire la ce este Dumnezeu în sine, cu privire la absolut, la natura dumnezeirii, au fost calificate drept speculaţie filosofică, produse ale minţii umane, care nu au nimic de-a face cu Dumnezeul cel viu al creştinismului. Dumnezeu nu ţine de registrul entităţilor despre care se poate discuta, ci este acea Persoană care ne vorbeşte şi ne cheamă şi căreia noi, la rândul nostru, trebuie să îi răspundem. Dumnezeu este, pur şi simplu, Persoana care se revelează şi care este aşa cum se revelează.

Dumnezeul biblic este, pentru Brunner, acel Dumnezeu care afirmă „Eu sunt Cel ce sunt"[1] şi doar printr-un proces de pervertire filosofică această condiţie personală a lui Dumnezeu a fost transformată într-o condiţie obiectivă, substanţială. Dumnezeul filosofic este „Ceea ce este" şi nu „Cel ce sunt"; astfel că accentul s-a deplasat de la revelarea de Sine, de la revelarea personală a lui Dumnezeu către om, la căutarea unor conexiuni metafizice între Dumnezeu şi lume pe baza cărora ar fi putut să fie elaborată dogma. Credo-ul existenţialist, „Existenţa precede esenţa", trebuie aplicat şi în domeniul cunoaşterii lui Dumnezeu; accentul cade asupra a ceea ce se arată şi nu asupra unui himeric „ce este".

Încercând să fie pe de-a-ntregul consecvent cu metodologia sa existenţialistă, Brunner neagă existenţa unei naturi a lui Dumnezeu care ar fi altceva decât revelarea lui Dumnezeu. Natura lui Dumnezeu este, pur şi simplu, totuna cu revelarea Sa. Brunner refuză să ia în considerare o eventuală „natură" a lui Dumnezeu, care ar fi anterioară ontologic revelării de Sine a lui Dumnezeu; pentru Brunner, ele reprezintă unul şi acelaşi lucru. Bineînţeles că, dintr-o astfel de perspectivă, diferenţa dintre atributele lui Dumnezeu şi natura lui Dumnezeu se pierde. Atributele nu reprezintă ceva ce caracterizează o eventuală natură autonomă, care ar fi anterioară ontologic în raport cu

[1] Exodul 3:14.

atributele, ci sunt însăşi această natură. Brunner îi impută lui Dionisie Pseudo-Areopagitul „vina" de a fi introdus în teologie conceptul de „atribut al naturii divine", concept pe care el îl consideră o pură speculaţie filosofică.

În abordarea existenţialistă, Dumnezeu nu este *caracterizat* de dragoste, ci Dumnezeu chiar *este* dragoste ce se revarsă asupra omului şi care face ca Dumnezeu să se reveleze. Este absurd să ne punem întrebarea ce este Dumnezeu dincolo de atributele sale, ce este Dumnezeu în Sine, în esenţa sa ultimă. O analogie pe care Brunner o consideră sugestivă este aceea dintre natura lui Dumnezeu şi natura elementului chimic radiu; aşa cum radiul ne este cunoscut doar prin efectele sale, prin radioactivitate, fiindu-ne imposibil să vorbim despre radiu şi dintr-o altă perspectivă, tot astfel şi Dumnezeu este doar ceea ce ni se revelează nouă.

Toate atributele lui Dumnezeu au sens numai când sunt interpretate relaţional, când sunt puse în legătură cu experienţa umană, cu lumea. Relevant este modul în care Brunner a considerat atotputernicia. Aparent, acest atribut pare a se referi la o determinaţie intrinsecă a naturii lui Dumnezeu, la acea capacitate abstractă pe care o are Dumnezeu de a face totul. Existenţialismul lui Brunner nu a putut accepta o astfel de interpretare abstractă, metafizică, un „tot" atât de metafizic şi de speculativ, şi a redefinit atotputernicia drept puterea pe care Dumnezeu o are asupra a tot ceea ce există. Aşadar, nu este vorba despre o capacitate abstractă, despre o pură potenţialitate, ci de puterea pe care Dumnezeu o are asupra universului concret, putere care se manifestă uneori, într-un mod concret, prin miracole. Dumnezeu nu este atotputernic „în sine", ci doar în relaţie cu universul; atotputernicia sa constă în faptul concret că El este stăpânul acestui univers.

Caracterul triunic al lui Dumnezeu este interpretat tot ca un caracter trinitar al revelării lui Dumnezeu şi nu ca referindu-se la cum este Dumnezeu în sine. Trinitatea este interpretată economic şi nu ontologic; Dumnezeu se face cunoscut omenirii sub trei aspecte, sub trei „nume", după cum obişnuieşte Brunner să spună. Formula „o substanţă în trei ipostaze"

nu afirmă altceva decât că cele trei moduri în care s-a revelat Dumnezeu omenirii – ca Dumnezeu Tată, mai apoi ca Fiu în persoana lui Isus Christos, cât şi prin mărturia pe care Duhul Sfânt o oferă fiecărui individ în parte – reprezintă, toate trei, deopotrivă dumnezeire. Versiunea ontologică a dogmei trinitare nu este altceva decât o teorie de factură elenistică sau, mai degrabă, neoplatoniciană, o simplă speculaţie filosofică. Dumnezeul Bibliei este un Dumnezeu care ni se arată aşa cum este, nu unul care ne pune în faţă formule dogmatice ce depăşesc puterea noastră de înţelegere.

Singurul mod de a-l cunoaşte pe Dumnezeu fiind revelarea Sa directă către noi, dovezile în favoarea existenţei lui Dumnezeu nu reprezintă altceva decât ficţiune intelectuală. Dumnezeu există pentru cel căruia i s-a revelat, pentru cel care i-a auzit chemarea; altfel, dumnezeul la care se ajunge prin deducţii raţionale, nu este Dumnezeu, ci doar o speculaţie a raţiunii. Problema existenţei lui Dumnezeu nu poate niciodată să devină o simplă întrebare, o simplă preocupare raţională, tocmai pentru că Dumnezeu, atunci când se arată cuiva, chiar şi într-un mod care încă mai lasă loc unui anumit scepticism, se arată în întreaga Sa dimensiune existenţială.[1]

Nu doar cunoaşterea lui Dumnezeu este discutată pe astfel de temeiuri existenţialiste, ci majoritatea dogmelor creştine sunt reinterpretate în acest mod. Creaţia, de exemplu, nu este considerată atât o teorie despre modul în care a luat naştere universul, cât, mai degrabă, este văzută ca o expresie a dragostei lui Dumnezeu, care ni se arată prin însuşi faptul că ne aduce la existenţă. Doctrina creaţiei nu are atât rolul de a ne satisface curiozitatea intelectuală oferindu-ne informaţii despre un eveniment foarte îndepărtat de condiţia noastră prezentă, ci, mai degrabă, ne spune cine suntem, pentru ce am fost creaţi, ne trezeşte o anumită responsabilitate. Nu reprezintă atât un exotism intelectual, cât o chemare concretă la un anumit destin. Şi în cazul altor elemente ale mesajului creştin, chiar dacă referinţa obiectivă nu le este negată întru-totul, se

[1] *Temeiurile credinţei creştine*, cap. 1.

accentuează tot asupra funcției existențiale; de exemplu, în cazul mesajului Judecății, se atrage atenția îndeosebi asupra responsabilității căreia acest mesaj îi dă naștere în noi.[1]

Deplasarea accentului de la interpretarea cognitivă către interpretarea existențială în privința relatării biblice a creației, i-a permis lui Brunner să fie cât se poate de deschis față de teoriile elaborate de oamenii de știință cu privire la apariția universului sau a omului. Întrucât, conform lui Brunner, Biblia nu oferă prea multe detalii empirice referitor la creație, majoritatea elementelor din relatarea biblică trebuind interpretate existențial, creștinismul este pe deplin compatibil chiar și cu doctrine cum ar fi evoluționismul, atâta timp cât acesta afirmă doar o anumită succesiune a etapelor creației și nu pune în discuție fundamentul teist al acesteia. Brunner califică evoluționismul drept o teorie științifică destul de probabilă și nu consideră că detaliile empirice referitoare la modul în care a luat naștere universul au vreo relevanță pentru creștinism.[2] Mesajul creștin este unul existențial și nu unul cognitiv; reprezintă o chemare și nu o anumită doctrină, nu o teorie despre lume. Astfel că este cu putință o reconciliere între propovăduirea creștină și teoriile științifice, iar aceasta deoarece, pur și simplu, cele două nu țin de același plan.

Autoritatea scripturală

Maniera existențialistă de a considera revelația ca revelare de Sine a lui Dumnezeu în Isus Christos, a condus la respingerea statutului de revelație al Bibliei. Totuși, teologia neoortodoxă este în primul rând o teologie revelațională, o teologie biblică și nu o teologie naturală, asemenea celei liberale. Acest lucru este cu putință deoarece Biblia, chiar dacă nu constituie revelația însăși, reprezintă totuși sursa primară și cea mai autoritară care depune mărturie cu privire la revelație.

Brunner a respins garanția divină asupra veridicității celor spuse în Biblie. Biblia nu dedublează revelația divină în Isus,

---

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 34.

[2] *idem*, cap. 8.

nu reprezintă ea însăşi o mărturie inspirată de divinitate cu privire la manifestarea lui Dumnezeu în Isus. Statutul Noului Testament este acela de mărturie depusă de oameni cu privire la revelaţia divină ce are loc în Isus, eveniment la care autorii Noului Testament au avut un acces privilegiat pe parcursul vieţilor lor. Şi Vechiul Testament reprezintă tot o mărturie umană cu privire la revelaţia lui Dumnezeu, transmisă în mod individual către profeţi sau către alţi oameni. Brunner neagă faptul că aceste mărturii ar reprezenta ele însele revelaţie; prin aceasta, caracterul inspirat al Scripturii este respins.

Ca argumente în favoarea acestei poziţii, Brunner observă că structura internă a Bibliei, conţinutul ei, pare să indice un important aport uman în elaborarea sa. Pot fi găsite în Biblie relatări contradictorii, opinii eronate, elemente mitologice sau legendare. Însă există şi anumite considerente extrinseci pentru care Brunner respinge statutul de revelaţie al Bibliei. Dacă revelaţia reprezintă prezenţa lui Dumnezeu, prezenţă ce nu se poate înfăţişa într-o formă propoziţională întrucât l-ar transforma pe Dumnezeu într-un obiect, este cât se poate de evident că formulările propoziţionale ce constituie Biblia nu pot fi ele însele revelaţia. Brunner vede în teoria inspiraţiei Bibliei chiar un act de idolatrie, care „divinizează" Biblia. Avem de-a face cu o deificare a creaturii, a unor formulări propoziţionale care, prin însăşi natura lor, nu pot surprinde divinitatea, nu o pot „obiectiva". Dumnezeu nu se poate revela sub forma a ceva creat, fie că este vorba despre un obiect material sau despre nişte formulări propoziţionale. În viziunea lui Brunner, dogma infailibilităţii Bibliei nu este esenţial diferită de dogma infailibilităţii papale; în ambele cazuri ar fi vorba de nişte mărturii umane care revendică un statut divin. În câteva rânduri, Brunner chiar susţine că o Biblie considerată ca fiind infailibilă şi ca având o origine revelată nu reprezintă altceva decât „un Papă de hârtie".

În opinia lui Brunner, această foarte strânsă asociere între revelaţie şi Biblie, care în teologia tradiţională a mers până la identificarea lor, nu este în niciun fel necesară propovăduirii creştine. În perioada de început a Bisericii se mărturisea des-

pre revelație prin viu grai, iar redactarea textelor canonice a fost mai degrabă un proces spontan, natural. Așadar, însăși ideea de „canon" își pierde autoritatea și garanția divină care îi sunt atribuite în mod tradițional. Adept al abordării critic-istorice, metodă care devenise populară în rândul teologilor de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, Brunner este destul de sceptic în privința autenticității apostolice a textelor așa-zis canonice și chiar afirmă în mod explicit că problema canonicității este mai degrabă o chestiune deschisă decât un lucru stabilit definitiv. După Brunner, criteriul canonicității este dat de așa-numita „eficiență spirituală" a textelor; așadar, nu este vorba de un criteriu intrinsec, ci, mai degrabă, despre funcția pe care aceste texte ar putea să o îndeplinească în anumite contexte culturale.

Acest statut atribuit Bibliei făcea cât se poate de legitimă o interpretare destul de liberală a textului. Brunner se simte îndreptățit să respingă anumite relatări din Biblie (referitoare la unele miracole sau la unele lucruri pe care el le considera contradictorii), sau să le interpreteze pe altele nu în conformitate cu sensul lor literal. De exemplu, relatării despre Adam și Eva i se refuză orice valoare istorică; privită dintr-o perspectivă critic-istorică, aceasta nu poate reprezenta decât un mit. Pe considerente empirice, relatarea nu poate fi calificată altfel decât ca falsă. Totuși, neverosimilitatea istorică nu îi afectează în niciun fel funcția existențială, iar, după Brunner, mesajul pe care această relatare intenționează să ni-l transmită este tocmai unul existențial. Adam nu este un anumit personaj istoric, ci, după cum sugerează și numele său, care în multe limbi semite are înțelesul de „om", este fiecare dintre noi. Căderea lui Adam este căderea fiecăruia dintre noi, fuga noastră de Dumnezeu. Relatarea din Geneza nu este despre un eveniment din trecutul îndepărtat al omenirii, ci despre noi înșine, despre condiția noastră de acum. Brunner consideră că povestea lui Adam și a Evei are același statut ca pilda fiului risipitor; niciuna din cele două relatări nu ne transmite ceva despre un anumit eveniment istoric, ci ambele transmit un mesaj existențial. În aceeași manieră Brunner „demitologizează" și

alte elemente din Biblie; Satan nu este văzut atât ca o ființă de o maleficitate extremă cât, mai degrabă, ca răul din lume, ba chiar, în cel mai pur spirit existențialist, este considerat drept răul din noi înșine.[1]

Chiar și fără a echivala Biblia cu revelația, teologia lui Brunner reprezintă totuși o teologie biblică, iar aceasta deoarece sursa primară și cea mai autoritară care depune mărturie cu privire la revelație este tot Scriptura. Teologia naturală, chiar dacă nu este total negată de Brunner, e lipsită de relevanță în această privință. Cu toate neajunsurile ei, inerente unui produs uman, unei mărturii depuse de oameni, Biblia rămâne sursa cea mai autoritară, sursa ultimă a mesajului creștin.[2] Chiar dacă nu Biblia, ci Christos, este propovăduit în creștinism, Biblia rămâne totuși mijlocul fundamental prin care poate fi cunoscut Christos, prin care se ajunge la revelația lui Dumnezeu. Toate celelalte mijloace prin care i se aduce unui om la cunoștință această revelație, întreaga elaborare teologică, toate lucrările exegetice, slujesc propovăduirii creștine doar în măsura în care sunt fundamentate biblic. Pe cât este de radicală critica adusă caracterului de „revelație" al Bibliei, pe atât este de ferm biblicismul lui Brunner. Propovăduirea creștină își găsește în Biblie nu doar sursa sa, ci și norma sa. Biblia nu reprezintă doar sursa cea mai autoritară, norma cea mai autoritară, care ar exista laolaltă cu alte surse și alte norme, ci sursa și norma ultime, fundamentale, pe baza cărora trebuie clădit întregul edificiu doctrinar al creștinismului.

Pe alocuri, biblicismul său și scepticismul manifestat față de autoritatea rațiunii în domeniul mesajului biblic iau forme radicale. Brunner susține că în anumite situații extrapolarea logică a unor elemente ale mesajului biblic nu este legitimă. Încercarea de a sistematiza acest mesaj în întregul său sau încercarea de a infera anumite consecințe logice ale mesajului Scripturii poate conduce uneori la situații paradoxale sau la

---

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 6.

[2] *idem*, cap. 2.

afirmarea unor lucruri greu de acceptat. De exemplu, încercarea de a constitui într-un întreg coerent dogma alegerii pentru mântuire şi cea a liberului arbitru conduce, în mod inevitabil, la un paradox; tot astfel, a infera, pe baza dogmei alegerii pentru mântuire, o dogmă corelată, şi anume cea a alegerii pentru damnare, duce la afirmarea unei situaţii greu de acceptat. Brunner consideră că aceste probleme apar tocmai datorită aplicării logicii umane într-un domeniu în care aceasta nu este în totalitate relevantă.[1] În cazul în care apare un astfel de conflict între mesajul biblic şi ceea ce raţiunea umană inferează pornind de la acest mesaj, Brunner afirmă că Scriptura trebuie să aibă preeminenţă.[2] În unele situaţii, omul trebuie să renunţe la orice vanitate intelectuală şi să se limiteze la a accepta mesajul biblic aşa cum ni se prezintă el, adică nesistematizat pe de-a-ntregul şi conţinând elemente paradoxale.

Biblicismul lui Brunner este totuşi problematic într-un anumit punct: deşi el consideră Biblia drept sursa şi autoritatea ultimă în creştinism, totuşi, în acelaşi timp, admite o abordare critică a textului biblic. Însă, în această situaţie, mai poate reprezenta Biblia autoritatea ultimă? Abordarea critică a textului biblic presupune un punct de referinţă superior Bibliei; Brunner nu oferă niciodată o explicaţie clară asupra a ceea ce ar putea fi această autoritate superioară Bibliei. El nu pare să accepte raţiunea ca reprezentând această autoritate, însă nici nu este convingător în a oferi un alt criteriu, superior Bibliei, pe baza căruia ar putea fi evaluat întregul mesaj creştin.

Teologia naturală

Unul dintre cele mai discutate aspecte ale teologiei lui Brunner a fost poziţia sa referitoare la teologia naturală. Acest accent s-a datorat în bună măsură dezacordului şi conflictului

---

[1] *Temeiurile credinţei creştine*, cap.7.

[2] *idem*, cap. 7.

legat de subiectul teologiei naturale dintre Brunner şi celălalt mare reprezentant al neo-ortodoxiei protestante, Karl Barth[1].

Brunner este cât se poate de ferm în ceea ce priveşte temeiul biblic al teologiei sale şi a faptului că fundamentul propovăduirii creştine este de găsit în revelaţia specială a lui Dumnezeu în Isus Christos şi nu la nivelul revelaţiei generale. Totuşi, el consideră că există un minim de cunoaştere naturală a lui Dumnezeu în fiecare om, pe baza căreia omul se poate deschide către revelaţia specială mântuitoare. Capacitatea fiinţei umane de a primi mântuirea, de a intra într-o relaţie specială cu Dumnezeu, este pusă pe seama unui anumit sentiment natural al păcătoşeniei, al vinovăţiei[2], a unei nevoi de a-şi găsi împlinirea în Dumnezeu, pe care orice om o are în mod natural.[3] De asemenea, existenţa lui Dumnezeu reprezintă tot un element ce ţine de această cunoaştere naturală a omului. Brunner refuză să alunece pe panta teologiei liberale, evită să încerce fundamentarea întregii cunoaşteri religioase şi, eventual, a întregului demers religios, pe anumite capacităţi umane. Mai degrabă, cunoaşterea naturală pe care o are omul cu privire la Dumnezeu este de aşa natură încât aceasta sugerează nevoia de ceva mai mult în această privinţă, acest surplus fiind însă adus de revelaţia specială. Revelaţia generală ne poate spune cel mult că există Dumnezeu, însă natura umană este mult prea coruptă pentru a şti şi cine este Dumnezeu, cum anume este El.[4]

Relaţia originară dintre om şi Dumnezeu este în mult prea mare măsură deteriorată pentru a-l mai putea cunoaşte pe Dumnezeu în mod firesc; totuşi, ea nu s-a pierdut cu totul şi astfel oamenii pot cunoaşte în mod natural măcar că Dumnezeu există. Tot astfel, Brunner susţine că există un anumit sentiment al păcătoşeniei, al vinovăţiei, pe care îl experimentează fiecare om; totuşi, niciun om nu poate vedea, prin

---

[1] Vezi Karl Barth, *Dogmatica Bisericii*, trad. Ovidiu Cristian Nedu, Ed. Herald, Bucureşti, 2008.

[2] *Temeiurile credinţei creştine*, cap. 12, 18.

[3] *idem*, cap. 18, 25.

[4] *idem*, cap. 1, 3.

capacităţile sale fireşti, care este soluţia la această problemă. Doar revelaţia specială a lui Dumnezeu în Isus Christos reprezintă atât soluţia la această problemă cât şi sursa prin care noi cunoaştem această soluţie.[1]

Atât religiile non-creştine cât şi sentimentele naturale ale omului afirmă anumite lucruri care pot fi regăsite şi în propovăduirea creştină. Astfel, majoritatea oamenilor împărtăşesc o anumită responsabilitate morală, aderă, într-un mod mai mult sau mai puţin explicit, la anumite principii morale. Sentimentul de vinovăţie al omului, credinţa în existenţa lui Dumnezeu pot fi întâlnite nu doar în religiile necreştine, dar chiar şi la oamenii lipsiţi de o preocupare specială în privinţa religiei. Mesajul evangheliei se distinge de mesajul tuturor celorlalte religii şi de concepţiile seculare cu privire la om prin faptul că oferă şi o soluţie la problema fundamentală a omului; însă existenţa însăşi a acestei probleme a fost semnalată de oameni în mod natural, în nenumărate alte contexte.[2]

Brunner consideră că o astfel de cunoaştere minimală cu privire la Dumnezeu reprezintă o condiţie indispensabilă pentru stabilirea unei relaţii între om şi Dumnezeu; această cunoaştere, pe care omul o posedă în mod natural, reprezintă „punctul de contact" - aşa cum obişnuieşte Brunner să îl numească - între condiţia umană decăzută şi Dumnezeu. Preexistenţa unui astfel de „punct de contact" este o condiţie necesară pentru ca omului să i se poată vorbi în mod inteligibil despre Dumnezeu. Brunner a atras atenţia că o precunoaştere minimală cu privire la Dumnezeu este absolut necesară pentru ca un om să recunoască cuvântul lui Dumnezeu ca fiind ceea ce este el, să recunoască prezenţa lui Dumnezeu în revelaţia Sa. Propovăduirea creştină către atei sau către adepţii altor religii este posibilă tocmai datorită unei astfel de cunoaşteri minimale şi nu foarte determinate cu privire la Dumnezeu. Sarcina misionară a Bisericii ar fi fost imposibilă în lipsa acestei forme de cunoaştere înnăscută; a vorbi despre Dum-

---

[1] *Temeiurile credinţei creştine*, cap. 32.

[2] *idem*, cap. 12, 13, 25.

nezeu unui om căruia Dumnezeu îi este cu totul străin este lipsit de sens. Inteligibilitatea mesajului creştin depinde de această cunoaştere naturală cu privire la Dumnezeu.

Brunner aduce în sprijinul concepţiei sale şi unele considerente legate de problema limbajului religios. Astfel, el susţine că termenii care se referă la Dumnezeu, în cazul în care ar avea un sens echivoc, ar fi pur şi simplu neinteligibili pentru fiinţa umană. S-ar ajunge la o formă extremă de nominalism; un om ar discuta despre Dumnezeu folosind anumiţi termeni, însă fără să înţeleagă ceva din sensul lor, ci doar pe temeiul autorităţii scripturale, numai pentru că Biblia aplică aceşti termeni lui Dumnezeu. Sensul univoc al termenilor religioşi este de asemenea respins de Brunner, iar aceasta deoarece s-ar ajunge la o concepţie mult prea antropomorfizată asupra divinului. Brunner consimte la teoria tomistă a predicaţiilor analogice, conform căreia, între atributele lui Dumnezeu şi atributele ce ţin de experienţa fiinţelor umane există o relaţie de analogie; această relaţie dă seama atât de caracterul inteligibil al acestor termeni cât şi de existenţa unei diferenţe între atributele lui Dumnezeu şi cele similare ale omului. Bineînţeles că teoria predicaţiilor analogice implică existenţa unei anumite cunoaşteri naturale a lui Dumnezeu; ceva din Dumnezeu se găseşte şi la nivelul fiinţei umane, pentru a face posibilă analogia.

Brunner arată cum pe baza acestei relaţii de analogie dintre Dumnezeu şi om se constituie câteva dintre conceptele de bază ale teologiei. Deoarece atât Dumnezeu cât şi fiinţa umană împărtăşesc un statut comun de „persoană", termeni ca „Tată", „Fiu", „Cuvânt", „Duh", a căror semantică este evident asociată condiţiei de persoană, pot fi aplicaţi lui Dumnezeu şi totodată sunt cât se poate de inteligibili pentru o fiinţă umană.

Justificarea scripturală a acestei concepţii este găsită în afirmaţia potrivit căreia omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu. Asemănarea cu Dumnezeu, chiar dacă a fost mult afectată prin căderea în păcat, nu s-a pierdut cu totul, iar reminiscenţa acestei asemănări face posibilă existenţa unei

anumite cunoaşteri naturale cu privire la Dumnezeu. Pentru a explicita această asemănare, Brunner distinge două aspecte ale chipului lui Dumnezeu: aspectul formal şi aspectul material. Prezenţa aspectului formal dă seama de condiţia de „om"; acest aspect nu a fost pierdut prin căderea. În schimb, aspectul material al chipului lui Dumnezeu, care constă în a avea părtăşie cu Dumnezeu, a răspunde chemării lui Dumnezeu, nu mai reprezintă o caracteristică actuală a fiinţelor umane, fiind pierdut în urma căderii în păcat. Însă acesta există în mod potenţial în cazul fiecărei fiinţe umane şi se actualizează atunci când un om răspunde chemării ce îi este adresată lui de către Dumnezeu.

Chipul formal al lui Dumnezeu este aşadar prezent în orice om şi, oricât de lipsit de conţinut concret ar fi acest chip, totuşi, prezenţa sa în om face posibilă o anumită cunoaştere naturală a existenţei lui Dumnezeu, a propriei păcătoşenii cât şi a nevoii de a găsi împlinirea în Dumnezeu.[1] Acest chip formal nu este altceva decât conştiinţa pe care o are orice fiinţă umană şi care, conform lui Brunner, nu constă atât în capacitatea de a raţiona (aceasta fiind de găsit chiar şi la animale, chiar dacă într-o formă mai puţin dezvoltată), ci în capacitatea, pe care doar omul o are, de a auzi chemarea lui Dumnezeu, de a lua aminte la ea şi de a răspunde acestei chemări.[2]

În această concepţie referitoare la menţinerea chipului formal al lui Dumnezeu în om există un element important: Brunner consideră acest chip formal mai degrabă în termeni relaţionali decât în termeni cognitivi sau structurali, mai degrabă ca existenţă a unei anumite predispoziţii de a intra într-un anumit tip de relaţie decât ca existenţă a unei determinaţii. Chipul formal al lui Dumnezeu poate fi caracterizat mai degrabă ca nevoia pe care omul o simte faţă de Dumnezeu, ca deschidere a omului către Dumnezeu, şi doar în mai mică măsură drept existenţă a ceva ce ţine de Dumnezeu în om, a unui conţinut determinat, de origine divină, în om. Este

---

[1] *Temeiurile credinţei creştine*, cap. 23.

[2] *idem*, cap. 8.

vorba mai degrabă despre tendința de a intra într-o anumită relație cu Dumnezeu decât despre existența unei anumite cunoașteri cu privire la Dumnezeu.[1] O astfel de abordare este în deplină consonanță cu tendința teologiei existențialiste de a interpreta relația dintre om și Dumnezeu mai degrabă în termenii unei întâlniri personale decât în cei ai unei relații de tipul subiect cunoscător-obiect cunoscut.

În privința acestui mod de a considera chipul lui Dumnezeu în om, în principal ca tendință de a intra într-o anumită relație, a existat un deplin acord între cei doi mari reprezentanți ai neo-ortodoxiei protestante, E. Brunner și K. Barth. Totuși, subiectul teologiei naturale a dus la un faimos conflict între cei doi teologi, care, în timp, i-a transformat din aliați în oponenți ideologici. Brunner, deși a insistat asupra aspectului de predispoziție relațională al chipului lui Dumnezeu în om, a susținut totodată că această predispoziție implică o cunoaștere minimală cu privire la Dumnezeul cu care omul tinde să relaționeze. Barth a interpretat chipul lui Dumnezeu ca și cum acesta ar consta, la modul cel mai strict cu putință, dintr-o predispoziție relațională; el a refuzat să admită existența unei cunoașteri deținute de om în mod natural cu privire la Dumnezeu și la modul în care omul păcătos se raportează la Dumnezeu (adică la sentimentul păcătoșeniei), oricât de minimală ar fi fost această cunoaștere. Toate acestea îi sunt comunicate omului de către Dumnezeu atunci când relația dintre ei se actualizează; altfel însă, în mod natural, ele nu sunt de găsit în om. Totul se realizează prin harul lui Dumnezeu, fără a fi necesară existența unui punct de sprijin la nivelul naturii umane, punct în care să se poată stabili lucrarea pe care Dumnezeu o împlinește asupra omului.

Brunner remarcă existența a ceva analog chipului lui Dumnezeu nu doar la nivelul ființei umane, ci și la nivel social sau chiar la nivel cosmic. În ciuda caracterului decăzut al lumii, Dumnezeu nu a lăsat lumea cu totul în voia ei, ci, printr-o intervenție minimală, a instituit așa-numitele „ordo-

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 27.

nanțe" ale sale, atât la nivel social cât și la nivel cosmic, care previn o alunecare totală în haos. La nivel cosmic, aceste ordonanțe iau forma legilor naturii, iar la nivel social se arată sub forma unor instituții cum ar fi familia sau statul[1]. Rolul acestor instituții stabilite de Dumnezeu nu este decât unul preventiv, acela de a preîntâmpina o degradare radicală a lumii și a omului;[2] Brunner nu alunecă în direcția teologiei eliberării, a teologiilor sociale, astfel încât să facă din menținerea, cultivarea și desăvârșirea acestor instituții însuși obiectivul final al creștinismului. Totodată, postulând aceste instituții, el reușește să pună bazele unei anumite etici, în condițiile în care altfel teologia sa pune un accent deosebit pe har și pe libertatea în Duh. Modalitatea în care Brunner abordează moralitatea este una ușor naturalistă; Dumnezeu nu dă anumite porunci, nu stabilește anumite instituții în mod aleatoriu, ca o modalitate liberă în care se manifestă voința Sa suverană, ci doar cu scopul de a ajuta ființa umană să nu cadă pradă naturii sale decăzute, cu scopul de a o menține pe aceasta la un nivel la care caracterul său corupt încă nu a ajuns suficient de puternic încât să înăbușe orice lucrare a harului.[3]

Brunner și teologia liberală

Numele lui Brunner este asociat acelui curent teologic de la începutul secolului XX cunoscut drept „teologia crizei", „neo-ortodoxie", „teologie dialectică". Această mișcare, la care au luat parte și Karl Barth, Dietrich Bonhoeffer, Eduard Thurneysen, Rudolf Bultmann (în perioada sa de început), s-a dorit a fi o reacție la teologia liberală extrem de influentă la acea vreme.

Brunner se opune multora dintre tendințele fundamentale ale liberalismului teologic; reține totuși câteva, cea mai importantă fiind susținerea caracterului non-propozițional al revelației și, implicit, susținerea statutului de mărturie umană

---

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 12.

[2] *idem*, cap. 13.

[3] *idem*, cap. 10, 13.

falibilă al Bibliei. Bineînţeles că pe baza acestei concepţii referitoare la Biblie, interpretarea unor dogme biblice a luat uneori nuanţe destul de liberale, mergând chiar până la un criticism radical (cum ar fi cazul dogmei naşterii din fecioară). Având în vedere această critică pe care Brunner o aduce ineranţei scripturale (şi chiar şi infailibilităţii) şi tot ceea ce a implicat aceasta ulterior, mulţi teologi evanghelici conservatori îl califică pe Brunner drept un liberal deghizat.

Totuşi, Brunner a fost un oponent fervent al tendinţei spre imanentizare şi eticizare, specifică teologiei liberale. Autoritatea ultimă este Isus Christos, ceea ce ni se revelează în Isus Christos, şi nicidecum raţiunea umană; însă Brunner este liberal în privinţa modului în care se poate ajunge la cunoaşterea lui Christos şi anume printr-o exegeză cu nuanţe critice a Bibliei (şi nu printr-o exegeză ce ar presupune ineranţa scripturală). Exceptând subiectul autorităţii scripturale, se poate considera că Brunner a apărat marile teme ale teologiei evanghelice în faţa tendinţei spre naturalizare promovată de teologia liberală.

Chiar şi acceptând existenţa unei anumite cunoaşteri naturale a lui Dumnezeu, Brunner s-a opus tendinţei de a identifica o „natură umană bună, necoruptă", care ar putea fi cultivată astfel încât mântuirea să nu reprezinte altceva decât dobândirea unei noi condiţii prin cultivarea acestei pretinse esenţe necorupte. Omul este iremediabil corupt, în adâncul naturii sale, şi doar Dumnezeu poate face ceva pentru a-l salva. Legalismul, autoîndreptăţirea, în oricare din formele pe care le-ar putea lua acestea, reprezintă cele mai grave atitudini umane, întrucât cel ce le adoptă îşi pune în totalitate speranţa în capacităţile sale, în potenţialităţile sale, şi, prin aceasta, se îndepărtează iremediabil de Dumnezeu, singurul care ar putea să îl salveze. Scepticismul lui Brunner cu privire la capacitatea omului de a transforma înspre mai bine umanul se extinde şi asupra nivelului social. În antiteză cu programele sociale utopice propuse de teologia eliberării, Brunner se îndoieşte de posibilitatea transformării pământului într-o împărăţie a lui Dumnezeu şi chiar insistă asupra faptului că

efortul omului de a aduce raiul pe pământ poate conduce doar la iad.[1]

Decadența umană nu este văzută în termeni sociali, ai unei tendințe spre egoism care ar fi mai puternică decât altruismul, așa cum înclina să considere teologia liberală, ci în termenii îndepărtării și separației de Dumnezeu. Astfel că, spre deosebire de teologia liberală, care încerca să considere totul din perspectiva naturii și potențialității umane, Brunner raportează condiția umană, căderea omului și mântuirea sa la Dumnezeu.

În esența sa, mesajul creștin nu este cu referire la natura umană; totul se reduce la voia și la harul salvator al lui Dumnezeu, acesta fiind subiectul propovăduirii creștine. Este un mesaj despre ceea ce Dumnezeu a făcut pentru om și nu despre ceea ce omul ar putea realiza prin el însuși.

O implicație a acestui mod de a vedea lucrurile a fost accentul pus asupra divinității lui Isus. Mesajul creștinismului este despre ceea ce Dumnezeu face pentru om, ori lucrarea lui Dumnezeu este înfăptuită prin Isus Christos. Brunner se opune tendinței teologiei liberale de a vedea în Isus un mare învățător uman, care ar propovădui oamenilor cultivarea propriilor potențialități virtuoase. Dacă Dumnezeu intervine în lume prin Isus Christos, Isus nu mai poate fi un simplu om, ci Dumnezeu. Brunner este cât se poate de ferm în privința susținerii divinității lui Christos, care, pentru el, reprezintă chiar punctul de plecare al mesajului creștin și nu o etapă ulterioară, la care s-ar ajunge pornindu-se de la alte date mai importante. Modul în care Brunner abordează problema naturii lui Isus este cel al „cristologiei de sus"; natura divină a lui Christos, așa cum a fost proclamată în Biblie, reprezintă temeiul proclamării creștine. Nu se pornește de la personajul istoric Isus din Nazaret pentru ca, pe baza celor spuse și săvârșite de el, să se infereze divinitatea sa. Christos este mai degrabă abordat din perspectiva opusă, a divinității sale, cunoscută pe baza mesajului Scripturii, iar viața personajului istoric Isus

[1] *Temeiurile credinței creștine*, cap. 32. Vezi și Anexă, *Marea invitație*.

este interpretată tocmai ţinându-se cont de natura sa divină. Metoda „cristologiei de sus" este mai degrabă una biblică decât una empirică; nu raţiunea umană ajunge la cunoaşterea caracterului divin al lui Isus, ci revelaţia lui Dumnezeu îi arată omului aceasta.[1] Omul nu are de făcut altceva decât să se deschidă către această revelaţie. Opţiunea lui Brunner pentru această abordare îl diferenţiază pe el de teologii liberali, care arată o preferinţă fermă pentru folosirea metodei empirice, pentru o abordare a problemelor care începe „de jos".

Intervenţia divinităţii în lume prin Isus Christos şi rolul acestuia de mediator între divinitate şi lume sunt considerate de Brunner drept caracteristicile definitorii ale creştinismului. Venirea lui Dumnezeu în lume, iertarea păcatelor şi promisiunea împărăţiei lui Dumnezeu sunt elementele ce dau identitatea proprie a creştinismului; sisteme morale elevate pot fi găsite şi în alte religii.[2] Reducerea creştinismului la un sistem moral, aşa cum se încerca în teologia liberală, ar reprezenta, conform lui Brunner, însăşi anihilarea identităţii proprii a mesajului creştin.

Un anumit liberalism, care reprezintă mai degrabă o implicaţie necesară a abordării sale existenţialiste, transpare din modul în care Brunner interpretează unele relatări istorice din Biblie, cum ar fi moartea pe cruce. El identifică două semnificaţii majore ale evenimentului morţii lui Isus: ispăşirea păcatelor (în acord cu teologia ortodox-conservatoare) şi ilustrarea dragostei absolute a lui Dumnezeu (în acord cu liberalismul). Brunner acordă importanţă şi dimensiunii obiective a acestui eveniment (ispăşirea păcatelor), dar accentuează şi conotaţiile sale existenţiale (ilustrarea dragostei lui Dumnezeu, pe care trebuie să o împărtăşim).[3]

Calificarea lui Brunner drept teolog liberal este probabil exagerată. Brunner crede în Dumnezeul care îl salvează pe om coborându-se El Însuşi în lume în persoana lui Isus, crede că această lucrare a lui Dumnezeu reprezintă singura salvare

---

[1] *Temeiurile credinţei creştine*, cap. 14.

[2] *idem*, cap. 13.

[3] *idem*, cap. 17, 18, 21.

pentru om. Prin aceasta, el se distanțează de teologia liberală care încerca înlocuirea lui Dumnezeu cu principii valorice și morale și căuta să găsească salvarea într-o desăvârșire de sine a omului. Însă Brunner nu crede că lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu a implicat și lăsarea unei mărturii având ea însăși o garanție divină cu privire la această lucrare. Teologii evanghelici conservatori văd în această poziție o ușă deschisă către liberalism și chiar către secularism întrucât, susțin ei, atâta timp cât este admisibilă critica Bibliei, orice element al mesajului biblic ar putea fi supus criticii, inclusiv esența sa. Totuși, chiar dacă Brunner lasă deschisă posibilitatea unei abordări mult prea raționale și prea critice a mesajului biblic, în fapt, nu acesta este modul în care el abordează acest mesaj.

Ovidiu Cristian Nedu

Temeiurile credinței creştine

Fiilor mei

Cuvânt înainte

„Omul va trăi nu numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu."[1] Aceasta nu reprezintă o afirmație figurată, ci trebuie luată în sensul ei literal, ca o lege de viață. *Sufletul* poate suferi de o anemie acută, *sufletul* poate flămânzi, la fel ca și trupul. În vremurile noastre omenirea suferă de o subnutriție cronică în plan spiritual. Doar tipărirea și vinderea a numeroase exemplare din Biblie nu reprezintă un ajutor suficient și chiar dacă oamenii vor citi această Biblie, nici aceasta nu va ajuta cu totul la rezolvarea problemei. Biblia poate hrăni din punct de vedere spiritual doar dacă este înțeleasă drept Cuvântul lui Dumnezeu și este acceptată într-un mod personal ca atare. Însă pentru mulți oameni - indiferent care este cauza acestei situații - Biblia nu este o carte care să poată fi asimilată; ea nu răspunde nevoilor lor. Prin urmare, astfel de oameni vor avea nevoie de un interpret care să transpună formulările mărețe, dificile, stranii ale Bibliei în limbajul familiar al vieții de zi cu zi. După părerea mea, adevărata sarcină a teologiei este aceea de a duce la îndeplinire această activitate. Trebuie să analizeze mesajul pe care Dumnezeu ni l-a transmis prin lucrarea pe care a înfăptuit-o în Isus Christos, trebuie să îl analizeze suficient de mult și suficient de profund încât să îl poată apoi transmite într-un mod simplu și inteligibil oricărui om, în limbajul pe care îl utilizează el acum.

În vremuri ca ale noastre, când toată siguranța exterioară este pusă sub semnul întrebării mai mult ca oricând,

---

[1] Matei 4:4. Pe parcursul întregii lucrări, citatele din Biblie au fost date în conformitate cu traducerea Cornilescu, GBV, 1990 (*nota trad.*).

mulți oameni au început să plece urechea la acel Adevăr care nu își are originea în om. Întreaga lume este cuprinsă de o nouă foame după Cuvântul lui Dumnezeu - Europa și Orientul și, nu în mai mică măsură, lumea anglo-saxonă. Cuvântul lui Dumnezeu este singurul lucru care ar putea uni Orientul cu Occidentul, întreaga omenire atât de fărâmițată acum, și care ar putea să dea o nouă înfățișare lumii și anume să facă din ea o mare familie ce cuprinde toate popoarele. Găsesc o satisfacție deosebită în faptul că această carte, ce a fost deja tradusă în câteva limbi europene, poate acum să apară, simultan, și în engleză și japoneză. Fie ca ea să ne ajute să devenim conștienți că noi toți suntem chemați la un singur scop, întrucât noi toți suntem creați de un același Creator, după chipul Său.

Emil Brunner
Zurich, august, 1936.

1. EXISTĂ DUMNEZEU?

Singurul răspuns pe care îl putem da la o astfel de întrebare este acela pe care un anumit filosof grec l-a dat unui pierde-vară care l-a întrebat despre Dumnezeu. Filosoful a rămas tăcut în faţa acelui pierde-vară. Dacă cineva pune întrebarea: „Există Dumnezeu? Aş vrea să ştiu dacă există sau nu?", mânat fiind doar de curiozitate, singurul răspuns care i se poate da este tăcerea. Sau poate că ar trebui să i se spună: „Nu, Dumnezeu nu «există»"! Munţii Himalaya „există", planeta Uranus „există", radiumul „există"; pe scurt, „există" acele nenumărate lucruri despre care ne vorbesc enciclopediile. Însă Dumnezeu nu „există". Aceasta înseamnă că pentru cel ce e doar curios în această privinţă, Dumnezeu nu există. Dumnezeu nu poate reprezenta un obiect al investigaţiilor ştiinţei, nici ceva care ar putea fi inclus în domeniul cunoştinţelor noastre, aşa cum putem să punem un timbru rar într-un loc special într-un album, timbru care în felul acesta devine cel mai de preţ dintre toate.

Dumnezeu nu este ceva din lume, nu este fiinţa eternă din lume, componenta divină din lume. Sub nicio formă nu se poate afirma că Dumnezeu este în lume; mai degrabă lumea este în Dumnezeu. Dumnezeu nu poate fi cuprins în cunoaşterea noastră; mai degrabă cunoaşterea noastră este cuprinsă în Dumnezeu. Dacă la întrebarea referitoare la existenţa lui Dumnezeu s-ar răspunde prin „Da, Dumnezeu există", nu am face altceva decât să ne alegem cu încă o iluzie întrucât în acest caz am considera că Dumnezeu face parte din aceeaşi categorie cu celelalte obiecte.

Însă cu siguranţă că nu astfel stau lucrurile în privinţa lui Dumnezeu dacă e ca El să fie cu adevărat Dumnezeu.

Dumnezeu nu este un element dintr-o anumită categorie, Dumnezeu nu poate fi un obiect printre alte obiecte. El nu poate fi nicidecum pus laolaltă cu alte lucruri. Planetele, munţii, elementele chimice sunt obiecte ale cunoaşterii, însă Dumnezeu nu poate fi obiect al cunoaşterii. Dacă suntem în măsură să cunoaştem ceva, aceasta este doar datorită lui Dumnezeu. În lipsa lui Dumnezeu nu ar mai fi existat nimic, în lipsa lui Dumnezeu un om nu ar fi putut să cunoască nimic. Cunoaşterea este posibilă doar datorită faptului că Dumnezeu există.

Este cu putinţă să punem întrebări cu privire la Dumnezeu doar pentru că Dumnezeu există în spatele acestor întrebări. Dacă chiar îţi pui întrebări cu privire la Dumnezeu, nu doar din curiozitate, nu aşa cum ar face-o un colecţionar de timbre spirituale, ci plin de nelinişte, cu inima tulburată, înfricoşat de faptul că Dumnezeu ar putea să nu existe şi că astfel întreaga viaţă să nu fie altceva decât zădărnicie şi nebunie, dacă pui această întrebare având aceeaşi atitudine ca un om care îl întreabă pe doctor: „Spune-mi, soţia mea va trăi sau va muri?", dacă acesta este modul în care îţi pui întrebări cu privire la Dumnezeu, atunci deja ştii că Dumnezeu există.

Aceste întrebări pline de nelinişte mărturisesc că ştii deja acest lucru. Fără a şti că Dumnezeu există nu te-ai fi putut întreba într-un astfel de mod cu privire la El. Îl doreşti pe Dumnezeu întrucât fără El viaţa nu are sens. Inima ta distinge între ceea ce are sens şi ceea ce nu are sens; ea ştie că ceea ce are sens este ceea ce ţi se potriveşte. Inima ta ştie deja ceva despre Dumnezeu; şi tocmai această cunoaştere conferă realitate şi forţă întrebărilor tale. Îţi doreşti ca Dumnezeu să existe întrucât altfel toate ajung unul şi acelaşi lucru, răul încetează a mai fi rău iar binele încetează a mai fi bine. Ştii deja că Dumnezeu există deoarece ştii că nu este cu putinţă ca binele să fie identic cu răul. Faptul că observi existenţa răului în lume şi întrebările pline de neli-

nişte pe care ţi le pui cu privire la acest rău te fac să pui la îndoială existenţa lui Dumnezeu; însă simplul fapt că cineva observă răul şi îşi pune întrebări cu privire la el reprezintă credinţă în Dumnezeu. Întrucât inima ta îl cunoaşte pe Dumnezeu, de aceea se opune ea răului. Atunci când îţi pui întrebări cu privire la Dumnezeu, Dumnezeu deja se găseşte în spatele tău şi este cel care face posibile aceste întrebări.

Nu doar inima dinlăuntrul tău, ci şi lumea de dinafară mărturiseşte despre Dumnezeu. Nu am văzut niciodată ca ordinea să ia naştere din întâmplare, ca tot ceea ce este plin de sens şi de frumuseţe să ia naştere doar prin hazard. A crede că lumea reprezintă creaţia lui Dumnezeu nu înseamnă credulitate. Credulitate este, mai degrabă, credinţa că ochiul uman, structura unei insecte sau frumuseţea unei poieni primăvara reprezintă produse ale hazardului. Grămada de stânci pe care un călător le vede pe un vârf de munte nu reprezintă un produs al hazardului, ci o mână a aşezat acele stânci una peste cealaltă. Şi încă de un milion de ori mai frumoasă decât o asemenea grămadă de stânci este retina ochiului. Cu siguranţă că a pierde din vedere un lucru atât de evident nu constituie o dovadă de inteligenţă. Este chiar un semn al unei gândiri tulburate atunci când cineva îşi pune întrebare „Există Dumnezeu?". Ba chiar, am putea spune că aceasta este întrebarea pe care şi-o pune un nebun, un om care nu mai are capacitatea ca, într-un mod simplu, clar, liniştit, să perceapă lucrurile aşa cum sunt.

Totuşi, ceva din această nebunie afectează întreaga lume şi noi toţi îi putem vedea urmările; ba chiar, am putea considera că aceasta este forma specifică de nebunie care afectează lumea modernă. În măsura în care avem informaţii istorice, putem spune că întotdeauna întrebarea pe care şi-au pus-o oamenii a fost: „În ce fel trebuie să îl considerăm pe Dumnezeu?", însă până acum ei nu s-au întrebat niciodată „Există Dumnezeu?". Succesele ştiinţei

şi tehnicii ne-au umplut de infatuare şi ne-au aruncat într-o stare de confuzie. Tot ceea ce scapă controlului raţiunii noastre este dat la o parte pe motiv că nu ar reprezenta altceva decât hazard. Ne închipuim că doar noi putem crea ordine şi frumuseţe în lume, pierzând din vedere avertismentul cât se poate de evident că pentru a crea ceva inteligent, trebuie ca mai întâi noi să avem un creier creat în chip inteligent şi mâini create în chip inteligent. Ceea ce noi creăm nu este altceva decât creaţia creierilor noştri şi a mâinilor noastre şi este cât se poate de sigur că pe acestea nu noi le-am creat!

Aşa că a pune întrebarea „Există Dumnezeu?" înseamnă a nu da dovadă de seriozitate morală. Aceasta deoarece o persoană mânată de seriozitate morală va şti că binele nu este totuna cu răul, că ceea ce este corect şi ceea ce este greşit sunt două lucruri distincte, că oamenii ar trebui să caute ceea ce este corect şi ar trebui să evite ceea ce este greşit. Există o ordine divină în faţa căreia trebuie să ne supunem, fie că ne place, fie că nu. Seriozitatea morală nu înseamnă altceva decât respect faţă de vocea conştiinţei. Dacă Dumnezeu nu există, atunci conştiinţa nu reprezintă altceva decât un complex de obiceiuri dobândite şi astfel ajunge să nu însemne nimic. Dacă Dumnezeu nu există, este absurd ca cineva să îşi mai bată capul cu întrebări despre ce este corect şi ce este greşit. În mod fundamental, toate ar fi unul şi acelaşi haos. Ticălosul şi sfântul nu ar fi altceva decât fantasme ale imaginaţiei. Omului care adoptă o astfel de poziţie nu îi mai rămâne altceva decât să îşi urmeze propria sa cale.

Totuşi, dacă Dumnezeu chiar există, de ce mai trebuie să ne punem mereu întrebări în legătură cu El? Inima noastră nu se poate ascunde de Dumnezeu; ea are cunoştinţă despre Dumnezeu! Însă inima noastră nu îl cunoaşte pe Dumnezeu într-un mod real. Conştiinţa ne spune *că* Dumnezeu este, însă ea nu poate să cunoască *cine* este Dumne-

zeu. Raţiunea noastră mărturiseşte despre Dumnezeu, însă totodată ea nu ştie cine este El. Întreaga lumea arată cu milioane de degete către Dumnezeu, însă totodată lumea nu ni-l poate revela pe Dumnezeu.

Cine este Dumnezeu? Ce vrea El de la noi? Ce scop are El pentru lume? *Noi* nu cunoaştem răspunsul la aceste întrebări şi atâta vreme cât aceste întrebări rămân fără răspuns noi nu îl cunoaştem pe Dumnezeu. Mai există o singură variantă posibilă: l-am putea cunoaşte cu adevărat pe Dumnezeu dacă El ar alege să Se reveleze pe Sine Însuşi *către* noi. *Că* Dumnezeu există, despre acest lucru mărturiseşte raţiunea, conştiinţa şi natura cu minunăţiile ei. Însă *cine* este Dumnezeu, despre acest lucru Dumnezeu Însuşi trebuie să ne vorbească nouă prin Revelaţia Sa.

2. ESTE BIBLIA CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU?

Nimeni nu va pune la îndoială afirmaţia că Biblia este o Carte unică. O dovadă în acest sens ar putea fi chiar şi aceea că atât de mulţi oameni deţin această Carte însă atât de puţini o şi citesc. De ce are orice om o Biblie? De ce este această Carte tradusă în sute de limbi? De ce această Carte veche este mereu tipărită şi retipărită în milioane de exemplare în fiecare an? Acum 200 de ani, Voltaire, probabil cel mai faimos om din epoca sa, pe un ton batjocoritor, a profeţit că în scurt timp Biblia va dispărea. Clădirea în care a fost formulată această profeţie infatuată este astăzi unul dintre sediile unei mari societăţi biblice. Numele lui Voltaire aproape că a fost uitat; în timpul care a trecut până acum, Biblia a cunoscut o răspândire ieşită din comun peste tot în lume. Despre ce anume vorbeşte Biblia? În ce îşi au originea toate aceste fapte?

Răspunsul care ne vine imediat în minte este unul cât se poate de banal; Biserica Creştină crede că Biblia reprezintă Cuvântul lui Dumnezeu, aşa cum cred şi musulmanii despre *Coran* şi aşa cum cred hinduşii despre *Bhagavadgita*. Şi, deoarece creştinii sunt cei mai eficienţi propagandişti, Biblia este cartea cea mai răspândită. Răspunsul acesta este destul de corect, însă totodată pierde din vedere un anumit lucru: nu Biblia reprezintă un produs al creştinilor, ci creştinii reprezintă un produs al Bibliei. Am putea face următoarea afirmaţie: există Biblii deoarece există creştini. Totuşi, în mod fundamental, afirmaţia inversă este adevărată: Există creştini deoarece există Biblia. Biblia reprezintă pământul din care creşte credinţa creştină cu tot ceea ce înseamnă ea. Căci dacă Biblia nu ar fi existat, nici noi nu am mai fi ştiut nimic despre Isus Christos, cel datorită căruia ne considerăm creştini. Credinţa creştină este credinţa în Christos, iar noi îl găsim pe Christos în Biblie şi tot acolo ne vorbeşte El nouă. Credinţa creştină este credinţa în Biblie. Ce anume înseamnă această afirmaţie?

Cine este Dumnezeu? Care este scopul Lui pentru noi? Care este planul Lui pentru lume, pentru omenire, pentru tine? Nu poţi cunoaşte acest lucru prin ceea ce eşti tu şi nici nu există un alt om care să îţi poată spune acest lucru. Aceasta deoarece lucrurile pe care tu nu le poţi înţelege cu privire la Dumnezeu nu pot fi înţelese nici de vreun alt om. La urma urmei, şi acel alt om nu poate fi altceva decât tot un om şi niciun om nu este în măsură să răspundă la aceste întrebări prin propriile sale capacităţi. Doar Dumnezeu ar putea răspunde la aceste întrebări. Însă *chiar face* El acest lucru? Chiar ne comunică El toate acestea? Ne revelează El taina planului Său pentru lume? Îşi face El cunoscute planurile Sale pentru tine, pentru mine şi pentru întreaga omenire?

Creştinismul răspunde la aceste întrebări printr-un „da" răsunător; Dumnezeu şi-a făcut cunoscută taina voin-

ţei Sale prin Profeţi şi prin Apostoli, în Sfintele Scripturi. El le-a dat acestora posibilitatea să spună cine anume este El. Iar ceea ce ei toţi spun în cuvinte diferite este, în mod fundamental, unul şi acelaşi lucru, aşa cum s-ar întâmpla dacă cei şapte fii ai unei mame iubitoare ar vorbi despre ea, fiecare în felul său. Fiecare din ei ar spune aceleaşi lucruri şi totodată fiecare ar spune ceva diferit. Astfel, toţi profeţii vorbesc despre acest unic Dumnezeu nu doar ca fiind cel care stăpâneşte întru veşnicie asupra a tot ceea ce este trecător, ca fiind duhul imperceptibil care se găseşte mai presus de tot ceea ce e pământesc, ci şi ca acela care a creat omul cu un anumit scop, care nu îl lasă pe om în voia propriilor sale puteri, asemenea unui mare nobil care ar spune: „Pot să mă descurc şi fără ei, pot să stau şi să-i las pe ei să vină la mine". Nu astfel este Dumnezeu. El, unicul mare Domn, nu se comportă asemenea nobilului care, plin de mândrie, susţine că sărmanii săi robi sunt aceia care trebuie să vină la el. Dumnezeu are milă faţă de oameni; El se apropie chiar şi de aceia care nu vor să se apropie de El. El este preocupat de ei şi merge după ei aşa cum un bun păstor se duce după oile sale rătăcite. Aceasta deoarece El doreşte să îi strângă laolaltă pe oameni şi să-i aducă acolo unde le este locul. El nu doreşte ca oamenii să rămână în pierzania lor, ci vrea ca ei să fie alături de El.

Acesta este scopul lui Dumnezeu. Aşadar, El îi cheamă pe cei ce sunt ai Lui, când prin rugăminţi, când prin ameninţări, când din înălţimi, când din adâncuri. Însă El nu doar că îi cheamă; El însuşi se duce la ei. Păstorul cel Bun îşi caută oile Sale pierdute acolo unde sunt ele de găsit, în rătăcirea lor, şi îşi dă chiar şi viaţa pentru ele. Tocmai despre acest Dumnezeu care este asemenea unui bun păstor vorbeşte Biblia. Vocile Profeţilor nu sunt altceva decât vocea lui Dumnezeu, care îi cheamă pe oameni. Isus Christos este Dumnezeu Însuşi venit în lume.

În el, „Cuvântul s-a făcut trup". Aceasta înseamnă că în el *este* ceea ce Profeţii şi Apostolii nu erau şi despre care

ei puteau doar să vorbească. Ei au putut doar să *vorbească* despre Păstorul cel Bun, dar Isus *este* însuşi Păstorul cel Bun. Asemenea unor uşieri, Profeţii şi Apostolii au putut doar să îl arate pe cel care venea şi să spună: „Iată-l acolo, el este acela pe care îl aşteptăm". Ei pot să îi deschidă uşa iar el va veni şi va intra înăuntru. El *este* Cuvântul lui Dumnezeu. În el, în viaţa şi în moartea sa, Dumnezeu îşi face cunoscut scopul Său, planul Său şi atitudinea Sa. „Şi Eu le-am făcut cunoscut Numele Tău."[1] El este Cuvântul lui Dumnezeu din Biblie. Însă atunci, reprezintă întreaga Biblie Cuvântul lui Dumnezeu? Da, în măsura în care vorbeşte despre ceea ce este cuprins „aici", în Christos.

Este tot ceea ce se găseşte în Biblie adevărat? Pentru a răspunde la această întrebare voi prezenta o analogie cu o situaţie întâlnită în lumea modernă. Oricine cunoaşte sloganul comercial „Vocea Maestrului". Atunci când cumperi un disc ţi se spune că îl vei auzi pe Maestrul Caruso. Este acest lucru adevărat? Cu siguranţă! Chiar îi vei auzi vocea lui reală? Bineînţeles! Şi totuşi vor mai fi şi nişte alte sunete produse de aparat, care nu reprezintă vocea Maestrului, ci sunt produse de acul de oţel care zgârie discul. Însă nu trebuie să blamezi discul din acest motiv! Doar datorită acestui disc poţi tu să auzi „vocea maestrului". Tot astfel stau lucrurile şi în cazul Bibliei. Ea face să se audă adevărata voce a Maestrului; aceea este cu adevărat vocea lui, cuvintele lui, ceea ce el are de spus. Însă alături de aceasta se aud şi nişte zgomote accidentale, deoarece Dumnezeu îşi face auzit Cuvântul Său prin vocea omului. Pavel, Petru, Isaia şi Moise sunt astfel de oameni prin care Dumnezeu îşi proclamă Cuvântul Său. De asemenea, Dumnezeu a venit în lume ca om; Dumnezeu adevărat, dar totodată *om* adevărat. Aşadar, Biblia reprezintă în întregime vocea Sa, în ciuda tuturor zgomotelor accidentale care nu pot fi evitate în cazul a orice este şi uman. Doar un nebun va fi atent

[1] Ioan 17:26 (nota trad.).

la aceste zgomote accidentale atunci când are posibilitatea să asculte vocea Maestrului! Importanța Bibliei constă în aceea că Dumnezeu ne vorbește prin ea.

Însă în acest caz, va trebui să acordăm atenție și celorlalte cărți care și ele se pretind a fi cuvântul lui Dumnezeu? În această privință, două lucruri ar fi de spus: mai întâi, ești tu musulman sau hindus? Dacă nu, atunci aceste cărți nu ți se adresează ție. În al doilea rând, dacă totuși vrei să știi cum trebuie să le considerăm pe toate aceste alte cărți, un lucru poate fi spus: vocea care se face auzită în ele este o voce diferită de aceea care se face auzită în Biblie. Nu este același Dumnezeu, nu este Păstorul cel Bun care vine la oile Sale. Este vocea unui străin. Se poate întâmpla ca, într-o anumită măsură, să fie și vocea lui Dumnezeu acolo. Dar chiar și în această situație, este vorba despre o voce a lui Dumnezeu care abia mai poate fi recunoscută, așa cum o fotografie de proastă calitate ar putea să îți semene, însă fără să te și arate așa cum ești.

Iar acum, mai există și alte întrebări? Eu sunt de părere că dacă lucrurile chiar stau așa cum am susținut până acum, o singură concluzie poate fi trasă. Trebuie să mergem înainte și să începem în sfârșit să ascultăm cu atenție vocea Maestrului.

3. DUMNEZEUL CEL TAINIC

Oricine vorbește despre Dumnezeu ca și cum Dumnezeu ar fi asemenea unui văr de-al său, despre care este cât se poate de firesc ca el să știe totul, acela chiar nu știe nimic despre Dumnezeu. Primul și cel mai important lucru pe care îl putem cunoaște despre Dumnezeu este întotdeauna acesta: despre Dumnezeu noi nu cunoaștem nimic

altceva decât acele lucruri pe care El însuşi ni le-a revelat nouă. Modul în care Dumnezeu se revelează pe Sine nouă se produce într-un astfel de mod încât, de fiecare dată, prin aceasta, ni se arată într-un mod încă şi mai profund cât de inaccesibil este Dumnezeu pentru gândirea şi pentru imaginaţia noastră. Lumea este tot ceea ce putem noi să cunoaştem. Însă Dumnezeu nu este lumea. De aceea El se găseşte mai presus de întreaga noastră cunoaştere. El este un mister. Nu este doar o ghicitoare deoarece, mai devreme sau mai târziu, ghicitorile şi-ar putea găsi răspuns. Faptul că Dumnezeu este un mister înseamnă că *noi* nu suntem capabili să dezlegăm tainele cu privire la El. „Nu am putea să îl găsim pe Dumnezeu prin căutările noastre?" Răspunsului plin de mândrie al omului care afirmă „nu încă", Biblia îi replică „niciodată".

Măreţia lui Dumnezeu este asemenea unei prăpăstii adânci în care oricine priveşte ameţeşte. „Din veşnicie în veşnicie"[1], cine ar putea înţelege această măreţie? Cine ar putea vreodată să îl conceapă pe acela care exista încă de la începuturi, pe când nimic din ceea ce există acum nu exista încă, pe acela prin a cărui voinţă au luat naştere toate lucrurile care există? A ne aminti de Dumnezeul cel tainic ne face să ne simţim mărunţi şi zadarnici, ne aminteşte că nu suntem decât ţărână.

Şi mai există ceva care ne face să ne simţim încă şi mai umili şi anume faptul că Dumnezeu este Sfânt. Probabil că fiecare din noi îşi aminteşte ce efect aveau asupra noastră, în copilărie, vorbele: „Ochii lui Dumnezeu te privesc în permanenţă. El vede chiar şi ce este în inima ta şi nu există nimic din tine care să nu fie ştiut de Dumnezeu". Chiar şi la vârsta aceea, ştiam destul de bine că dacă Dumnezeu ne *vede* înseamnă totodată că El ne şi *judecă*. Dumnezeu nu este doar un simplu spectator, Dumnezeu este Domnul. Aceasta înseamnă că Dumnezeu doreşte ceva de la noi. El

[1] Psalmul 90:2 (nota trad.).

dorește în mod necondiționat anumite lucruri. Unii oameni au o voință atât de puternică încât oricine realizează că ei știu ce vor. Astfel de oameni iradiază o influență misterioasă, o forță care aproape că ne doboară. Însă ce este forța voinței umane! Niciun om nu își dorește ceva într-un mod absolut, astfel încât chiar și cea mai puternică voință este mult prea slabă. Chiar și o voință de fier poate fi clătinată, deviată, redusă la tăcere. În cazul oricărui om există situații în care, pur și simplu, el nu va mai merge înainte, însă voința lui Dumnezeu este absolută. El vrea, într-un mod absolut, să fie Domnul tuturor. Dacă nu și-ar fi dorit lucrul acesta, El nu ar mai fi fost Dumnezeu. Iar dacă El dorește acest lucru, dacă dorește ascultare necondiționată față de El, aceasta ne smerește pe noi în mod vădit. „Dumnezeul cel sfânt" ne doboară cu încă și mai multă putere decât o face „Dumnezeul cel atotputernic". Atunci când profetul Isaia l-a auzit pe heruvim cântând „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul"[1], el a spus „Vai de mine! Sunt pierdut"[2]. Sfințenia lui Dumnezeu este asemenea unei puternice unde de șoc, care pe oricine atinge îl omoară.

Ce se întâmplă dacă refuzăm să facem ceea ce vrea Dumnezeu, ceea ce El dorește în mod absolut? Ce se întâmplă în cazul în care nu ascultăm de El? Să ne imaginăm un automobil condus de un om nebun. El nu va accepta ca un zid să îi blocheze calea. „Nu accept așa ceva" – spune el și, scoțând un strigăt, se năpustește în perete. Aceasta reprezintă o analogie cu situația omului care nu ascultă de Dumnezeu. Acest om pur și simplu se sfărâmă în bucăți încercând să se opună sfințeniei lui Dumnezeu. Sfințenia lui Dumnezeu este absolută. Omul neascultător se sfărâmă în fața lui Dumnezeu; că Dumnezeu stă împotriva celor mândri este un lucru mai demn de a fi crezut chiar și decât legea gravitației. Tocmai această credincioșie necondiționa-

[1] Isaia 6:3 (nota trad.).

[2] Isaia 6:5 (nota trad.).

tă a lui Dumnezeu reprezintă salvarea lumii. Aceasta deoarece, în lipsa ei, totul s-ar nărui într-o stare de dezordine. Dreptatea lui Dumnezeu este de neclintit, asemenea unui munte. Cel ce se opune lui Dumnezeu ajunge să se zdrobească de Dumnezeu. Tocmai acesta este sensul mâniei lui Dumnezeu. Deoarece Dumnezeu doreşte ascultare absolută, El urăşte neascultarea într-un mod absolut. Acela care persistă în neascultare cade sub mânia înfricoşătoare a lui Dumnezeu. În aceasta constă sfinţenia lui Dumnezeu.

Însă misterul lui Dumnezeu este încă şi mai mare. Dorinţa acestui Dumnezeu sfânt, ceea ce El doreşte într-un mod absolut, este dragostea. Ceea ce El simte faţă de noi, oamenii, este o dragoste infinită. El vrea să se dea pe Sine nouă, să ne atragă pe noi la El şi să ne lege pe noi de El. Singurul lucru pe care El îl doreşte într-un mod absolut este părtăşia. Dumnezeu a creat lumea pentru a se împărtăşi pe Sine; El ne-a creat pe noi pentru a avea părtăşie cu El şi pentru ca El să aibă părtăşie cu noi. Tot din acest motiv, El nu a lăsat lumea şi omenirea, care nu l-au dorit pe El, să rămână în voia propriului lor destin, ci a venit degrabă în lume, asemenea unei mame care îşi caută copilul neascultător pe toate străzile oraşului până când reuşeşte să îl găsească. Chiar dacă toţi oamenii ar descuraja-o sau ar încerca să o facă să renunţe la căutarea sa spunându-i: „Nu ţi-e ruşine să îl cauţi pe obraznicul acela care nicidecum nu merită acest lucru?", tot ceea ce poate mama să spună este: „Chiar şi aşa, rămân mama lui". La fel stau lucrurile şi cu Dumnezeu. În Isus Christos, El s-a arătat pe Sine ca fiind asemenea acelei mame. Nu i s-a părut ceva exagerat ca El să se coboare în adâncul mizeriei umane, ca El să suporte acuzaţii şi batjocuri în timp ce îşi căuta copiii săi pentru a nu-i lăsa pe aceştia pradă pierzaniei. „Pentru că Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască ce era pierdut."[1] Aceasta este mila lui Dumnezeu.

---

[1] Luca 19:10 (nota trad.).

Pentru a înțelege grandoarea dragostei lui Dumnezeu trebuie să privim atât la această căutare nesfârșită și plină de milă a Sa, cât și la măreția și la sfințenia Sa. Nu e nimic ieșit din comun ca un cerșetor să îi întindă mâna unui alt cerșetor. Însă a auzit cineva ca un rege să se coboare de pe calul său pentru a-l lua de mână pe un cerșetor? Împăratul ceresc, a cărui măreție nici nu poate fi concepută de om, se coboară în lume pentru a-și căuta copiii săi necredincioși chiar în mizeria lor – iată în ce constă dragostea lui Dumnezeu, așa cum este ea prezentată în Evanghelie și doar în Evanghelie. Iar noi, cerșetorii, ar trebui să știm cine este acel Împărat care s-a coborât la noi. Ar trebui să fim înspăimântați atunci când privim la Sfințenia lui Dumnezeu și la păcătoșenia noastră, astfel încât Dumnezeu să poată ca, prin dragostea Sa, să ne aducă inimile la ascultare.

Dumnezeu dorește un singur lucru în mod absolut: ca noi să cunoaștem măreția și profunzimea dorinței Sale de a iubi și să ne lăsăm pe noi înșine conduși de aceasta. Inima noastră este asemenea unei fortărețe pe care Dumnezeu vrea să o cucerească. El vrea să o cucerească prin dragostea Sa. Dacă, fiind cuceriți de dragostea Sa, deschidem poarta, va fi bine pentru sufletele noastre. Însă dacă, într-un mod plin de încăpățânare, ne închidem inimile în fața dragostei Sale, în fața dorinței Sale absolute, atunci va fi vai de noi. Dacă refuzăm să ne predăm în fața dragostei lui Dumnezeu, atunci vom percepe voința Sa absolută sub forma unei mânii absolute.

4. CREAȚIA ȘI CREATORUL

Cel dintâi cuvânt al Bibliei este despre Creator și creație. Însă acest cuvânt nu este doar un prim cuvânt, cu care trebuie să începem pentru a avansa mai apoi la chestiuni

mai măreţe, mai pline de importanţă. Din contră, este cuvântul de bază, cuvântul fundamental ce constituie temeiul pentru tot restul afirmaţiilor. Dacă acest cuvânt este dat la o parte, întregul sistem al Bibliei se năruie. Dacă cineva chiar reuşeşte să înţeleagă în mod corect ce anume are în vedere Biblia atunci când discută despre Creator, atunci el a înţeles în mod corect întreaga Biblie. Toate afirmaţiile Bibliei sunt prezente în mod implicit în acest unic cuvânt. Dar dacă ne întrebăm: Îl cunosc oamenii pe Creator? Ştiu ei care este sensul afirmaţiei „Dumnezeule, Tu eşti Creatorul meu!"?

Nu Dumnezeu este responsabil de faptul că noi nu îl cunoaştem pe El ca atare. Aşa cum în palatul unui rege totul este administrat de acel rege sau aşa cum în casa unui mare artist tot ceea ce se găseşte acolo depune mărturie cu privire la artist chiar şi atunci când artistul nu e prezent acolo, tot astfel şi lumea este casa Marelui Împărat şi a Marelui Artist. El însă nu se lasă a fi văzut; omul nu îl poate vedea pe Dumnezeu, ci poate vedea doar lumea. Însă lumea aceasta este creaţia Lui şi, într-un mod conştient sau nu, ea vorbeşte despre Acela care a creat-o. Şi totuşi, în ciuda acestei mărturii, omul nu îl cunoaşte pe Dumnezeu sau, cel puţin, nu îl cunoaşte în mod corect.

Toţi oamenii au câte două mâini şi fiecare din ele reprezintă o lucrare de artă mai măreaţă decât orice a creat inteligenţa umană. Însă oamenii sunt obsedaţi într-atât de mare măsură de realizările lor încât elogiază orice creaţie umană, o expun pretutindeni, dar totodată nu reuşesc să discearnă înfăptuirile miraculoase ale lui Dumnezeu. Toţi oamenii au câte doi ochi. S-a gândit vreodată cineva la ce miracol incredibil este acest ochi, care vede şi care reprezintă fereastra sufletului? E chiar mai mult decât o fereastră; am putea considera că ochiul este sufletul însuşi, sufletul care priveşte în afară şi care totodată poate fi el însuşi privit. Cine a aranjat în acest mod sutele de milioane de

celule bastonaşe şi conice, astfel încât laolaltă, în coordonare reciprocă, fac posibilă vederea? Hazardul? Ce superstiţie absurdă! Noi nu putem percepe doar pe ceilalţi oameni cu ajutorul ochiului, ci şi pe Creator. Şi totuşi, de parcă am fi nişte nebuni, noi nu reuşim să îl vedem pe El. În această lume pe care a creat-o Dumnezeu ne comportăm asemenea unor câini aflaţi într-o faimoasă galerie de artă (dacă ni se permite să folosim o analogie atât de stângace). Percepem tablourile, însă totodată nu reuşim să le vedem, întrucât, dacă le-am fi văzut în mod corespunzător, l-am fi văzut şi pe Creator. Nebunia noastră, aroganţa noastră, lipsa noastră de respect, sau, pe scurt, păcătoşenia noastră, reprezintă cauza eşecului nostru în a-l percepe pe Creator în creaţia Sa.

Şi totuşi, El vorbeşte cu glas puternic, astfel încât nu se poate să nu îi auzim vocea. Tocmai din această cauză, oameni din toate epocile, chiar dacă nu l-au cunoscut pe Creator, au avut totuşi nişte presentimente cu privire la El. Nu există nicio religie în care să nu poată fi găsite, într-o formă sau alta, presupuneri cu privire la Creator. Însă oamenii nu l-au cunoscut niciodată pe El aşa cum trebuie. Cartea naturii nu este suficientă pentru a-l arăta pe Creator în mod corect unor fiinţe imature, încăpăţânate şi ignorante, aşa cum suntem noi.

De aceea, Creatorul ne-a dat nouă şi o altă carte din care să îl putem cunoaşte pe El, o carte scrisă într-un mod mult mai clar, şi anume Biblia. Aici El şi-a expus imaginea Sa astfel încât noi toţi să putem percepe că El este cu adevărat Creatorul. Această imagine a Sa este Isus Christos. În el, pentru întâia oară, noi avem posibilitatea de a-l cunoaşte pe Creator aşa cum este El în realitate, iar aceasta întrucât în el noi putem cunoaşte care este scopul lui Dumnezeu pentru creaţia Sa.

Întâi de toate, Dumnezeu s-a revelat pe Sine, în calitatea Sa de Creator, către copiii lui Israel. În acele vremuri,

lumea era plină de religii, însă adepții acestora nu îl venerau pe singurul Domn al întregii lumi. Zeii păgâni reprezintă o combinație sălbatică între produsul fanteziei umane, pe de o parte, și o vagă reprezentare a adevăratului Dumnezeu, pe de altă parte. Marii gânditori, cum ar fi Platon și Aristotel, chiar au vorbit despre o divinitate care susținea tot ceea ce există. Însă ei nu au avut cunoștință despre Dumnezeul cel viu. A fost plăcerea lui Dumnezeu să se reveleze pe Sine ca Dumnezeu, ca Domn, către un popor mic, către Israel. El s-a revelat lor ca un Dumnezeu pe care noi nu îl putem folosi în niciun fel, așa cum s-ar folosi cineva de un cărăuș sau așa cum se foloseau păgânii de zeii lor. S-a revelat ca un Dumnezeu pe care nu îl putem considera în modul în care îl concepeau filosofii, adică ca „ideea de Dumnezeu".

El s-a revelat către Israel ca acela care are o întâlnire reală cu omul și care își revendică statutul de Domn. „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău"[1]. „Eu voi fi Dumnezeul vostru, și voi veți fi poporul Meu"[2]. El este Domnul căruia un om îi aparține în întregime, trup și suflet. El este Domnul care ne revendică pe noi la modul absolut, iar aceasta deoarece noi, și tot ceea ce este în noi, am fost creați de El. Domnul Dumnezeu este totodată Dumnezeul Creator și doar când îl vom cunoaște în calitatea Sa de Domnul Dumnezeu noi îl vom cunoaște, într-un mod corect, și în calitatea Sa de Creator.

Păgânii, inclusiv marii lor gânditori, nu cunosc în mod corect diferențierea dintre Dumnezeu și lume, dintre Dumnezeu și om, dintre Dumnezeu și natură. Pentru ei, toate acestea se confundă între ele. Întâi de toate, Dumnezeu s-a revelat pe Sine către Israel ca Acela care este mai presus de întreaga lume, ca *Domnul* acestei lumi, de la care, prin care și pentru care își are lumea originile. Faptul că

[1] Exodul 20:2 (nota trad.).

[2] Levitic 26:12 (nota trad.).

lumea a fost creată de o ființă divină nu este totuna cu credința în Creator, ci este doar o teorie despre originile lumii, care nu are nicio relevanță pentru om. Că Dumnezeu este Creator înseamnă următorul lucru: Creatorul *tău* este Domnul lumii, Domnul *tău*, înseamnă că tu îi aparții Lui în totalitate. Înseamnă că fără El ești nimic și că viața ta este în mâinile Lui. El te vrea pentru Sine însuși. Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, să nu ai alți dumnezei (idoli) afară de Mine.[1] Aceasta este totuna cu a spune: Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată puterea ta[2]. Aici nu avem de-a face cu o teorie interesantă, cu o teorie ieșită din comun cu privire la originea lumii; atunci când crezi aceste lucruri devii un „rob al lui Dumnezeu", viața ta capătă un alt sens, devii un alt om. Sau, mai bine zis, acum ești, pentru prima oară, un om. A crede în Dumnezeu Creatorul înseamnă a asculta de Dumnezeu Domnul.

5. PLANUL LUI DUMNEZEU CU PRIVIRE LA LUME

Călătorul care, de pe vârful muntelui, privește pe timp de noapte orașul Zürich vede o fâșie luminoasă largă care se găsește în mijlocul haosului ametitor al luminilor care pâlpâie în oraș. Este foarte frumoasă, arată foarte interesant, deși nu este ușor de înțeles ce anume reprezintă acest grup de lumini. Acela este parcul din fața gării; fiecare dintre sutele de lumini se găsește la locul potrivit, însă de acolo, de sus, drumețul nu știe nimic despre acest aranjament

[1] Reproducere aproximativă după Exodul 20:2-3 (nota trad.).

[2] Deși textul nu prezintă această afirmație ca pe un citat, este vorba despre un citat din Deuteronomul [illegible]

fără cusur. Doar electricianul şef ştie de ce a fost făcut acest aranjament şi nu un altul. El are planul detaliat al aranjamentului şi astfel, dintr-o singură privire, poate înţelege întreaga structură. Întregul sistem este controlat şi coordonat de mintea sa, de voinţa sa.

Putem să considerăm că tot astfel se petrec lucrurile şi în univers. Noi, nişte biete fiinţe insignifiante, ne găsim în mijlocul acestei lumi uriaşe şi pline de agitaţie fără a avea posibilitatea de a o vedea în întregul ei. Poate că din când în când mai reuşim să surprindem câte ceva din minunata ordine a naturii, cum ar fi regularitatea mişcării stelelor care, deşi sunt răspândite pretutindeni în spaţiul vast al universului, se supun totuşi unei unice legi; mai surprindem câte ceva din ordinea care poate fi găsită chiar şi la nivelul lumii microscopice; câte ceva din ordinea de la nivelul lucrurilor vizibile şi despre care ştiinţa ne-a adus o cantitate uimitoare de informaţii pe parcursul ultimilor ani; câte ceva din ordinea ce poate fi observată în structura unei flori sau a unui animal, începând cu puricele şi terminând cu balena; şi chiar câte ceva din regularitatea remarcabilă ce poate fi observată în viaţa unui om. Şi totuşi, atunci când ne întrebăm ce anume înseamnă toate acestea, care este scopul lor, descoperim că nu ştim nimic clar.

Putem avansa teorii ingenioase, putem face presupuneri, iar oamenii chiar au făcut toate aceste lucruri de-a lungul secolelor, dând expresie celor mai bizare idei referitoare la scopul a tot ceea ce se întâmplă în lume. Toate aceste presupuneri au fost formulate de oameni care se găseau în centrul unui cerc minuscul. Dar cine s-ar mulţumi cu o teorie fundamentată pe o arie atât de minusculă, pe o experienţă atât de redusă? Cine ar îndrăzni să afirme: „Da, exact aşa stau lucrurile!" Oricine realizează că toate acestea sunt doar nişte umile încercări de a surprinde ceva mult prea măreţ pentru gândirea noastră. Noi nu ştim nici încotro ne îndreptăm noi şi nici încotro se îndreaptă lumea.

În ciuda tuturor experimentelor pe care le-am face, în ciuda întregii experienţe pe care am dobândi-o, acest lucru rămâne pentru noi un mister adânc, de nepătruns. Iar acesta apasă greu asupra noastră. Este ca şi cum am simţi că ne căutăm calea prin întuneric. De unde? De ce? Care este sensul a tot ceea ce există? Care este scopul final? Deoarece nu cunoaştem răspunsul la aceste întrebări, suntem plini de teamă, deznădăjduiţi, zăluraţi, asemenea unui om care a fost condamnat la muncă silnică, însă fără a cunoaşte motivul. Deoarece nu avem acces la planul şi la finalitatea lumii ne găsim într-o stare de confuzie şi de apatie.

Există însă Cineva care cunoaşte destinul lumii; este Acela care întâi de toate a făcut un plan pentru lume, Acela care a creat lumea şi care o guvernează în conformitate cu acest plan. Ceea ce pentru noi apare ca fiind haotic, confuz, pentru El reprezintă ordine; ceea ce noi considerăm a fi hazard este ceea ce El a planificat, ceva prevăzut din veşnicie şi dus la îndeplinire prin atotputernicia Sa. „El stăpâneşte în putere şi le face pe toate bune". Hazard? Prin acest cuvânt jalnic nu facem altceva decât să admitem că *noi* nu ştim de ce lucrurile se întâmplă în modul în care se întâmplă. Însă Dumnezeu ştie, Dumnezeu este cel ce doreşte ca ele să se petreacă în acest mod. Nu există niciun fel de hazard, aşa cum niciuna dintre luminile din parcul din faţa gării din Zurich nu se găseşte într-un anumit loc din întâmplare. Arhitectul şef ştie de ce se găseşte orice lucru la locul lui, în timp ce noi spunem „hazard", „destin". Este important să realizăm acest lucru.

În bunătatea Sa nemărginită, Dumnezeu a făcut chiar mai mult decât atât. El nu a dorit să ne lase în întuneric, întrucât nu este dorinţa Lui ca noi să ne târâm prin viaţă plini de frică, de nelinişte, apatici, ci El a vrut ca noi, deşi suntem doar nişte oameni, să ştim ceva despre planurile Sale măreţe cu privire la lume. De aceea, El, prin cuvântul Său, ne-a revelat nouă ceva din voinţa Sa. Nu a făcut lucrul

acesta dintr-o dată - oamenii nu ar fi fost capabili să înțeleagă absolut nimic în această situație. Asemenea unui învățător înțelept, cu mult timp în urmă, El a întocmit un plan. Și-a revelat, în mod progresiv, din ce în ce mai mult din planurile Sale către Avraam, Moise și către profeți, prin aceasta făcându-le din ce în ce mai clare, până ce, în cele din urmă, „la plinirea timpurilor"[1], El a revelat ce era în inima Lui, permițând astfel oamenilor să ia cunoștință de ceea ce avea El în minte, de scopurile Sale. Atunci El a scos planurile Sale din întunericul tainic care le acoperea și le-a revelat întregii lumi.

Isus Christos, Cuvântul lui Dumnezeu făcut om, reprezintă modul în care Dumnezeu ne-a revelat nouă sensul întregii istorii, astfel ca noi să nu mai fim nevoiți să mai umblăm în întuneric, ci să stăm în lumină. Cât sunt de diferite planurile lui Dumnezeu față de presupunerile prin care oamenii au încercat să găsească un răspuns la enigma universului! Atunci când rostim acest măreț Cuvânt al lui Dumnezeu - Isus Christos - spunem reconciliere, mântuire, iertarea păcatelor, promisiunea vieții veșnice, împlinirea tuturor lucrurilor în Dumnezeu. Acesta este planul pe care Dumnezeu îl are pentru lume.

Cineva însă ar putea spune: „Din partea mea este în regulă dacă lucrurile se întâmplă astfel". Din păcate, lucrurile nu se întâmplă astfel în această lume condusă de Dumnezeu. Fără îndoială, doar prin harul lui Dumnezeu, doar prin darul Său nemeritat, putem fi noi părtași la Împărăția Sa. Însă omul care spune „Din partea mea este în regulă" nu are parte de aceasta. Ajutorul lui Dumnezeu este ceva ce ajunge la noi ca har, însă fără a fi ceva care ne parvine nouă „prin sine", într-un mod automat, așa cum se produce schimbarea vocii, care are loc într-un mod natural la vârsta pubertății. Dumnezeu nu ne abordează în acest mod deoarece ceea ce El dorește sunt inimile noastre. El nu

[1] Efeseni 1:10 (nota trad.).

aruncă har asupra noastră, aşa cum aruncă un zidar mortar pe un perete. Dumnezeu ne cheamă la mântuire. El ne invită în împărăţia Sa, El vrea ca noi să auzim chemarea Sa, să îl credem şi să îi dăm ascultare. Aceasta deoarece numai printr-o astfel de ascultare poate un om să înţeleagă ceva din planul lui Dumnezeu pentru lume, doar cel care aude chemarea primeşte lumină şi doar acela „nu va umbla în întuneric"[1], ci în lumina lui Dumnezeu. Doar acela cunoaşte, prin Dumnezeu, destinul final al tot ceea ce există sau, mai bine spus, punctul final spre care Dumnezeu va conduce toate lucrurile. A auzi această chemare şi, în această chemare, a auzi unde ne va duce Dumnezeu pe noi, a înţelege planul pe care Dumnezeu îl are cu privire la lume, aceasta este credinţa.

6. DUMNEZEU ŞI ELEMENTUL DEMONIC DIN LUME

„Şi unde lumea este plină de diavoli, toţi aşteptând să ne devoreze...". Cine poate nega faptul că lumea în care trăim este o lume supusă suferinţei? O singură privire aruncată asupra ziarului este de ajuns pentru a stabili acest lucru. Accidente, crime, catastrofe, foamete, epidemii, revoluţii, războaie şi pregătiri pentru război. „Şi mai îndrăzneşti să pretinzi că această lume este creaţia lui Dumnezeu, creaţie guvernată de un Dumnezeu care este dragoste? Ai păţit ceva de susţii lucrul acesta?" Ce replică ar trebui să-i dăm unuia care întreabă astfel? Aş propune să îi răspundem, într-un mod direct, „Da, am păţit ceva, suntem afectaţi". Tocmai acesta este lucrul pe care Biblia îl afirmă cu

[1] Ioan 8:12 (nota trad.).

privire la noi înşine şi, prin urmare, cu privire la lumea noastră. Am putea să ne imaginăm crearea lumii de către Dumnezeu ca pe pregătirea matriţei unei cărţi de către un tipograf; totul este la locul potrivit şi, atunci când cineva citeşte această matriţă, tot ceea ce se găseşte acolo are sens. Însă, în timp ce tipograful este plecat, vine un răufăcător şi strică matriţa. Acum totul este „afectat", propoziţii întregi sunt inversate, altele ajung cu totul lipsite de sens. L-am putea acuza oare pe tipograf că a pregătit o carte nebunească?

Tot astfel stau lucrurile şi cu lumea noastră. Modul ordonat în care Dumnezeu a „aranjat" lucrurile a fost afectat prin prezenţa răului, a păcatului. Aşa cum se spune într-o pildă, un vrăjmaş a venit şi a semănat neghină în lanul de grâu.[1] În această lume există ceva care se opune lui Dumnezeu şi creaţiei sale. Biblia vorbeşte despre o forţă care se opune lui Dumnezeu, o forţă care conduce toate forţele diabolice. Însă mai mult decât despre aceasta se vorbeşte despre acea forţă malefică pe care noi toţi o cunoaştem mult prea bine din propria noastră experienţă şi despre care ştim cu destul de multă claritate că se opune lui Dumnezeu. Această opoziţie reprezintă păcatul, care înseamnă rebeliune împotriva dorinţei lui Dumnezeu, împotrivirea noastră încăpăţânată faţă de modul în care Dumnezeu a „aranjat" lucrurile. Pe cât de cert este că Dumnezeu e dragoste, pe atât de cert este că lipsa noastră de dragoste reprezintă ceva malefic, diabolic, împotrivire în faţa lucrării lui Dumnezeu. Ori de câte ori ne comportăm într-un mod lipsit de dragoste, nu voia lui Dumnezeu este cea înfăptuită. Mai degrabă, atunci se înfăptuieşte ceea ce Dumnezeu nu doreşte.

Însă atunci, Dumnezeu nu stăpâneşte într-un mod real această lume? În cazul în care un tată, pentru o vreme, nu face altceva decât să observe acţiunile pripite, nechibzu-

[1] Matei 13:24-30, 13:36-43 (nota trad.).

ite, ale micuțului său fiu, astfel încât să îi permită copilului să experimenteze el însuşi unde poate duce voința sa, într-o astfel de situație putem spune că tatăl este un părinte slab, care nu îşi poate controla fiul? Fără îndoială că, la momentul potrivit, el va lua lucrurile în mâinile sale, însă momentan el preferă să nu îi țină prelegeri fiului său, ci, mai degrabă, vrea să îl educe prin propria sa experiență, astfel încât copilul să învețe să ia de unul singur decizii. Nu încape îndoială că, dacă ar fi vrut lucrul acesta, Dumnezeu ar fi putut da naştere ordinii în această lume anapoda într-o singură clipă. Fără îndoială, El ar putea să ne aducă pe noi la ascultare cu o singură mişcare a mâinii Sale. Însă El nu vrea să ne forțeze; este dorința Lui ca noi să ne întoarcem la El printr-o decizie liberă a voinței noastre. De aceea, aşa cum suntem noi aici, în această lume afectată, El ne dă nouă Cuvântul Său, adică Legea şi Promisiunea, astfel încât noi, percepând întreaga nebunie a păcatului cât şi natura necondiționată a dragostei Sale, să ne putem întoarce la El în mod liber şi plini de bucurie. Tocmai din acest motiv, în Christos Isus, El s-a dat pe Sine acestei lumi afectate, iar permițând ca lumea să se revolte împotriva Sa prin nebunia oamenilor şi prin crucificarea Fiului Său, ne-a revelat nouă dragostea Sa inefabilă.

Acolo, la cruce, ne-a arătat El, cu multă forță, că El este stăpânul acestei lumi decăzute, un stăpân atât de puternic încât s-a putut folosi de nebunia acestei lumi pentru a-şi revela dragostea Sa. Dacă e să folosim o exprimare cât se poate de umană, acolo Dumnezeu a dat naştere capodoperei Sale, arătând că El este Domn chiar şi peste cel mai mare întuneric din această lume, arătând că oamenii, chiar şi atunci când se revoltă împotriva Lui, rămân totuşi unelte pe care mâna Lui le foloseşte după cum îi este voia.

Dacă ar trebui să îl căutăm pe Dumnezeu doar pe baza informațiilor pe care ni le oferă lumea, aşa cum este ea

acum, probabil că gândul care ne-ar trece prin minte ar fi acela că există doi dumnezei, unul bun şi altul rău, unul care răscumpără şi altul care distruge. Însă în crucea lui Isus Christos putem vedea că nu distrugerea reprezintă voia lui Dumnezeu, că, deşi distrugerea este o realitate, totuşi Dumnezeu îşi menţine stăpânirea Sa suverană asupra lumii şi îşi duce la îndeplinire planurile Sale ce constau din dragoste. El ne lasă nouă să luăm decizia de a ne întoarce la El. Şi ne oferă nouă, în mijlocul acestei lumi afectate şi pline de suferinţă, suficiente mărturii ale credincioşiei Sale de neclintit, ale credincioşiei Sale de creator, astfel încât noi să fim capabili să găsim calea.

„Bine, dar cum să explicăm existenţa răului, a ceea ce este greşit şi a suferinţei, pe baza dragostei lui Dumnezeu?" Dragă prietene, cine ţi-a dat sarcina de a explica acest lucru? Un om care îşi propune să „explice" modul în care Dumnezeu guvernează lumea este într-o situaţie mai ridicolă decât cea în care un proaspăt recrut doreşte să explice care este planul generalului, sau decât cea în care un vânzător critică modul de organizare şi de management al unei companii mamut. Ce putem să înţelegem noi, ca oameni, din modul în care este guvernată lumea! Aşa cum o spune un imn, „Tu nu eşti împăratul care să guverneze înspre bine creaţia". Pentru noi, este suficient să ştim că Dumnezeu, Acela care stăpâneşte asupra acestei lumi afectate, face acest lucru într-un mod pe care noi nu îl putem înţelege, dar că, prin Crucea fiului Său, putem avea siguranţa că El chiar face acest lucru.

Pentru a înţelege care este voia lui Dumnezeu trebuie să luăm aminte la ceea ce Dumnezeu alege să ne reveleze. Dumnezeu îşi revelează voia Sa către noi, în întunericul acestei lumi. Această voie a Sa este de găsit în poruncile Sale şi în vestea bună (evanghelia) a iertării şi a mântuirii. Pe aceste lucruri trebuie să le apucăm noi cu putere, lăsând

în urmă dorința de a căuta să aflăm voia lui Dumnezeu pentru noi de undeva din întunericul în care ne aflăm. Răspunsurile la toate întrebările pe care le ridică lumea nu vor veni înainte de ziua mântuirii finale.

7. ALEGEREA DIN VEȘNICIE

Atâta timp cât viața noastră nu își are fundamentul în eternitate, ea este „superficială", fără profunzime și fără sens. Ea fie că are o semnificație veșnică, fie nu are nicio semnificație. O semnificație temporală înseamnă mai degrabă lipsa unei semnificații. Biblia ne dă posibilitatea să vedem care este această semnificație profundă și veșnică a vieții noastre: „Ochii Tăi au văzut ființa mea neîntocmită și în cartea Ta au fost scrise toate mădularele mele, care din zi în zi luau chip, când nu era încă niciunul din ele."[1] Noi nu existăm doar din întâmplare. Deși părinții noștri sunt cei care ne-au conceput și ne-au născut, noi de fapt provenim din veșnicie, din voința veșnică a lui Dumnezeu, din gândirea Sa veșnică. Înainte ca orice altceva să fi fost creat, noi eram deja în gândul lui Dumnezeu, eram deja doriți de Dumnezeu, așa cum o lucrare de artă se găsește în mintea maestrului înainte ca el să o aștearnă pe pânză sau pe hârtie, înainte ca el să îi dea formă în piatră.

Temeiul vieților noastre este unul profund, foarte profund. Ele își au originea în dumnezeirea imperceptibilă, în „decretele" Sale veșnice, își au originea în ceva ce exista cu mult înaintea tuturor lucrurilor temporale, înaintea tuturor lucrurilor care se văd.

[1] Psalmul 139:16 (nota trad.).

Atunci când autorului Psalmului 139 i s-a revelat această condiție specială a vieții, această condiție originată în Dumnezeu, această revelație a fost un adevăr cât se poate de profund. Însă putem simți chiar mai mult, și anume că psalmistului i s-a vorbit și despre un destin al omului care este la fel de profund ca și originea sa. Faptul că ochii lui Dumnezeu ne-au văzut din veșnicie semnifică nu doar faptul că originea noastră se găsește în veșnicie, ci și că destinul nostru se găsește tot în veșnicie.

Când Dumnezeu „privește" către un om, soarta lui este hotărâtă. El va privi la acel om într-un mod plin de har. El își ia fața de la omul pe care este mânios. Când unui om i se dă posibilitatea să realizeze că Dumnezeu privește către el din veșnicie, când privirea veșnică a lui Dumnezeu se pleacă asupra lui și când privirea lui se întâlnește cu viziunea dintru veșnicie a lui Dumnezeu, atunci are loc cel mai măreț lucru care se poate petrece pe pământ. Atunci omul ia cunoștință de faptul că Dumnezeu îl iubește *dintru* veșnicie și *întru* veșnicie. Din veșnicie și.întru veșnicie, Dumnezeu m-a ales pe mine. Aceasta este credința, acesta este întregul conținut al credinței evanghelice - alegerea dintru veșnicie. Omul care realizează acest lucru știe că este mântuit fără a fi nevoie de vreun efort din partea lui, știe că este salvat din această lume rea, din acest veac, din decadența păcatului și a morții. Doar harul lui Dumnezeu a făcut lucrul acesta. Doar mila Lui, doar dragostea Sa nemărginită, doar alegerea Lui reprezintă temeiul mântuirii mele. Aceasta este cea mai mare bucurie a unui creștin. Atunci când ucenicii s-au întors la Isus venind din prima lor călătorie misionară în care fuseseră plecați fără Isus și când, cuprinși de entuziasm, au povestit cât de multe lucruri au putut ei să facă prin puterea lui Dumnezeu, Domnul le-a spus lor: „Totuși, să nu vă bucurați de faptul că duhurile vă sunt supuse; ci bucurați-vă că numele voastre

sunt scrise în ceruri!"[1]. Când un om ştie că numele lui este scris în Cartea Vieţii, în Cartea Alegerii, el ştie unde să găsească acea pace care e mai presus de orice înţelegere. Atunci, el a urcat pe cel mai înalt munte, pe muntele credinţei, şi în această viaţă nu are nimic mai măreţ de făcut decât să păstreze şi să practice această cunoaştere, care este cea mai măreaţă şi cea mai triumfătoare cunoaştere pe care o poate deţine un om.

Totuşi, această cunoaştere nu este oferită unui om cu scopul ca acesta să dea naştere unor teorii, unor speculaţii cu privire la soarta celorlalţi, a celor care nu sunt aleşi. Ai fost ales şi, odată cu tine, au fost aleşi şi toţi ceilalţi care au crezut; oricine a ales să spună, într-un mod autentic, „da" lui Christos a fost ales. *Din perspectiva lor*, cei aleşi sunt doar „aceia care au crezut". Iar cei ce cred sunt aceia care, în inimile lor, „au primit Cuvântul lui Dumnezeu". Nimeni nu realizează faptul că a fost ales altfel decât printr-o decizie a credinţei, care reprezintă o decizie deplină, liberă, plină de ascultare şi care a fost luată într-un mod autentic. Acelora care l-au slujit pe Domnul prin faptul că i-au slujit pe cei mai neînsemnaţi oameni din această lume le va vorbi Domnul la Judecata de pe urmă: „Veniţi, binecuvântaţii Tatălui Meu, de moşteniţi împărăţia care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii" (Matei 25:34).

În Biblie, alegerea şi ascultarea, alegerea şi decizia personală de a crede, sunt asociate una celeilalte într-un mod inseparabil. Nimeni nu poate pune în opoziţie alegerea şi decizia de a crede, nici invers, adică decizia şi alegerea, oricât de tentant ar putea fi din punct de vedere raţional. Aici, raţiunea trebuie să se încline, chiar dacă nu să şi abdice. Cum pot fi reconciliate cele două idei, cea a liberei alegeri, dintru veşnicie, a lui Dumnezeu, şi cea a deciziei responsabile a omului, aceasta este o problemă pe

[1] Luca 10:20 (nota trad.).

care nu o putem înţelege. Însă orice credincios ştie că ele sunt compatibile. „A venit la ai Săi şi ai Săi nu L-au primit. Dar tuturor celor ce L-au *primit*, adică celor ce cred în Numele Lui, *le*-a dat dreptul să fie copii ai lui Dumnezeu".[1] În lipsa credinţei, Christos nu înseamnă nimic pentru noi; în lipsa lui Christos, credinţa nu mai poate exista. Care este mai importantă, lumina sau vederea? Ce întrebare stupidă! Vederea şi lumina merg împreună. Aşadar, crede, şi vei realiza că şi tu eşti ales.

Acesta este mesajul Scripturii. Însă, cu privire la o dublă predestinare, cum că Dumnezeu i-a ales pe unii din veşnicie spre a le oferi viaţa veşnică, iar pe alţii i-a respins din veşnicie şi i-a trimis la osânda veşnică, nu poate fi găsit nici măcar un cuvânt în Sfintele Scripturi. Totuşi, cu greu putem să ne abţinem de la a trage această concluzie de pe urma învăţăturilor Scripturii. Logica noastră ne conduce mereu, în mod eronat, în această direcţie. Însă nu şi Scriptura ne conduce într-o astfel de direcţie şi astfel va trebui ca şi noi să evităm a ne lăsa conduşi într-acolo. Ar trebui să lăsăm Scriptura aşa cum este, adică lipsită de sistematizare pe tot cuprinsul ei; altfel riscăm să îi denaturăm mesajul. Scriptura ne învaţă despre o predestinare divină prin alegere; de asemenea, vorbeşte despre judecata celor necredincioşi. Ea mai afirmă şi faptul că nimic din ceea ce se întâmplă nu este în afara voii lui Dumnezeu, însă ea nu vorbeşte niciodată, nici măcar într-un singur cuvânt – şi trebuie să accentuăm asupra acestui lucru – despre o predestinare divină prin respingere. Această învăţătură înspăimântătoare este în opoziţie cu Scriptura, pe când doctrina alegerii din veşnicie nu doar că este în acord cu Scriptura, dar chiar reprezintă nucleul Sfintelor Scripturi, elementul central al Evangheliei; raţiunea nu poate înţelege acest lucru. Întotdeauna raţiunea este pusă într-o astfel de situaţie atunci când este vorba despre Cuvântul lui Dumnezeu.

[1] Ioan 1:11-12 (nota trad.).

Dogma Dublei Predestinări reprezintă un produs al logicii umane care însă nu poate contrazice învățătura a-logică a Scripturii. Mai degrabă, trebuie să ne bucurăm de alegerea noastră veşnică şi să ne păzim de căderi. Mai bine să spunem şi noi, împreună cu Pavel: „Noi, cei care suntem mântuiţi", şi totodată să primim avertismentul pe care tot Pavel ni-l dă: „Astfel, deci, cel căruia i se pare că stă în picioare să ia seama să nu cadă"[1], fiindcă în acest caz el nu mai poate scăpa de Judecată. Viaţa unui creştin, asemenea unei uşi prinse în două balamale, trebuie să se balanseze fiind stabilită în această promisiune şi în acest avertisment. În cazul în care iese în afară dintr-una, ea încetează a se mai balansa în mod adecvat.

8. TAINA FIINŢEI UMANE

Ce este omul? Nicio altă întrebare nu este la fel de importantă ca aceasta. Aşa cum războiul sau pacea pot depinde de o simplă mişcare a stiloului aflat în mâna unui oficial guvernamental, tot astfel viaţa unui om depinde de răspunsul dat la această întrebare. Omul care, în inima lui, crede că omul este un animal va trăi asemenea unui animal. Într-un anumit sens şi într-o anumită măsură, orice afirmaţie făcută despre om este adevărată; eşti ceea ce crezi că eşti.

Ce este omul? Pot fi date răspunsuri diferite la această întrebare, iar aceste răspunsuri pot să nu fie eronate. De exemplu, cineva ar putea susţine că omul reprezintă un amestec chimic de calciu, fosfor şi nitrogen. Biblia face o afirmaţie încă şi mai simplă - omul este ţărână. Aceasta

[1] 1 Corinteni 10:12 (nota trad.).

este adevărată, însă, alături de ea, pot fi găsite şi alte afirmaţii. Cineva ar putea spune că omul este o maşinărie sau, mai degrabă, o întreagă fabrică compusă dintr-un număr enorm de maşinării complicate; de exemplu, stomacul poate fi considerat drept o maşinărie care efectuează arderi. Nici această afirmaţie nu este lipsită de adevăr, însă ea nu reprezintă tot ceea ce poate fi spus despre om. Se poate afirma că omul este un animal şi cine ar putea să pună sub semnul întrebării numeroasele asemănări care există între noi şi animale! Însă probabil că ar trebui să lăsăm întrebarea cu privire la relaţia dintre corpul nostru şi cel al animalelor în grija specialiştilor din domeniul biologiei. S-ar putea ca ei să aibă dreptate în privinţa a ceea ce au de spus.

Şi totuşi oarecum oamenii au ştiut dintotdeauna că omul este mai mult decât un animal şi doar o analiză făcută printr-o metodă ştiinţifică foarte bizară ar putea să treacă cu vederea diferenţele care îl separă pe om de animale şi de maşinării. Fără îndoială, animalele posedă înţelegere; însă ele nu au şi raţiune. Fără îndoială că putem găsi un anumit început de civilizaţie la animale, însă nu şi vreo cultură. Probabil că un animal are o anumită curiozitate şi poate cunoaşte multe lucruri, însă animalul nu posedă nicio ştiinţă. Un animal se poate juca, însă el nu poate face artă. Trăieşte în turme, însă nu şi în părtăşie. Probabil că se teme de pedeapsă, însă nu are conştiinţă. Probabil că realizează că omul îi este superior, însă nu ştie nimic cu privire la Domnul întregii lumi.

Omul este altceva decât animalul, întocmai cum animalul este altceva decât o plantă. Însă atunci, ce este omul? Dacă nu este un animal, el ar putea fi totuna cu Dumnezeu. Oricât de absurd ar suna, totuşi, această nebunie este astăzi destul de răspândită printre noi. Mulţi susţin că, în mod fundamental, omul este identic cu Dumnezeu, că raţiunea umană nu ar fi nimic altceva decât raţiunea divină şi că sufletul este identic cu Dumnezeu. Această idee ne-

bunească este cu adevărat foarte atrăgătoare atunci când este bine analizată. Oare nu este adevărat că „Dumnezeu este în noi"? Că, „în mod fundamental", omul este Dumnezeu, aceasta a fost afirmată nu doar de păgânii din vechime, ci şi de mulţi gânditori moderni şi chiar şi de mulţi dintre filosofii idealişti germani. Însă, cu toate acestea, reprezintă o idee falsă. Omul nu este Dumnezeu deoarece el este creaţia lui Dumnezeu. El nu este divin „în natura sa ultimă" deoarece în natura sa ultimă omul este păcătos. Cum a fost posibil ca două astfel de concepţii despre om, care se exclud reciproc, să fie totuşi în permanenţă susţinute, din cele mai vechi timpuri şi până în epoca modernă? Este vorba aici despre concepţia conformă căreia omul este un animal şi despre aceea care susţine că omul este Dumnezeu. Biblia ne dă răspunsul la această întrebare întrucât ea ne spune nouă ce este cu adevărat omul.

Întâi de toate, Biblia ne spune că Dumnezeu l-*a creat* pe om; omul, asemenea viermilor, asemenea nisipului mării, asemenea soarelui şi lunii, reprezintă creaţia lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă că omul *este* ceea ce este deoarece Dumnezeu l-a făcut în felul acesta. Omul şi-a primit viaţa, existenţa, modul său specific de a fi, de la Dumnezeu, aşa cum şi miile de animale îşi au caracteristicile lor specifice tot de la Dumnezeu. Dacă Dumnezeu s-a folosit de o evoluţie ce s-a derulat pe parcursul a mai multor milioane de ani pentru a-şi duce la îndeplinire scopul Său de a crea omul sau dacă nu s-a folosit de o astfel de evoluţie, aceasta este problema savantului şi nicidecum o chestiune care să privească credinţa. Când spun că Dumnezeu l-a creat pe om, prin această afirmaţie nu pun în discuţie faptul că omul se naşte din părinţi pământeşti. Dumnezeu se foloseşte de părinţi umani pentru a aduce la existenţă un om. Aşadar, mai întâi va trebui să spunem că omul este o parte a acestei lumi terestre, că se naşte şi moare, că se transformă şi creşte. Omul este ţărână din ţărână. Însă, deşi este

ţărână, el a fost creat de Dumnezeu într-un mod plin de slavă, într-un mod mai minunat decât acela în care au fost create plantele şi animalele.

În continuare, Biblia ne spune că Dumnezeu l-a creat pe om *după chipul Său*. Doar în legătură cu omul se face această afirmaţie. Faptul că el este creat după chipul lui Dumnezeu îl distinge pe el de toate celelalte creaturi şi, într-un fel, îl face asemănător lui Dumnezeu. Ce altceva pot să însemne cuvintele „după chipul" decât un anumit tip de similaritate? Iar, ca o altă justificare a acestei similarităţi, Biblia mai afirmă şi că omului Dumnezeu „i-a suflat în nări suflare de viaţă, şi omul a devenit un suflet viu".[1] Ceea ce îl distinge pe om de restul creaţiei este faptul că el împărtăşeşte ceva din natura lui Dumnezeu, din gândirea lui Dumnezeu, şi anume raţiunea, care este altceva decât simpla percepţie, pe care de altfel o posedă şi animalele. Prin raţiunea sa, omul poate să gândească despre veşnicie şi despre infinit.

Acum va trebui să facem o a treia afirmaţie, şi anume că Dumnezeu a creat toate creaturile prin Cuvântul Său. Însă El l-a creat pe om nu doar *prin* Cuvântul Său, ci şi *pentru* Cuvântul Său şi *în* Cuvântul Său. Aceasta înseamnă că Dumnezeu l-a creat pe om într-un astfel de mod încât el are capacitatea de a primi Cuvântul lui Dumnezeu. *Aceasta* este adevărata semnificaţie a raţiunii. Omul devine cu adevărat om atunci când percepe ceva din Dumnezeu. Suntem oameni atunci când percepem Cuvântul divin. De exemplu, dacă ar exista un om lipsit de conştiinţă, el nu ar fi cu adevărat om, ci ar fi o fiinţă inumană. Într-un fel, conştiinţa reprezintă capacitatea de a percepe vocea lui Dumnezeu.

Omul a fost creat de Dumnezeu în aşa fel încât el poate să devină cu adevărat un om doar atunci când ia cunoştin-

---

[1] Geneza 2:7 (nota trad.).

ţă de Dumnezeu, doar atunci când primeşte Cuvântul lui Dumnezeu şi când - asemenea unui soldat care repetă o comandă - transmite Cuvântul lui Dumnezeu altora. Dumnezeu spune: „Eu sunt Dumnezeul tău". Omul autentic trebuie să spună: „Da, Tu eşti Dumnezeul meu". Dumnezeu spune: „Tu eşti al meu". Omul autentic trebuie să spună: „Da, eu sunt al Tău". Atunci când, în inima lui, un *homo sapiens* face aceste afirmaţii, el devine *humanus*. Înainte de a face aceste afirmaţii, el nu a fost uman. Dumnezeu ne-a creat după chipul Său, ca reflexii ale chipului Său. Aceasta înseamnă că suntem umani doar în măsura în care îi permitem lui Dumnezeu să ne vorbească. Suntem oameni în măsura în care îi permitem Cuvântului lui Dumnezeu să aibă ecou în inimile noastre. Noi nu *suntem* oameni pur şi simplu, aşa cum o vulpe pur şi simplu este o vulpe. Din contră, noi suntem oameni doar atunci când Cuvântul lui Dumnezeu îşi găseşte ecou în noi înşine. În măsura în care acest lucru nu se întâmplă, noi nu suntem umani.

O vulpe nu se poate comporta în mod nenatural deoarece ea iese din mâinile lui Dumnezeu având natura sa de vulpe desăvârşită. Ea este creată *prin* Cuvânt, însă nu şi *în* Cuvânt. Însă omul este creat *în* Cuvânt, ceea ce înseamnă că omul poate spune „da" sau „nu" menirii pentru care Dumnezeu l-a creat pe el, adică acela de a constitui scopul întregii creaţii a lui Dumnezeu. Prin răspunsul său, omul poate deveni fie uman, fie in-uman. Libertatea de a răspunde prin „da" sau prin „nu" lui Dumnezeu reprezintă misterul omului. Am primit această libertate de la Dumnezeu întrucât Dumnezeu ne-a vorbit nouă. Dacă Dumnezeu ar înceta să ne mai vorbească, nu am mai fi capabili să dăm vreun răspuns, fie acesta „da" sau „nu". Într-o astfel de situaţie am înceta să mai fim oameni. Prin modul în care ne-a creat, Dumnezeu doreşte să îşi găsească chipul reflectat la nivelul creaţiei, în oamenii care îl iubesc pe El, Acela

care mai întâi El i-a iubit pe ei, în oamenii care îi răspund Lui, Acela care mai întâi El le-a vorbit lor, în oamenii care îl acceptă pe Dumnezeu prin credință. Misterul omului este misterul credinței!

9. DESPRE BUNĂTATEA OMULUI

Este omul bun? Probabil că oricine se va mira cum de este posibil să întrebăm un astfel de lucru din moment ce oamenii sunt atât de diferiți. Există oameni buni și oameni răi, oameni foarte răi și oameni mai puțin răi, oameni foarte buni și oameni mai puțin buni. Experiența oferă mereu noi și noi confirmări ale acestui adevăr. Există unii oameni foarte egoiști, care nu vor altceva decât propriul lor profit, niște tâlhari atunci când e vorba de afaceri, niște tirani atunci când sunt în casele lor, oameni pe care nu îi interesează altceva decât ceea ce este în avantajul lor. Și totodată există alții care se oferă cu multă ușurință pe ei înșiși, deseori făcând chiar sacrificii incredibile, gândindu-se întotdeauna numai la ceilalți, nedorind nimic altceva decât să îi slujească pe ceilalți și să facă bine. Despre o persoană care nu este în stare să sesizeze această diferență nu putem să spunem altceva decât că este oarbă. Între cele două extreme, cea a oamenilor buni și cea a oamenilor răi, există diverse alte tipuri de oameni, așa cum există diferite nuanțe care intermediază între culoarea roșie și cea albastră din curcubeu. De asemenea, am putea spune că nu există niciun om pe de-a-ntregul rău; fiecare are pe undeva câte ceva bun în el, asemenea acelui atroce bandit chinez care, fără pic de milă, a măcelărit mii de oameni, dar care totodată se juca drăgăstos cu copiii, ca și cum el însuși nu ar fi fost altceva decât un copil nevinovat. Și, de asemenea, ne

simțim obligați să spunem că nu există niciun om pe de-a-ntregul bun; există în fiecare om un defect, există un aspect în care el eșuează a mai fi bun. Însă cei mai mulți dintre oameni se găsesc undeva la mijloc, înclinați puțin înspre a fi buni sau înclinați puțin înspre a fi răi, în conformitate cu natura fiecăruia.

Această perspectivă asupra problemei este destul de corectă și este și necesară. Însă Biblia are altceva de spus în această privință: „Nu este niciun om drept, niciunul măcar"[1], „căci toți au păcătuit"[2]. Ceea ce afirmă Pavel în aceste pasaje nu este faptul că până și cei mai buni oameni au pe undeva niște mici defecte. În plus, „toți" înseamnă că, în mod fundamental, toți oamenii au o aceeași condiție, adică una rea. Aceasta deoarece „păcătos" nu se referă la un om în care există și ceva rău, așa cum un măr splendid ar putea avea și o mică pată care însă poate fi îndepărtată cu o simplă tăietură de cuțit, astfel încât mai apoi cu greu să se mai poată vedea că ceva a fost îndepărtat. Nu, prin „păcătos", Biblia are în vedere pe cineva care are „o inimă rea", care este afectat de rău în însăși esența sa. Așa că „toți sunt păcătoși" nu înseamnă că până și cei mai buni nu sunt totuși niște sfinți. Mai degrabă, înseamnă că trebuie să renunțăm la a mai face diferența între oamenii așa-ziși „buni" și cei așa-ziși „răi".

Cum am putea reconcilia această viziune a Bibliei cu cea pe care am prezentat-o la început și despre care am susținut că este corectă? Nu este greu să facem acest lucru. Atunci vorbeam despre ceea ce este adevărat din perspectiva oamenilor și cele afirmate atunci *sunt* adevărate atâta timp cât avem în vedere perspectiva umană. Însă altfel stau lucrurile în fața lui Dumnezeu. Nu este ca și cum Dumnezeu nu ar realiza deosebirea pe care oamenii o fac între bine și rău. Cum ar putea El, care le vede pe toate, să

---

[1] Romani 3:10 (nota trad.).

[2] Romani 3:23 (nota trad.).

nu realizeze şi această distincţie? Nu îi este deloc indiferent lui Dumnezeu dacă un copil depune eforturi pentru a învăţa să scrie sau dacă doar mâzgăleşte. Atunci, cum ar putea fi indiferent pentru El dacă cineva aparţine tipului de oameni „răi" sau tipului de oameni „buni"? Acesta este un lucru care îl preocupă pe Dumnezeu - astfel proclamă Biblia cu glas puternic. Însă, la nivelul şi din perspectiva din care Pavel scrie că „toţi au păcătuit", aceste consideraţii în legătură cu „binele şi răul" chiar nu au nicio însemnătate. Voi clarifica această afirmaţie printr-o analogie.

Doi oameni se urcă într-un tren. Atunci când intră în vagon unul dintre ei face acest lucru într-o manieră firească, aşa cum ar face-o un om raţional, pe când celălalt urcă într-un mod stupid. După ce amândoi urcă în tren, uitându-se pe fereastră, amândoi observă că au luat un tren greşit şi că merg într-o direcţie greşită. Că unul dintre oameni se comportă mai raţional, iar celălalt mai degrabă într-un mod stupid reprezintă un lucru care îi diferenţiază pe cei doi oameni; totuşi, această diferenţă nu are nicio relevanţă în privinţa faptului că *amândoi*, indiferent de diferenţele care există între ei ca indivizi, merg în direcţia greşită! Tocmai acesta este lucrul pe care Biblia îl are în vedere prin cuvântul *păcat*, şi anume direcţia total greşită a vieţii noastre, tendinţa noastră de a ne îndepărta de Dumnezeu. Apostolul ne spune că toţi oamenii călătoresc cu acest tren. El însuşi, unul dintre cei mai fără de pată oameni, văzut de oameni ca fiind aproape un sfânt, spune într-un mod cât se poate de clar despre sine însuşi: „O, nenorocitul de mine!"[1], „Căci nu fac binele pe care îl vreau, ci răul pe care nu îl vreau, iată ce fac!"[2]

Pentru a simplifica lucrurile, haideţi mai bine să vorbim despre tine şi despre mine, şi nu despre toţi oamenii, în general. În ceea ce mă priveşte pe mine, găsesc că ceea

[1] Romani 7:24 (nota trad.).

[2] Romani 7:19 (nota trad.).

ce spune apostolul Pavel despre el însuşi se aplică şi mie, în totalitate. Însă cum stau lucrurile în ceea ce te priveşte pe tine? Eşti gata să îl contrazici pe apostol şi să spui: „Dragul meu, nu te înţeleg deloc şi sunt dezamăgit de ceea ce îmi spui. Cel puţin în ceea ce mă priveşte, eu nu sunt un nenorocit care vrea să practice binele, dar care, în loc de acesta, practică răul." Ai putea să faci această afirmaţie, nu în faţa oamenilor, ci în faţa lui Dumnezeu?

Păcatul reprezintă acea stare de decadenţă care a pus stăpânire pe noi toţi. Reprezintă o îndepărtare radicală de Dumnezeu, reprezintă o atitudine de ne-loialitate faţă de Creatorul care ne-a dat atâtea lucruri nouă şi care dovedeşte atât de multă credincioşie faţă de noi, reprezintă o sfidătoare înstrăinare de El, înstrăinare la care noi toţi, fără nicio excepţie, luăm parte. Accentuez asupra faptului că toţi „luăm parte" la această înstrăinare. Aceasta deoarece este cât se poate de adevărat că noi toţi suntem conectaţi, unii cu ceilalţi, prin nişte rădăcini ascunse, asemenea rădăcinilor care se întind pe sub tufele de căpşuni, toate aceste plante dezvoltându-se dintr-o tulpină comună. Nu doar că suntem conectaţi unii cu ceilalţi prin faptul că aparţinem unei unice specii biologice, dar, mai mult decât atât, legătura dintre noi este una având natura maleficităţii. Există un fel de „sevă a păcatului" care curge prin întregul sistem de rădăcini, dar pe care, totodată, fiecare individ în parte o recunoaşte ca fiind propria sa vină. Orişicum am explica această vină, ca reprezentând o moştenire genetică, ca fiind rezultatul proastei educaţii etc., în final, ea reprezintă propria mea vină. Ştiu că sunt implicat în răul altora şi că totodată îi implic pe ei în propriul meu rău. Pe cât de departe merg amintirile mele, realizez că am avut mereu conştiinţa vinovată în faţa lui Dumnezeu. Şi totodată ştiu, atunci când mă văd pe mine în faţa lui Dumnezeu, că este propria mea vină. Nimeni nu poate explica aceasta; răul, păcatul, sunt mereu de neexplicat. Ceea ce noi putem explica nu

reprezintă cu adevărat răul deoarece, atunci când explicăm ceva, ne punem pe noi înşine într-o poziţie superioară acelui lucru, devenind noi aceia care îl stăpânim pe acela, şi nu invers.

Atunci, sunt eu păcătos? Chiar aşa stau lucrurile? Cum am putea cunoaşte acest lucru într-un mod cert? Nu fiecare om ştie acest lucru. Cei mai mulţi oameni cunosc doar ceea ce am spus la început, anume că există oameni buni şi că există oameni răi şi, bineînţeles, în cele mai multe cazuri, se consideră pe ei înşişi ca făcând parte din categoria oamenilor buni, ba chiar a celor mai buni dintre aceştia. Însă ceea ce am spus mai apoi cu privire la păcat este un lucru pe care noi nu îl putem cunoaşte prin noi înşine. Nu putem realiza acest lucru înainte ca Dumnezeu să îşi reverse, asemenea unei raze orbitoare, lumina Sa peste întunericul nostru cel plin de deprimare. Putem înţelege ce este cu adevărat păcatul doar pe baza faptului că Isus Christos a murit pentru păcatul omului. Este ca şi cum o piatră enormă ar bloca un drum. Cineva s-ar putea gândi că piatra nu este chiar atât de mare şi ar putea încerca să o împingă către marginea drumului; însă piatra este prea grea şi nici măcar nu se clinteşte din loc. Apoi însă i se alătură şi un om foarte puternic, dar chiar şi pentru el piatra este mult prea grea. Abia atunci este adus un cal şi chiar şi acesta reuşeşte să o îndepărteze doar cu preţul unor eforturi uriaşe. Evaluăm greutatea unei pietre pe baza efortului şi a forţei care au fost necesare pentru a o mişca din loc. Tot astfel, până când nu realizăm cât de mult l-a costat pe Dumnezeu ca să dea la o parte piatra care stătea între noi şi El, nu putem înţelege cât de mult cântăreau vinovăţia şi păcatul nostru. Christos ne arată că întreaga noastră viaţă merge într-o direcţie absolut greşită. În mod fundamental, el, Isus Christos, acela prin care Dumnezeu ne vorbeşte cu cea mai multă claritate, este cel care ne arată nouă care este

condiția noastră. Atunci când auzim vocea lui, noi ne pierdem îndrăzneala de a mai susține că omul este bun. Tot atunci, și doar atunci, vom fi noi gata să ascultăm mesajul iertării și al mântuirii.

10. LEGEA

Orice elvețian știe ce anume reprezintă o lege, însă mă tem că niciun alt om nu are atât de multe probleme în a înțelege ce anume are în vedere Biblia prin cuvântul „lege" cum au elvețienii. În Elveția legea reprezintă ceva creat de cetățenii înșiși, iar aceasta deoarece aici „poporul este acela care conduce", ceea ce înseamnă că poporul este acela care își dă sieși legi. Însă în Biblie, prin „lege" nu se are în vedere ceva ce provine *de la* om, ci ceva ce este dat *către* om.

Pentru a înțelege acest lucru, întâi de toate, ne vom îndrepta atenția asupra așa-numitelor „legi ale naturii". Că un obiect suspendat va cădea pe podea atunci când firul care îl susține este tăiat, aceasta este o lege a naturii; nici măcar liberul cetățean elvețian nu poate schimba în vreun fel acest lucru. *Este* așa deoarece Dumnezeu a creat lucrurile în acest mod. Pământul are nevoie de 365 de zile pentru a efectua o rotație completă în jurul Soarelui; acesta reprezintă un fapt pe care nici măcar niște alegeri la nivel național nu îl pot stabili sau anula. *Este* așa deoarece Dumnezeu a creat lucrurile în acest mod. Sau să ne îndreptăm atenția asupra legilor rațiunii. Faptul că 2 și cu 2 fac 4 nu poate fi schimbat nici măcar de un congres științific la nivel mondial și nici prin acordul unanim al tuturor națiunilor. *Este* așa deoarece Dumnezeu a creat lucrurile în acest mod. Fiecare om trebuie să se supună acestor legi. Și noi toți știm aceasta, chiar și cel mai înflăcărat democrat din Elveția.

Aici avem de-a face cu ceva care ni se impune şi nu avem de ales în această privinţă.

Însă legile lui Dumnezeu există doar acolo unde nu există loc pentru a alege? Astăzi mulţi consideră că aşa stau lucrurile. Omul este liber şi poate să facă tot ceea ce doreşte. Cine ar avea curajul să îl împiedice de la aceasta? Cunoaştem povestea „Pescarul şi soţia sa", scrisă de fraţii Grimm. Aceasta este povestea omului modern. Omul a descoperit că este capabil să facă tot felul de lucruri, că poate transforma curgerea apei în curent electric, că poate face cei mai frumoşi pigmenţi folosindu-se de cărbune; el s-a debarasat de toţi acei dumnezei în care credeau oamenii din Evul Mediu şi a devenit „suveran". Acum el străpunge munţii, uneşte mările între ele, schimbă faţa pământului. Poate face orice lucru şi nimic nu poate să îl potolească. Omul îşi este propriul său Domn aşa că nu are cui să îi permită să intervină în ceea ce face. El chiar poate fi propriul său Dumnezeu.

Însă chiar putem noi face toate acestea? Bineînţeles că putem încerca să le facem, după cum reiese şi din episodul cu Adam şi Eva, în Paradis, însă finalul va fi întotdeauna acelaşi ca şi în cazul lor. Rezultatul acestei încercări nu poate fi decât rău. Omul are întotdeauna tendinţa de a se depăşi pe sine însuşi. Un om poate să aibă o voce puternică, dar când încearcă să imite tunetul, vocea lui răguşeşte, ajunge ridicolă şi urâtă; el ar putea chiar să şi-o piardă datorită efortului. Tot astfel se întâmplă atunci când un om încearcă să o facă pe Dumnezeu. Oricât de măreţ ar fi un om, el nu este Creatorul, iar lucrul acesta va deveni foarte evident în ziua în care el va fi închis între şase scânduri şi va fi coborât într-o groapă săpată în pământ, o groapă care nu are nici măcar lăţimea celei mai mici toalete. Iar acolo va zace şi se va descompune, el, care vrea să fie Domnul Dumnezeu. Chiar aşa se întâmplă lucrurile, iar el nu are de ales în *această* privinţă.

Nu, omul nu poate să facă ceea ce vrea, din simplul motiv că omul aparţine Aceluia care l-a creat pe el. Oricât de măreţ ar fi un om, el nu posedă această măreţie ca pe un drept al său. Ea nu reprezintă decât măreţie împrumutată, acordată, reprezintă un „dar"; există o condiţie care este ataşată acestui dar. Cu cât un om primeşte mai mult, cu atât mai mult se aşteaptă de la el. De către cine? De către acela care i-a dat darul, aşa cum se observă din pilda talanţilor (Matei, 25). Omul nu este un stăpân, ci un rob; de aceea i se va cere socoteală (conform cu pilda viticultorilor, Matei, 21). I se va cere socoteală pe baza a ceea ce el ar fi trebuit să facă cu darurile sale, în conformitate cu voia lui Dumnezeu. Voia lui Dumnezeu reprezintă legea. Legea reprezintă ceea ce Dumnezeu cere de la noi.

Orice om, evreu sau creştin, credincios sau ateu, educat sau incult, are într-o anumită măsură cunoştinţă despre această lege. Orice om are conştiinţa „responsabilităţii"; orice om observă că nu poate face orice îi este pe plac, orice îi pare a fi în profitul lui, că există un „trebuie" şi un „nu trebuie". Şi chiar dacă se pretinde a fi neştiutor în această privinţă, conştiinţa îi arată că aceasta este o minciună; conştiinţa lui îl acuză atunci când face ceea ce nu ar trebui să facă sau când nu face ceea ce ar trebui. Niciodată nu a existat un om lipsit de conştiinţă. Este ca şi cum legea lui Dumnezeu ar fi fost întipărită în inima omului.

Însă Dumnezeu a considerat necesar să reveleze această lege într-un mod special. Pe când fulgerele şi tunetele brăzdau vârful muntelui Sinai, Moise a primit Legea şi a dat-o poporului Israel înscrisă pe nişte table de piatră. În relatarea acestui episod (Exodul 19:20-32) freamătă ceva din maiestatea sfântă şi totodată înfricoşătoare a lui Dumnezeu, a Aceluia care dă Legea; şi chiar aşa şi trebuie să se întâmple. Este normal ca inimile noastre să se umple de spaimă atunci când Dumnezeul Creator, Dumnezeul cel Atotputernic, Drept şi Sfânt ne spune nouă: „Să faci cutare

şi cutare lucru şi să nu faci cutare şi cutare lucru". Nu din cauza a ceea ce El cere trebuie noi să ne temem. Aceasta deoarece El nu doreşte altceva decât ceea ce este în slujba vieţii; legile lui Dumnezeu nu sunt arbitrare.

Prin legile Sale, Dumnezeu nu face altceva decât să ne transmită legile fireşti, naturale, ale adevăratei vieţi omeneşti, ne transmite faptul că, dacă vrem să trăim o viaţă umană, trebuie să facem cutare şi cutare lucru. Este ca şi cum un doctor ne-ar spune că, dacă dorim să ne păstrăm sănătatea, trebuie să trăim într-un anumit mod. Nu există nimic înspăimântător în această cerinţă. Însă Dumnezeu ne spune: „Eu doresc ca tu să trăieşti într-un mod uman şi nu într-unul inuman, într-un mod care nu este contrar naturii tale" şi tocmai acest *„Eu doresc"* este ceea ce ne înspăimântă pe noi. Când Dumnezeu spune: „Eu doresc acel lucru", noi ştim care este miza. Dumnezeu vorbeşte într-un mod plin de seriozitate şi El nu se lasă batjocorit; ceea ce un om seamănă, acela este lucrul pe care îl va culege.

Dumnezeu cere de la noi să îi dăm socoteală. El ne consideră pe noi responsabili. Şi tocmai acest lucru seamănă groază în noi, fiindcă în acest caz noi nu putem să îl mituim pe judecător. Sau te gândeşti că Dumnezeu va închide ochii în faţa răului? Trebuie să spun că aceasta este frivolitatea nemernică a generaţiei noastre, care consideră că Dumnezeu nu ia lucrurile în serios. Se consideră că Dumnezeu nu va da pe nimeni la o parte din cauza neascultării sale. Iertarea a fost greşit înţeleasă ca însemnând indulgenţă. Însă tocmai lucrul opus este susţinut în Sfintele Scripturi. Dumnezeu îl va da la o parte pe cel neascultător căci orice om culege ceea ce seamănă. Dumnezeu este *Sfânt*, ceea ce înseamnă că El ia Legea în serios. Legile lui Dumnezeu sunt la fel de inviolabile ca şi legile naturii. Dumnezeu nu este un tată indulgent, care nu poate să pedepsească, tot la fel cum nu este nici un tată cu toane sau un tată năprasnic, care pedepseşte prin răbufniri furioase. Dumnezeu este

un Dumnezeu *drept* care răsplăteşte pe fiecare după cum merită. Şi oare, nu este un motiv de înfricoşare că Dumnezeu ţine seama, în mod strict şi în conformitate cu legea Sa, de tot ceea ce face omul?

11. CELE 10 PORUNCI ŞI CELE 2 PORUNCI

Ce doreşte Dumnezeu de la noi? Doreşte El multe sau puţine lucruri? Sau doreşte El un singur lucru? Fără îndoială, El doreşte multe lucruri. În fiecare clipă El vrea ceva anume de la fiecare din noi: să fim severi cu un anumit om, să fim blânzi cu altul, uneori ne cere să renunţăm, alteori să fim fermi. El nu vrea doar ca noi să nu furăm, ci vrea ca noi să nu fim nici lacomi şi nici plini de dorinţe; nu vrea doar ca noi să oferim, plini de generozitate, atunci când suntem mânaţi de compasiune, ci vrea şi ca noi să fim cumpătaţi, astfel încât să avem de unde să oferim. De asemenea, nu vrea ca noi să vorbim de rău pe alţii, să îi judecăm, să îi bârfim sau să le vorbim urât. Însă Dumnezeu nu acceptă nici tăcerea laşă sau un egoism care preferă gura închisă chiar şi atunci când pot fi date sfaturi.

Cine ar putea să spună în detaliu ce anume vrea Dumnezeu de la noi? Nu putem să ne imaginăm că ar exista un moment în viaţa noastră în care Dumnezeu să nu vrea nimic de la noi şi nici un moment în care El să nu dorească altceva decât ceea ce a dorit anterior şi decât ceea ce El şi-ar putea dori mai târziu, iar aceasta pentru că orice situaţie particulară este unică şi nu se va mai întoarce vreodată. Din acest motiv nimeni nu mai poate redobândi ceea ce a pierdut cândva. Fiecare clipă aduce cu sine o nouă sarcină care ne solicită în întregime. Viaţa este asemenea unei

benzi rulante fără sfârşit dintr-o fabrică modernă; ea vine la noi şi, în fiecare moment în care vine, ea cere ceva anume de la noi. Nu viaţa prin ea însăşi, prin natura sa, este aceea care ne cere să facem *un anumit lucru* şi să nu facem *un alt lucru* atunci când ne întâlnim cu o anumită situaţie, ci Dumnezeu este acela care ne cere acestea.

Pe de altă parte, am putea spune că lucrurile pe care ni le cere Dumnezeu nu sunt aşa de multe, ci doar câteva; El ne-a dat nouă doar câteva Porunci prin care a spus tot ce avea de spus în această privinţă. El vrea ca noi să vorbim într-un mod responsabil (a noua Poruncă), vrea ca noi să avem un comportament corect în ceea ce-l priveşte pe celălalt şi să respectăm viaţa tuturor oamenilor (a şasea Poruncă), vrea ca noi să avem o atitudine corectă faţă de aceia care constituie temelia ordinii sociale (a cincea Poruncă). Nu trebuie să respectăm doar oamenii, ci şi proprietatea celorlalţi (a opta Poruncă) ş.a.m.d. Aceste principii clar stabilite reprezintă conţinutul celor Zece Porunci. Tot ceea ce ar trebui noi să facem sau să nu facem, în conformitate cu voia lui Dumnezeu, este conţinut în acestea.

De asemenea, este cât se poate de corect să spunem că tot ceea ce avem noi de făcut este un singur lucru. Omul care respectă cea dintâi Poruncă le respectă pe toate celelalte. Aceasta întrucât prima Poruncă spune să îl ai pe *Dumnezeu* ca Dumnezeu al tău, ceea ce înseamnă că, indiferent de ceea ce facem, nu trebuie să uităm că nu ne aparţinem nouă înşine, ci că îi aparţinem lui Dumnezeu şi că trebuie să acţionăm în consecinţă. „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta..."[1] Explicaţia acestei Porunci ar fi aceea că numai când îl iubeşti pe Dumnezeu cu toată inima, doar atunci îţi vei aminti mereu că eşti proprietatea Lui, doar atunci va fi adevărat, în ceea ce te priveşte, că El este Dumnezeul tău. Tot răul provine din dorinţa noastră de a fi proprii noştri stăpâni, din faptul că

[1] Deuteronomul 6:5 (nota trad.).

ne iubim pe noi înşine mai mult decât îl iubim pe Dumnezeu. Sau, mai bine spus, nu este vorba despre a iubi mai mult, ci despre a iubi într-un mod greşit. Pentru a te iubi pe tine însuţi în mod corect, trebuie să îl iubeşti pe Dumnezeu, căci doar iubindu-l pe Dumnezeu îşi poate un om împlini adevăratul său destin.

Dumnezeu nu doreşte altceva decât ca noi să fim ceea ce El a intenţionat cu privire la noi atunci când ne-a creat. El ne-a creat pe noi „după chipul Său"[1]. Aceasta presupune o anumită asemănare. Este ca şi cum un om se uită în oglindă şi îşi percepe propria sa imagine sau aşa cum cineva strigă şi ecoul vocii sale răsună dintre stânci. Am fost creaţi de Dumnezeu pentru a-i răspunde Lui printr-o Declaraţie de Dragoste, aşa cum şi El ne-a chemat la viaţă tot printr-o astfel de Declaraţie. „Noi [trebuie să] Îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi."[2] Aceasta este *Porunca*. Toate celelalte Porunci sunt conţinute în aceasta. Însă aici avem de-a face cu mai mult decât cu o Poruncă a lui Dumnezeu. Porunca lui Dumnezeu reprezintă ceea ce Dumnezeu vrea *de la* noi. Însă, dacă înţelegem ce se spune prin „chipul lui Dumnezeu", vom şti şi ce anume vrea Dumnezeu *pentru* noi. Faptul că Dumnezeu ne-a iubit mai întâi, înainte ca El să ceară ceva de la noi, şi că El nu cere nimic mai mult decât ca noi să îi acceptăm dragostea Sa, ca noi să răspundem la dragoste prin dragoste, acesta este conţinutul a ceea ce noi numim „credinţă". Credinţa reprezintă acceptarea harului lui Dumnezeu, a Dragostei nemeritate a lui Dumnezeu, a Dragostei situată mai presus de înţelegerea noastră; oricine face aceste lucruri împlineşte voia lui Dumnezeu.

În mod fundamental, răul nu este altceva decât ideea că putem să ne descurcăm şi fără Dumnezeu. Ideea potri-

---

[1] Geneza 1:27 (nota trad.).

[2] 1 Ioan 4:19, uşor adaptat; versiunea exactă a acestui verset, în traducerea Cornilescu, GBV, 1990, este „Noi Îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi." (nota trad.).

vit căreia „Dumnezeu este ceva superfluu pentru viaţa mea; eu îmi sunt propriul meu stăpân" nu reprezintă altceva decât otrava care otrăveşte izvorul vieţii umane; acest izvor, odată otrăvit, face ca întreaga viaţă să devină otrăvită. Păcatul lui Adam şi al Evei, „veţi fi ca Dumnezeu"[1], nu înseamnă a şti că Dumnezeu *este* unul singur, ci constă în încercarea de a trăi independent *de* Dumnezeu. A fi independent de Dumnezeu, a fi departe de Dumnezeu, înseamnă a fi lipsit de Dumnezeu, înseamnă a cădea în rău. Toate Poruncile lui Dumnezeu încearcă să preîntâmpine tocmai acest lucru.

Nu au Poruncile de-a face mai mult cu oamenii decât cu Dumnezeu? Există oare două tipuri de Porunci – acelea care ne spun care este obligaţia noastră faţă de Dumnezeu şi acelea care ne spun care este obligaţia noastră faţă de oameni? Adică să îl iubim pe Dumnezeu şi să îi iubim pe oameni? Şi ce înseamnă în realitate să îl iubeşti pe Dumnezeu? Înseamnă, aşa cum am spus mai înainte, să ştim că tot ceea ce avem este de la Dumnezeu, să ştim că bunătatea lui Dumnezeu este singurul lucru care ne ţine în picioare şi ne susţine pe noi şi, prin aceasta, să realizăm faptul că îi aparţinem în mod absolut lui Dumnezeu. A realiza aceste lucruri înseamnă nu doar a alunga tot ceea ce înseamnă lipsa lui Dumnezeu, ci şi a alunga egoismul; în Dumnezeu, orice om este legat de aproapele său.

Odată cu viaţa fiecăruia dintre noi, Dumnezeu ni i-a dat şi pe cei din jurul nostru; El l-a creat pe om în aşa fel încât omul nu poate să trăiască de unul singur. Dacă relaţia dintre noi şi Dumnezeu este aşa cum trebuie să fie, atunci şi relaţia dintre noi şi ceilalţi oameni va fi aşa cum trebuie să fie. Îi vom privi pe ei ca pe aceia cărora le aparţine viaţa noastră. Omul care ştie că el însuşi îi aparţine lui Dumnezeu, prin aceasta, aparţine fraţilor săi. Există o singură Po-

[1] Geneza 3:5 (nota trad.).

runcă la care, în final, se reduc toate, iar aceasta este: Să-l iubeşti pe Dumnezeu şi pe aproapele tău ca pe tine însuţi.

Însă acum, să ne punem întrebarea: Cum ascultăm noi de aceste Porunci? Ele ne sunt date cu scopul ca noi să le împlinim. Pentru ce alt scop ar fi putut ele să ne fie date? Orice om care are de-a face cu Dumnezeu ştie că trebuie să respecte aceste Porunci chiar şi cu preţul vieţii în caz că este nevoie. Însă ce om chiar le respectă? Chiar îl iubim noi pe Dumnezeu cu toată inima şi chiar ne iubim aproapele ca pe noi înşine? Deoarece nu este adevărat că îl iubim pe Dumnezeu cu toată inima, nu este adevărat nici că îl iubim pe aproapele nostru ca pe noi înşine; şi astfel se face că minţim, înşelăm, comitem adulter. Poate că nu încălcăm aceste Porunci în maniera grosolană în care sunt ele încălcate în lume, poate că le încălcăm în moduri mai rafinate, mai ascunse, şi astfel gândim că ceea ce facem nu este chiar aşa de rău. Însă, în anumite situaţii, păcatele sunt mai grave în forma lor rafinată decât în forma lor grosolană. Aşa că putem spune că *nu* ţinem Poruncile lui Dumnezeu. Izvorul vieţii *chiar este* otrăvit, iar situaţia în care ne găsim *chiar este* una rea. Acesta este lucrul pe care ni-l mărturiseşte conştiinţa şi pe care, într-un mod încă şi mai răspicat şi mai clar, ni-l mărturisesc Sfintele Scripturi. În spatele Poruncilor lui Dumnezeu stă ceva ce ne înspăimântă - Judecata! Suntem pierduţi! Aceasta ni se spune, chiar mai răspicat decât în Vechiul Testament, în Noul Testament. Iar atunci, ce-i de făcut?

12. ORDONANŢELE LUI DUMNEZEU

Omului i s-a făcut o favoare care îl situează pe el mai presus de restul creaţiei; această favoare constă în faptul că el are o voinţă liberă. „Şi Dumnezeu a creat pe om după

chipul Său"[1]; l-a creat pe om ca pe o ființă personală, adică ca pe o ființă care nu se transformă în mod automat în ceea ce Dumnezeu a dorit ca el să fie, ci care își împlinește destinul doar prin faptul că își dă consimțământul la acest destin, că spune „da" acestui destin. Și copiii au niște păpuși care spun „da". Însă ele pot spune „da" numai când sunt apăsate într-un anumit loc; ele nu pot spune „da" sau „nu" ca un rezultat al deciziei lor, ca un rezultat al înțelegerii lor. Ele sunt simple automate. Însă omul nu este un automat, el poate și trebuie să decidă în permanență cum urmează să își trăiască viața. Această capacitate de a decide este elementul personal din noi, voința noastră liberă.

Însă tot aici, în capacitatea noastră de a lua decizii într-un mod liber cu privire la noi înșine, rezidă și capacitatea noastră de a face răul. Un animal nu poate avea un comportament greșit; el se comportă așa cum trebuie întrucât el nu are libertatea de a alege. Nu există iepuri buni și iepuri răi, nu există vulpi bune și vulpi rele. Mai mult sau mai puțin, toate animalele fac aceleași lucruri și astfel ele nu au o conștiință curată sau una vinovată. Însă oamenii nu se comportă toți la fel; fiecare merge într-o altă direcție decât celălalt, întrucât fiecare își alege propria sa cale. Așa că nimeni nu este ca celălalt. Și totuși apostolul are dreptate atunci când spune: „nu este nicio deosebire; căci toți au păcătuit"[2]. Lucrurile se petrec în felul acesta deoarece fiecare om își alege propria sa cale în loc de a alege calea lui Dumnezeu. Pe cât de mulți oameni există, pe atât de multe căi individuale există, însă există o singură cale care este cea corectă, iar aceea este calea lui Dumnezeu. Și tocmai aceasta este calea pe care noi nu o urmăm - sau ești tu oare excepția pe care a trecut-o cu vederea apostolul, acea persoană de excepție care urmează calea lui Dumnezeu?

---

[1] Geneza 1:27 (nota trad.).

[2] Romani 3:22-23 (nota trad.).

Însă Dumnezeu, în bunătatea Sa creatoare, i-a dat omului libertatea de a alege pentru sine însuşi, însă i-a dat şi altceva mai mult prin aceea că, atunci când omul a păcătuit, El nu a permis ca omul să îşi corupă în totalitatea viaţa sa şi pe cea a celorlalţi, nu a permis ca omul să devieze în totalitate de la calea lui Dumnezeu. El i-a dăruit această posibilitate omului dându-i Ordonanţele Sale. În ciuda neloialităţii şi a încăpăţânării noastre, există multe lucruri bune care se produc în vieţile noastre, iar aceasta deoarece Dumnezeu Însuşi le-a făcut pe acelea bune. Slavă Domnului că nu avem nicio putere să influenţăm schimbarea anotimpurilor, venirea iernii după ce trece vara, că nu avem nicio putere asupra mişcării stelelor, că nu avem nicio putere asupra acelor forţe ale naturii care lucrează în corpurile noastre. În ceea ce priveşte vieţile noastre, există anumite limite stabilite de Dumnezeu, prin ordonanţele pe care El le impune creaţiei, limite pe care nu le putem încălca şi în cadrul cărora ordinea stabilită de Dumnezeu domneşte, în ciuda păcătoşeniei noastre.

Totuşi, în cazul anumitor zone ale creaţiei lui Dumnezeu, noi avem posibilitatea să trecem dincolo de limite, deşi ştim că nu ne este permis să depăşim aceste limite. Aceste limite sunt exact ceea ce am în vedere prin termenul „Ordonanţele lui Dumnezeu". Deoarece ele au fost implementate în natura noastră de către Creator, orice om normal le cunoaşte oarecum, într-un mod instinctiv; şi totuşi ele reprezintă ordonanţe care au aplicaţie în domeniul voinţei. Cea mai importantă dintre aceste ordonanţe este faptul că Dumnezeu a creat viaţa umană în aşa fel încât niciun om nu poate trăi pentru sine însuşi. Niciun om nu poate trăi fără ceilalţi. Bărbatul are nevoie de femeie, femeia are nevoie de bărbat. Producătorul are nevoie de consumator, consumatorul are nevoie de producător. Poporul are nevoie de conducători, conducătorii au nevoie de popor. Viaţa

umană a fost creată în acest fel de către Dumnezeu întrucât Dumnezeu a creat omul având drept scop dragostea. Dragostea este ceva ce nu se produce decât într-un mod voluntar; nici măcar Dumnezeu nu poate să forțeze apariția ei. Însă El dorește să ne conducă pe noi în această direcție. Iar El a creat viața umană într-un asemenea mod încât niciun om nu poate merge în această direcție fără sprijinul celorlalți. Astfel că trebuie să fim într-un fel „antrenați" pentru a practica dragostea. Doar datorită Ordonanțelor lui Dumnezeu există totuși o anumită părtășie între oameni, în ciuda faptului că suntem sub dominația unor dorințe egoiste care ar putea să ne separe pe noi cu totul.

Și totuși, tocmai din cauză că omul trebuie să învețe ceva din aceste Ordonanțe, Ordonanțele nu reprezintă legi inviolabile ale naturii, ci ele pot fi nesocotite de către om. Cu cât un om se gândește mai mult doar la el însuși, cu cât se are în vedere în mai mare măsură pe sine însuși, cu atât mai mult sunt nesocotite aceste Ordonanțe. Cu cât un om devine mai conștient de capacitatea sa de a-și modela propria sa viață, cu atât mai mult sunt aceste Ordonanțe ale lui Dumnezeu periclitate. Iar pe întreg parcursul istoriei omenirii acest lucru nu s-a întâmplat niciodată în mai mare măsură decât se întâmplă astăzi. Aproape că s-a pierdut acel instinct natural care ne arată „ce este corect" în raport cu aceste Ordonanțe care țin umanitatea laolaltă. Așa se face că părtășia oamenilor este din ce în ce în mai mare măsură dezorganizată. Acest lucru poate fi observat în cel mai clar mod cu putință în privința căsătoriei. În vremurile de demult oamenii știau – și chiar și păgânii știau acest lucru – că bărbatul și femeia își aparțin unul altuia pe viață. Astăzi însă acest lucru nu mai este unul obișnuit. Dorința egoistă a început să clatine chiar și această cea mai elementară Ordonanță a Vieții. În vremurile de demult toți oamenii știau că copiii aparțin părinților lor și că părinții aparțin

copiilor lor; omogenitatea familiei era un lucru de la sine înţeles. Însă astăzi, chiar şi aceasta este ameninţată să se prăbuşească, iar responsabilitatea pentru această situaţie o are ideea suficienţei de sine. În vremurile de demult toţi oamenii ştiau că trebuie să existe conducători şi oameni conduşi, fiecare categorie având nevoie de cealaltă, însă astăzi orice om vrea ca el să conducă şi nu acceptă să fie el cel îndrumat.

Răul a fost prezent de-a lungul tuturor epocilor prin care a trecut omenirea, însă există anumite epoci în care se poate spune că el predomină. În multe privinţe, epoca noastră este mai bună decât epocile trecute. Însă problema şi răul ei constau în faptul că noi nu mai avem cunoştinţă de Ordonanţele lui Dumnezeu, întrucât orice om vrea astăzi să fie „independent".

Egoismul a existat de-a lungul tuturor epocilor din istorie, însă astăzi egoismul a devenit spiritul consacrat al vremii întrucât omul nu mai ştie *că* a fost creat de Dumnezeu şi *cum* a fost creat el de Dumnezeu, adică pentru a trăi unul pentru celălalt. Chiar şi elitele intelectuale ale vremurilor noastre au uitat acest lucru, întrucât aceşti oameni sunt de părere că cea mai mare realizare pentru un om este desăvârşirea personalităţii sale. Însă Dumnezeu a creat viaţa umană în aşa fel încât un om îşi desăvârşeşte personalitatea doar când ajunge la cunoştinţa faptului că el aparţine altora şi când îi slujeşte pe aceştia. Omul care nu acceptă existenţa a nimic mai presus de raţiune devine „independent". El nu mai are nevoie de alţii, el îşi este propriul său stăpân, ba chiar îşi este propriul său Dumnezeu. Iar atunci părtăşia umană se dezintegrează, asemenea unui şirag de perle când este tăiat firul. Ceea ce ne leagă pe noi laolaltă sunt Ordonanţele lui Dumnezeu, în spatele cărora se găseşte dragostea lui Dumnezeu. Numai acela care este legat de Dumnezeu, iar prin Dumnezeu este legat de aproapele său, numai acela poate să devină un om adevărat.

Orice om are o conştiinţă vinovată atunci când se gândeşte la Dumnezeu deoarece noi ştim destul de bine ce anume vrea Dumnezeu de la noi cât şi faptul că eşuăm în a face ceea ce El ne cere. Ştim că suntem plini de neascultare. Întrucât *ştim* că facem tot ceea ce nu ar fi trebuit să facem, fugim de Dumnezeu, ne ascundem de El aşa cum au făcut şi Adam şi Eva după Cădere. Legea lui Dumnezeu ne îndepărtează pe noi de Dumnezeu sau, mai bine zis, conştiinţa noastră vinovată este aceea care ne îndepărtează. Nu ne temem de Dumnezeu, însă ne este frică să stăm în faţa Lui. Din această cauză, conştiinţa noastră vinovată, în ciuda faptului că ne arată care este adevărul, reprezintă un duşman al lui Dumnezeu, dacă putem spune astfel. Tocmai ea este cea care ne desparte pe noi de Dumnezeu, cea care nu ne lasă să venim la Dumnezeu. Conştiinţa vinovată şi legea lui Dumnezeu sunt strâns legate una de cealaltă. Avem conştiinţa vinovată deoarece cunoaştem legea lui Dumnezeu. Însă acel Dumnezeu pe care îl cunoaştem doar pe baza legii nu este deloc adevăratul Dumnezeu. Adevăratul Dumnezeu nu spune, întâi de toate, „tu trebuie să", ci „Eu sunt". Cum încep cele zece Porunci? Nu încep cu „Să nu ai alţi dumnezei afară de Mine"[1], ci cu „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului, din casa robiei"[2].

În mod fundamental, Dumnezeu nu este cel care dă legea, ci acela care dă viaţă. Esenţial în privinţa lui Dumnezeu nu este ceea ce El cere, ci ceea ce El dă. În calitatea Sa de Creator, El ne dă nouă viaţă, ne dă lumea cu tot ceea ce este bun în ea. Ordonanţele pe care El le-a instituit pre-

[1] Exodul 20:3 (nota trad.).

[2] Exodul 20:2 (nota trad.).

tutindeni reprezintă daruri pe care le primim de la El. Este un dar de la El faptul că bărbatul şi femeia au fost creaţi în moduri atât de minunate, unul pentru celălalt, că fiecare dintre ei poate fi fericit doar atunci când se oferă, plin de devoţiune, celuilalt. Căsătoria este sfântă deoarece reprezintă un dar de la Dumnezeu. Dumnezeu nu dă Porunci pentru a arăta că El are capacitatea de a porunci. Poruncile Sale nu sunt altceva decât implicaţii ale Ordonanţelor instituite de El, Ordonanţe care reprezintă un dar pentru noi.

Scopul Poruncilor nu este acela de a distruge ceea ce Dumnezeu ne-a dăruit nouă într-un mod atât de minunat, adică această viaţă care este sfântă deoarece reprezintă un dar de la Dumnezeu. Dumnezeu dă Poruncile Sale pentru a preveni coruperea în moduri grosolane a vieţii; este ca şi cum un zid de piatră ar fi ridicat în jurul unei grădini splendide. Poruncile lui Dumnezeu reprezintă daruri de la Dumnezeu.

Dumnezeu vrea să ne dăruiască nouă mai mult decât această viaţă. Chiar şi păgânii au o vagă cunoştinţă a faptului că viaţa noastră pe acest pământ reprezintă un dar de la Dumnezeul Creator. Însă ei nu ştiu că Dumnezeu vrea să ne dea nouă ceva mai măreţ decât viaţa aceasta. Doar mesajul Bibliei ne spune nouă acest lucru. Dumnezeu nu şi-a dezvăluit dintr-o dată planul Său cu privire la ceea ce avea El de gând să ne ofere nouă. El le-a vorbit oamenilor mai întâi prin Avraam: „şi toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine"[1]. Ce anume a însemnat această binecuvântare, în dimensiunea sa universală, Avraam nu a ştiut, însă ea i-a fost făgăduită, iar Avraam a crezut în promisiunea pe care i-a făcut-o Dumnezeu. Mai apoi, Promisiunea se referă la un minunat Împărat al dreptăţii şi la o împărăţie a păcii, despre care profeţeşte Isaia: va fi un timp în care dreptatea, şi nu nedreptatea, va domni, în care viaţa, şi nu distrugerea, va domni, în care toate naţiile vor trăi în pace,

[1] Geneza 12:3 (nota trad.).

şi nu în război, un timp în care va fi pace chiar şi între animale. Zorii zilei devin încă şi mai plini de strălucire. Apoi vine Ieremia, cu promisiunea pe care Dumnezeu i-o face lui cu privire la un nou legământ în care dreptatea şi pacea nu vor exista doar în plan extern, ci, odată cu acestea, va avea loc şi iertarea păcatelor şi împăcarea omului cu Dumnezeu. Acela va fi un timp în care legea lui Dumnezeu nu va mai trebui să fie impusă, ci bunătatea va fi întipărită în inima omului. Iar mai presus de toate, Dumnezeu Însuşi, prin harul Său, va sta laolaltă cu poporul Său, care chiar se va recunoaşte pe sine ca fiind poporul lui Dumnezeu. Şi, în final, va străluci lumina dimineţii, răsăritul Soarelui; Noul Testament va lua naştere pe fundalul Vechiului Testament, iar omului i se face promisiunea că robul lui Dumnezeu va veni şi va lua asupra sa vina oamenilor Săi, va purta suferinţele lor, iar prin patimile Sale va plăti preţul pentru păcatele oamenilor (Isaia, 53).

Acesta este mesajul biblic; nu este despre ceea ce Dumnezeu vrea *de la* noi, ci despre ceea ce vrea El *pentru* noi. Nu este despre ceea ce ar trebui noi să facem, ci despre ceea ce face şi oferă Dumnezeu. *Legea* lui Dumnezeu poate fi găsită în multe alte locuri, însă *Promisiunea* lui Dumnezeu se găseşte doar în Biblie. Ceea ce ni se promite este că Dumnezeu va veni la poporul Său decăzut, răzvrătit, că va veni la oameni ca să îi vindece. Este un mesaj despre un „Mântuitor", despre un Dumnezeu care vindecă, care mântuieşte, care iartă şi care răscumpără. Această promisiune reprezintă cu adevărat Cuvântul lui Dumnezeu.

Doar în felul acesta putem înţelege în mod corect Poruncile lui Dumnezeu. Dumnezeu nu doreşte nimic altceva de la noi decât ca noi să îi permitem să reverse viaţă asupra noastră, nu doar viaţă pământească, care se sfârşeşte odată cu moartea, ci viaţa Sa, care nu cunoaşte moarte. Iar a-i permite lui Dumnezeu să ne dea viaţă nu înseamnă altceva decât a crede în El, Dumnezeul care mântuieşte şi

care vindecă. Modul în care se începe expunerea celor 10 Porunci poate fi înţeles în mod corect doar privind la modul în care este împlinită Promisiunea: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului, din casa robiei"[1]; iar ce anume reprezintă această casă a robiei şi cum ne-a scos Dumnezeu afară din ea, aceasta va fi revelat în mesajul lui Isus, Împăratul-Mântuitor, „Christosul", Mântuitorul.

14. ISUS, CHRISTOSUL

Noi ne referim la epoca noastră ca la secolul XX. Anul 1, anul în care s-a născut Isus, divide istoria lumii în două părţi: înainte de Christos şi după Christos. În felul acesta, cel puţin în plan exterior, lumea recunoaşte că venirea lui Isus reprezintă, pentru întreaga lume, un eveniment epocal. Am putea fi uimiţi de faptul că un eveniment atât de modest a avut consecinţe atât de mari la nivelul întregii lumi. Şi totuşi, aceasta nu înseamnă nimic, deoarece este posibil ca acest calendar să fie schimbat şi un nou sistem de numerotare a anilor să fie adoptat. Ca orice alt eveniment din istoria lumii, şi Isus, în calitatea sa de personalitate epocală, este doar ţărână, este ceva sortit pieirii.

Cine a fost Isus? Un om măreţ, un om sfânt, un sfânt mai măreţ decât toţi ceilalţi sfinţii? Fondatorul unei religii, al celei mai măreţe religii? Exemplul suprem care trebuie urmat? Dacă Isus este ceea ce am spus anterior, atunci, ca orice alt om măreţ, el este doar ţărână. Va veni un timp când el nu va mai avea nimic de spus nimănui. Cine a fost Isus? Câtă vreme punem întrebarea în acest mod, ne men-

[1] Exodul 20:2 (nota trad.).

ţinem într-o atitudine rece, într-o atitudine detaşată faţă de întrebare, într-o atitudine specifică istoricului. În această situaţie, întrebarea este una interesantă, însă, în mod fundamental, e lipsită de implicaţii pentru noi. Mai degrabă, trebuie să punem întrebare: Cine *este* Isus? Ce reprezintă el pentru mine? Ar putea un om care a trăit acum aproape 2000 de ani să mai însemne ceva pentru mine? Nu! Ceea ce s-a întâmplat atunci este doar trecut şi mai trăieşte doar în amintiri. Ceea ce s-a întâmplat în trecut nu ne mai interesează într-un mod fundamental. Tocmai din acest motiv el are două nume: Isus Christos. El se numeşte „Isus" pentru toţi aceia care îl cunosc doar dintr-o perspectivă istorică. Dacă îl cunoşti doar din această perspectivă, el nu are nicio semnificaţie pentru tine. El se numeşte *„Isus Christos"* pentru aceia cărora Dumnezeu le-a revelat taina Sa. Nu putem să îi dăm noi înşine numele de *„Christos"* lui Isus. El se numeşte „Christos", „Mântuitorul", „Răscumpărătorul", doar pentru acela pe care Dumnezeu Însuşi îl salvează, prin el.

Dacă ar fi să citim mâine în ziar că un izvor cu proprietăţi miraculoase s-a ivit în Bethleem-ul din Palestina şi că oricine ar bea din acea apă se însănătoşeşte, ce de pelerinaje ar avea loc atunci la Bethleem! „Doar acolo poate fi găsită vindecarea" - ar spune oamenii. Şi totuşi, ceea ce s-a întâmplat este încă mai mult decât aceasta; acolo s-a ivit un izvor divin şi oricine bea din el „în veac nu va gusta moartea"[1]. Cum este lucrul acesta cu putinţă? Ce anume înseamnă aceasta?

Isus este un om, însă în acea viaţă umană pe care a trăit-o el s-a întâmplat ceva ce nu se mai petrecuse până atunci. În el au fost arătate voia lui Dumnezeu, planul lui Dumnezeu pentru lume, Dumnezeu Însuşi, cel pe care nu

[1] Ioan 8:52 (nota trad.).

îl putem vedea şi în legătură cu care avem doar o vagă cunoaştere. „Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl."[1] Isus Christos este singurul „loc" din lume unde îl putem vedea pe Dumnezeu şi, deoarece îl putem vedea pe Dumnezeu acolo, ne vedem şi pe noi înşine într-un mod nou, în adevăr. Prin noi înşine noi nu ştim cine suntem; nu putem înţelege în mod corect ce anume are în vedere Biblia atunci când spune: „Şi Dumnezeu a creat pe om după chipul Său."[2] Nu putem înţelege în mod corect nici faptul că suntem nişte păcătoşi, nişte fiinţe pierdute. Ambele aceste lucruri pot fi înţelese doar atunci când îl cunoaştem pe Dumnezeu; însă noi nu îl cunoaştem pe Dumnezeu. Cine este Dumnezeu şi cine suntem noi ne este revelat nouă de Dumnezeu Însuşi, în Isus Christos. Dumnezeu a venit la noi înşine ca om pentru a ne arăta nouă cine suntem, cum am fost creaţi, cât şi păcătoşenia noastră. Însă motivul pentru care El a venit şi ne-a arătat nouă cine suntem noi şi cine este El a fost acela de a ne conduce pe noi de la minciună la adevăr, de la condamnare la mântuire, de la nimicire şi de la moarte la viaţă şi la binecuvântare.

Dumnezeu nu a realizat aceasta creând o imagine, o reprezentare, o fereastră, prin care am fi putut privi către inima lucrurilor, către taina lui Dumnezeu şi către propria noastră taină. Nu în calitate de spectatori îl putem vedea pe Christos în Isus, ci doar atunci când suntem provocaţi de el, când suntem chemaţi să avem o atitudine responsabilă în faţa lui, când ni se cere să dăm un răspuns personal, când suntem presaţi să luăm o decizie. Doar acela care îi permite lui Dumnezeu să îl cheme pe El în Christos, doar acela îl înţelege pe Isus ca pe Christos. Înainte de a răspunde prin „da" la această chemare nu „vedem" nimic -

---

[1] Ioan 14:9 (nota trad.).

[2] Geneza 1:27 (nota trad.).

nimic altceva decât pe acel om extraordinar care este Isus din Nazaret. Chiar dacă alţii ne vor spune că el este Mântuitorul, Răscumpărătorul, aceasta nu are nicio semnificaţie pentru noi; nu are mai multă semnificaţie decât bucuria pe care am simţi-o *noi* atunci când am vedea un tablou pe care altcineva îl consideră un tablou frumos. Trebuie să îl cunoaştem noi înşine pe el, trebuie să fim capabili să îi spunem „da". Aceasta este credinţa. Isus nu este Christos pentru cel ce îl priveşte, pentru cel ce se gândeşte la el, pentru savant, pentru cel ce deţine informaţie istorică despre el, ci, pur şi simplu, doar pentru cel credincios. „Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi"[1]; totodată, doar acela va bea din izvorul vieţii.

Se proclamă către toţi oamenii: iată, templul lui Dumnezeu s-a coborât între oameni! Iată Mielul lui Dumnezeu care a luat păcatul lumii. Iată-l pe acela în care Dumnezeu îţi revelează că tu însuţi eşti fără de Dumnezeu, dar în care totodată te numeşte copilul Său! Problema nu este alta decât, pur şi simplu, aceea de a da ascultare acestui mesaj, problema este dacă acest mesaj ajunge la inimile noastre, dacă acceptăm acest mesaj ca fiind adevărul, dacă îl auzim pe Dumnezeu Însuşi care a venit la noi în Isus chemându-ne la El. Când se întâmplă acest lucru, Isus nu mai este doar Isus din Nazaret, un mare sfânt, ci atunci ceva se întâmplă cu noi, aşa cum s-a întâmplat şi cu Petru: „Tu eşti Christosul, Fiul Dumnezeului Celui viu!"[2]. Iar atunci el ne va răspunde: „Ferice de tine ..... fiindcă nu carnea şi sângele ţi-au descoperit lucrul acesta, ci Tatăl Meu care este în ceruri"[3]. Şi când se întâmplă toate acestea, chiar a venit Crăciunul.

---

[1] Ioan 11:25 (nota trad.).

[2] Matei 16:16 (nota trad.).

[3] Matei 16:17 (nota trad.).

Ştim noi ce este omul? Nu este aceasta o taină prea profundă? Ce are în comun autorul omorului în masă din Düsseldorf cu părintele Bodelschwingh sau cu Elizabeth Fry, protectoarea celor întemniţaţi? Care dintre aceştia este „omul", omul adevărat? Putem spune ce este o vulpe adevărată, un câine adevărat sau un vultur adevărat; însă ce este un om adevărat? Eşti *tu* un om adevărat? Chiar aşa să fie?

Întrebarea însăşi ne arată dintr-o dată care este sursa nelămuririlor noastre cu privire la om. Aceste nelămuriri îşi au originea în eşecul nostru în a fi ceea ce trebuie să fim. Acest lucru poate fi afirmat doar cu privire la om. Doar omul are libertatea de a putea fi şi altceva decât ceea ce trebuie să fie. Iar noi chiar suntem altceva decât ceea ce ar trebui să fim. Ceea ce se spune în relatarea genezei, anume că „Dumnezeu a creat omul după chipul Său"[1], nu mai este adevărat. Cu toţii am văzut acele fotografii din războiul care a cuprins întreaga lume şi în care apare un om purtând o cască şi o mască de gaze, stând plecat şi fiind înarmat cu o baionetă – este acesta chipul lui Dumnezeu? Sau poate al Diavolului? Cu care dintre aceştia seamănă mai mult? Tu însuţi ai putea fi acel om! Doar „întâmplarea" a făcut ca tu sau soţul tău, ca fratele sau fiul tău, să nu se găsească într-o astfel de ipostază.

Care să fie chipul lui Dumnezeu? Ne vin în minte miile de oameni înfometaţi din China, semenii noştri aflaţi într-o situaţie deplorabilă prin ospicii, închisori, spitale, beţivii care se comportă violent în casă, fiii rătăcitori care îşi risipesc averea prin ţări îndepărtate, şi ne dăm seama că şi noi suntem tot în situaţia acelui fiu rătăcitor care nu mai

[1] Geneza 1:27 (nota trad.).

poate să îi mai spună tatălui său nimic altceva decât: „Tată ..... nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău"[1]. Ce s-a întâmplat cu chipul lui Dumnezeu? Este acesta doar ceva dintr-un basm? „Ştii cum sunt oamenii ....." „Ştiu multe despre oameni şi ştiu că...." Cine ar putea crede acea afirmaţie de o măreţie incredibilă pe care o face Biblia cu privire la crearea omului de către Dumnezeu? Omul adevărat este doar un „ideal" care nu poate fi niciodată întâlnit în realitate. Însă cum se face că noi chiar avem un astfel de ideal? Cum se face că orice om ştie cât se poate de bine că el nu este un om adevărat, că lucrurile nu sunt în ordine în ceea ce priveşte modul său de a fi? De unde provine standardul pe care îl avem, imaginea a ceea ce noi ar trebui să fim „cu adevărat"? Şi de unde provine toată neliniştea cu privire la aceste lucruri şi întreaga noastră preocupare pentru acest eşec al nostru în a fi aşa cum ar trebui să fim? Când Fiul Rătăcitor a ajuns la limita extremă a condiţiei sale mizerabile, când a ajuns să aibă grijă de porci, atunci s-a trezit în sine însuşi amintirea casei părinteşti şi a început să suspine mistuit de dorul de acasă. Cât de diferite erau toate acasă! Aceasta este experienţa tainică pe care noi toţi o avem. Acel „ideal" este asemenea unei fotografii îngălbenite de vreme în care apărem noi, „aşa cum eram mai înainte". Este o fotografie ştearsă, în care cu greu mai putem distinge ceva; cu greu mai putem crede că un „om adevărat" chiar există.

Iată că în faţa noastră stă un om adevărat, în carne şi oase, şi nu doar un ideal din mintea noastră. „Iată omul", chipul lui Dumnezeu. *Acela* este Isus, om aşa cum a vrut Dumnezeu să fie omul atunci când l-a creat pe acesta, omul care trăieşte cu totul în cele ce sunt ale Tatălui său. „Mâncarea Mea este să fac voia Celui care M-a trimis şi să împlinesc lucrarea Lui".[2] El nu doar *afirmă* acest lucru, ci şi

[1] Luca 15:21 (nota trad.).

[2] Ioan 4:34 (nota trad.).

este aceasta, după cum reiese din toate relatările Evangheliilor cu privire la faptele şi la vorbele sale. El este „Fiul Omului", acela în faţa căruia trebuie să ne oprim şi să spunem: Da, l-am găsit pe acela pe care îl tot căutam; am găsit omul, adevăratul Om.

Dar ce avantaj avem noi din faptul că un astfel de om a trăit acum 1900 de ani? În pofida a tot ceea ce s-a întâmplat atunci, noi tot nu suntem ceea ce ar fi trebuit să fim. Însă acest om, Isus, are ceva să ne spună nouă. „Am fost trimis la voi de tatăl meu, care este şi tatăl vostru, ca să vă spun că El vrea ca şi voi să deveniţi asemenea mie. Şi voi urmează să ajungeţi oameni adevăraţi, aşa cum sunt şi eu."

„Cine, eu?"

„Da, tu!"

„Însă lucrul acesta nu este cu putinţă; eu sunt doar un om amărât. Nimeni nu poate face din mine mai mult decât ceea ce sunt."

„Ai dreptate. Niciun om nu poate face aceasta. Însă Dumnezeu poate să facă acest lucru şi îl va face."

Isus Christos a venit nu doar ca să ne arate nouă care este omul adevărat, ci şi ca să ne spună nouă despre scopul lui Dumnezeu de a ne remodela pe noi după imaginea noastră iniţială, pe care am pierdut-o. A venit ca să ne spună că urmează să redobândim această imagine. În plus, noi urmează să devenim asemenea lui Isus Christos, cel care s-a întors în veşnicie. „Şi ce vom fi nu s-a arătat încă. Dar ştim că, atunci când Se va arăta El, vom fi ca El, pentru că Îl vom vedea aşa cum este."[1]

Acesta este mesajul plin de bucurie al Evangheliei. Noi suferim cel mai mult din cauza noastră, chiar şi atunci când nu realizăm acest lucru, chiar şi atunci când avem impresia că necazurile şi suferinţele noastre sunt provocate din afară. Cauza cea mai profundă pentru tot ceea ce nu este cum trebuie să fie este faptul că noi înşine nu suntem

[1] 1 Ioan 3:2 (nota trad.).

aşa cum ar trebui să fim. Din această cauză, acesta este cel mai măreţ mesaj pe care l-am putea auzi, că lucrurile se vor îndrepta în privinţa noastră. Să ne gândim la cum s-ar simţi un orb atunci când i s-ar spune: „Îţi vei recăpăta vederea" sau la cum s-ar simţi un olog atunci când i s-ar spune: „Te vei îndrepta şi vei fi din nou în putere." Iar în toate acestea este vorba despre nişte lucruri exterioare! Însă noi urmează să ne îndreptăm în privinţa a ceea ce suntem în interior, urmează să ne reabilităm şi să devenim puternici prin harul lui Dumnezeu. „Să vă bucuraţi nespus de mult".[1] Acesta este mesajul pe care ni-l transmite Fiul Omului.

16. FIUL LUI DUMNEZEU

Niciun om nu poate şti cine este Dumnezeu. Cel mai erudit savant nu ştie cu nimic mai mult despre Dumnezeu decât cel mai simplu dintre oameni. Bineînţeles că în orice inimă umană se ascunde sentimentul a ceva ce este mai presus de om, se ascunde o vagă idee despre o Forţă care guvernează tot ceea ce există şi care îşi dă Legea Sa către tot ceea ce este viu. Însă cât este de înceţoşată şi de neclară această idee, acest sentiment, se poate observa privind la istoria umanităţii şi la viaţa noastră de zi cu zi. Cât de diverse sunt concepţiile pe care oamenii le au cu privire la „Dumnezeu" şi la „divin" şi cât de mulţi oameni nu au absolut nicio idee cu privire la acestea! Cine ar îndrăzni să spună: „Ştiu cine este Dumnezeu. Ştiu care sunt planurile şi scopurile Lui"? Că El este marea taină - aceasta este tot ceea ce ştim despre Dumnezeu. Şi mai ştim ceva, chiar dacă

[1] 1 Petru 4:13 (nota trad.).

într-un mod vag - că lucrurile nu sunt în ordine între noi şi Dumnezeu. Nu putem face nimic pentru a scăpa nici de întunericul care îl înconjoară pe Dumnezeu şi nici de întunericul care este în noi. Oare chiar aşa de impenetrabile sunt aceste două forme de întuneric?

„Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut."[1] De ce Apostolii şi cei dintâi creştini l-au numit pe Isus Fiul lui Dumnezeu? Deoarece în el au descoperit cine este Dumnezeu. Isus este ca şi Dumnezeu. Momentul în care ei au fost în stare să înţeleagă că Isus nu era doar un om nobil, un om captivant, ci însăşi revelarea naturii lui Dumnezeu, a reprezentat momentul de criză, punctul decisiv al credinţei lor; iar faptul că au realizat acest lucru a constituit vestea cea bună. În Isus, Dumnezeu ne vorbeşte nouă. De aceea a fost el numit de primii creştini „Cuvântul lui Dumnezeu". Profeţii erau numiţi „oamenii lui Dumnezeu"; scopul lor era acela de a proclama Cuvântul lui Dumnezeu. Însă ceea ce ei spuneau nu era încă adevăratul Cuvânt al lui Dumnezeu. Profetul era acela care vorbea şi nu Dumnezeu Însuşi. Profeţii erau instrumente ale lui Dumnezeu, erau vocea lui Dumnezeu, însă Dumnezeu Însuşi rămânea ascuns şi îndepărtat. Niciun profet nu a avut îndrăzneala să spună: „Priviţi la mine şi atunci veţi şti cine este Dumnezeu!".

Şi totuşi, Profeţii au avut ceva ce nimeni altcineva din istoria lumii - nici marii înţelepţi ai Chinei, nici filosofii greci, nici sfinţii Indiei - nu au mai avut. Ei au avut un mesaj de la Dumnezeu Însuşi. Profeţii chiar *au avut* Cuvântul lui Dumnezeu; însă nu *erau* ei înşişi acest Cuvânt. Aşa că ei au ştiut că ceva încă şi mai măreţ urma să vină; ei au arătat către viitor, către Mesia care urma să vină. Tot astfel a vorbit şi ultimul dintre Profeţi, adică Ioan Botezătorul. „Dar vine Acela care este mai puternic decât mine şi Căruia eu

[1] Ioan 1:18 (nota trad.).

nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua sandalelor."[1] Va veni acela care este mai mult decât un profet.

Cine este mai mult decât un profet? Cineva care nu doar că *are* Cuvântul, dar care chiar *este* el însuşi acest Cuvânt! Acela care nu doar că proclamă şi promite salvarea, dar chiar o oferă. Acela care, spre deosebire de profeţi, nu are nevoie ca Dumnezeu să îi spună ce să vorbească, ci care vorbeşte despre Dumnezeu ca despre Sine Însuşi, care are în el însuşi izvorul Cuvântului lui Dumnezeu, care nu este cuprins de înfricoşare în faţa Dumnezeului cel tainic, ci el însuşi îl revelează pe acest Dumnezeu tainic. Nu există om care să poată face toate aceste lucruri. Omul nu poate să fie niciodată mai mult decât un profet. Mai presus de profeţi se găseşte doar Acela care El Însuşi face dintr-un om un profet, Acela care îi dă profetului Cuvântul, adică Dumnezeu. Doar Dumnezeu posedă Cuvântul şi nimeni altul decât Dumnezeu nu poate spune că de la el provine Cuvântul lui Dumnezeu. Acela care spune acest lucru, Isus, este mai mult decât un profet. Isus este Cuvântul lui Dumnezeu, Isus nu este doar un om, aşa cum suntem noi, ci el este Dumnezeu Însuşi.

Aceasta este afirmaţia paradoxală a credinţei creştine şi tocmai în acest paradox constă credinţa creştină. Necreştinii au tot ceea ce au creştinii, însă mai puţin aceasta. Şi necreştinii au poruncile lui Dumnezeu, au chiar şi porunca de a-şi iubi aproapele, cunosc despre atotputernicia şi despre atotcunoaşterea lui Dumnezeu. Însă un singur lucru le lipseşte lor: cunoaşterea faptului că Dumnezeu Însuşi a venit la noi şi ni s-a arătat nouă în calitate de Dumnezeu-om, că Dumnezeu doreşte să aibă părtăşie cu noi şi că Lui, în ciuda a tot ceea ce suntem noi, nu îi este ruşine de noi, ci ne iubeşte şi doreşte să ne aducă în slavă.

Pe acest Dumnezeu, care se coboară în lume şi vine atât de aproape de om încât se face asemenea unuia dintre

[1] Luca 3:16 (nota trad.).

oameni, pe acest Dumnezeu, păgânii nu îl au. Iar noi îl cunoaştem pe acest Dumnezeu doar pentru că în istorie s-a petrecut un anumit lucru, doar pentru că în Isus am găsit pe Dumnezeu care se coboară la noi, l-am găsit pe Dumnezeu care se umileşte pentru noi, l-am găsit pe Dumnezeu Însuşi.

Cu siguranţă încă că nu orice om îl are pe Dumnezeu în Isus Christos. Totul depinde de ce anume reprezintă Isus pentru un om. Acela pentru care Isus este doar un om, chiar dacă este vorba despre cel mai elevat, cel mai pios, cel mai nobil, cel mai înţelept dintre oameni, cel mai mare dintre toţi sfinţii şi dintre toţi fondatorii de religii, acela nu îl are pe Dumnezeu. „Oricine tăgăduieşte pe Fiul, n-are nici pe Tatăl."[1] În privinţa lui, lucrurile stau la fel ca în cazul omului care are o bancnotă de 1000 de dolari şi care crede că acea bancnotă este o bancnotă falsă; crezând acest lucru, bancnota respectivă devine ceva lipsit de valoare pentru omul acela, ajunge să nu însemne altceva decât o biată bucată de hârtie. El nu are acei 1000 de dolari. Acela care nu crede că în Isus Dumnezeu Însuşi a venit la noi, acela nu îl percepe pe Dumnezeul care s-a revelat pe Sine nouă în venirea lui Isus Christos. Un astfel de om nu înţelege voia cea plină de har a lui Dumnezeu; taina lui Dumnezeu, planul divin pentru această lume rămân ascunse pentru acest om. Pentru el, reconcilierea nu a avut loc; pentru el, Isus Christos nu reprezintă cuvântul şi lucrarea lui Dumnezeu. Isus Christos nu este Mântuitor pentru acest om, iar aceasta deoarece un om nu are capacitatea de a ne mântui. Doar Dumnezeu poate face acest lucru, doar Isus Christos poate face aceasta în caz că Dumnezeu este în el, ca Mântuitor.

Avem datoria de a arăta respect oamenilor mari, iar oamenii pioşi reprezintă exemple nobile, demne de urmat.

---

[1] 1 Ioan 2:23 (nota trad.).

Însă niciun om mare şi niciun om pios nu ne pot revela taina lui Dumnezeu şi nici nu ne pot uni pe noi cu Dumnezeu; niciun om nu poate să ne scape de vinovăţia noastră şi să ne dea siguranţa vieţii veşnice, ca o continuare la această viaţă pământească. Doar Dumnezeu poate face acest lucru şi tocmai acesta este lucrul pe care El îl împlineşte în Isus Christos, care astfel nu este doar un om măreţ, ci Fiul lui Dumnezeu. Cum a fost cu putinţă ca Dumnezeu să vină la noi în calitate de om? Nu ştiu lucrul acesta, însă nu ştiu nici măcar cum este cu putinţă să existe fiinţe vii, cum este cu putinţă să se nască un om. Aceasta este taina Dumnezeului Creator. Cu atât mai mult întruparea lui Dumnezeu rămâne taina Lui. Însă lucrul pe care îl pot şti şi lucrul de care mă pot eu bucura zi de zi în calitatea mea de creştin este faptul că Dumnezeu, în Fiul Său, îmi oferă mie dragostea Sa şi că El va oferi această dragoste tuturor acelora care cred în el, în Fiul lui Dumnezeu.

17. ÎMPĂRATUL

Pentru elveţieni, este mai dificil decât pentru alte popoare să creadă că noi toţi trebuie să avem şi chiar avem un împărat. Încă din leagăn, elveţienilor li s-a cântat cuvântul „Libertate". Este un cuvânt frumos şi suntem total îndreptăţiţi să slăvim libertatea. Însă această onoare arătată libertăţii reprezintă doar jumătate din adevăr; libertatea nu este primul cuvânt, ci cel de-al doilea. Primul cuvânt este ascultare. Dumnezeu l-a creat pe om *după chipul Său* – aceasta înseamnă că noi am fost creaţi pentru libertate. Însă am trecut cu vederea prima parte a acestei afirmaţii: *Dumnezeu* l-a creat pe om. Aşadar, Dumnezeu ne este stăpân. Atâta timp cât oamenii vor avea această convingere fermă în

mintea lor, convingerea că Dumnezeu este Domnul lor, ei pot şi trebuie să tânjească după libertate; dar când uită acest adevăr fundamental, libertatea lor devine pretinsă autoritate şi aroganţă.

În privinţa adulţilor, lucrurile stau la fel ca în privinţa copiilor. Suntem liberi doar prin ascultare. Un copil care nu a fost niciodată constrâns să asculte, va rămâne, pentru întreaga sa viaţă, o fiinţă slabă, mereu la cheremul toanelor sale, un rob al dorinţelor şi al pasiunilor sale. Un om care preamăreşte doar cuvântul „Libertate", fără ca, întâi de toate şi în primul rând, să ştie că Dumnezeu este Domnul de care un om trebuie să asculte în mod necondiţionat, este şi va rămâne doar un biet copil, un copil alintat şi prostuţ. Cea mai importantă expresie a limbajului nostru, „Doamne Dumnezeule", este totodată una folosită adesea într-un mod profan, ca un automatism verbal. Frica de Domnul este începutul înţelepciunii. Aceasta reprezintă temelia unei construcţii solide. Atunci când fundaţia este slabă sau prost făcută, casa este în permanenţă ameninţată cu prăbuşirea. O temelie solidă este mult mai importantă decât un acoperiş frumos vopsit.

Dumnezeu, Creatorul tuturor lucrurilor, Creatorul tău şi al meu, doreşte să conducă, să fie El Împăratul. Însă El nu îşi propune să fie un tiran. El ar fi putut să fie un tiran faţă de noi, în cazul în care ar fi dorit-o; El ne-ar fi putut crea pe noi în aşa fel încât să nu fim în stare să facem răul, ne-ar fi putut crea asemenea unei maşinării care face doar ceea ce a fost programată să facă şi nimic altceva.

Şi totuşi Dumnezeu nu doreşte acest lucru! El nu vrea ca noi să fim doar nişte maşinării. El nu vrea să ne oblige pe noi să facem voia Sa, ci vrea ca noi să facem aceasta prin propria noastră voinţă, într-un mod liber. Iar aceasta înseamnă ascultare, deoarece doar acela care împlineşte într-un mod liber, din propria sa iniţiativă, voia lui Dum-

nezeu, doar acela ascultă cu adevărat; orice altă formă de ascultare este doar prefăcătorie, deoarece nu vine din inimă. Dumnezeu vrea ca noi să îl ascultăm pe El din toată inima, plini de venerație și de dragoste. Un astfel de Împărat dorește El să fie. Acesta este motivul pentru care El l-a trimis pe Isus Christos în lume, acesta este motivul pentru care El ne-a dat nouă Evanghelia. Evanghelia reprezintă vestea „Împărăției" lui Dumnezeu sau, mai corect, a „domniei" lui Dumnezeu.

Cine este Dumnezeu și unde este El? Oamenii consideră de obicei că Dumnezeu este sus în ceruri, adică undeva departe. Dumnezeu nu este vizibil și nu ne este cunoscut - așa că a asculta de El este dificil. Fără îndoială, lumea în care trăim, care este ca un uriaș domeniu al lui Dumnezeu, este plină de semne care arată către Domnul care a creat-o și căruia ea îi aparține, însă Împăratul Însuși nu este de întâlnit aici, în acest domeniu al Său. Iar noi vrem să îl întâlnim pe El, pe El în persoană, și nu doar lucrările Sale. Profeții Vechiului Testament au transmis lumii mesaje despre acest Domn împărătesc, asemenea heralzilor pe care un împărat îi trimite să anunțe voia Sa supușilor Săi. Ba chiar, lor li s-a permis să mai anunțe încă ceva. Ei au proclamat lumii că Împăratul Însuși urma să vină în curând, urma să nu mai stea departe de lume, ci urma să vină și să locuiască împreună cu poporul Său. Vine, vine, vine El Însuși! Profeții au putut să vorbească în felul acesta deoarece l-au văzut pe El venind, pe Acela în care Dumnezeul cel invizibil s-a făcut vizibil, în care Dumnezeul îndepărtat și necunoscut a venit aproape și s-a lăsat pe Sine cunoscut. Totuși, Profeții nu au apucat să îl vadă pe El aici, pe pământ. Însă ei, asemenea slujitorilor care anunță venirea regelui, au tras cortina deoparte și au spus: „Acesta este El" - astfel a proclamat și Ioan Botezătorul, ultimul dintre profeți, venirea Domnului. „Domnul! Iată-l aici! Iată-l pe *El Însuși!*"

Acesta este Domnul nostru, Isus Christos. Aşadar, odată cu El, începe împărăţia lui Dumnezeu, vremea domniei lui Dumnezeu. „A venit la ai Săi."[1] În Isus Christos ne sunt revelate voia lui Dumnezeu, tainele lui Dumnezeu, inima lui Dumnezeu, decretele tainice ale lui Dumnezeu. Dumnezeu vine, în calitate de *om*, la fiii oamenilor deoarece numai în felul acesta oamenii l-ar fi putut înţelege. Dumnezeul din ceruri este ceva atât de îndepărtat, atât de lipsit de vivacitate, atât de vag, încât cu greu am putea noi să fim interesaţi de El. Dumnezeul din ceruri nu ne preocupă prea mult pe noi. Însă faptul că Dumnezeu a venit pe Pământ are foarte multă importanţă şi gravitate deoarece în felul acesta voia lui Dumnezeu să ni se arate nouă de aproape, astfel încât noi să nu ne mai putem ascunde de ea. A devenit la fel de clară şi de explicită ca voinţa oricărui om pe care avem posibilitatea să îl întâlnim. Evreii chiar au simţit criza provocată în om de arătarea voii lui Dumnezeu către ei şi astfel ei nu au vrut să mai aibă de-a face cu Isus Christos şi l-au omorât. Lucrurile s-au petrecut exact aşa cum prorocise Domnul că se va întâmpla, în Pilda Viticultorilor (Matei, 21). Viticultorii, tânjind să devină ei înşişi stăpâni, i-au omorât pe robii trimişi de stăpân pentru a cere roadele; ba chiar l-au ucis şi pe fiul stăpânului atunci când acesta a venit să recupereze proprietatea tatălui său.

Tot astfel facem şi noi. Vrem să fim propriii noştri stăpâni. „A venit la ai Săi şi ai Săi nu L-au primit."[2] Isus Christos a venit, însă noi nu am vrut să îl avem pe el ca împărat şi am vrut să rămânem „liberi". Însă aceasta nu înseamnă altceva decât că noi vrem să rămânem robi ai răului, întrucât dacă nu Christos este cel ce domneşte în noi, atunci altcineva o face. Dorinţele rele, lăcomia, ava-

[1] Ioan 1:11 (nota trad.).

[2] Ioan 1:11 (nota trad.).

riția, setea după onoare, setea după putere, egoismul. Am putea crede că acestea nu sunt altceva decât manifestări ale libertății noastre. În realitate, ele înseamnă robie, iar aceasta poate fi dovedită de consecințele la care ele conduc; ele aduc nefericire și fac ca omul, la rândul său, să semene în jur nefericire.

Omul înrobit de toate acestea ajunge *in-uman*, rău, iar societatea ajunge să nu însemne nimic altceva decât lupta omului cu omul. Omul nu are pace nici în el însuși și nici în relație cu ceilalți oameni, iar aceasta deoarece Dumnezeu a stabilit ca omul, atunci când nu trăiește în ascultare față de Creatorul său, să fie întotdeauna lipsit de pace, lipsit de bucurie și să trăiască în robie. „Dar tuturor celor ce L-au primit... le-a dat dreptul să fie copii ai lui Dumnezeu."[1] Slavă Domnului că povestea cu viticultorii nu trebuie să se repete. Este cu putință ca un om să îl și accepte pe Isus ca împărat al său. Exact aceasta este credința. Credința nu constă în opiniile pe care ni le facem noi cu privire la Biblie și la Dumnezeu și nici în a accepta opiniile altor oameni în această privință. Credința înseamnă să îl accepți pe Isus ca Împărat și să asculți de el. Acesta este cel mai vechi crez al Bisericii Creștine – Isus, Domnul! Bineînțeles că această mărturisire ar putea să nu reprezinte altceva decât niște simple vorbe, decât o opinie superficială. Însă atunci ea este o mărturie mincinoasă. „Domnul meu" înseamnă acela de care ascult eu. Credința înseamnă ascultare iar viața creștină este asemănătoare milităriei: înseamnă a merge înainte sub comanda lui Isus, Domnul. Însă totodată este atât de diferită de militărie. Ordinele nu sunt altceva decât voia aceluia care s-a dat pe sine să fie omorât pe cruce astfel încât noi să putem înțelege ce este ascultarea, ce înseamnă a te sacrifica pentru aproapele tău.

---

[1] Ioan 1:12 (nota trad.).

18. MIJLOCITORUL

Puterea răului constă în vina noastră. Odată ce am greşit, nu mai putem face nimic ca răul săvârşit să devină bine; aşadar, nu mai avem nicio putere asupra lui. Răul făcut de noi ţine acum de trecut şi rămâne întipărit acolo pentru totdeauna. Aşa cum fiecare kilometru parcurs de o maşină este înregistrat în mod automat pe indicatorul de viteză, tot astfel, tot ceea ce face un om este oarecum „înregistrat" în veşnicie şi se va arăta din nou în Ziua Judecăţii. De îndată ce am făcut un anumit lucru, acesta este înregistrat acolo şi nici cea mai sinceră căinţă nu mai poate schimba în această privinţă nici cel mai mic detaliu. Totul rămâne consemnat acolo şi depune mărturie împotriva noastră, vădindu-ne vinovaţi.

În plus, această „consemnare" care se produce pe tărâmul veşniciei mai are încă o caracteristică cât se poate de neplăcută pentru noi. Nu se consemnează doar ceea ce oamenii văd în mine, ci şi ceea Dumnezeu vede în mine. Asemenea unui aparat cu raze X, care scoate la iveală ceea ce se găseşte înăuntru unui om şi care altminteri este invizibil, tot astfel şi Dumnezeu poate vedea inimile oamenilor. Poate vedea însăşi inima *ta*! Oare nu te înspăimântă acest lucru? Nu îţi produce disperare? „Căci niciun om viu nu este drept înaintea Ta."[1] Să nu ne facem niciun fel de iluzii în această privinţă, această consemnare a tot ceea ce noi facem consfinţeşte condamnarea noastră la moarte. Când Dumnezeu îşi termină judecata nu ne putem aştepta să ne spună altceva decât: „Necredincioşilor! Necredincioşilor! Afară cu voi!"

Acesta este lucrul pe care ni-l spune nouă conştiinţa. În zilele noastre conştiinţa pare să ne judece cu mai puţină

[1] Psalmul 143:2 (nota trad.).

severitate. Cine mai acordă astăzi atenţie ladului, faptului că suntem pierduţi? Poveşti de adormit copiii! Am învăţat cum să manipulăm propria noastră conştiinţă şi ceea ce este în ea în aşa fel încât nimic nu mai reprezintă un semnal de alarmă pentru noi. Însă acest mod de a manipula conştiinţa chiar nu ne ajută cu nimic. Consemnarea modului nostru de a trăi, care a fost făcută acolo, în veşnicie, continuă să ne judece, să ne arate vinovaţi. Conştiinţa continuă să ne avertizeze într-un mod ascuns - nu ai luat în serios voia lui Dumnezeu! Nu poţi să stai în faţa scaunului Său de judecată! În mod secret, orice om simte acest lucru. Nu există niciun om care să nu se teamă de Dumnezeu - nici măcar aceia care neagă existenţa lui Dumnezeu şi care îşi bat joc de credinţa în Dumnezeu. În spatele a ceea ce este superficial, în profunzimea sufletului fiecărui om, există frica de Dumnezeu, frica de pierzanie. Conştiinţa ne spune nouă lucrul acesta; după cum s-a exprimat cândva Pavel, ea reprezintă „înscrisul... împotriva noastră" (Coloseni 2:14). Tocmai acesta este sensul cuvântului „vină".

Ce are Dumnezeu de zis în privinţa tuturor acestor lucruri? El ne spune că vocea dinăuntrul nostru are dreptate în ceea ce ne transmite. Conştiinţa care ne pune sub acuzaţie nu minte. Ea este asemenea unui instrument de măsură folosit de către Dumnezeu, instrument care ne arată cât de mare este vina noastră, la fel cum vitezometrul unei maşini măsoară viteza cu care se deplasează maşina. După cum am spus, conştiinţa consemnează tot ceea ce vede Dumnezeu, tot ceea ce El spune. În ceea ce priveşte judecata lui Dumnezeu, s-a formulat deja o pedeapsă cu moartea împotriva noastră.

„Da, dar ...." Oare avem noi dreptul să spunem „Da, dar"? Este oare posibil ca Dumnezeu „să nu fie chiar atât de strict" şi ca El, după cum se spune, să „ne întindă o mână de ajutor"? Judecata, „înscrisul împotriva noastră" au fost deja finalizate şi semnate de Dumnezeu. Şi totuşi...

Şi totuşi, Isus Christos, cel crucificat, „iertându-ne toate greşelile, a şters înscrisul care era împotriva noastră... şi l-a luat din cale, pironindu-l pe cruce"[1]. Nu este ca şi cum osânda noastră, condamnarea la moarte, ar fi ajuns lipsită de semnificaţie. Cu siguranţă că tot ceea ce am făcut noi fiind consemnat în veşnicie, în ceea ce ne priveşte pe noi înşine, nu putem spune altceva decât că suntem vinovaţi şi pierduţi. Tocmai acesta este lucrul pe care vrea să ni-l spună nouă Dumnezeu prin crucea Fiului Său. Dumnezeu nu va închide ochii în faţa răului. El ia în serios vinovăţia noastră. Chiar şi pentru El, aceasta nu reprezintă ceva lipsit de importanţă. El nu poate să rupă „consemnarea" vieţii noastre şi nu va face un astfel de lucru. Fără îndoială că El ar avea capacitatea să facă acest lucru, însă, pentru binele nostru, nu îl va face, deoarece într-o astfel de situaţie noi am fi privit vinovăţia noastră ca pe ceva superficial, ori Dumnezeu doreşte să ne arate că tot ceea ce este consemnat împotriva noastră este corect. El chiar va duce la îndeplinire judecata Sa. Şi totuşi... mai presus de toate acestea stă dragostea Sa de tată, dragostea Sa cea plină de iertare.

El nu va distruge „înscrisul" care mărturiseşte împotriva noastră, însă va distruge forţa acestuia printr-o forţă încă şi mai mare decât cea a înscrisului. El a „pironit pe cruce" acest înscris astfel încât noi să putem vedea atât vinovăţia noastră cât şi mila Sa mai mare decât această vinovăţie, seriozitatea voii Sale cea plină de sfinţenie cât şi seriozitatea încă şi mai mare a iubirii Sale de tată. Acesta este mesajul pe care ni-l transmite Isus Christos, în calitatea sa de Mijlocitor.

Să presupunem că un argat dă foc hambarelor stăpânului său. Prin aceasta, omul respectiv devine îndatorat cu tot ceea ce are pentru pagubele pe care le-a produs. Stăpânul are acum dreptul să ia tot ceea ce acel argat posedă - încălţămintea, hainele, banii săi - şi să spună: „Toate

[1] Coloseni 2:13-14 (nota trad.).

acestea acoperă doar o mică parte din ceea ce îmi datorează mie acest argat. Iar acum, luați-l pe ticălos din fața ochilor mei!" Însă stăpânul nu face nimic din toate acestea, nu îi ia nimic argatului. Mai mult chiar, el îi spune argatului său necredincios: „Mă fac pe mine însumi răspunzător pentru toate pagubele produse de tine, voi plăti eu pentru toate". Iar atunci robul înțelege, plin de uimire, ce stăpân bun are el.

Prin Isus Christos, Dumnezeu ne-a tratat și pe noi exact în același mod. El a luat totul asupra Sa; a purtat El Însuși blestemul păcatului, pe care noi ar fi trebuit să îl purtăm. Isus a urcat pe cruce deoarece omul nu ar fi putut face față prezenței lui Dumnezeu. Prin faptul că s-a lăsat crucificat, Isus a realizat două lucruri: l-a adus pe Dumnezeu aproape de noi și a arătat omului, într-un mod cât se poate de clar, cât de mult s-a îndepărtat el de Dumnezeu. Înscrisul care mărturisește împotriva noastră a fost scos la iveală și astfel toți au putut să vadă acolo condamnarea noastră la moarte. Dar, în același timp, acest înscris a fost distrus fiindcă mai presus de toate Dumnezeu ne iubește. Fiul lui Dumnezeu chiar a trebuit să treacă prin tot acest calvar pentru a se apropia de noi.

Toate acestea au fost necesare pentru ca noi să putem să îl vedem pe Dumnezeu și pe noi înșine, pe Dumnezeu în dragostea Sa, iar pe noi înșine în îndepărtarea noastră de Dumnezeu. Altfel decât prin crucea de la Golgota noi nu am fi putut cunoaște nici care este condiția noastră, nici dragostea nemărginită a lui Dumnezeu. Acolo, Dumnezeu și omul pot fi văzuți laolaltă – mizeria umană, pierzania umană, cât și prezența lui Dumnezeu, dragostea Lui care nu poate fi explicată. Pe Cruce, Isus ne-a revelat nouă atât cine suntem noi înșine cât și cine este Dumnezeu. Și prin ceea ce s-a întâmplat acolo, el a realizat cel mai măreț lucru cu putință: el l-a readus pe om înapoi la Dumnezeu.

El a împlinit „răscumpărarea prin sângele Lui"[1]. Aşa cum o mamă îşi caută copilul pierdut acolo unde acesta s-a dus, în situaţia mizerabilă, deplorabilă, ruşinoasă în care a ajuns el, tot astfel şi Dumnezeu, în Isus Christos, a venit aici, a îmbrăţişat condiţia noastră, pentru a fi alături de noi pe de-a-ntregul. Aşa se face că Isus cel crucificat este „Emanuel" („Dumnezeu cu noi"), cel promis demult, iar Golgota este singurul loc din întreaga lume unde putem noi să înţelegem misterul Dragostei divine. Cine poate înţelege acest mister, noi? Ca să mă exprim şi mai clar, *tu*, tu poţi înţelege acest mister dacă îi permiţi lui Dumnezeu să ţi se adreseze pe nume şi să îţi spună că toate acele lucruri s-au întâmplat deoarece tu aveai nevoie de ele şi deoarece Dumnezeu te iubeşte pe tine.

19. DUHUL SFÂNT

Mulţi sunt aceia care au deschis cândva o Biblie, au răsfoit câteva pagini din ea, au citit câte ceva şi apoi au pus-o iarăşi deoparte spunând: „Nu e nimic pentru mine în această carte". Şi poate că, după câţiva ani, când ceva anume s-a întâmplat în vieţile lor, ei au citit din nou aceleaşi pasaje. Însă de data aceasta fiecare cuvânt este asemenea unei lovituri de ciocan cu care Dumnezeu zdruncină inima lor. Cum se explică această diferenţă? Am putea să o explicăm în două moduri, adică privind din perspectiva omului şi privind din perspectiva divină. Am putea spune că Domnul le-a deschis inima, aşa cum se povesteşte şi despre vânzătoarea de purpură din Faptele Apostolilor, capitolul 16; sau, am putea spune că duhul lui Dumnezeu le-a vorbit lor într-un mod direct, prin Biblie.

[1] Efeseni 1:7 (nota trad.).

Nu putem înțelege cu adevărat Biblia în lipsa lucrării duhului lui Dumnezeu, prin care ni se deschide nouă inima. Biblia ar putea să ne pară o carte interesantă, o carte instructivă sau o carte de o frumusețe mișcătoare; însă ca ea să ne miște inimile în așa fel încât să realizăm că Dumnezeu este Acela care ne vorbește nouă, că Dumnezeu Însuși îmi vorbește mie însumi, acest lucru Biblia îl poate face doar cu ajutorul Duhului Sfânt. Tot astfel stau lucrurile și cu mesajul predicat în fiecare duminică: în lipsa Duhului Sfânt, putem auzi un mesaj frumos, însă într-o astfel de situație, ceea ce auzim noi în mesaj nu este Cuvântul lui Dumnezeu. Prin Duhul Sfânt, oricine, chiar și un om simplu, oriunde, pe stradă sau acasă, poate să ne transmită nouă Cuvântul lui Dumnezeu.

Dumnezeu nu ne-a vorbit doar în vremurile de demult, prin Profeți și prin Apostoli. El continuă să ne vorbească și astăzi. Însă nu tot ceea ce se pretinde a fi Cuvântul Duhului Sfânt este ceea ce are pretenția că e. Avem nevoie de un etalon cu ajutorul căruia să putem afla unde este prezent Duhul lui Dumnezeu și unde nu. Acest etalon este Biblia, cartea însăși, forma originală a cuvântului Duhului Sfânt, etalonul cu care trebuie să măsurăm tot ceea ce se pretinde a fi Cuvântul lui Dumnezeu. Tot ceea ce nu poate fi pus în concordanță cu aceasta, nu poate reprezenta Cuvântul lui Dumnezeu.

Duhul Sfânt nu doar că *vorbește*. Când Dumnezeu vorbește cu adevărat, lucrurile nu se rezumă la niște vorbe goale, ci sunt însoțite de anumite manifestări. Cuvântul lui Dumnezeu reprezintă întotdeauna Cuvântul Creatorului. Duhul Sfânt reprezintă forță creatoare, lucrări ieșite din comun, putere. Când Duhul lui Dumnezeu intră în viața cuiva, întotdeauna ceva miraculos se petrece cu acel om. Totul devine altfel decât era mai înainte. Epistolele Apostolilor sunt pline de lucrările miraculoase ale Duhului lui Dumnezeu. Cel dintâi și poate că, totodată, cel mai impor-

tant lucru este acela că inima omului, care înainte era plină de neliniște, împărțită, rebelă și, datorită acestor lucruri, plină de disperare, devine dintr-o dată plină de pace. „În pace cu Dumnezeu", „împăcat" - aceasta este definiția unui Apostol. Prin natura noastră noi suntem în conflict cu Dumnezeu și, ca o consecință a acestui fapt, suntem în conflict și cu oamenii. Condiția noastră nu ne permite să eliminăm acest conflict, să aducem pacea în locul lui.

Cel mai minunat lucru care i se poate întâmpla unui om în această viață pământească este acela de a se împăca cu Dumnezeu. Rezultatul imediat al acestei împăcări este bucuria. Mulți oameni pretind că au credință în Dumnezeu, însă ei își trăiesc viața fiind la fel de lipsiți de pace ca și aceia care nu cred în nimic. Așa se face că, pentru ei, a trăi nu înseamnă altceva decât a manifesta modul lor eronat în care înțeleg credința. Un om care chiar l-a găsit pe Dumnezeu, astfel încât Dumnezeu i-a vorbit lui și i-a spus: „Tu ești copilul meu", nu mai poate fi lipsit de pace; o mare bucurie, care nu încetează niciodată, a fost aprinsă în el. Această bucurie poate fi uneori atenuată de întunecimile vieții, însă ea nu poate fi niciodată stinsă. Ea va izbucni mereu, în ciuda tuturor întunecimilor, iar aceasta reprezintă lucrarea Duhului Sfânt.

Cel mai măreț rezultat al credinței și cel mai glorios miracol căruia îi dă ea naștere este dragostea. Dragostea reprezintă o deschidere interioară către nevoile celorlalți. Atâta vreme cât noi nu iubim, „celălalt" rămâne undeva în afara noastră. El este un străin pe care îl dăm afară din viața noastră. Trăim pentru noi înșine, iar existența „celuilalt" semnifică ceva pentru noi doar în măsura în care ne influențează pe noi. Dragostea este un miracol care face ca „celălalt" să nu mai fie un străin pentru noi. Înțelegem că am fost creați pentru el, suntem aici, gata pentru el, ochii și urechile noastre sunt ațintite asupra lui; îi vorbim lui cu întreaga noastră ființă - vino, ești binevenit aici! Dragostea

reprezintă o uşă deschisă către aproapele meu, reprezintă cel mai mare miracol al Duhului Sfânt.

Duhul lui Dumnezeu produce o reînnoire în oameni. Obişnuim să spunem despre noi înşine că suntem ceea ce suntem; tot astfel, spunem despre celălalt că este ceea ce este. Ceea ce vrem să spunem este că fiecare om primeşte o anumită natură de la părinţii săi şi că el îşi trăieşte viaţa fiindu-i fidel acestei înzestrări primite de la părinţi. De asemenea, mai spunem că, la fel de sigur cum nu putem preschimba un măr într-o pară, tot astfel, nici natura unei persoane nu poate fi schimbată. Însă Creatorul, cel care a creat atât merele cât şi perele, poate schimba orice şi chiar face acest lucru. Acest mesaj al transformării poate fi întâlnit pretutindeni în Biblie. „Căci dacă este cineva în Christos, este o creaţie nouă; cele vechi s-au dus; iată, toate s-au făcut noi."[1] Acesta este miracolul Duhului Sfânt.

În Noul Testament, Duhul Sfânt reprezintă, într-un mod special, Duhul „comunităţii" lui Isus, Duhul „Bisericii". Aceasta deoarece Duhul Sfânt reprezintă un duh al părtăşiei, care scoate indivizii din starea lor izolată şi face ca ei să devină „un singur trup". Fără îndoială, de cele mai multe ori, cu greu mai putem găsi noi acest lucru astăzi în biserici, semn pentru cât de puţin mai este viu Duhul Sfânt printre oamenii din zilele noastre. Aşa cum prezenţa focului se face simţită prin strălucirea şi căldura pe care le produce, tot astfel şi prezenţa Duhului Sfânt se face simţită prin spiritul de părtăşie căruia îi dă naştere. Şi tot aşa cum focul se răspândeşte (ceea ce pare a fi foc, dar nu se răspândeşte, reprezintă probabil doar un artificiu pirotehnic), tot astfel o viaţă în care este aprins Duhul Sfânt trebuie să se răspândească în jur şi să ardă totul cu flacăra sa. Tocmai acesta este modul în care s-a răspândit Biserica lui Isus Christos la începuturi, tocmai acesta este modul în care Reforma a pus toată Europa pe jar în doar câţiva ani. Aces-

[1] 2 Corinteni 5:17 (nota trad.).

ta este modul în care lucrează Duhul. Duhul Sfânt este Dumnezeu care lucrează chiar acum, care ne răscumpără şi vine la noi prin cuvântul despre Fiul Său, este Dumnezeul „triunic".

20. CREDINŢĂ SAU DISPERARE

„E de ajuns ca să mă aducă la disperare". Cu toţii am rostit aceste cuvinte atunci când am aşteptat zadarnic succesul unui proiect la care am ţinut mult, când eforturile noastre intense şi îndelungate nu au făcut ca lucrările noastre să prospere, când aşteptările mari pe care le aveam de la o altă persoană nu ne-au fost împlinite. Din fericire, aceste sentimente de disperare nu se produc în fiecare zi, căci dacă s-ar fi întâmplat astfel chiar am fi fost aruncaţi în disperare.

Există totuşi oameni care trec prin astfel de momente de disperare nu doar din când în când, ci în mod constant şi, dacă privim cu mai multă atenţie, vom realiza că există mult mai mulţi astfel de oameni decât am putea noi crede la prima vedere. Adesea suntem disperaţi fără chiar să realizăm acest lucru şi fără să ştim de ce. Oare *de ce* ajungem să fim disperaţi? Suntem aduşi la disperare atunci când, aparent, nu există scăpare dintr-o anumită situaţie, când se pare că nu mai avem nicio direcţie înaintea noastră. Însă chiar nu *vedem* nicio scăpare, nicio direcţie? Cu siguranţă că măcar o scăpare, măcar o direcţie, tot ne stă în faţă – moartea. Cu toţii mergem într-acolo, iar acest lucru este îndeajuns să ne aducă la disperare. Dacă totul se termină odată cu moartea, poate fi ceva mai plin de disperare decât acest lucru?

Dacă sfârşitul tuturor lucrurilor nu poate fi altul decât nimicul, neantul atotcuprinzător, atunci nu mai există nicio

direcție, nicio scăpare, niciun sens pentru nimic; totul este în zadar. Moartea - marele abis în care se va scufunda totul, ceea ce e frumos laolaltă cu ceea ce e urât, ceea ce e bun laolaltă cu ceea ce e rău, ceea ce e valoros laolaltă cu ceea ce e lipsit de valoare. Atunci când un copilaș de clasa întâi s-a muncit din greu să facă un desen, însă aceasta doar pentru ca învățătorul să i-l smulgă cu brutalitate din mână, să îl rupă în bucăți și să îl arunce apoi în coșul de gunoi, nu este aceasta suficient să îl aducă pe sărmanul copilaș la disperare? Și nu suntem toți niște copilași sărmani, al căror învățător este moartea care, plină de brutalitate, azvârle în marele neant tot ceea ce am creat noi, toate cele de care noi ne-am îngrijit și pe care le-am clădit cu dragoste și grijă? Oare să nu ne aducă aceasta la disperare?

Există un singur lucru care este încă și mai înspăimântător decât gândul că totul se sfârșește în moarte; acesta este ca un om să ajungă vreodată într-o condiție atât de înfiorătoare încât atunci să își pună speranța în sfârșitul pe care îl aduce moartea, iar aceasta deoarece este plin de groază de ceea ce ar urma să i se întâmple. Acest lucru mai înspăimântător decât moartea este atunci când conștiința *sa vinovată îl chinuiește pe om, îl forțează* să se gândească astfel: „Voi fi pedepsit pentru ceea ce am făcut; va veni o zi în care toate lucrurile vor fi date pe față, în care toate vor ieși la lumină, marea zi a judecății". Când cineva este atât de disperat încât moartea - și, prin aceasta, înțeleg moartea totală, definitivă - pare să fie o ieșire, un țel dezirabil, aceasta este forma ultimă a disperării. Dacă numim sau nu această stare mai înspăimântătoare decât orice altceva „Iad", aceasta contează prea puțin; numele nu are nicio importanță. Gândul la această stare este cel ce ne aduce întotdeauna la disperare. Și cine poate spune că nu a fost niciodată bântuit de acest gând? Ai trăit tu astfel încât să poți fi sigur că nu acesta este lucrul care te așteaptă *pe tine*? Ești sigur că nu într-acolo te îndrepți tu? Moartea și iadul,

ca puncte finale ale vieţii noastre, sunt suficiente pentru a ne împinge la disperare; cine sau ce ar putea să ne elibereze pe noi de această perspectivă atât de deprimantă? Nimeni şi nimic nu poate face aceasta întrucât nu există nimeni care să poată să ne îndepărteze de moarte sau care să poată să ne izbăvească de vina ce o purtăm. Toate lucrurile minunate, încântătoare şi pline de putere ale vieţii nu pot să facă nimic pentru a ţine sub control această disperare. Cine poate stăpâni moartea şi frica de Iad? Poţi hotărî să nu te mai gândeşti la toate acestea, să îţi închizi ochii în faţa lor. Pentru a uita de ele te poţi cufunda în muncă sau îţi poţi îneca amarul în băutură. Pentru a face aceste voci ale disperării să amuţească, te poţi cufunda în societate, poţi să îţi ocupi mintea cu discuţii banale. Însă toate acestea nu duc la nimic.

Atunci când copiii se joacă şi încearcă să oprească un şuvoi de apă punându-şi mâinile în calea lui, apa ţâşneşte printre degetele lor. Tot astfel se întâmplă şi atunci când un om se hotărăşte să îşi oprească gândurile sale pline de disperare. El va deveni nervos, se va îmbolnăvi, va avea insomnii, îşi va descoperi noi dorinţe, necunoscute până atunci; pe scurt, disperarea va continua să îl macine în interior, în părţile cele mai profunde şi mai ascunse ale fiinţei sale, asemenea unui duh sinistru, aducător de ruină. A nu ne mai gândi în mod conştient la disperarea care ne învăluie nu înseamnă a rezolva problema ei. Atunci, cum putem să o scoatem la capăt?

Există un singur lucru suficient de puternic pentru a învinge disperarea, iar acesta este credinţa. Fie cădem în disperare, fie credem. Niciun alt lucru în afară de credinţă nu este capabil să învingă disperarea; nu există decât aceste două alternative. Alegerea între aceste două alternative este cea mai importantă alegere din viaţă, mai importantă decât oricare alta. Ori disperare, ori credinţă. Aceasta înseamnă că fie se va întâmpla ca totul să iasă bine, fie se va

întâmpla ca totul să iasă rău. Finalul poate fi ori moartea şi Iadul, ori Dumnezeu. Credinţa înseamnă ca toate lucrurile să îşi aibă finalul în Dumnezeu. „Moartea a fost înghiţită de biruinţă. Unde îţi este ţepuşul, moarte? Unde îţi este biruinţa, moarte?... Dar mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruinţă..."[1]. Aceasta este lucrarea credinţei. Doar acela care crede în Dumnezeu reuşeşte să iasă învingător în faţa disperării.

Cine este acela „care ne *dă* biruinţă"? Cine poate să spună: „*Suntem* biruitori. Moartea şi Iadul *au fost* supuse"? Cine a rostit aceste cuvinte glorioase şi cum de a putut acela să spună astfel de lucruri? Să dăm ascultare şi restului citatului amintit mai înainte: „Dar mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruinţă prin Domnul nostru Isus Christos". Aceasta este biruinţa: Isus Christos este Cuvântul lui Dumnezeu, Cuvântul prin care Dumnezeu le ia morţii şi iadului puterea lor de a ne aduce pe noi la disperare. În Christos, Dumnezeu a astupat abisul morţii şi a stins flăcările Iadului - pentru orice om care crede în El. Aceasta pentru că „cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi"[2] şi pentru că „sunt bine încredinţat că nici moarte, nici viaţă, nici îngeri, nici stăpâniri... nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Christos, Domnul nostru"[3]. De aceea, trebuie să avem grijă să îl avem întotdeauna pe Isus Christos înaintea noastră, iar aceasta deoarece el este Biruinţa, deoarece în el Dumnezeu ne iartă nouă vina şi deoarece în el Dumnezeu ne promite nouă viaţa veşnică. Credinţa înseamnă a-l auzi pe Isus cum ne vorbeşte nouă în calitatea sa de Cuvânt al lui Dumnezeu, înseamnă a-l vedea pe el drept biruinţa pe care o aduce Dumnezeu. Doar astfel se poate pune capăt disperării.

---

[1] 1 Corinteni 15:54-57 (nota trad.).

[2] Ioan 11:25 (nota trad.).

[3] Romani 8:38-39 (nota trad.).

21. DOAR PRIN CREDINȚĂ

„Doar prin credință" a fost strigătul de război al Reformei. Oare mai poate această afirmație să se mențină și astăzi în poziția fundamentală pe care a ocupat-o la acea vreme? Și e necesar ca ea să aibă acea poziție și astăzi? Mai mult decât atât, nu reprezintă ea o afirmație periculoasă, sau chiar una falsă? Oare această afirmație nu a devenit o mare provocare pentru dezbaterile polemice? Nu a dat ea naștere ideii false pe care o îmbrățișează unii creștini cum că totul depinde „doar" de cât de corectă este credința cuiva, minimalizând astfel corectitudinea vieții acelei persoane? Dacă acesta este lucrul pe care îl avem în vedere prin cuvântul „credință", adică acceptarea anumitor dogme drept adevăruri sigure, simpla acceptare a afirmațiilor care se fac în Biblie drept adevăruri, atunci chiar că nu există o greșeală mai gravă pe care ar putea-o face un creștin decât să afirme: „doar prin credință". Într-un astfel de caz, credința ar reprezenta un anumit punct de vedere, o viziune asupra lumii *(weltanschauung)*, laolaltă cu alte teorii și idei. Însă o teorie sau o reprezentare despre lume, fie ea creștină sau necreștină, nu poate fi ceva esențial. Ne întreabă Dumnezeu pe noi care sunt teoriile sau ideile pe care le îmbrățișăm? Îi pasă lui Dumnezeu dacă noi aderăm la o „reprezentare creștină asupra lumii" sau la un alt tip de reprezentare asupra lumii? Cel care doar se plimbă prin viață, asemenea unui spectator, acela are un punct de vedere tocmai din cauză că un astfel de om nu se angajează în luptă. Dumnezeu nu vrea ca noi să cădem în lâncezeală; El vrea luptători. Numai când privim din mijlocul luptei putem înțelege ce anume au avut în vedere Reformatorii și Apostolii prin cuvântul „credință".

Dacă e să înțelegem lucrurile în mod corect, oare a „crede" în cineva sau în ceva nu înseamnă a-ți pune încre-

derea în acel lucru, a te abandona, plin de credincioşie, acelui lucru? Sau înseamnă a da un răspuns în aceeaşi manieră în care ar răspunde un copil care este întrebat al cui este el? Înseamnă oare a spune că îi aparţin în totalitate lui Dumnezeu, că eu, după cum o spune într-un mod atât de frumos catehismul de la Heidelberg, „cu trupul şi cu sufletul meu, atât în viaţă cât şi în moarte, nu îmi aparţin mie însumi, ci aparţin Mântuitorului meu cel plin de credincioşie, Isus Christos... Iar lucrul acesta mă umple de dorinţa şi de dispoziţia de a trăi, începând de acum încolo, pentru El".

Aşa cum este greşit să confundăm credinţa cu un punct de vedere, cu simplul accept dat anumitor „dogme", tot astfel este greşit să considerăm că credinţa reprezintă doar o vagă „încredere în Dumnezeu", pe care chiar şi păgânii pioşi ar putea-o poseda. Într-un astfel de caz, de ce am mai fi avut nevoie de Biblie, de Revelaţia lui Dumnezeu în Isus Christos, de Cruce şi de Înviere? În mod cert, credinţa depinde de încrederea pe care i-o acordăm adevăratului Dumnezeu şi nu vreunei reprezentări himerice asupra divinităţii. În mod cert, credinţa presupune ca noi să ne punem încrederea în Dumnezeul care s-a revelat pe Sine Însuşi ca Dumnezeul adevărat, ca Dumnezeul real, ca Dumnezeul care este altceva decât un simplu produs al fanteziei noastre, doar în Isus Christos şi nicăieri în altă parte. Dacă e să luăm în serios ideea de „credinţă", aşa cum este ea înţeleasă în Biblie, atunci nu mai este cu putinţă ca noi să credem cu adevărat în vreun alt Dumnezeu decât în Acela care, în Isus Christos, s-a arătat pe Sine nouă şi ne-a chemat pe noi la El. Putem să credem cu adevărat numai când înţelegem ce înseamnă „doar prin credinţă", iar păgânii pioşi nu ştiu nimic în această privinţă. Numai Biblia vorbeşte despre calea „doar prin credinţă". De ce stau lucrurile în acest mod?

Păgânii pioşi, atât cei din vremurile de demult cât şi cei din zilele noastre, vor cu toţii să vină la Dumnezeu prin

ei înşişi, prin rugăciune, printr-o viaţă virtuoasă, printr-o disciplină severă, printr-o viaţă sfântă. Ei au impresia că, dacă se străduiesc cu suficient de multă seriozitate să ducă o astfel de viaţă pioasă, atunci ei sunt drepţi în faţa lui Dumnezeu, iar El îi va accepta pe ei. Toate formele de pioşenie păgână, inclusiv pioşenia păgână înfăţişată în forme creştine, reprezintă „îndreptăţire prin faptele legii", încredere în ceea ce omul este capabil să realizeze. Însă, contrazicându-le pe toate acestea, Biblia spune că un om nu poate să fie „suficient de bun". Un om care totuşi alege să meargă pe această cale are în faţă doar două alternative: fie se va înşela pe sine însuşi cu privire la ce este el cu adevărat, dând uitării faptul că este un păcătos, confundând standardele lui Dumnezeu cu standardele unei integrităţi mediocre şi găsind astfel o anumită satisfacţie cu privire la el însuşi, fie va lua în serios voia lui Dumnezeu, o va percepe pe aceasta în mod corect şi va cădea în disperare atunci când va realiza că, pus în faţa standardelor lui Dumnezeu, el nu va putea niciodată să fie un om drept. Se întâmplă frecvent ca un om să penduleze între aceste două extreme, cea încrederii în sine şi cea a disperării. Aceasta este religia păgânilor.

Spre deosebire de aceasta, în Biblie se spune că noi nu îl putem mulţumi niciodată pe Dumnezeu şi că doar Dumnezeu se poate mulţumi pe Sine Însuşi şi totodată pe noi înşine. Nu trebuie să ne bazăm pe ceea ce putem face noi înşine, ci doar pe ceea ce Dumnezeu face. Şi mai este un lucru care trebuie precizat. Nu putem înţelege ce înseamnă cuvântul „Dumnezeu" până când nu ajungem la capătul puterilor noastre şi până când Dumnezeu nu ajunge să fie singurul în care mai putem să ne punem speranţa. Omul care încă nu a ajuns să îl aibă „doar pe Dumnezeu" nu l-a găsit încă pe Dumnezeu. Zeii păgânilor nu sunt cu adevărat Dumnezeu. Adevăratul Dumnezeu este acel Dumnezeu pe care un om îl găseşte atunci

când nu mai are scăpare şi când îşi pune toată speranţa doar în El. A spera doar în Dumnezeu, şi nu în propriile forţe, nu în propriile capacităţi sau în propria cunoaştere, aceasta înseamnă a avea credinţă, aceasta înseamnă a-i aparţine lui Dumnezeu.

Aceasta reprezintă ceva mai dificil decât toate penitenţele, rugăciunile şi faptele bune ale păgânilor pioşi. Nu există nimic mai umilitor în această lume decât a nu te mai încrede în propria-ţi persoană. Şi nu există nimic mai dificil în lume decât a te încrede doar în Dumnezeu. Este dificil acest lucru? Este chiar imposibil! Nu putem să ne forţăm să renunţăm la a mai crede în noi înşine şi la a-l accepta doar pe Dumnezeu. Doar Dumnezeu poate realiza acest lucru pentru noi. Şi l-*a făcut* deja - pe crucea Mântuitorului nostru. Acolo, pe cruce, două lucruri au fost împlinite: mândria noastră a fost strivită, nimicită, iar Dumnezeu a venit în întâmpinarea noastră, Dumnezeu care *doar* El ne poate ajuta.

Aşadar, a avea o credinţă corectă înseamnă a-l primi pe Isus cel crucificat, a percepe în crucea lui sfârşitul tuturor încercărilor noastre de a ne mântui prin noi înşine şi începutul lucrării de mântuire a lui Dumnezeu. Că doar Dumnezeu poate să facă ceva pentru noi în această privinţă şi că El chiar face ceva - faptul acesta nu este accesibil înţelegerii noastre altfel decât prin crucea lui Isus. Crucea lui Isus este singura care ne permite să ne încredem în această lucrare a lui Dumnezeu. Aşadar, „doar prin credinţă" înseamnă că nu eu, ci Dumnezeu singur lucrează răscumpărarea mea, mântuirea mea, răscumpărarea şi mântuirea lumii. Doar El este bun, doar El ne aduce pe noi acolo unde trebuie să fim. „Nimic nu s-ar fi putut face prin puterile noastre" - aceasta înseamnă a te bizui doar pe Dumnezeu, a găsi întreaga siguranţă în Dumnezeu.

Însă, în acest caz, nu ajunge omul să aibă o atitudine leneşă? Ar trebui să îi întrebăm pe Luther, pe Zwingli sau

pe Calvin dacă această credință „doar în Dumnezeu" i-a făcut cumva *pe ei* să fie leneși! Sau ar trebui să privim la viețile altor oameni care chiar au primit această credință „doar în Dumnezeu", care au primit-o în toată profunzimea și în toată amploarea ei, și să îi întrebăm dacă prin aceasta au dobândit ei o atitudine de indiferență morală sau de lenevie etică. Marea taină a lui Dumnezeu este aceea că oamenii nu ajung să fie cu adevărat puternici înainte ca ei să își realizeze slăbiciunea lor și să aștepte ca totul să se realizeze prin puterea lui Dumnezeu. Oamenii puternici ai creștinătății, oamenii cu adevărat activi, au fost aceia care s-au bizuit numai pe ceea ce Dumnezeu a făcut, și nu aceia care au fost plini de încredere în lucrările omenești. Aceasta deoarece puterea lui Dumnezeu se arată cel mai bine în slăbiciune și deoarece Dumnezeu își revelează puterea Sa doar în omul care realizează cât este el de slab. Lucrările cu adevărat bune ale unui om sunt tocmai acelea realizate „doar prin credință".

22. CONVERTIREA

Avem motive serioase să nu ne placă cuvântul „convertire"; acest cuvânt a dat naștere la multe neplăceri și continuă să facă acest lucru. Cu toții cunoaștem un anumit tip de oameni plini de devoțiune, care se năpustesc pe neașteptate asupra semenilor lor, la serviciu, pe stradă sau în tramvai și, dintr-o dată, le pun întrebarea: „Spune-mi, te-ai convertit?". Însă acest mod de acționa nu poate fi întâlnit în Noul Testament. Isus umbla prin orașele și prin satele din Galileea strigând: „Pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor s-a apropiat"[1]. Faptul că viața creștină trebuie să fie

[1] Matei 3:2 (nota trad.).

o pocăință zilnică, o convertire zilnică, a fost afirmat în prima dintre cele 95 de teze ale lui Luther, teze cu care a început Reforma. Cineva care nu știe ce este pocăința, acela nu cunoaște adevăratul înțeles al credinței, al iertării, nu înțelege semnificația lui Isus Christos. Așadar, trebuie să ne întrebăm: Ce este pocăința?

Pocăința înseamnă a privi în direcția opusă pornirilor noastre naturale, este ceva la fel de nefiresc și de intrigant ca și cum ar fi dacă, dintr-o dată, Rhinul ar înceta să mai curgă în sensul său firesc, iar apele sale și-ar inversa direcția în care curg. „Înclinația" naturală a inimii și a voinței noastre este aceea de a fi interesați de noi înșine, de a căuta să ne mulțumim pe noi înșine. Asemenea păianjenilor feroce care stau la pândă în mijlocul pânzei lor, tot astfel și noi stăm în mijlocul lumii noastre, cuprinși de un spirit de lăcomie. Ne dorim alți oameni, ne dorim ceea ce au alți oameni, ne dorim fericirea lor, posesiunile lor, onoarea lor, forța lor. Toate acestea reprezintă prada pe care o pândim noi. Însă mai vrem de la oameni și dragostea lor, respectul lor, timpul lor și simpatia lor. Egoul nostru este asemenea unui împărat care stă pe tronul său și care cere ca lumea să îl slujească. Soția mea, copiii mei, școala mea și, nu în ultimul rând, Dumnezeul meu iubit, toți aceștia trebuie să îmi slujească „mie". *Eu* sunt Domnul Dumnezeul meu. Unii susțin această supremație a egoului cu mai multă delicatețe, alții într-un mod mai grosolan; însă toți oamenii o susțin. Astfel este omul natural, omul neconvertit, omul lipsit de Dumnezeu, omul lipsit de dragoste. Iar dacă cineva consideră că am rostit o judecată mult prea aspră, atunci acela nu are decât să vorbească el însuși despre propria sa persoană. În orice caz, în ceea ce mă privește pe mine, mărturisesc că *eu* sunt un astfel de om – și toți cei pe care eu îi cunosc sunt și ei tot astfel de oameni.

Și totuși, în ceea ce-l privește pe om și înclinațiile sale, se poate întâmpla un lucru care nu are loc niciodată în na-

tură. Apa unui râu nu va curge niciodată în sens invers, o gâscă nu o să devină niciodată vulpe şi nici o vulpe nu o să devină vreodată gâscă. Însă este cu putinţă, şi chiar se şi întâmplă, ca această „înclinaţie" naturală a inimii umane care strigă „Eu, eu" să fie întoarsă din direcţia ei firească şi să fie făcută să strige „Tu, tu". Acesta este marele miracol pe care îl desemnăm prin cuvântul „Dragoste". Dragostea este atunci când cineva încetează să mai stea la pândă, asemenea păianjenului aflat în mijlocul pânzei sale, când cineva încetează să mai ceară a fi slujit, ca şi cum ar fi împăratul Ego aşezat pe tronul său, atunci când cineva, în loc să trăiască pentru el însuşi, trăieşte pentru ceilalţi, în loc de a conduce, slujeşte. „Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci El să slujească."[1] Acesta a fost evenimentul decisiv din întreaga istorie a lumii: Isus Christos, care şi-a dat viaţa ca răscumpărare pentru mulţi şi care şi-a dat sângele pentru iertarea păcatelor. Aşa că, deoarece El a venit, noi şi întreaga lume putem cunoaşte ce este Dragostea.

Prin el a fost posibil ca, pentru întâia oară, acest nou spirit, atât de diferit de toate celelalte atitudini umane, să devină actual în vieţile oamenilor, iar aceasta întrucât, prin Christos, Dumnezeu devine centrul în jurul căruia vor gravita toate. El, care este singurul împărat legitim al vieţii noastre, devine acum Împărat şi în realitate. El urcă pe tronul ocupat anterior de împăratul uzurpator, de Ego; se produce astfel o revoluţie foarte violentă. Biblia denumeşte această revoluţie (*umwälzung*) pocăinţă, întoarcere, convertire. Atunci când Dumnezeu devine Împărat pentru un om, ceea ce se întâmplă este că omul respectiv, în loc de a mai striga „Eu, eu", va striga „Tu, tu". Prin acest „tu" el se adresează, întâi de toate şi în principal, lui Dumnezeu. „Dumnezeule, Tu eşti Domnul meu". Însă orice om care vine la Dumnezeu va experimenta şi un alt lucru cu totul ieşit din comun. Apropiindu-se de Dumnezeu, el va auzi

[1] Matei 20:28 (nota trad.).

cuvintele: Du-te acolo unde se află „aproapele" tău! Dumnezeu te îndreaptă pe tine şi îndreaptă dragostea ta către aproapele tău. Trebuie să îi slujeşti aproapelui. Acesta este modul adecvat de a-l venera pe Dumnezeu. Tu, prin dragostea ta faţă de aproapele tău, trebuie să îi arăţi lui Dumnezeu că într-adevăr îl iubeşti pe El.

Aşadar, aceasta este convertirea: ca noi să căutăm mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu, ca voia lui Dumnezeu, adică slujirea semenilor noştri, să devină preocuparea noastră principală. Însă un om nu se poate converti pe sine însuşi; doar Dumnezeu poate face acest lucru. Iar modul în care Dumnezeu realizează acest lucru este că i se adresează omului respectiv atât în calitate de Judecător al său cât şi în calitate de Răscumpărător al său, în calitate de Acela care „îţi iartă toate fărădelegile tale;... îţi vindecă toate bolile tale"[1]. Această convertire va avea loc în acel om ori de câte ori el îi va permite lui Dumnezeu să îi spună ceea ce Dumnezeu vrea să îi transmită lui.

Există într-adevăr un moment în care primirea cuvântului lui Dumnezeu are loc pentru întâia oară; tocmai referindu-ne la acest moment putem vorbi despre „convertirea mea". Însă este un adevăr încă şi mai profund acela că noi trebuie să ne convertim din nou, zi de zi. Poate că mulţi ţinem minte momentul în care aceasta s-a întâmplat pentru întâia oară; există însă şi mulţi care nu pot spune în mod precis când a avut loc convertirea lor „pentru întâia oară", dar care totuşi ştiu că ea *a avut loc* cândva şi continuă să aibă loc zi de zi. Însă mai există şi o altă posibilitate, şi anume aceea ca ea să nu fi avut loc *niciodată* în viaţa cuiva! În acest caz, întrebarea aparent arogantă, „Te-ai convertit?", chiar nu mai este atât de deplasată pe cât am avut la început impresia. Şi totuşi, omul care s-a convertit cu adevărat, adică omul care se converteşte zi de zi şi nu doar în anumite ocazii izolate, acel om nu se va da în spectacol

[1] Psalmul 103:3 (nota trad.).

purtând această discuţie arogantă. Mai degrabă, el va dori ca acest lucru să se întâmple şi cu aproapele său, va dori ca şi ceilalţi să aibă parte de viaţa pe care a primit-o el.

23. NAŞTEREA DIN NOU

Nimeni nu poate înţelege misterul naşterii. Doctorul poate să „explice" cum are ea loc, iar noi putem să luăm aminte la „explicaţiile" lui. Însă de îndată ce încetăm a mai discuta despre „ceva ce se produce în acel mod" şi începem să ne gândim la noi înşine, aşa cum ne ştim a fi, ceea ce mai înainte părea a fi o explicaţie se arată acum ca suprafaţa vizibilă a unei taine încă şi mai adânci. „Viaţa mea - care este adevărata ei semnificaţie? Cândva nu existam, apoi am fost născut, iar acum, iată-mă aici, viu!" Astfel de gânduri fac ca toate „explicaţiile" să amuţească şi nu ne permit altceva decât să spunem, plini de uimire: „Nu pot să înţeleg nimic din toate acestea". Şi totuşi, prin faptul că toate explicaţiile au amuţit, ni se aduce înaintea noastră întrebarea fundamentală cu privire la existenţa noastră. Ne trăim viaţa între două întunecimi: taina naşterii şi taina morţii. Pentru noi, naşterea nu înseamnă altceva decât: „Iată-mă aici, dar nu ştiu de ce. Sunt ceea ce sunt, dar nu ştiu de ce". Iar acest „Iată-mă aici aşa cum sunt" nu poate fi rostit cu aceeaşi detaşare cu care l-ar spune un copilaş care dă buzna vesel în cameră şi vine la mama sa strigând: „Iată-mă aici!" Nu putem rosti aceste cuvinte într-un asemenea mod, cu atât de multă veselie, cu atât de multă lejeritate, în modul în care am afirma o simplă stare de fapt. Nu putem rosti aceste cuvinte, „Iată-mă aici" şi „aşa cum sunt", fără a auzi în noi un suspin, fără a simţi ceva din ceea ce simte un om care este adus cu forţa la poliţie sau unul care

este aruncat în închisoare şi care, privindu-şi celula, se întreabă plin de durere, de revoltă, de tristeţe şi de nelinişte: „Iată-mă *aici*, dar de ce?". Această întrebare zace ascunsă în inima fiecărui om, însă noi cu greu conştientizăm cât de mult ne neliniştеşte ea pe noi. Nu suntem capabili să vedem şi să înţelegem această întrebare.

Şi totuşi, dintr-o dată, uşa celulei se deschide şi cineva ne spune de ce acest „Iată-mă aici, aşa cum sunt" *al nostru* este atât de plin de tristeţe, de nelinişte, de perplexitate. Cuvântul lui Dumnezeu ne dezvăluie secretul vieţii noastre: am fost creaţi de Dumnezeu, după chipul Său, însă am căzut în păcat, ne-am îndepărtat de Dumnezeu! Cuvântul lui Dumnezeu, Isus Christos, ne face să înţelegem atât semnificaţia creaţiei lui Dumnezeu cât şi pe cea a păcatului nostru. Când şi cum au avut loc acestea? Atâta timp cât vom trăi pe acest pământ nu vom putea găsi un răspuns la aceste întrebări; tot ceea ce putem şti este că, atâta cât poate cuprinde mintea noastră, ambele au fost întotdeauna de găsit: ceea ce este de la Dumnezeu şi ceea ce se opune lui Dumnezeu, creaţia şi păcatul. Încă de când un copil se naşte, acestea sunt amândouă prezente în el; aceasta este valabil şi pentru toţi strămoşii copilului, oricât de îndepărtaţi ar fi ei. Toate fiinţele umane au aceste două elemente ca strămoşi: ceea ce e creat de Dumnezeu şi păcatul. În plus, Evanghelia ne spune că noi nu doar că suntem nefericiţi în această condiţie a noastră, ci, mai mult decât atât, în această condiţie noi suntem pierduţi, suntem daţi la o parte de la ceea ce reprezintă viaţa adevărată şi binele adevărat.

În al doilea rând, Cuvântul lui Dumnezeu ne spune că Dumnezeu are milă de noi şi ne salvează pe noi, creaţia Sa pierdută. El, cel căruia ne împotrivim prin viaţa noastră, este pentru noi; El, cel fără de care trăim noi, vine la noi. Două lucruri ni se spun nouă în Isus Christos: iertarea lui Dumnezeu, atât de neînţeles pentru noi, şi promisiunea Sa de a ne reînnoi pe noi pe de-a-ntregul. El ne arată nouă o

imagine cu totul diferită de ceea ce vedem în noi înşine. Este o imagine a omului adevărat, a omului ce nu a fost în niciun fel pervertit, este chipul lui Dumnezeu. A cui imagine este aceea? Imaginea noastră - spune Christos; suntem noi, aşa cum devenim prin harul lui Dumnezeu. Iată ce ne oferă nouă Dumnezeu atunci când Îi permitem să ne atragă pe noi într-un mod real şi deplin la El, când credem în El şi ne încredinţăm Lui cu toată inima.

Ce se întâmplă atunci când un om chiar începe să îi dea ascultare lui Dumnezeu, lui Isus Christos? Biblia răspunde la această întrebare prin cuvântul *naştere din nou*. Atunci se petrece ceva la fel de puternic şi de greu de explicat ca şi naşterea; afirmaţia „Iată-mă aşa cum sunt" dobândeşte un sens cu totul nou. „Căci dacă este cineva în Christos, este o creaţie nouă; cele vechi s-au dus; iată, toate s-au făcut noi."[1] Vechiul om încă mai este vizibil, dar sub masca celui vechi trăieşte omul cel nou care începe să se descotorosească de cele vechi. Ceva vizibil începe să iasă la iveală din credinţa invizibilă. Aceasta este dragostea, noul mod de viaţă, de gândire şi de vorbire, noul mod de a interacţiona cu aproapele. Lucrurile nu se petrec ca şi cum vechiul om pur şi simplu ar fi dispărut; totuşi, o nouă viaţă iese la iveală, iar transformările care se produc în acel om îi fac pe aceia care nu ştiu ce este credinţa să cadă pe gânduri şi chiar să îşi pună întrebarea: Ce l-a făcut să se schimbe în felul acesta?

Însă chiar se întâmplă astfel de lucruri? Nu reprezintă toate acestea doar o frumoasă fantasmă? Biblia spune că astfel de oameni născuţi din nou chiar există, fie că numele lor ne sunt cunoscute, aşa cum se întâmplă în cazul lui Pavel şi al lui Timotei, fie că nu le ştim numele, aşa cum se întâmplă în cazul temnicerului din Filipi. Astfel de cazuri în care un om a fost născut din nou pot fi găsite nu doar în Noul Testament, ci, începând din perioada Noului Testa-

[1] 2 Corinteni 5:17 (nota trad.).

ment, pretutindeni unde Cuvântul lui Dumnezeu cu privire la Isus Christos a fost crezut cu adevărat, „cu inima şi nu doar cu mintea", după cum spunea Calvin. Astfel de transformări au loc pretutindeni unde un fiu al omului se reîntoarce la Tatăl ceresc prin puterea Duhului Sfânt.

24. DESPRE LIBERTATEA CREŞTINĂ

În general, când vorbim despre libertate, facem greşeala să ne întrebăm în primul rând *faţă de ce anume* suntem noi liberi şi, doar în mai mică măsură, *pentru ce anume* suntem liberi. Adesea protestanţii se arată foarte mândri de faptul că Reforma i-a eliberat pe ei de Biserica Romano-Catolică, de regulile şi superstiţiile acesteia, şi de autoritatea Papei. Lor trebuie să li se spună că toate acestea sunt adevărate, însă totodată ei trebuie întrebaţi pe cine mai recunosc acum drept conducător, drept stăpân. Este cu putinţă să te eliberezi de sub un stăpân fals doar acceptând un stăpân bun; putem să ne eliberăm de superstiţii doar prin credinţă adevărată; putem să ne eliberăm de o lege greşită doar intrând sub legea corectă. Omul care pur şi simplu „s-a eliberat" trăieşte fără un stăpân, iar prin aceasta ajunge să fie încă şi mai mult înrobit. Nu există nicio robie care să se compare cu robia aceluia care este lipsit de stăpân. Aceasta deoarece un astfel de om este un rob al pasiunilor sale, un rob al celui mai groaznic tiran, Egoul, sau, după cum se exprimă Biblia, este rob al păcatului. Egoul-stăpân şi păcatul reprezintă unul şi acelaşi lucru - omul păcătos este omul care nu recunoaşte niciun alt Domn decât pe sine însuşi.

Un om poate deveni liber numai când se eliberează de acest tiran care este Egoul, numai când se eliberează de

păcat. Această eliberare se poate produce doar prin acceptarea lui Dumnezeu ca Domn al nostru. Şi îl acceptăm pe Dumnezeu ca Domn al nostru doar prin faptul că suntem salvaţi prin Christos din păcatul nostru. Eliberarea nu poate avea loc plătindu-se un preţ mai mic decât cel pe care l-a plătit Isus Christos pentru noi.

„Dumnezeu a privit către mine prin harul Său veşnic,
A văzut suferinţa mea cea fără de margini:
S-a gândit la mine plin de dragoste –
A mă salva pe mine, aceasta a fost bunăvoinţa Sa.
A venit la mine cu o inimă de Tată;
Nu mic a fost preţul pe care l-a plătit.
Pentru a vindeca durerile mele,
El l-a dat pe preaiubitul Său Fiu."

Luther ştie foarte bine ce spune aici – crucea lui Isus Christos a fost preţul ce a trebuit să fie plătit pentru libertatea noastră. Nici măcar Dumnezeu nu ar fi putut obţine această eliberare a noastră „la un preţ mai mic". Tocmai de aceea afirmă Apostolul Pavel: „Voi aţi fost cumpăraţi cu preţ; nu vă faceţi robi ai oamenilor!"[1] În aceasta constă libertatea unui creştin.

Pavel se numeşte întotdeauna pe sine însuşi rob al lui Isus Christos şi tocmai în această robie constă libertatea sa. Suntem creaţi de Dumnezeu într-un asemenea mod încât fără El nu putem fi oameni liberi, oameni adevăraţi, oameni fericiţi, mulţumiţi cu ei înşişi, oameni puternici. Doar prin Dumnezeu putem fi toate acestea. Dumnezeu ne-a creat pe noi pentru a avea părtăşie cu El. Astfel că putem susţine că părtăşia cu Dumnezeu reprezintă ceea ce este esenţial în viaţă umană. Atunci când ne separăm de Dumnezeu şi încercăm să stăm pe propriile noastre picioare, ajungem în situaţia în care a ajuns fiul rătăcitor, care i-a cerut tatălui său: „Tată, dă-mi partea de avere ce mi se cuvi-

[1] 1 Corinteni 7:23 (nota trad.).

ne"[1] şi care apoi a plecat în ţara îndepărtată, unde a căzut în mizerie. Fără Dumnezeu, *noi* plecăm în ţara îndepărtată şi cădem în mizerie. Ne pierdem acea „esenţă umană" care constă din părtăşia cu Dumnezeu şi din dragoste. Lucrarea de răscumpărare a lui Christos constă tocmai în a ne aduce pe noi, cei pierduţi, înapoi în casa Tatălui şi, prin aceasta, înapoi la libertate.

Doar acela care a devenit un „rob al lui Isus Christos" este, după cum se exprimă Luther, „un Domn liber peste toţi, unul care, prin credinţa sa, nu este supus nimănui". El s-a eliberat de grijă - „Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră?"[2]. El s-a eliberat de sub toate autorităţile umane, de sub toţi Domnii lumii, de orice formă de slujire legalistă, după litera legii. El este liber de vinovăţia păcatului, liber de frica de moarte, deoarece prin Christos el are parte de iertarea păcatelor şi de promisiunea vieţii veşnice. El nu trebuie să mai respecte sutele şi sutele de legi pe care le ţine un evreu sau un catolic pios, ci trebuie să ţină o singură lege şi anume aceea de a rămâne alături de Dumnezeu, Tatăl şi Domnul său, legat de acest Domn şi Tată prin nicio altă legătură decât aceea a respectului filial şi a dragostei pline de recunoştinţă. „Iubeşte pe Dumnezeu şi fă ce vrei" - astfel a exprimat marele Augustin ideea libertăţii creştine.

Când un om a devenit liber prin veneraţia şi prin dragostea sa faţă de Dumnezeu, cât şi prin credinţa sa plină de recunoştinţă în răscumpărarea realizată prin Isus Christos, acel om ajunge să fie legat de oameni într-un mod nou. Astfel că Luther îşi completează prima sa afirmaţie cu o a doua: „Creştinul este cel mai supus slujitor al tuturor, cel care, prin dragoste, se supune tuturor". Cel care este rob al păcatului, rob al propriului său sine, acela trăieşte despărţit de ceilalţi oameni, pe care vrea să îi domine. El trebuie

[1] Luca 15:12 (nota trad.).

[2] Romani 8:31 (nota trad.).

să umble după cele ce sunt ale sale. El trăieşte sub dominaţia egoismului. Însă acela care, prin Christos, a fost eliberat de această cea mai rea boală dintre toate posibile, şi care astfel ajunge să trăiască în iubirea lui Dumnezeu, acela devine liber *de* sinele său şi liber *pentru* ceilalţi. Mizeria şi bunăstarea celorlalţi oameni, toate acestea devin dintr-o dată lucruri importante pentru el. El simte laolaltă cu ei, se bucură laolaltă cu ei, ca şi cum ar fi una cu ei. Este gata să dea orice, chiar şi viaţa sa, pentru binele celorlalţi. Toate acestea nu reprezintă altceva decât umanul care se arată acum, când in-umanul, păcătoşenia au fost date la o parte. El a devenit un adevărat slujitor al oamenilor – aşa cum şi Isus a fost tot un slujitor al oamenilor.

Această libertate, cel mai glorios lucru care există, începe atunci când ne întoarcem la Dumnezeu. Cu cât creştem în părtăşia noastră cu Dumnezeu, libertatea noastră devine şi mai deplină; cu cât ne îndepărtăm de Dumnezeu, ea se diminuează. Această libertate este doar rodul credinţei, iar aceasta deoarece credinţa nu reprezintă nimic altceva decât a aparţine în totalitate lui Dumnezeu. Prin Evanghelie, Dumnezeu doreşte să facă din noi astfel de oameni liberi şi plini de bucurie.

25. RUGĂCIUNEA

Adeseori lumea ne apare ca o maşinărie sinistră, monstruoasă, oarbă, insensibilă, care distruge tot ceea ce omul construieşte, îngrijeşte, iubeşte, toate cele în care omul îşi pune speranţele. Om mic şi prostuţ, de ce ar fi lumea câtuşi de puţin preocupată de dorinţele tale? Ce înseamnă suspinele tale în mijlocul unui univers unde stelele se nasc şi îmbătrânesc în miliarde de ani? Astfel de gânduri fac ca

orice rugăciune să înghețe pe buzele tale! Are vreun sens să te rogi ca avalanșa care se năpustește în jos cu urlete înfiorătoare să îl cruțe pe micuțul aflat în calea ei? O, cât este de oarbă, de cumplită și de insensibilă soarta!

Când privim către ceea ce este dincolo de noi, către lume, rugăciunea păleşte şi se pierde. Destinul tragic al omului ne răpeşte curajul de a ne ruga. Toate par a fi lipsite de sens, totul pare să fie doar dezordine, hazard, confuzie. Cine să mai aibă atunci în minte să se roage? Cel mult, lumea ne permite nouă să percepem, într-un mod vag, existența unei Forțe misterioase; însă lumea nu poate să ne facă și să ne încredem în această Forță, să ne facă să strigăm la ea: „Ajută-ne!", așa cum ar striga un copil către tatăl său. Atunci, cum de ne mai putem ruga? Ce ne dă nouă curajul, încrederea, siguranța atât de necesare pentru a face acest lucru?

La fel ca în cazul unor copii pierduți într-o pădure și care sunt înspăimântați de întunericul sinistru de acolo, dar care, dintr-o dată, aud o voce venind din întuneric, o voce familiară lor, o voce plină de dragoste, care îi caută pentru a le veni în ajutor, vocea mamei lor, tot astfel, și în cazul nostru, rugăciunea reprezintă răspunsul dat de noi Cuvântului lui Dumnezeu care, în Isus Christos, s-a făcut dintr-o dată auzit pentru noi în acest univers întunecat și plin de necunoscut. Tatăl ne cheamă pe noi să ieșim afară din întunericul lumii. Ne strigă, ne caută, vrea să ne aducă pe toți la El. „Unde ești tu, copilul meu?" Rugăciunea noastră reprezintă răspunsul pe care îl dăm la această întrebare. „Sunt aici, tată. Înainte ca tu să mă fi chemat, am fost plin de teamă. Însă acum, fiindcă mi-ai vorbit, nu mai sunt înfricoșat. Vino la mine, te aștept, ia-mă și condu-mă cu mâna ta prin lumea întunecată și înspăimântătoare."

Atunci când un om aude această voce și realizează că este în siguranță, el trece printr-un moment crucial al vieții sale. Dumnezeu este aici, aproape! Lumea nu reprezintă

tot ceea ce există, nu este temeiul ultim. Această lume are un Domn, care domneşte asupra a tot ceea există; îl putem striga pe acest Domn întrucât El ne aude. Pot să mă adresez Lui cu „Tu" şi ceea ce voi auzi nu va fi doar ecoul vocii mele care strigă către El, ci răspunsul Lui. Rugăciunea este plină de sens. Dacă tot ceea ce am spus până acum este adevărat, nu doar că rugăciunea este plină de sens, dar, mai mult decât atât, cel mai minunat dar care ni se oferă nouă este tocmai acesta: rugăciunile noastre au un sens. Cât de încurajat trebuie să se simtă un exploatator polar prins pe un banc de gheaţă plutitoare atunci când, datorită emiţătorului radio pe care cu mare dificultate a reuşit să îl recupereze şi să îl pună în funcţiune, el nu doar că reuşeşte să trimită S.O.S.-uri, dar, mai mult decât atât, dintr-o dată primeşte şi un răspuns. Se umple de curaj, de speranţă şi de bucurie, căci lucrurile ar putea să iasă bine până la urmă. Tot aşa se întâmplă şi cu rugăciunea. În mijlocul acestei lumi întunecate, în care domneşte o fatalitate de neînţeles pentru mintea noastră, în care domneşte moartea, rugăciunea reprezintă legătura invizibilă dintre noi şi El, Acela care este mai presus de toate şi care strigă către noi: „Nu vă temeţi, Eu, tatăl vostru, Creatorul vostru şi Răscumpărătorul vostru, sunt aici. Voi face ca toate lucrurile să iasă bine până la urmă".

Credinţa trăieşte prin rugăciune, ba chiar putem spune despre credinţă că nu este altceva decât rugăciune. În momentul în care credem cu adevărat, în acel moment noi deja ne rugăm, iar când încetăm a ne mai ruga, am încetat şi să mai credem. Marele filosof Kant a făcut afirmaţia că este cât se poate evident că rugăciunea nu poate avea alt rezultat decât acela de a conduce la o exaltare psihologică a omului care se roagă şi că este absurd să presupunem că rugăciunea ar putea conduce la vreun rezultat în exterior, dincolo de persoana care se roagă. Adevărul este că un om care nu îl cunoaşte pe Dumnezeul care ne vorbeşte nouă,

oamenilor - probabil că şi în sfera simţirilor noastre, însă, chiar mai important decât în această sferă a simţirilor, în Isus Christos - nici nu ar fi putut să spună altceva.

Deoarece nu îl cunosc pe acest Dumnezeu şi nu cunosc nici revelaţia Sa, foarte mulţi oameni din vremurile de astăzi nu se mai roagă. Adevărata rugăciune este posibilă doar sub forma unui răspuns la adevărata revelaţie a lui Dumnezeu. Adevărata rugăciune, adică rugăciunea unui om care *chiar* crede că va fi auzit, este posibilă doar atunci când un om are credinţă în Dumnezeul cel viu. Ce anume se înţelege prin „Dumnezeul cel viu"? Dumnezeul căruia ne putem ruga plini de încredere, deoarece mai înainte ca noi să ne rugăm El şi-a revelat credincioşia Sa faţă de noi, ne-a arătat că este demn de încredere. Acesta este Dumnezeul cel viu.

Însă atunci, mai este cu putinţă ca un om din zilele noastre să se roage? Nu încape îndoială că până şi cel mai educat şi mai cult om din ziua de astăzi, care are la dispoziţia sa toate realizările tehnice ale momentului, are nevoie de rugăciune; într-adevăr, în adâncul inimii sale, el doreşte să se roage. Însă mai *poate* un astfel de om să se roage după toate câte a învăţat despre această maşinărie misterioasă care este lumea, despre toate legile naturii şi despre infinit? Omul modern, la fel ca şi Avraam, care s-a uitat către cer şi a văzut bolta înstelată a cerului Palestinei acum 4.000 de ani, este un suflet viu. El nu este un bulgăre de ţărână, ci este un „eu". Datorită sufletului său, el este superior acestei întregi lumi materiale. Corpul nostru reprezintă o parte a lumii, dar nu şi persoana noastră. Chiar şi omul modern poate realiza acest lucru şi mulţi dintre cei mai străluciţi şi mai învăţaţi dintre oamenii moderni chiar îl ştiu. Şi atunci, ia naştere întrebarea: are această persoană un Domn sau ea îşi este propriul său stăpân? Poartă această persoană o anumită responsabilitate, adică trebuie ea să îi răspundă Aceluia care o cheamă, sau poate să facă orice îi face plăcere?

Dumnezeu i s-a adresat omului într-un mod care îi vădeşte acestuia responsabilitatea: „[Adame], unde eşti?"[1]. Nouă tuturor ne este teamă de această voce a lui Dumnezeu deoarece ştim că nu ne putem dezvinovăţi în faţa ei. Însă vocea aceasta care ne provoacă, care cere de la noi responsabilitate, poartă cu sine şi un mesaj liniştitor: nu te teme, căci Eu sunt Dumnezeul tău, Tatăl tău. Pe cât este de cert că până şi omul modern este un om păcătos, care nu poate să şteargă vina păcatului său, pe atât este de cert că Evanghelia harului lui Dumnezeu este proclamată chiar şi acestui om. Trebuie să îi mulţumim lui Dumnezeu pentru faptul că mulţi oameni aud această Evanghelie şi, ca urmare, îi răspund lui Dumnezeu prin rugăciunile lor, într-un mod plin de laudă şi de mulţumire, implorând mila Sa.

26. SEMNIFICAŢIA RUGĂCIUNII

Nu există niciun lucru mai plin de îndrăzneală şi totodată mai umilitor decât rugăciunea. Rugăciunea este plină de îndrăzneală deoarece atunci când cineva se roagă, el are îndrăzneala de a vorbi cu Acela pe care toate cerurile laolaltă nu îl pot cuprinde. Omul care se roagă are încredinţarea că vorbirea lui cu Dumnezeu nu este în zadar, că atunci când el se roagă se întâmplă ceva ce altfel nu s-ar fi întâmplat. „Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui drept."[2] Mintea noastră tinde să se îndoiască atunci când priveşte către această posibilitate ce îi este oferită omului, considerând-o drept o simplă presupunere nebunească sau o reminiscenţă a unor superstiţii primitive.

[1] Geneza 3:9 (nota trad.).

[2] Iacov 5:16 (nota trad.).

Chiar putem noi să credem că Domnul lumii ia aminte la cererile care îi sunt aduse în faţa Sa de un simplu om? La această întrebare, Biblia răspunde cu *da*, iar întreaga revelaţie biblică dă naştere credinţei că Dumnezeu ascultă rugăciunile şi, pe tot parcursul ei, susţine această credinţă prin nenumărate exemple. Dumnezeu este Tatăl nostru – aceasta înseamnă că El ne ascultă pe noi. Dumnezeu este într-o relaţie de reciprocitate cu noi; există o comunicare reală între noi şi El. Dumnezeu aşteaptă rugăciunile noastre şi, deoarece El doreşte să îşi extindă împărăţia Sa nu doar asupra oamenilor, ci totodată prin intermediul oamenilor şi cu ajutorul oamenilor, Dumnezeu împlineşte unele lucruri doar atunci când îi sunt cerute; Dumnezeu aşteaptă rugăciunile noastre plin de înfocare. Aceasta ne dă îndrăzneala de a crede că rugăciunile noastre fac posibilă împlinirea anumitor lucrări ale lui Dumnezeu care altminteri nu ar fi realizate. A crede acest lucru şi a te ruga având această încredinţare reprezintă, cu siguranţă, cel mai plin de îndrăzneală lucru pe care îl poate face un om.

Totodată, rugăciunea este cel mai umilitor lucru pentru un om. Orice altă acţiune, indiferent de cât ar fi de mărunţă, de nesemnificativă, reprezintă totuşi o acţiune de-*a noastră*, de care noi suntem cei responsabili, care reprezintă realizarea noastră şi, cu tot caracterul său insignifiant, ea ne conferă o anumită mândrie pentru ceea ce am reuşit să ducem la îndeplinire. Dar când ne rugăm, noi nu facem altceva decât să ne strângem mâinile într-un gest plin de linişte, care sugerează că acum am renunţat la a mai face ceva, că am ajuns la capătul tuturor eforturilor noastre, care afirmă că acum am lăsat toate lucrurile în mâna Tatălui. Rugăciunea reprezintă o proclamare a neputinţei noastre; a te ruga înseamnă a spune: „Îţi predau Ţie cârma vieţii mele; ia-o, eu nu mai pot face nimic".

Aşadar, rugăciunea nu este nimic mai mult decât credinţă. Pe cât de multă rugăciune, pe atât de multă credinţă.

Pe cât de puțină rugăciune, pe atât de puțină credință. În rugăciune se vede dacă un om are îndrăzneala de a crede că Dumnezeu chiar este Tatăl nostru. Aceasta reprezintă încrederea în Dumnezeu. Şi tot în rugăciune se vede dacă un om este suficient de umil încât să îşi predea întreaga sa viață lui Dumnezeu şi să aştepte toate lucrurile de la El. Cel puțin în ceea ce mă priveşte, cred că dacă ne-am putea ruga aşa cum trebuie s-ar întâmpla multe lucruri mărețe. Creştinătatea este atât de mult afectată de sărăcie deoarece doar puțini oameni chiar ştiu care este semnificația rugăciunii, ori numai aceia care cunosc acest lucru sunt capabili să se roage. Poate că niciunul dintre noi nu cunoaşte acest lucru în mod corect. Încă ne mai lipseşte în prea mare măsură încrederea şi nu suntem suficient de smeriți în atitudinea noastră de abandonare a lucrurilor către Dumnezeu. Încă nu luăm în considerare îndeajuns de serios realitatea lui Dumnezeu. Oriunde astăzi oamenii îl iau în considerare pe Dumnezeu într-un mod cu adevărat plin de seriozitate, se produc miracole, aşa cum se întâmpla şi acum 2.000 de ani. Omul care nu crede în astfel de miracole nu se poate ruga deoarece într-un astfel de caz el nu ia îndeajuns în serios promisiunile lui Dumnezeu.

Trebuie să învățăm din nou cum să ne rugăm. Aceasta se învață doar în liniște şi în tăcere. Întâi de toate, rugăciunea înseamnă a avea siguranța prezenței lui Dumnezeu sau, aşa cum bine au spus cei din vechime, înseamnă „a veni în fața lui Dumnezeu", „a sta în fața Lui". Acesta nu este un lucru atât de simplu. El cere un efort de voință şi chiar mai mult decât atât. „Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu."[1] Pentru a lua o astfel de decizie este nevoie de curajul de a-l lăsa pe Dumnezeu să îți spună adevărul, este nevoie de a lua cunoştință de faptul cât se poate de umili-

[1] Luca 15:18 (nota trad.).

tor cum că tu însuţi nu mai poţi face nimic. Numai omul pentru care toate ieşirile sunt zăvorâte, este cel îl caută cu adevărat pe Dumnezeu. Îl întâlnim pe Dumnezeu doar când ajungem la capătul cunoaşterii şi puterii noastre.

Aşadar, rugăciunea este mult mai dificilă şi mai solicitantă decât orice formă de muncă. Acolo unde putem găsi o sută de oameni care nu se vor da în lături de la efort fizic şi de la muncă, acolo vom găsi doar câţiva oameni dispuşi să îşi asume efortul rugăciunii. Cei mai mulţi fug de rugăciune, le este teamă de ea; de fapt, cui nu i-ar fi teamă să fie singur cu Dumnezeu? A bolborosi rugăciuni scurte nu înseamnă a te ruga. Vameşul care nu îndrăznea să îşi ridice ochii din pământ şi care nu putea face altceva decât să suspine: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul"[1], acela chiar s-a rugat. Însă fariseul care, făcând apel la o adevărată tehnică a rugăciunii, s-a rugat atât de cursiv, în realitate nu s-a rugat; era prea plin de sine însuşi pentru aceasta.

Rugăciunea, ca toate lucrările care chiar merită să fie împlinite, solicită timp. Acela care nu dedică timp practicării rugăciunii, fie nu va reuşi să înveţe cum să se roage, fie, dacă a ştiut vreodată cum să facă acest lucru, îl va uita cu repeziciune. Doar acela care dedică mult timp rugăciunii va putea înţelege ce a vrut să spună Apostolul prin cuvintele: „Rugaţi-vă neîncetat"[2]. Iar rugăciunea nu înseamnă a rosti multe cuvinte, ci înseamnă a-l căuta pe Dumnezeu şi a-i permite lui Dumnezeu să ne caute pe noi. Când psalmistul spune că stă tăcut înaintea lui Dumnezeu, că se desfată în Dumnezeu[3], prin aceasta, el arată care este conţinutul rugăciunii sale şi care este atitudinea sa în rugăciune. Rugăciunea trece de la cerere la laudă, de la laudă la mulţumiri; iar de la laudă şi mulţumiri, merge mai departe la

[1] Luca 18:13 (nota trad.).

[2] 1 Tesaloniceni 5:17 (nota trad.).

[3] Psalmul 37 (nota trad.).

alte cereri şi mai mari. Însă, în ceea ce mă priveşte, cred că orice rugăciune autentică trebuie să înceapă cu cererea pe care ucenicii i-au adresat-o lui Isus: „Doamne, învaţă-ne să ne rugăm!"[1]

27. PĂRTĂŞIA

Mulţi sunt aceia care nu îşi cunosc nici propria lor singurătate, nici pe cea a celorlalţi. Nu mă refer la simplul fapt că unii oameni sunt singuri. Cineva poate să fie singur, dar, cu toate acestea, poate să nu trăiască în singurătate. Altul însă poate trăi în mijlocul unei mulţimi fremătătoare de oameni şi totuşi se poate simţi în singurătate. Singurătatea reprezintă însingurarea sufletului. Există chiar şi oameni guralivi, oameni care, după cum se spune, îşi ţin inimile pe buze, şi care totuşi trăiesc în singurătate. Orice persoană a cărei viaţă este centrată asupra propriului sine are un suflet însingurat. O astfel de persoană seamănă cu un castel fortificat. Un astfel de castel are o poartă prin care se fac incursiuni în afară pentru a lua prăzi. Există orificii prin care se aruncă săgeţi otrăvite înspre afară; există parapete de unde se poate privi, de la înălţime, către cei din afară, aflaţi jos. Însă întregul castel este izolat şi deasupra porţii stă scris cu litere mari: „al meu". Stăpânul acestui castel este acela pe care îl numim „eu". Şi tot ceea ce se întâmplă are loc în conformitate cu voinţa acestui *„eu"*; legile castelului sunt legile *mele*. Desigur că există un anumit tip de viaţă socială în care sunt implicaţi acest suveran feudal care este eul şi ceilalţi oameni; există o anumită interacţiune între ei, însă spiritul castelului este cel ce reglementează

[1] Luca 11:1 (nota trad.).

totul. Lucrurile trebuie să se desfăşoare după cum vreau *eu* şi după cum se potriveşte intereselor *mele*. O astfel de viaţă este o viaţă izolată, singuratică, chiar şi atunci când este trăită într-o activitate febrilă. Aceasta deoarece toţi oamenii care vin şi pleacă sunt prezenţi în viaţa mea doar de dragul *meu*. Niciun *„tu"* nu vine vreodată în această viaţă, nimeni spre care să mă îndrept ca înspre o persoană.

Castelele din vremurile medievale erau uneori capturate de un alt domn şi tot astfel s-ar putea întâmpla şi cu castelul nostru. Există un singur domn care este suficient de puternic încât să poată captura castelul nostru, încât să poată să îl arunce în exil pe tiranul numit „eu" şi să revoce legile instituite de mine. Acest domn, singurul posibil cuceritor al castelului nostru, îl cucereşte pe acesta nu prin forţă, nu prin război, nu răspunzând la lovituri prin lovituri, nu opunându-şi voinţa sa voinţei individuale a fiecăruia dintre noi. Nu i-ar fi reuşit nimic dacă ar fi procedat în felul acesta. Eul şi-a luat suficiente măsuri defensive pentru a face faţă unui asalt de acest gen. Acest unic cuceritor al castelului reuşeşte să pătrundă în fortăreaţa noastră prin mijloace cu totul diferite de cele enumerate anterior. El cucereşte eul prin dragoste, prin aceea că, prin iertare, el reuşeşte să doboare marea poartă a castelului. Îl alungă pe eu de la putere prin sacrificiu, ba chiar prin sacrificarea propriei sale vieţi de dragul nostru.

Acest cuceritor este numit Isus Christos. Iar cucerirea despre care am vorbit până acum are loc atunci când eul, asemenea stăpânului unei fortăreţe cucerite, se predă şi spune: „Vino, acum tu eşti Domnul vieţii mele". Această abdicare reprezintă credinţa. Prin aceasta - sau, mai bine spus, prin Isus Christos - omul „se deschide" iar legea „în folosul meu" este abrogată şi înlocuită cu o altă lege, „în folosul tău". Singurătatea ia sfârşit atunci când legea „în folosul tău" ia locul vechii legi. Singurătatea este atunci înlocuită de părtăşie. Părtăşia înseamnă ca sinele să se des-

chidă în mod real către celălalt, astfel încât „eu" şi „tu" să existe laolaltă. Părtăşia este totuna cu dragostea. Iar această dragoste ia naştere doar prin credinţă sau, ca să spunem acelaşi lucru în alte cuvinte, ia naştere doar prin Christos.

Iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi! Aceasta este ceea ce Christos - şi doar el - a reuşit să împlinească. Însă prin faptul că el a împlinit acest lucru pentru noi, acum şi noi putem să fim cu totul copleşiţi de el şi să trecem la împlinirea acestei porunci. Aceasta este „credinţa care lucrează prin dragoste"[1]. Aceasta este singura modalitate în care poate fi învinsă singurătatea. O asemenea viaţă nouă începe în orice om care a fost cucerit de Isus. Acum, părtăşia ia locul singurătăţii, viaţa este îndreptată asupra unui *tu* şi nu asupra propriului sine.

Şi totuşi, nu este cazul doar ca părtăşia ia naştere din credinţă. Reciproca este de asemenea adevărată. Credinţa ia naştere şi ea din părtăşie. Pentru a avea capacitatea de a crede, noi avem nevoie de alţii. Nimeni nu poate fi creştin de unul singur. O mulţime de lucruri pot fi făcute de unul singur, însă nimeni nu poate fi creştin de unul singur. Credinţa mea atât de slabă şi de vulnerabilă trebuie să fie în permanenţă trezită, reînnoită, întărită şi purificată prin credinţa celorlalţi. Trebuie să stăm laolaltă pentru a putea crede. „Căci acolo unde doi sau trei sunt adunaţi pentru numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor."[2] Trebuie să luăm din nou aminte la aceasta. Astăzi totul tinde să devină o chestiune ce ţine de viaţa privată, de proprietatea privată a fiecăruia, şi chiar şi credinţa tinde să meargă în aceeaşi direcţie. Însă credinţa este sortită pieirii atunci când rămâne de una singură. Ea poate să crească doar în părtăşie.

Biserica noastră nu mai este decât o rămăşiţă a acestei părtăşii. Ceea ce Biserica oferă astăzi cu titlul de părtăşie

---

[1] Galateni 5:6 (nota trad.).

[2] Matei 18:20 (nota trad.).

nu mai este ceva care să ne mulţumească. Nu este suficient să ni se predice în fiecare duminică Cuvântul lui Dumnezeu, dacă suntem lăsaţi singuri pentru tot restul săptămânii. Cu toţii avem nevoie ca rugăciunea şi credinţa noastră să devină tot mai puternice prin aceea că sunt puse laolaltă cu credinţa celorlalţi; cu toţii avem nevoie ca propria noastră credinţă şi dragoste să fie întărite prin credinţa şi dragostea celorlalţi şi odată cu ele. Primii creştini stăteau zi de zi laolaltă, stăruind în rugăciune şi în frângerea pâinii. Ceva de genul acesta este lucrul care trebuie redescoperit în Biserica noastră, căci altminteri toată predicarea este în zadar. Dacă ceea ce a fost semănat duminica nu este mai apoi cultivat şi într-o relaţie de părtăşie, în scurt timp se va pierde. Omul este mult prea slab şi prea nepăsător în individualitatea sa. „Şi dacă se scoală cineva asupra unuia, cei doi pot să-i stea împotrivă."[1] Trebuie să ne deschidem în mod reciproc unii faţă de ceilalţi fiindcă altfel propriul sine rămâne domn şi „în folosul meu" rămâne legea de bază a vieţii. Când nu ne împărtăşim credinţa unii cu ceilalţi ne menţinem în izolare, rămânem în egoismul nostru. Aşa că trebuie să căutăm să trăim într-o părtăşie a credinţei, după cum ne-a deschis nouă inimile Christos.

28. BISERICA

„Cred în una, sfântă, universală şi apostolică Biserică" – astfel afirmă una dintre cele mai des folosite mărturii de credinţă ale creştinismului[2].Pentru omul zilelor noastre, chiar şi dacă este vorba de un creştin obişnuit, aproape toate cuvintele acestei propoziţii sunt de neînţeles. Luther a

[1] Ecleziastul 4:12 (nota trad.).

[2] Crezul niceano-constantinopolitan (nota trad.).

considerat cuvântul „Biserică" drept un cuvânt „gol" şi, în locul lui, a preferat termenul „semenii creştini". Pentru cei mai mulţi oameni „Biserica" reprezintă acea clădire mare, cu turlă şi clopote, în care se desfăşoară slujbele religioase duminica. Cu siguranţă că toate acestea, adică clădirea, turla şi clopotele, sunt folosite de Biserică şi ele ne reamintesc nouă că lucrul cel mai plin de importanţă din Biserică este predicarea Evangheliei. Însă aici avem de-a face şi cu o înţelegere greşită cel puţin la fel de serioasă. Vorbim ca şi cum capela modestă de aici, de lângă noi, nu ar fi în aceeaşi măsură o Biserică adevărată! Vorbim ca şi cum ar exista o Biserică doar acolo unde există clerici. Ce anume are în vedere Noul Testament atunci când foloseşte cuvântul pe care noi îl traducem prin „Biserică"? Ce anume este Biserica despre care se vorbeşte în crezuri?

Termenul grec pentru „Biserică" este „ekklesia", care înseamnă adunarea celor aleşi. Aşa cum, în vremurile de demult, heraldul dădea citire anunţurilor împăratului în piaţă, iar oamenii ieşeau din casele lor şi se adunau în piaţă atunci când îi auzeau vocea, sau aşa cum un ofiţer care face recrutări se ducea într-un sat şi, cu o cuvântare atractivă, reuşea să câştige tineri pentru armata unui mare domn, tot astfel răsună printre noi chemarea lui Dumnezeu la mântuire, acea „veniţi la Mine toţi"[1] a Mântuitorului lumii. Adunarea acelora care aud şi care iau aminte la această chemare reprezintă „oastea" lui Dumnezeu. Această oaste pe care El a „cumpărat-o cu un preţ"[2] reprezintă Biserica. Orice om care ia aminte la chemarea lui Christos aparţine acestei Biserici, fie că este catolic, quaker, metodist sau reformat. Decisiv este un singur lucru: şi anume, dacă ai auzit cu adevărat chemarea, dacă ai luat aminte cu adevărat la această chemare, sau dacă nu cumva ai făcut doar un

[1] Matei 11:28 (nota trad.).

[2] 1 Corinteni 6:20; versiunea exactă, în traducerea Cornilescu, GBV, 1990, este „aţi fost cumpăraţi cu un preţ" (nota trad.).

gest exterior de a adera la un grup sau la altul. Şi, deoarece acest aspect decisiv nu poate fi niciodată văzut, judecat sau evaluat din exterior, deoarece, spre deosebire de armata unui mare rege, nimeni nu îi poate vedea sau enumera pe aceia care au devenit parte din „biserica-oaste" a lui Dumnezeu, deoarece ascultarea chemării lui Dumnezeu şi luarea aminte la ea reprezintă nişte lucruri care se petrec în ascuns şi care sunt cunoscute numai de Dumnezeu Însuşi, din toate aceste motive se vorbeşte şi despre „Biserica invizibilă".

În mod cert, Christos nu doreşte o oaste invizibilă. El vrea ca oştirea lui să fie astfel încât până şi fiii acestei lumi, care nu cunosc nimic despre credinţă şi nici măcar nu au dorinţa de a cunoaşte ceva în această privinţă, să fie capabili să observe că există ceva care lucrează într-un mod plin de forţă în aceşti „aşa-zişi ostaşi", că ei ascultă de un Domn plin de putere şi nu de propria lor voinţă. Iar Christos îi strânge pe cei din adunarea sa prin astfel de „ofiţeri responsabili cu recrutarea", prin astfel de „heralzi". Primii heralzi au fost Apostolii şi tocmai din acest motiv Biserica este numită *„Apostolică"*. Biserica se bazează pe ei, adică pe mesajul pe care ei l-au propovăduit, pe mesajul despre Isus, Fiul lui Dumnezeu, cel care a fost crucificat şi a înviat, pe mesajul despre Împărăţie şi despre Domnia lui Dumnezeu. Un om face parte din Biserică atunci când, prin acest mesaj, a fost recrutat ca ostaş al Împăratului, al Domnului care este Christos. Totodată aceasta înseamnă a aparţine Împărăţiei lui Dumnezeu, care acum este ascunsă, dar care, într-o zi, când toate lucrurile se vor sfârşi, va fi pe deplin revelată.

Biserica nu este doar „Apostolică", adică nu este doar „fondată de către Apostoli", ci este şi *universală*. În vremurile de demult era denumită „catolică", însă astăzi, prin acest cuvânt, se înţelege Biserica Romano-catolică şi astfel sensul cuvântului nu mai este exact cel de la început.

„Universală" înseamnă răspândită pe tot cuprinsul lumii. Este vorba despre *o singură* oaste, fie că aceasta se găseşte în Elveţia, în America sau în Japonia, despre o oaste care se găseşte peste tot unde oamenii „cheamă Numele Domnului"[1], despre o oaste care poate fi găsită în toate timpurile şi în toate locurile. Este universală şi în sensul că este răspândită prin toate bisericile naţionale, prin toate confesiunile şi prin toate sectele.

Christos nu îi are pe toţi cei ce sunt ai săi strânşi laolaltă, într-un singur grup; cei ce sunt ai lui Christos nu sunt împrăştiaţi doar prin toate părţile pământului, ci şi prin toate organizaţiile bisericeşti. Pe drept cuvânt au deplâns romano-catolicii faptul că lucrurile nu sunt aşa cum ar trebui să fie, că ar trebui să existe o singură Biserică. Ce mare putere de a îndruma oamenii ar avea o astfel de biserică unică, ce impas uriaş ar avea ea asupra lumii! Sau, invers, am putea spune: cât de mult este blasfemiat numele lui Isus datorită faptului că există atât de multe biserici, secte şi confesiuni! De ce stau lucrurile în modul acesta? Deoarece oamenii nu rămân în adevăr, în adevărul pe care l-au propovăduit apostolii. Şi totodată, din cauza mândriei, a spiritului polemic şi a infatuării, s-a presupus că mai era nevoie şi de ceva adiţional, de ceva care să suplimenteze ascultarea chemării lui Dumnezeu şi luarea aminte la aceasta. Au luat naştere secte din tot felul de motive insignifiante; fără îndoială, în cele mai multe cazuri, cauza principală a fost aceea că „biserica" consacrată căzuse în amorţeală spirituală sau ajunsese să fie lipsită de vlagă. Ar trebui să existe o singură Biserică, însă la această unitate se poate ajunge doar printr-o puternică trezire spirituală, doar printr-o nouă Reformă care să se producă, într-un mod profund, pe baza Evangheliei.

---

[1] Romani 10:13; versiunea exactă, în traducerea Cornilescu, GBV, 1990, este „va chema Numele Domnului" (nota trad.).

Cel mai important şi mai dificil termen este acela de „*Sfânta* Biserică". Sfânt nu înseamnă ceea ce se înţelege de obicei prin acest cuvânt, ci înseamnă „care aparţine lui Dumnezeu". Acest cuvânt poate fi afirmat nu doar cu referire la Biserică, ci, în egală măsură, şi cu referire la viaţa veşnică. Acela care nu îi aparţine lui Dumnezeu şi care nu a devenit cu adevărat un membru al acestei Biserici nu poate să fie mântuit şi este sortit pierzaniei. Un om îi aparţine lui Dumnezeu şi devine sfânt prin aceea că, printr-o atitudine de pocăinţă şi de credinţă, acceptă promisiunea divină a iertării. Când se întâmplă acest lucru, o nouă persoană este primită în Biserică, un nou mădular îi creşte trupului „al cărui cap este Christos". Cum se poate intra în Biserică? Există un singur mod, iar acesta este unul simplu: a avea încredere din toată inima în Cuvântul lui Dumnezeu, a asculta de acesta. Pentru a aduce „ascultarea credinţei printre toate neamurile" - acesta a fost scopul pentru care Pavel a fost pus deoparte şi, astfel, el a devenit un membru al Bisericii, al Oştirii lui Dumnezeu. Ascultarea credinţei reprezintă criteriul pentru adevărata calitate de membru al Bisericii.

29. SACRAMENTELE

Chiar şi cea mai mare parte dintre bunii creştini nu ştiu cum să privească Sacramentele: Botezul şi Cina Domnului. Acestea sunt privite drept obiceiuri venerabile, care au fost întotdeauna practicate în Biserică, la care trebuie să luăm parte din respect sau pentru că sunt practicate la modul general sau, pur şi simplu, din obicei, deoarece „aşa este bine". În oraşe, Cina Domnului este în mare parte neglijată. Cel mai adesea, nu mai mult de un sfert din mulţi-

mile care se îmbulzesc în biserică cu ocazia vreunei mari sărbători mai rămân şi pentru Cina Domnului. Reprezintă Sacramentele practici ale Bisericii care sunt pe cale de dispariţie, asemenea multor altor practici care odinioară erau desfăşurate în mod obişnuit, dar care acum au ajuns doar practici sporadice?

Cu siguranţă că Domnul a ştiut ce făcea atunci când, în ultima sa seară, le-a spus Ucenicilor săi: „să faceţi lucrul acesta în amintirea Mea!"[1] Dacă Sacramentele nu ar fi existat, Biserica ar fi dispărut cu mult timp în urmă şi, odată cu dispariţia Bisericii, ar fi dispărut şi credinţa creştină şi Biblia. Sacramentele reprezintă pilonii pe care divinitatea i-a dat pentru a salva Biserica de la colaps. În câte dintre Bisericile din ziua de astăzi Sacramentele nu au ajuns să reprezinte aproape singurul lucru cu temei biblic, singurul element biblic care a fost capabil să se împotrivească capriciilor unor pastori plini de talent, care se bazează mai degrabă pe propria lor înţelepciune decât pe Scripturi! Nici măcar cel mai îndrăzneţ pastor nu a îndrăznit să se atingă de Sacramente. Şi astfel ele au rămas! Cineva ar putea interpreta cuvintele Scripturii într-un asemenea mod încât ele să transmită un sens opus celui pe care îl au ele în vedere; însă Sacramentele, slavă Domnului, vorbesc într-un limbaj independent de limbajul Pastorului. Ele reprezintă acea parte a mesajului Bisericii care este în cea mai mică măsură afectată de diferitele curente teologice sau de orice alt fel de influenţe; şi tocmai în aceasta constă binecuvântarea specială pe care ele o aduc.

Într-adevăr, Sacramentele au un mesaj pentru noi. Dumnezeu vrea să ne vorbească prin ele. Totuşi, de data aceasta, El ni se adresează prin intermediul vederii şi nu prin intermediul auzului, aşa cum se întâmplă în predicare, prin intermediul unei acţiuni şi nu prin intermediul discursului. Şi întrucât ceea ce se arată într-o formă concretă

[1] Luca 22:19 (nota trad.).

este mai pe placul nostru decât ceea ce se arată într-o formă abstractă, nu ne mai putem scuza că nu avem capacitatea de a înțelege mesajul Bisericii.

Sacramentele reprezintă mesajul lui Dumnezeu destinat vederii, destinat întregului corp. Acela care are parte de Sacramente mănâncă și bea și, prin aceasta, omul în întregimea sa are parte de aceste Sacramente. Totuși, în practicarea Sacramentelor, nu este vorba doar despre a mânca și a bea, ci este în primul rând vorba despre simplul fapt de a-i permite lui Dumnezeu să spună ceea ce El dorește să ne comunice nouă, adică Evanghelia înfățișată în elementul central al mesajului său, adică în mesajul Crucii. Tot ceea ce contează este ca prin Sacramente să primim și să acceptăm Cuvântul lui Dumnezeu. Prin Cina Domnului, Dumnezeu *lucrează* asupra noastră. În timp ce pastorul oferă pâinea și vinul, Dumnezeu oferă harul Său. Dumnezeu este prezent în această acțiune, indiferent dacă pastorul este o persoană credincioasă sau nu. El este prezent acolo într-un astfel de mod încât este capabil să atingă inima omului, să îl smerească și totodată să îl ridice, să îl aducă la pocăință și la credință.

De ce mai este nevoie să avem și această modalitate specială de a transmite Cuvântul lui Dumnezeu, dacă ea nu afirmă nimic în plus față de o predică? Deoarece, prin Sacramente, Cuvântul ajunge la noi într-o modalitate cu totul diferită și printr-un canal cu totul diferit, nu prin intermediul cuvintelor, ci printr-un *act* concret. Însă, mai presus de toate, importanța Sacramentelor este alta. Astăzi putem avea Cuvântul lui Dumnezeu, în forma sa verbală, chiar și în casele noastre. Nu doar în Biblie, ci și în multe alte modalități, având în vedere că astăzi până și predica ne este „livrată la domiciliu", asemenea oricărui alt lucru, prin intermediul radioului. Această facilitate are numeroase avantaje. Însă, de pe urma ei, rezultă aproape cu necesitate și ceva rău; oamenii tind să nu se mai strângă *laolaltă*

pentru a asculta Cuvântul lui Dumnezeu şi a-i mulţumi lui Dumnezeu pentru acest Cuvânt prin rugăciuni şi prin cântece. Omul devine astfel un creştin individual, ajunge să nu mai cunoască semnificaţia Bisericii, ajunge să nu mai experimenteze părtăşia credinţei. Aceasta în condiţiile în care părtăşia credinţei reprezintă totuşi o componentă indispensabilă a credinţei. Este cu putinţă să te bucuri de o operă de artă, de un concert sau de o carte - şi chiar să fii zidit prin acestea - fără a avea pe cineva alături. În aceste domenii, experimentarea şi zidirea nu solicită prezenţa altor persoane alături de subiectul implicat. Însă un om nu poate experimenta credinţa de unul singur. Scopul Cuvântului lui Dumnezeu este acela de a învinge tendinţa către însingurare, de a ne scoate din starea noastră de izolare şi de a ne aduce în părtăşie unii cu ceilalţi. Cuvântul lui Dumnezeu şi părtăşia sunt inseparabile. Tocmai din acest motiv a instituit Domnul Sacramentele, pentru a ne împiedica să transformăm ascultarea Cuvântului Său într-o chestiune privată, pentru a ne strânge laolaltă *într-un mod concret* şi nu doar „în duh".

Sacramentele ne leagă pe noi de Biserică. Ele reprezintă practici care solicită prezenţa mai multor persoane, reprezintă practici în care apare cât se poate de clar că un om primeşte mântuirea lui Dumnezeu prin intermediul unui alt om. Dumnezeu a vrut să ne dea nouă darul cel mai de preţ prin intermediul oamenilor pentru ca noi, atunci când ne îndreptăm către Dumnezeu, să ne îndreptăm şi către oameni. El vrea să ne scoată pe noi din starea noastră de izolare, din această stare în care suntem mulţumiţi cu noi înşine. El vrea să ne îndrepte pe noi către ceilalţi într-un astfel de mod încât noi să simţim că avem nevoie de ei. Creştinii sunt oameni care au simţit că au nevoie de ceilalţi. Adesea, tocmai oamenii „buni" şi „capabili" nu reuşesc să vadă această nevoie de ceilalţi. „Pot să mă descurc şi de unul singur." Tocmai o astfel de atitudine reprezintă

păcatul, mândria, absența dragostei. Dumnezeu nu ne-a creat pe noi astfel încât să ne descurcăm de unii singuri, ci pentru a „ne purta sarcinile unii altora"[1]. Sacramentele reprezintă punctele de sprijin care salvează Biserica de la dezintegrare, întrucât ele nu îi permit omului să primească mântuirea lui Dumnezeu de unul singur. Doar în mijlocul unei comunități, doar prin mărturisirea „Am nevoie de ceilalți oameni" va primi un om mântuirea lui Dumnezeu. Altfel el rămâne închis în sine și, prin aceasta, nemântuit.

30. BOTEZUL

Puțini dintre aceia care citesc această carte nu au fost botezați, însă nu mulți dintre ei știu ce înseamnă să fii botezat. „O persoană trebuie să poarte un nume", iar ea primește acest nume tocmai prin botez! Nu sunt și vapoarele „botezate" atunci când primesc un nume? Nu, nu așa stau lucrurile. Un om primește un nume atunci când un funcționar guvernamental l-a introdus pe acel om în Registrul Nașterilor; iar pentru un astfel de lucru botezul nu este necesar.

În vremurile de demult, sclavilor li se întipărea pe spate numele stăpânului lor. Atunci când te botezi, Dumnezeu își întinde mâna asupra ta, te strigă pe nume și te întipărește pentru totdeauna cu numele Lui - ai devenit al Lui. Prin cuvinte și prin lucrări omenești, atunci când te botezi, ți se întipărește marca „proprietate a lui Dumnezeu". Biserica lui Isus Christos a rostit asupra ta cuvintele „al lui Dumnezeu"; prin acest act al Bisericii, tu ai fost revendicat de Dumnezeu.

[1] Galateni 6:2; varianta exactă a acestui pasaj în Biblia Cornilescu, GBV, 1990, este „purtați-vă sarcinile unii altora" (nota trad.).

Însă nu îi aparţinem noi lui Dumnezeu şi fără să fi fost botezaţi, doar în virtutea faptului că suntem creaţia Lui? Bineînţeles. Nu am fi fost în măsură să ştim acest lucru dacă nu ni l-ar fi spus Dumnezeu, prin Cuvântul Său; fără Cuvântul lui Dumnezeu, nu l-am fi cunoscut nici pe Dumnezeu şi nu ne-am fi cunoscut nici pe noi înşine. În lipsa Cuvântului lui Dumnezeu, noi nu am fi ştiut că îi aparţinem lui Dumnezeu şi nici ce înseamnă acest lucru pentru vieţile noastre. Prin Fiul Său, prin Domnul nostru, Isus Christos, Dumnezeu ne-a arătat *ce* înseamnă a-i aparţine Lui şi *care* este atitudinea Lui faţă de noi. În Isus Christos, Dumnezeu nu ne-a făcut pe noi proprietatea Sa pentru a arăta că poate să facă cu noi tot ceea ce vrea, aşa cum face un stăpân de sclavi care îşi întipăreşte numele Său pe sclavi. Fără îndoială că El poate să facă cu noi tot ceea ce doreşte; El este Creatorul, iar noi suntem creaţia Lui. El nu doreşte ca noi să stăm în faţa Lui plini de teamă, aşa cum stau sclavii în faţa stăpânului lor, ci, mai degrabă, doreşte ca noi să îl iubim pe El, Care ne-a iubit pe noi mai întâi. „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică."[1] *Aceasta* este Evanghelia, *acesta* este modul în care Dumnezeu ne revendică pe noi, *acesta* este modul în care El vrea să ne proclame nouă, prin Biserică, cuvintele: „Eşti al meu".

Botezul întruchipează dragostea pe care Dumnezeu, mai întâi, a avut-o pentru noi, dragoste care premerge oricărui răspuns venit din partea omului. Ce ştiam noi atunci când naşii noştri, ţinându-ne pe noi, nişte copilaşi care plângeau, în braţe, ne-au dus la pastor pentru a primi Botezul! Dumnezeu „ne-a primit pe noi în dragostea Sa înainte ca noi să ne fi gândit măcar la El". El ne-a dat un nume care nu este scris în niciun Registru Civil – numele de „copil al lui Dumnezeu"! El, mai întâi, a venit la noi, punându-şi

[1] Ioan 3:16 (nota trad.)

darul Său pentru noi chiar în faţa noastră; El ne-a iubit pe noi înainte ca noi să fim conştienţi măcar de identitatea noastră.

Atunci, suntem noi copii ai lui Dumnezeu în virtutea Botezului? Este totul atât de simplu şi de ieftin? Da, este – pentru acela care crede, pentru „... oricine crede în El."[1] Credinţa chiar nu este atât de simplă şi de ieftină. Tocmai acesta este lucrul pe care îl indică botezul. Cuvântul „botez" provine de la termenul „baptizo", „a scufunda". Mai demult, copiii nu erau doar stropiţi cu apă, ci erau scufundaţi în apă, şi tot astfel au fost botezaţi şi primii creştini adulţi. De ce se făcea acest lucru? Ca semn al faptului că, pentru a-i aparţine lui Dumnezeu, noi chiar trebuie să murim mai întâi. Suntem botezaţi în *moartea* Domnului nostru. Trebuie să luăm parte la moartea lui dacă vrem să avem parte de viaţa lui.

Prin natura noastră, noi suntem oameni care nu doresc cu niciun chip să îi aparţină lui Dumnezeu, ci vor să îşi aparţină lor înşişi. „Eu sunt Domnul, Dumnezeul *meu*" – astfel afirmă, întâi de toate, eul care este „Domn" al vieţii noastre. Acest *eu* care se doreşte pe sine, care se caută pe sine şi care se slăveşte pe sine trebuie să fie înecat. Iar aceasta nu este un lucru atât de „ieftin şi uşor", ci este unul care cere un preţ foarte mare. L-a costat pe Domnul Isus chiar viaţa lui. „A crede" că îi aparţinem lui Dumnezeu nu înseamnă nimic altceva decât a fi crucificat împreună cu Isus Christos, ştiind că a trebuit ca el să moară pentru noi, încredinţaţi că el chiar a murit pentru noi – pentru tine însuţi chiar – şi, odată cu aceasta, înseamnă a da la o parte tot ceea ce ne separă pe noi de Dumnezeu. Luther a spus că „printr-o căinţă zilnică, printr-o pocăinţă zilnică, vechiul Adam din noi trebuie să fie înecat, omorât". Trebuie să ne scufundăm zi de zi în iertarea divină, trebuie să ne pocăim, trebuie să dăm la o parte ceea ce ne separă pe noi de Dum-

nezeu. Botezul însuşi are loc o singură dată. Însă noi trebuie să ne reînnoim în permanenţă credinţa deoarece numai prin credinţă poate Botezul să ne salveze pe noi. „Pentru ca oricine crede în El ...."[1] Aşadar, nu suntem botezaţi doar în numele Tatălui şi al Fiului, ci şi în numele Duhului Sfânt. „Dar dacă n-are cineva Duhul lui Christos, nu este al Lui."[2]

31. CINA DOMNULUI

În Biserica Creştină nu a existat niciun subiect mai mult discutat decât cel al Cinei Domnului; cu siguranţă că aceasta a fost instituită doar cu intenţia de a reprezenta un mijloc de a realiza părtăşia creştină. Cu privire la puţine alte subiecte s-au formulat dogme teologice atât de obscure pe cât au fost acelea referitoare la Cina Domnului, care cu siguranţă că a fost instituită doar ca un ajutor primit din partea divinităţii în vederea unei mai bune înţelegeri a mesajului reconcilierii, doar ca o reprezentare concretă a esenţei Evangheliei, doar ca un frumos dar cu care Dumnezeu vrea să ne atragă pe noi la El.

Întâi de toate trebuie spus că Cina Domnului nu reprezintă ceva magic, ci un fel de „imagine concretă a cuvântului lui Dumnezeu", care ni s-a dat nouă astfel încât să avem posibilitatea nu doar de a auzi mesajul harului divin, ci şi de a-l vedea, de a-l percepe cu mai multă claritate. Aceasta este tot ceea ce se întâmplă în cazul Cinei Domnului, însă, desigur, acest „tot" reprezintă miracolul infinit al reconcilierii divine.

[1] Ioan 3:16 (nota trad.).

[2] Romani 8:9 (nota trad.).

La Cina Domnului se împarte pâine şi vin. Noi trebuie să mâncăm această pâine şi să bem acest vin, ceea ce este totuna cu a spune că la Cina Domnului primim ceea ce ne ţine pe noi în viaţă. Însă pâinea şi vinul nu reprezintă altceva decât semne, simboluri. Dintr-o perspectivă spirituală, Christos însuşi reprezintă pâinea vieţii şi apa vieţii. „Eu sunt Pâinea vieţii .... Cine crede în Mine nu va înseta niciodată."[1] Acest „cine crede" din afirmaţia lui Isus reprezintă un mare mister; tot un astfel de mare mister este şi ceea ce a făcut Domnul atunci când ne-a dat nouă Sacramentul Cinei. Acest act sfânt reprezintă un mijloc pe care Dumnezeu îl foloseşte pentru a ne da nouă Cuvântul Său, pe Isus Christos, pentru a ne menţine şi a ne întări acea credinţă prin care îl primim pe Christos. Aşadar, *Dumnezeu* Însuşi, şi nu doar pastorul şi diaconii, face ceva atunci când se ia Cina. Nu doar pâinea şi vinul sunt prezente în acest sacrament, ci şi Christos însuşi. Într-adevăr, Christos, Pâinea Vieţii, este cel luat la Cină, şi nu doar pâinea naturală.

Faptul că Dumnezeu îşi oferă Cuvântul Său nouă în acest mod reprezintă un miracol şi tot un miracol este faptul că noi, prin credinţă, primim acest Cuvânt mâncând pâinea care se dă la Cină. Pe cât este de cert că la Cină se mănâncă pâine firească, naturală, şi că această pâine naturală este şi rămâne doar pâine, tot la fel de cert este şi faptul că la Cină se mai mănâncă şi altceva - Cuvântul lui Dumnezeu, Christos, Pâinea Vieţii. Amândouă sunt cu adevărat mâncate la Cină, prima din ele într-un sens fizic, cealaltă într-un sens spiritual. Sufletul este la fel de real ca trupul şi tot la fel de real este faptul că şi sufletul trebuie hrănit. Însă, din moment ce sufletul este invizibil, el trebuie să fie hrănit cu o pâine invizibilă. Christos reprezintă Pâinea sufletului, tot la fel cum pâinea de grâu este hrana trupului.

---

[1] Ioan 6:35 (nota tard.).

Nu din întâmplare pâinea şi vinul sunt folosite la Cină. Isus a instituit Cina Domnului în seara de dinaintea crucificării sale. A frânt pâinea ca un simbol al trupului său care urma să fie şi el frânt în ziua următoare. Şi tot astfel, vinul simbolizează sângele lui. Cina Domnului „vesteşte moartea Domnului"[1]. Reprezintă o înşiruire de fapte, însă totodată este mai mult decât atât, deoarece prin Cina Domnului se transmite şi semnificaţia morţii lui Christos. Atunci când un om moare, semnificaţia morţii sale, atât în ceea ce-l priveşte pe el însuşi cât şi în ceea ce-i priveşte pe cei apropiaţi lui, este aceea că el nu mai este prezent. Însă moartea lui Isus nu reprezintă moartea unui om. Moartea lui Isus reprezintă ceva ce Dumnezeu a făcut pentru ca, prin aceasta, să ajute întreaga omenire. Moartea lui Isus reprezintă un act de răscumpărare, împlinit de Dumnezeu. Cina Domnului proclamă tocmai această moarte prin care *noi* primim viaţa veşnică. Prin Cina Domnului, Dumnezeu ne spune nouă că această moarte înseamnă pentru noi viaţă, cu condiţia ca noi, prin credinţă, să luăm parte la ea. Prin credinţă ne unim cu Christos, cel crucificat şi apoi înviat; prin credinţă, noi, păcătoşii, venim la Cruce, iar acolo ni se dă nouă viaţa veşnică. Prin credinţă noi primim ceea ce este al lui Christos, iar Christos ia asupra sa ceea ce este al nostru. Acest schimb, de neînţeles pentru mintea noastră, reprezintă harul pe care Dumnezeu ni-l face nouă în Isus Christos.

Noi primi acest har prin Cuvântul lui Dumnezeu, fie că este vorba despre cuvântul pe care predicatorul îl proclamă de la amvon, fie că este vorba despre ceea ce ni se spune cu privire la harul lui Dumnezeu prin intermediul Cinei Domnului. Despre *acesta* ne vorbeşte nouă Cina! Ne vorbeşte despre acest har într-un astfel de mod încât putem să şi vedem cum stau lucrurile, încât putem să le înţe-

[1] 1 Corinteni 11:26; versiunea exactă, în Biblia Cornilescu, GBV, 1990, este „vestiţi moartea Domnului" (nota trad.).

legem mai bine şi putem să credem în ele cu mai multă siguranţă.

Şi încă un lucru! Doar prin acest act al Cinei Domnului ni se spune nouă într-un mod clar că putem primi mântuirea lui Dumnezeu doar având părtăşie unii cu alţii şi nu în mod individual, fiecare pentru sine însuşi. Cina Domnului reprezintă un act de părtăşie. Noi nu trebuie să ne alipim doar de Christos, ci şi de semenii noştri. „Un singur trup, al cărui cap este Christos."[1] Acolo unde este vorba despre un singur trup, fiecare mădular le simte şi pe celelalte şi suferă pentru ele. Un om care pleacă de la Cina Domnului fără ca dragostea faţă de fraţi să se fi trezit în el, acel om nu a primit nimic la Cină; degeaba a fost el prezent la Cină, deoarece numai prin dragostea noastră faţă de fraţi arătăm că avem părtăşie cu Christos.

32. VIITORUL

Credinţa creştină se deosebeşte de toate celelalte credinţe prin faptul că adeptul ei ştie că Dumnezeu urmează să vină. Faptul că Dumnezeu va veni la poporul Său reprezintă marea temă a Vechiului Testament; iar Noul Testament, încă de la primele sale cuvinte, îi iese în întâmpinare: „Pocăiţi-vă, căci împărăţia cerurilor s-a apropiat"[2]. Iar întregul Nou Testament se încheie cu o frumoasă rugăciune: „Amin! Vino, Doamne Isuse!"[3] Proclamarea venirii împărăţiei lui Dumnezeu reprezintă Evanghelia, iar siguranţa

[1] *Unam Sanctam*, bulă din 1302, a Papei Bonifaciu al VIII-lea (nota trad.).

[2] Matei 3:2 (nota trad.).

[3] Apocalipsa 22:20 (nota trad.).

cu privire la mântuirea viitoare şi la desăvârşirea ei întru veşnicie reprezintă conţinutul credinţei creştine.

Marea durere a omului este lipsa speranţei, iar lipsa speranţei domneşte orişiunde oamenii nu ştiu că Dumnezeu va veni. Lipsa de speranţă ajunge să ne copleşească; nimic şi nimeni nu îi poate veni lumii în ajutor şi nici mie. Fără îndoială că oamenii au o anumită speranţă, însă ei speră doar în acea „îmbunătăţire" care vine odată cu dezvoltarea potenţialităţilor umane. Oamenii îşi pun speranţele în acel „sâmbure necorupt", în „forţele pozitive care acţionează înăuntru nostru" şi în alte lucruri asemănătoare. O astfel de speranţă nu reprezintă speranţa adevărată. Dacă e să ne bazăm doar pe propriile noastre capacităţi, doar pe forţa latentă care stă ascunsă în lume, suntem pierduţi. Dezvoltarea propriilor noastre forţe sau dezlănţuirea energiilor ascunse din univers nu ne pot elibera din starea noastră decăzută, care se arată sub forma morţii şi a păcatului. Dacă e să ne bazăm doar pe noi înşine, doar pe ceea ce se găseşte în noi şi în lume, atunci totul se va sfârşi într-un faliment răsunător.

Biblia ne spune că nu suntem lăsaţi în voia propriilor noastre capacităţi. Lumea nu este o lume „închisă" faţă de Dumnezeu, ci una deschisă faţă de El. Nu trăim în izolare, ci într-o anumită deschidere către Dumnezeu; sau, mai bine zis, Dumnezeu este cel care ne scoate din starea noastră de izolare. Dumnezeu se coboară în lume. El deschide uşile temniţei pentru a-i elibera pe condamnaţii care zac acolo, pentru a-i scoate pe ei la lumina zilei. El se coboară la creaţia Sa decăzută pentru a o restaura, pentru a o readuce la condiţia sa originară, pentru a-i reda perfecţiunea iniţială. Dumnezeu a venit *la tine* pentru a te salva *pe tine*!

Atunci când auzim această proclamaţie, două sunt întrebările care iau naştere în mintea noastră: Cum s-a întâmplat acest lucru şi cum putem să cunoaştem acest lucru? Ambele întrebări au *un singur* răspuns: Isus Christos.

Când îl cunoaştem pe Isus Christos ştim în ce anume constă venirea lui Dumnezeu şi răscumpărarea lumii. Şi tot când îl cunoaştem pe Isus Christos ştim că această răscumpărare chiar este o realitate. Atunci când vorbim despre ea, nu avem în vedere o teorie sau nişte idei încurajatoare, ci un eveniment real, care chiar a avut loc. „Pentru că viaţa a fost arătată şi noi am văzut-o şi mărturisim despre ea şi vă vestim viaţa veşnică, care era cu Tatăl şi care ne-a fost arătată."[1]

Dumnezeu *a venit* deja. „Şi Cuvântul *a devenit* trup... şi noi *am privit* slava Lui."[2] Isus Christos a venit în lumea noastră, a devenit parte a istoriei lumii, şi în el noi am primit un lucru nou şi plin de măreţie, un lucru pe care lumea nu îl are şi pe care nici unul dintre noi nu îl are – viaţa care este de la Dumnezeu, dragostea, dragostea lui Dumnezeu care ne iartă păcatele şi care ne vindecă suferinţele.

Odată cu Isus a venit şi Împărăţia lui Dumnezeu. Acum lumea are ceva nou, ceva care nu exista înainte în lume, şi anume părtăşia cu Dumnezeu, care se realizează prin credinţă, pacea lui Dumnezeu, care întrece orice înţelegere, viaţa în comuniune cu Dumnezeu şi cu alţi oameni, viaţa în Duhul Sfânt. Acum există o Biserică a lui Christos, al cărei cap este Christos însuşi, şi ale cărei membre sunt oamenii; capul şi membrele sunt unite unul cu celelalte în această „comuniune a sfinţilor". Oamenii din această Biserică nu sunt sfinţi în ei înşişi sau prin ei înşişi, ci sunt făcuţi sfinţi prin părtăşia pe care o au cu Christos. Împărăţia lui Dumnezeu există într-un mod real orişiunde, ca urmare a comuniunii cu Dumnezeu ia naştere credinţă vie şi dragoste vie.

Această viaţă nouă în Dumnezeu este ceva de o măreţie nemărginită, de o importanţă nemărginită, şi tot astfel este şi bucuria nouă pe care omul o primeşte de la Dumne-

---

[1] 1 Ioan 1:2 (nota trad.).

[2] Ioan 1:14 (nota trad.).

zeu, puterea sa nouă, voinţa sa nouă şi noua părtăşie pe care o are cu ceilalţi oameni. „Căci dacă este cineva în Christos, este o creaţie nouă; cele vechi s-au dus; iată, toate s-au făcut noi."[1]

Această viaţă nouă nu face să dispară vechea viaţă, ci ea trebuie să fie trăită în cadrul celei vechi. Din această cauză ea este o viaţă nouă *învăluită* în cele vechi, aşa cum slava lui Dumnezeu şi stăpânirea lui Dumnezeu care se găseau în Isus Christos erau învăluite în forma de rob pe care a luat-o Christos şi în umilinţa Crucii. Viaţa cea nouă se găseşte într-un permanent proces de devenire, ea se străduieşte să iasă la iveală din învelişul vieţii celei vechi. Aşa cum o rază puternică, o rază orbitoare de lumină, atunci când trece printr-o sticlă de culoare întunecată, este dispersată, difuzată, tot astfel şi noua viaţă în Christos, deşi în ea însăşi este plină de forţă şi de strălucire, trebuie totuşi să îşi manifeste strălucirea sa trecând prin „vechiul Adam". „Şi ce vom fi nu s-a arătat încă."[2] Noi toţi suntem şi rămânem nişte păcătoşi, chiar şi aceia care au părtăşie cu Dumnezeu. Cu toţii suspinăm sub povara imperfecţiunii noastre, suntem în permanenţă ruşinaţi de natura coruptă pe care vechiul Adam o aşează mereu între noi şi viaţa cea nouă. Tânjim după perfecţiune, însă ştim că va trebui să murim; dar mai ştim totodată şi faptul că moartea nu reprezintă altceva decât judecata care se abate asupra vechiului Adam, asupra vechii naturi pe care o purtăm întotdeauna cu noi. Împărăţia lui Dumnezeu încă nu a venit în deplinătatea sa. Tocmai de aceea privim către viitor, către Dumnezeul care va veni. Ceea ce avem deja nu reprezintă altceva decât un zălog pentru ceea ce urmează să vină. Însă ceea ce va veni nu reprezintă „ceva", ci este *Dumnezeu Însuşi*. Fără acest viitor care ne stă înainte nu ne mai rămân decât iluziile şi disperarea. Iluziile care ne amăgesc cu pri-

[1] 2 Corinteni 5:17 (nota trad.).

[2] 1 Ioan 3:2 (nota trad.).

vire la lucrurile atât de fragile pe care le avem noi acum, disperarea care alungă orice speranță cu privire la viitor.

Credința nu reprezintă doar o năzuință vagă, o așteptare indefinită, ci este acea stare a sufletului care se deschide către viitor, este încredințarea plină de bucurie cu privire la ceea ce ni se promite nouă în Christos. Aceasta este adevărata natură a creștinului, natură care este născută din Dumnezeu și care „se bizuie pe Dumnezeu".

33. VIAȚA DE DUPĂ

Ce urmează să vină în viitor? Nu suntem profeți. Chiar și în ceea ce privește lucrurile nesemnificative ale propriei noastre vieți noi nu putem să anticipăm nimic, nici măcar cu o zi înainte. Cel mai probabil pare ca mâine să aibă loc cutare și cutare lucruri, însă s-ar putea întâmpla ca toate lucrurile să ia o turnură cu totul diferită. Există însă un singur lucru în privința căruia putem face profeții, pe care îl putem anticipa cu o certitudine absolută, iar acesta este faptul că vom muri. Și totuși, deși știm cu certitudine că va trebui să murim, gândul acesta joacă un rol cât se poate de minor în viețile noastre. Evităm să ne gândim la acest lucru, întrucât este ceva dureros, ceva care ne înspăimântă.

Moartea înseamnă că totul s-a sfârșit; dacă nu mai există nimic după moarte, aceasta înseamnă că tot ceea ce construim în această viață nu schimbă cu nimic condiția noastră, condiție sortită neantului. Moartea are ca semnificație faptul că tot ceea ce noi creăm, toate scopurile pentru care depunem atâtea eforturi, toate țintele la care ne zbatem să ajungem și pentru care facem atâtea sacrificii, toate acestea, în final, nu reprezintă nimic. În final, moartea distruge tot; tot ceea ce există este sortit distrugerii. Să nu că-

dem pradă tentației de a spune că toate scopurile înalte și nobile vor continua să trăiască prin aceia care ne vor urma. Mai degrabă, să spunem că în final toate vor pieri odată cu acei oameni muritori care ne vor urma. Toate drumurile noastre duc către mormânt. Aceasta este harta înfiorătoare a vieții noastre. Așa că nu este de mirare că evităm să ne gândim la moarte.

A fugi de acest gând nu înseamnă a scăpa de el; gândul morții este mai iute și mai puternic decât capacitatea noastră de a fugi de el. Frica de moarte ne acompaniază în secret în tot ceea ce facem, în tot ceea ce lăsăm neîmplinit, în tot ceea ce gândim sau spunem. Este murmurul tăcut care întotdeauna se aude în surdină în viața noastră. Ceea ce spune Christos este adevărat cu privire la toți oamenii, fie ei curajoși sau nepăsători, lași în fața acestei probleme sau preocupați de ea. „În lume veți avea necazuri."[1] La fiecare din noi moartea vine într-o formă aparte. Trăim asemenea unor oameni de afaceri care, deși prevăd falimentul, nu îndrăznesc să se gândească la el, se opresc din a mai face evidențe contabile, nu mai fac nicio încercare să se salveze. În final știm că soarta ne va învinge; așa că, să ne trăim zilele pe care le avem pe cât de bine putem! Iar apoi va veni sfârșitul!

Este moartea cu adevărat finalul? Iar atunci, chiar atât de lipsită de sens este viața? Moartea, neantul sunt cele mai lipsite de sens lucruri pe care ni le putem imagina. Și tocmai ele reprezintă punctul final. Însă știm că atunci când deschidem o carte religioasă și, într-un mod încă și mai cert, atunci când deschidem o carte creștină, ceea ce vom găsi acolo va fi o negare a forței distructive a morții, va fi afirmarea existenței unei vieți veșnice. Însă chiar să credem acest lucru? Și este el chiar atât de cert? Este oare cu putință să cunoaștem măcar un singur lucru cert în această privință? Moartea este acea „țară îndepărtată de

[1] Ioan 16:33 (nota trad.).

pe tărâmurile căreia niciun călător nu s-a mai întors." Şi atunci, nu cumva tot ceea ce avem noi nu reprezintă certitudini, ci doar nişte auto-sugestii în care încercăm să ne găsim alinarea, care ar putea fi adevărate, dar care la fel de bine s-ar putea dovedi a fi şi false? Nu acesta este modul în care gândim noi de obicei? Gândim în felul acesta deoarece suntem plini de îndoială. Şi mulţi consideră că îndoiala face parte din viaţă, că un om nu poate scăpa de ea şi că ea caracterizează chiar şi viaţa creştină.

Însă adevărul este altul şi anume că atâta timp cât suntem robi ai acestei îndoieli, nu suntem încă creştini. A avea îndoieli cu privire la viaţa veşnică înseamnă a te debarasa de promisiunile lui Dumnezeu, a nu asculta de Cuvântul lui Dumnezeu, a-ţi pune întreaga încredere în propria înţelegere şi în propriile simţuri. Cuvântul lui Dumnezeu nu reprezintă o garanţie suficientă; vrem ceva mai sigur ca acesta. Însă această dorinţă de a găsi ceva mai sigur decât Cuvântul lui Dumnezeu *reprezintă* îndoială, îndoială în forma sa ultimă, păgânism în forma sa ultimă, înseamnă a fi complet lipsit de Dumnezeu.

Cuvântul lui Dumnezeu este mesajul vieţii veşnice. Isus Christos a venit pentru a ne spune despre viaţa veşnică şi pentru a ne oferi nouă această viaţă veşnică. „Eu sunt învierea şi viaţa. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi. Şi oricine trăieşte şi crede în Mine, nu va muri niciodată."[1] Acesta este mesajul lui Christos. Dacă cineva nu are o credinţă certă în această privinţă, nu trebuie să îşi facă iluzia că este creştin.

Putem însă să „credem" aşa ceva? Fireşte că putem face afirmaţii în această privinţă, însă simpla afirmare a acestor lucruri nu ne ajută prea mult. Îndoiala este în continuare prezentă alături de această „credinţă"; o astfel de „credinţă" este total lipsită de putere, deoarece nu reuşeşte să facă faţă groazei pe care o simţim faţă de moarte. De

[1] Ioan 11:25-26 (nota trad.).

aceea Domnul spune: „Cine crede în Mine *are* viaţa veşnică"[1]. Aşadar, a crede în Christos nu reprezintă o simplă „credinţă", ci viaţa însăşi! Viaţa veşnică! Viaţa veşnică începe acolo unde începe părtăşia cu Christos şi, atunci când această părtăşie începe, îndoiala dispare. Întrucât Christos vine în viaţa unui om, îndoiala trebuie să dispară. Christos şi îndoiala nu pot exista laolaltă. Doar Christos poate învinge îndoiala, doar Christos are cu adevărat puterea de a ne elibera de frica de moarte. Şi, făcând lucrul acesta, el face din noi oameni plini de bucurie. „În lume veţi avea necazuri, dar îndrăzniţi, Eu am biruit lumea."[2] Este ca şi cum ţi-ar spune: „Atunci când eşti doar tu singur, eşti cuprins de frică. Însă eu am învins frica ta prin faptul că sunt alături de tine". Spre unele piscuri din munţi există doar o singură cărare singuratică – iar orice om care nu urmează această cărăruie îngustă nu poate să ajungă în vârf, va cădea într-o prăpastie şi va muri. Tot astfel, există o singură cale către viaţa veşnică – Christos. Acela care îl ocoleşte pe Christos nu reuşeşte să ajungă acolo sus şi se prăbuşeşte în gol. Însă acela care găseşte această cale este salvat, salvat de îndoială, de suferinţă şi chiar de moarte.

34. JUDECATA DE APOI

„Istoria lumii reprezintă judecata lumii" – astfel a spus Schiller. Biblia nu doar că nu contestă această afirmaţie, dar chiar o confirmă în repetate rânduri. Faptul că judecata lui Dumnezeu iese triumfătoare atât în istorie cât şi în viaţa fiecărui om în parte reprezintă semnificaţia povestirilor despre Potop şi despre turnul Babel, povestiri în care

[1] Ioan 6:47 (nota trad.).

[2] Ioan 16:33 (nota trad.).

se arată modul în care Dumnezeu a judecat blasfemiile oamenilor aducând catastrofe asupra lor. Aceste povestiri vorbesc despre modul în care Dumnezeu a intervenit în istorie aducând furtuni şi răsturnări de situaţie pentru a nimici acele porniri ale nebuniei omeneşti, ale oamenilor care, îmbătaţi cu ei înşişi, încearcă să îşi înalţe propriile lor turnuri până la cer. Biblia ne atrage atenţia asupra faptului că „cine seamănă în firea lui păcătoasă, va secera din firea păcătoasă stricăciunea"[1]. Ni se arată cum „dreptatea înalţă pe un popor, dar păcatul este ruşinea popoarelor"[2], iar acest lucru este adevărat şi în ceea ce priveşte lucrurile mari, grandioase, dar şi în ceea ce le priveşte pe cele mici, este adevărat şi cu privire la viaţa unui popor cât şi cu privire la viaţa unui om. Toate acestea reprezintă judecăţi ale lui Dumnezeu, însă nu reprezintă „Judecata". Toate aceste judecăţi care au avut loc sau care au loc pe parcursul istoriei reprezintă doar preludii ale „Judecăţii" care încă nu a sosit. Aceste judecăţi ne ajută să ne formăm o anumită imagine cu privire la ceea ce va fi la Judecata de Apoi.

„Căci toţi trebuie să fim arătaţi înaintea scaunului de judecată al lui Christos, pentru ca fiecare să primească răsplata pentru lucrurile înfăptuite în trup, potrivit cu binele sau răul pe care-l va fi făcut."[3] „[Dumnezeu] va răsplăti fiecăruia după faptele lui: va da viaţa veşnică celor care, prin stăruinţa în bine, caută slavă, cinste şi neputrezire; şi va da mânie şi indignare celor ce sunt certăreţi şi nu ascultă de adevăr, ci ascultă de nedreptate."[4] Nu un adept al legalismului iudaic ne spune *aceste* lucruri, ci tocmai acel Apostol prin care Dumnezeu a proclamat cu cea mai multă forţă mesajul despre dragostea şi iertarea Sa.

---

[1] Galateni 6:8 (nota trad.).

[2] Proverbe 14:34 (nota trad.).

[3] 2 Corinteni 5:10 (nota trad.).

[4] Romani 2:6-8 (nota trad.).

Astăzi, abia dacă se mai întâmplă să mai auzim câte un mesaj despre Judecată. Motivul este probabil acela că în vremurile de demult s-a predicat prea mult şi cu prea multă agresivitate pe această temă, din dorinţa de a-i aduce pe oameni în Împărăţia Cerurilor prin frică. Însă nimeni nu ajunge în Împărăţia Cerurilor de frică, iar omul care de frică încearcă să împlinească voia lui Dumnezeu pur şi simplu nu împlineşte voia lui Dumnezeu. Singurul om care poate să împlinească voia lui Dumnezeu este omul care îl iubeşte pe Dumnezeu cu toată inima, omul care se încrede în El şi care se bazează în întregime pe mila Sa; însă tocmai din cauză că trebuie să ne găsim întotdeauna refugiul în mila lui Dumnezeu şi nu să mergem de unii singuri pe căile noastre, avem nevoie de mesajul Judecăţii. Avem nevoie de un astfel de mesaj întrucât el ne învaţă să „facem roadă vrednică de pocăinţă"[1].

Orice om, fie că este vorba despre un credincios sau despre un necredincios, trebuie să ştie că la urmă va veni Judecata, iar atunci Păstorul Popoarelor va separa oile de capre. „Atunci Împăratul va zice celor de la dreapta Lui: «Veniţi, binecuvântaţii Tatălui Meu, de moşteniţi împărăţia care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii»."[2] „Apoi va zice celor de la stânga Lui: «Duceţi-vă de la Mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic, pregătit Diavolului şi îngerilor lui!»"[3] Aceste cuvinte nu reprezintă simpla enunţare a unor idei, ci ele sunt chiar cuvinte spuse de Domnul (Matei, 25). Acestea sunt lucrurile pe care Dumnezeu le spune fiecăruia dintre noi şi, fie că vrem să îl auzim fie că nu vrem acest lucru, ceea ce Dumnezeu ne spune nu reprezintă nici speculaţie, nici ceva opţional.

---

[1] Matei 3:8; forma exactă a acestui pasaj este: „faceţi deci roadă vrednică de pocăinţă" (nota trad.).

[2] Matei 25:34 (nota trad.).

[3] Matei 25:41 (nota trad.).

Mesajul cu privire la Judecată ne aduce la cunoştinţă faptul că trebuie să îl luăm în serios pe Dumnezeu, că Dumnezeu nu se va lăsa batjocorit. Ne aduce la cunoştinţă faptul că Dumnezeu nu este doar Tatăl iubitor, ci şi Domnul cel drept, care doreşte ca poruncile Sale să fie ascultate.

Pavel spune că „toţi trebuie să fim arătaţi înaintea scaunului de judecată al lui Christos"[1] pentru a da socoteală. Plini de tulburare, ucenicii l-au întrebat pe Domnul lor: „Cine poate atunci să fie mântuit?"[2], iar el le-a răspuns că „Lucrul acesta este cu neputinţă la oameni, dar nu la Dumnezeu; pentru că toate sunt cu putinţă la Dumnezeu."[3]

Aşadar, mesajul Crucii lui Christos ne-a fost dat nouă pentru a ni se arăta mila lui Dumnezeu, prin care toate lucrurile sunt cu putinţă. Totuşi, acest mesaj nu implică, aşa cum adesea s-a interpretat, că pentru cel ce crede în Christos Judecata nu mai semnifică nimic. Mai degrabă, acest mesaj trebuie interpretat ca afirmând că singurul care reuşeşte să treacă de Judecată este omul care, prin credinţa în Christos, a devenit un om nou, omul care „a trecut de la moarte la viaţă" şi care astfel face parte dintre aceia care „prin stăruinţa în bine, caută slavă, cinste şi neputrezire."[4] Doar Dumnezeu ştie care sunt pomii cei buni, care aduc roadă bună. Ca oameni, noi ne putem înşela în această privinţă. Totuşi, măcar un singur lucru ştim cu siguranţă, şi anume că niciun om care se bazează pe propria sa dreptate nu reprezintă un „pom bun".

Putem înţelege ceea ce ne spune Biblia cu privire la iertare doar atunci când luăm în serios ceea ce ea are de spus cu privire la Judecată. Doar atunci putem să înţelegem cu adevărat ce vrea să ne transmită Scriptura prin cuvintele: „Pocăiţi-vă... şi fiecare din voi să fie botezat în

---

[1] 2 Corinteni 5:10 (nota trad.).

[2] Marcu 10:26 (nota trad.).

[3] Marcu 10:27 (nota trad.).

[4] Romani 2:7 (nota trad.).

Numele lui Isus Christos"[1], întrucât doar numele acesta va sta de partea noastră în ziua aceea. Însă chiar şi atunci, Domnul Isus ne poate ajuta numai dacă ne cunoaşte ca fiind de-ai lui, numai dacă nu se vede nevoit să ne spună: „Niciodată nu v-am cunoscut."[2] „Nu orişicine-Mi zice: «Doamne, Doamne» va intra în împărăţia cerurilor, ci cel care face voia Tatălui Meu care este în ceruri."[3] Şi pe aceste cuvinte trebuie să le „lăsăm să rămână". Ele sunt parte din ceea ce ni se spune nouă despre Judecată, nu cu scopul de a ne înspăimânta, ci cu acela de a ne conduce la pocăinţă, astfel încât, prin credinţă, nădejde şi dragoste, să ajungem cu adevărat dintre aceia care „sunt ai Lui".

35. DESPRE VIAŢA VEŞNICĂ

Tot ceea ce cunoaştem prin propriile noastre capacităţi este că toate lucrurile pier! Ceea ce vedem cu ochii noştri, ceea ce experimentăm noi zi de zi este că nimic din ceea ce există nu este perfect. Când privim către acest univers imens, suntem cuprinşi de fiori. În mijlocul spaţiului infinit, cu milioanele sale de stele care iau naştere şi îmbătrânesc în milioane de milioane de ani, ce poate însemna istoria minusculă a acestui pământ? Ca parte a istoriei omenirii, unde diferite popoare se trezesc la viaţă ca dintr-un izvor nesecat, iar mai apoi, după câteva secole de apogeu, dispar, ce poate însemna nesemnificativa ta viaţă, cu cei şaptezeci sau, „pentru cei în putere", cu cei optzeci de ani ai săi?

[1] Faptele Apostolilor 2:38 (nota trad.).
[2] Matei 7:23 (nota trad.).
[3] Matei 7:21 (nota trad.).

Au toate acestea vreo însemnătate, fie ea cât de mică? Universul ne spune că nu au. Cuvântul lui Dumnezeu ne spune că au, ne spune că Acela care a creat toate stelele şi toate popoarele este şi Creatorul nostru. Lumea uriaşă, plină de stele, care ne înspăimântă, nu este lumea reală. Vieţile popoarelor, cu toate suişurile şi cu toate coborâşurile lor, nu reprezintă adevărata viaţă, ci doar ceva de suprafaţă. Dincolo de acestea se găseşte o altă viaţă, care doreşte să se reverse în lumea aceasta. S-a revărsat odată, prin Isus Christos, Domnul cel Înviat, şi se va revărsa pentru noi toţi la Învierea din morţi. Această altă viaţă reprezintă viaţa *veşnică*. Viaţa veşnică nu înseamnă continuarea la nesfârşit a acestei vieţi – aceasta probabil că ar fi fost Iadul – ci reprezintă o viaţă cu totul diferită, divină şi nu lumească, perfectă şi nu pământească, viaţă adevărată, viaţă deplină şi nu viaţa coruptă şi nedeplină pe care o avem acum.

Ca oameni, noi nu putem să ne închipuim ce este viaţa veşnică. Tot ceea ce putem să ne imaginăm sunt lucruri pământeşti, lucruri temporale, lumeşti. Nu am fi fost capabili să ştim nimic cu privire la viaţa veşnică care ne aşteaptă pe noi înşine, dacă aceasta nu s-ar fi arătat în Isus Christos. În el putem noi să realizăm că am fost creaţi pentru viaţă veşnică. Şi dacă totuşi ne întrebăm ce anume este această viaţă veşnică, căci ce sens ar avea să o mai luăm în seamă dacă nu ne-o putem închipui în absolut niciun fel, răspunsul pe care îl putem da este: „Viaţa veşnică este viaţa trăită *cu* Dumnezeu, *în* Dumnezeu, viaţa care este *de la* Dumnezeu; este viaţa trăită într-o părtăşie desăvârşită". Aşadar, este o viaţă trăită în dragoste, este dragostea însăşi. Este o viaţă care nu are în ea nimic din natura morţii şi a păcatului şi astfel este o viaţă lipsită de durere, de suferinţă, de nelinişte, de grijă, de mizerie. A şti acest lucru este deja suficient pentru ca noi să ne putem bucura de această viaţă veşnică.

Dacă viaţa veşnică nu ar fi existat, viaţa noastră temporală ar fi fost lipsită de sens, lipsită de finalitate, lipsită de scop, lipsită de semnificaţie, lipsită de profunzime şi de bucurie. Nu ar fi reprezentat nimic, întrucât ceea ce se sfârşeşte în nimic este nimic. Că viaţa noastră nu se sfârşeşte în nimic şi că viaţa veşnică este ceea ce ne stă înainte, acesta este mesajul plin de bucurie al lui Isus Christos. El, asemenea unei lumini în această lume întunecată, a venit ca să ne aducă această promisiune. Creştinul este omul care a dobândit siguranţa vieţii veşnice prin Isus Christos.

Care este semnificaţia vieţii? Se dau multe răspunsuri la această întrebare. Se spune că însemnătatea vieţii constă în putere, în posesiuni, în onoare, în progres, în cultură etc. Însă nu acestea sunt răspunsurile corecte. Dacă viaţa nu înseamnă nimic mai mult decât toate acestea, atunci viaţa este lipsită de orice însemnătate, deoarece este cât se poate de cert că toate aceste lucruri se sfârşesc în nimic. Răspunsul corect la întrebarea de mai înainte este că sensul acestei vieţi este viaţa *veşnică*. În aceasta constă responsabilitatea vieţii pământeşti. Miza ei este una foarte înaltă, a pierde sau a câştiga viaţa veşnică. Se aruncă zarurile avându-se în faţă o miză uriaşă - şi oare cum a picat zarul tău? Dobândeşti viaţa veşnică sau o pierzi? Care este modalitatea de a obţine viaţa veşnică? „Învăţătorule, ce bine să fac ca să am viaţa veşnică?"[1] La această întrebare, răspunsul primit a fost: „Păzeşte poruncile!"[2] „Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?"[3] La această întrebare, răspunsul primit a fost: „Crede în Domnul Isus!"[4] Care dintre cele două răspunsuri este cel corect? Amândouă spun acelaşi lucru - trebuie să devii un copil al lui Dumnezeu! Cum poate un om să devină un

---

[1] Matei 19:16 (nota trad.).

[2] Matei 19:17 (nota trad.).

[3] Faptele Apostolilor 16:30 (nota trad.).

[4] Faptele Apostolilor 16:31 (nota trad.)

copil al lui Dumnezeu a fost tema acestei întregi cărți. Un copil al lui Dumnezeu este, după cum afirmă Scriptura, un moștenitor al vieții veșnice.

Moartea pune capăt la tot ceea ce înseamnă viață pe acest pământ. Cu toții vom muri într-o zi. Mâine? Anul viitor? Lucrul acesta nu contează prea mult. Într-o zi sigur vom muri. Ba chiar, întreaga rasă umană va experimenta moartea într-o zi. În lipsa credinței, aceasta înseamnă că totul se sfârșește. Însă credința spune altceva: la final există viața veșnică.

Putem avea siguranța că ceea ce afirmă credința este corect? Putem ști lucrul acesta într-un mod atât de cert? În ultimă instanță acest lucru nu reprezintă doar o presupunere? Atunci când ia naștere această întrebare – și de ce nu ar lua ea naștere? – aflăm răspunsul la întrebarea dacă putem să avem credință. Credința reprezintă siguranța deplină în faptul că Dumnezeu, în Isus Christos, chiar și-a revelat voia Sa față de noi și că voia Sa este ca noi să avem viața veșnică. Nu știm *cum* își va duce El la îndeplinire această voie, însă acest „cum" nu este important în ceea ce ne privește pe noi. Treaba noastră este să trăim în această credință, să fim plini de bucurie și să trăim încă de pe acum în dragoste, dragoste care reprezintă o caracteristică intrinsecă a vieții veșnice. Viața veșnică începe prin credința în Christos, iar când ea începe moartea nu mai are stăpânire asupra noastră.

ANEXĂ

Nota traducătorului: Traducerea celor trei predici cuprinse în această Anexă a fost efectuată după ediția engleză din 1955, în versiunea lui Harold Knight, *The Great Invitation And Other Sermons*, Philadelphia, The Westminster Press, paginile. 44-53, 54-61 și 81-88.

1. MAREA INVITAŢIE

(Zürich, 5 decembrie 1948)

16. Şi Isus i-a spus: „Un om a dat o cină mare, şi a invitat pe mulţi.

17. La ceasul cinei, a trimis pe robul său să spună celor invitaţi: «Veniţi, căci iată că toate sunt gata!»

18. Dar toţi, fără excepţie, au început să se scuze. Cel dintâi i-a zis: «Am cumpărat un ogor şi trebuie să mă duc să-l văd; te rog să mă scuzi.»

19. Un altul a zis: «Am cumpărat cinci perechi de boi şi mă duc să-i încerc: iartă-mă, te rog.»

20. Un altul a zis: «M-am căsătorit şi de aceea nu pot veni.»

21. Când s-a întors robul, a spus stăpânului său aceste lucruri. Atunci stăpânul casei s-a mâniat şi a zis robului său: «Du-te degrabă în pieţele şi străzile cetăţii, şi adu aici pe cei săraci, schilozi, orbi şi şchiopi!»

22. Şi robul a zis: «Stăpâne, s-a făcut cum ai poruncit, şi tot mai este loc.»

23. Şi stăpânul a zis robului: «Ieşi la drumuri şi la garduri şi, pe cei care îi vei găsi, sileşte-i să intre, ca să mi se umple casa.

24. Căci vă spun că niciunul din cei invitaţi nu va gusta din cina mea.»"

(Luca 14:16-24)

Astăzi auzim adesea spunându-se: cu greu mai îndrăzneşte cineva să se gândească la viitor. Este mai bine să nu ne lăsăm mintea să privească către cele ce ar putea să se întâmple, către cele ce vor urma. Există şi nenumăraţi creştini care gândesc în felul acesta, care fac astfel de afirmaţii. Însă o astfel de atitudine nu este de găsit nici în Evanghelie şi nici în viaţa primelor comunităţi creştine. Acolo, viitorul

era întocmai lucrul care îi preocupa pe oameni cel mai mult, era ceea ce ei aşteptau cu bucurie şi cu interes. Pentru cei de atunci, viitorul însemna venirea Domnului Isus Christos, iar ei priveau înainte, către această venire, cu *„o bucurie nespusă"*, după cum ni se spune în 1 Petru[1].

Şi în pilda despre care vorbim acum şi pe care Domnul a spus-o pe când prânzea în casa unui om pios, care îi era gazdă, este vorba tot despre viitor. Această pildă despre o mare cină pe care a dat-o un om ar putea fi numită şi *marea invitaţie*. Întreaga Evanghelie reprezintă o invitaţie. Profeţii, şi după ei Isus, Fiul lui Dumnezeu, au venit în lume tocmai pentru a adresa oamenilor o invitaţie. Însă la ce anume ne invită ei pe noi? Răspunsul la această întrebare îl găsim în pilda pe care o discutăm acum: ne invită la un mare ospăţ în împărăţia lui Dumnezeu. Acest ospăţ înseamnă a avea părtăşie la masă cu Gazda, a te găsi într-o comuniune veşnică şi plină de slavă cu Dumnezeul cel viu, care este Creatorul nostru şi Domnul viitorului nostru.

Aşadar, este vorba despre un viitor măreţ, despre un viitor splendid, despre acel viitor care reprezintă tema principală a Evangheliei şi care a umplut inimile celor dintâi creştini cu o bucurie nespusă. De ce noi, creştinii de astăzi, experimentăm şi manifestăm atât de puţin din această bucurie nespusă cu privire la viitor, cu privire la Împărăţia lui Dumnezeu care ne este dată? Tocmai acesta este sensul esenţial al cuvântului „viitor" şi anume venirea Împărăţiei lui Dumnezeu. Atunci când suntem în situaţia de a privi anticipativ către un lucru bun, nu putem să nu experimentăm un anumit tip de aşteptare nerăbdătoare. Privim înainte către acel lucru bun care ne stă în faţă chiar dacă mai este încă mult până ca el să se împlinească şi chiar dacă încercări de tot felul ne aşteaptă în drumul către acel lucru mult aşteptat. Să ne gândim cum aşteptăm noi Crăciunul, în ciuda faptului că suntem pe deplin conştienţi că ne aş-

[1] 1 Petru 1:8 (nota trad.).

teaptă multe pregătiri istovitoare înainte de a sărbători Crăciunul. În mintea noastră sărim peste săptămânile de trudă istovitoare şi ne fixăm atenţia asupra a ceea ce urmează după ele, asupra sărbătorii sfinte şi pline de bucurie pe care o vom petrece în cântări şi imnuri. Viitorul spre care privim cu mintea noastră nu reprezintă doar ceva ce se va materializa la un moment dat, ci este chiar elementul care dă o anumită atitudine, o anumită trăire vieţii noastre de aici şi de acum. Un om care nu vede niciun viitor în faţa sa va fi melancolic şi depresiv, va fi lipsit de curaj şi deznădăjduit. Un om care este îndreptăţit să privească cu încredere către viitor este plin de nerăbdare şi de curaj. El merge înainte cu paşi bucuroşi, fiind nerăbdător să îşi întâlnească viitorul. El este animat de faptul că se gândeşte la acest viitor, care îi determină întreaga direcţie a vieţii sale.

Noi, oamenii, suntem creaţi în aşa fel încât întotdeauna trăim privind înspre viitor, iar în viaţa noastră poate fi întotdeauna găsită o anumită anticipare implicită a viitorului. Acesta este motivul pentru care tot ceea ce ţine de viitorul nostru şi de încrederea pe care o avem cu privire la acest viitor sunt atât de importante. Cum trebuie atunci să considerăm noi viitorul nostru? Bineînţeles că viitorul ne este cu totul necunoscut şi chiar şi în măsura în care suntem capabili să îl anticipăm întrucâtva, cu greu avem motive să privim înainte, către el, cu o dorinţă nerăbdătoare. Când avem în vedere posibilităţile concrete pe care ni le oferă viitorul imediat, mintea noastră zboară dintr-o dată la tot ceea ce am citit în ziare. În mod inevitabil ne vom gândi la posibilitatea unui al treilea război mondial sau la alte evenimente politice îngrijorătoare, toate acestea plutind ameninţător deasupra noastră, asemenea unor nori care aduc furtuna. Iar când ne gândim la destinul nostru, ca indivizi, nu putem alunga din minte gândul că ultimul lucru pe care îl cunoaştem din ceea ce ne rezervă nouă viitorul

este tocmai faptul că trebuie să murim. În aceste condiții, cum am mai putea noi să privim înainte, către viitor, cu o dorință nerăbdătoare?

Însă noi, creștinii, cei cărora li s-a predicat Evanghelia și care suntem gata să credem în ea, nu trebuie să ne abandonăm pe noi înșine acelei imagini asupra viitorului pe care ne-o putem forma în mintea noastră, ci trebuie să privim dincolo de aceasta, către acea viziune asupra viitorului pe care Domnul Isus Christos o proclamă către noi, în deplinătatea autorității sale divine. Este vorba despre proclamarea marii cine, a veșniciei ce ne stă înainte, a vieții veșnice trăite în comuniune cu Dumnezeu și cu toți frații și surorile noastre, în împărăția veșnică a lui Dumnezeu.

La acest ospăț măreț sunt invitați cu toții; noi toți, fără nicio excepție, suntem invitați să privim înainte către participarea noastră la acest ospăț, care este cea mai desăvârșită finalitate pe care ne-o putem imagina, și să ne însușim această finalitate ca pe ceva ce ne aparține. Ea nu ne este oferită în mod automat; noi trebuie să acceptăm această invitație, trebuie să ne străduim să îi dăm curs. Însă invitația ne este făcută nouă tuturor. Iar acum, în pilda pe care o spune Domnul nostru, se întâmplă un lucru incredibil: invitația nu este acceptată; cei invitați o refuză inventând tot felul de scuze, folosindu-se cu ingeniozitate de orice portiță de scăpare. Oamenii nu vin la ospățul la care sunt invitați. Iar aceasta ne readuce la întrebarea pe care o puneam la început: de ce nu putem noi să privim cu bucurie către viitor? Răspunsul nu poate fi altul decât acela că noi nu acceptăm într-un mod real invitația care ne este făcută nouă tuturor. Nu o acceptăm fie deoarece nu credem cu adevărat în realitatea ei, fie deoarece considerăm că există lucruri mai importante care ar trebui să ne preocupe.

Acum nu vorbesc despre necredincioși, despre păgâni (voi vorbi despre ei mai târziu), ci despre creștini. Această pildă îi are în vedere chiar pe cei credincioși, pe cei plini

de pioşenie, dar care nu acceptă invitaţia şi asupra cărora Domnul îşi pronunţă verdictul său plin de severitate, înfricoşător: „Niciunul din cei invitaţi nu va gusta din cina mea"[1]. Să presupunem acum că se vorbeşte despre noi, despre nişte creştini cărora li s-a făcut această invitaţie şi care, după cum obişnuim să spunem, pretind că ei cred în Dumnezeu, în Isus şi în Biblie. În acest caz, ce înseamnă a accepta sau a nu accepta invitaţia? Cum am putea noi să verificăm dacă suntem dintre aceia care acceptă invitaţia sau dintre aceia care o resping?

Primul răspuns, şi totodată răspunsul fundamental la această întrebare, trebuie să fie: în mod cert, invitaţia nu a fost acceptată de cei ce nu au crezut cu adevărat în ea. Cel care nu crede în realitatea viitoare a împărăţiei, nu şi-o poate însuşi, nu poate participa la ea în mod concret.

Aşadar, Isus spune această pildă pentru noi toţi; tema predicii de astăzi nu are relevanţă doar pentru tine, ci şi pentru mine. Trebuie ca noi toţi să privim către noi înşine şi să vedem dacă credem într-un mod real în venirea împărăţiei. Crezi tu în frumuseţea de nemăsurat a împărăţiei veşnice a lui Dumnezeu, care ne aşteaptă pe noi în viitor şi care, în conformitate cu voia lui Dumnezeu, va marca sfârşitul întregii istorii a umanităţii şi totodată a tuturor destinelor umane? Crezi tu că Dumnezeu te invită pe tine, personal, la marea Sa cină? Fără îndoială, aceasta este întrebarea crucială. Nici în viaţa mea, nici în viaţa ta şi nici în viaţa oricărui alt om nu poate exista o întrebare mai importantă decât aceasta: crezi tu că eşti invitat personal la această mare cină, crezi tu că eşti invitat la a avea părtăşie pe veci cu Dumnezeu şi cu întreaga familie a umanităţii?

Prieteni, eu nu pot răspunde la această întrebare în locul vostru. Tot ceea ce pot eu să fac şi ceea ce voi şi face acum este pur şi simplu aceasta. Vă voi atrage atenţia asupra *modului în care această invitaţie nu este acceptată de atât de*

[1] Luca 14:24 (nota trad.).

mulți oameni și asupra cauzelor pentru care ea nu este acceptată. Prin aceasta voi scoate în evidență diferitele semne prin care se manifestă ceea ce, în mod fundamental, reprezintă necredința. Unii oameni spun: Această învățătură despre o împărăție veșnică a lui Dumnezeu este mult prea îndepărtată de nevoile mele. Cu siguranță că aș prețui ceva ce îmi dă speranță cu privire la viitor, însă nu cu privire la un viitor atât de îndepărtat. Mi-ar plăcea ceva care să îmi dea speranțe pentru viața mea de acum și de aici, însă nu ceva care mă face să sper doar într-o altă viață veșnică; mi-ar plăcea să am speranță cu privire la realizările din lumea aceasta, nu doar cu privire la ceea ce ține de lumea de apoi.

Am întâlnit oameni care chiar se doresc a fi creștini și care spuneau: pe mine nu mă interesează deloc viața veșnică, tot ceea ce mă interesează pe mine este ceea ce ține de lumea aceasta. Și tot ei în general încearcă să distorsioneze mesajul despre împărăția veșnică a lui Dumnezeu astfel încât să facă din el un mesaj despre progresul înspre tot mai bine, progres ce ar putea fi realizat chiar aici, pe acest pământ. Jack, slujitorul, pretinde că știe mai multe decât știe stăpânul său și tot astfel unii creștini pretind în mod insistent că ei știu ce înseamnă împărăția lui Dumnezeu mai bine decât știau Însuși Domnul Isus Christos și apostolii Săi, care, atunci când vorbeau despre împărăția lui Dumnezeu, aveau întotdeauna în vedere o împărăție veșnică, o împărăție ce ține de lumea care urmează să vină.

Însă, de obicei, acești oameni își continuă argumentarea lor punând întrebarea dacă nu este cât se poate de corect și de firesc ca noi să fim preocupați în primul rând de ceea ce se petrece pe acest pământ, acum sau în viitor? Însă Biblia susține tocmai opusul acestei opinii, iar experiența ne sugerează că cu cât oamenii sunt în mai mare măsură preocupați doar de această lume și de interesele lor lumești, și încetează a mai crede în viața veșnică sau își întorc fața

de la aceasta, cu atât mai rău decurg lucrurile chiar în ceea ce priveşte această lume de aici şi de acum, cu tot ceea ce ţine de ea. Ceea ce experimentăm astăzi, atât în viaţa fiecărui individ în parte cât şi în viaţa omenirii, a naţiunilor şi a întregii lumi civilizate, trebuie înţeles ca fiind rezultatul unei stări de *panică*, de *frică provocată de venirea sfârşitului.* Deoarece oamenii nu cred în viaţa veşnică, este cât se poate de firesc ca ei să considere că totul trebuie investit în viaţa lor din această lume. Ei se gândesc că ceea ce este cel mai probabil să urmeze după această viaţă este anihilarea. Rezultatul este acela că reacţia lor în faţa acestei lumi ia una dintre următoarele două forme, iar adesea chiar pe amândouă la un loc: visul iluzoriu cu privire la un paradis terestru şi teama disperată de a ataşa vreun sens, indiferent care ar fi acela, vieţii.

Visul iluzoriu cu privire la stabilirea unui paradis terestru, această dorinţă utopică, este unul dintre modurile în care se manifestă spiritul maladiv al vremurilor noastre. Oamenii încearcă să ducă la îndeplinire aceste proiecte utopice cu orice preţ şi, deoarece nu reuşesc să realizeze aceasta în mod firesc, ajung să folosească violenţa pentru a realiza aceste proiecte prin forţă. Aceasta este cauza violenţei şi tiraniei atât de caracteristice epocii noastre. Cândva, un mare gânditor a afirmat: „Atunci când oamenii încearcă cu insistenţă să dea naştere paradisului, ei dau naştere iadului." Această afirmaţie este adevărată, iar adevărul ei profund iese în evidenţă cu multă claritate astăzi. Cealaltă atitudine posibilă atunci când oamenii încetează a mai crede în viaţa veşnică sau când încetează a se mai preocupa în legătură cu ea este *disperarea.* În acest caz, ei ajung să nu mai perceapă altceva decât lipsa oricărui sens, atât în vieţile lor cât şi în viaţa întregii omeniri. Toate se îndreaptă cu repeziciune către acel abis ultim care este moartea. De fapt, în zilele de astăzi chiar există o filozofie a disperării făţişe, care bineînţeles că ni se prezintă sub alte denumiri, dar a

cărei semnificaţie practică poate fi rezumată în următoarele cuvinte: în cele din urmă, toate se sfârşesc în moarte, toate se îndreaptă cu repeziciune către abisul morţii. Aşadar, viaţa nu are niciun sens, iar aceasta nu poate să nască în noi altceva decât disperare. S-a ajuns la această filosofie şi la această atitudine datorită faptului că, până şi în cazul creştinilor, invitaţia la marea cină şi mesajul despre împărăţia veşnică a lui Dumnezeu au încetat să mai fie crezute.

Însă necredinţa şi refuzul de a da curs invitaţiei pe care ne-o face Dumnezeu pot lua şi o altă formă, mai puţin evidentă. De exemplu, oamenii spun: Eu cred de multă vreme în aceste adevăruri, însă în prezent, în circumstanţele de acum ale vieţii mele, alte lucruri sunt mai importante. Această atitudine reprezintă o *amânare a răspunsului* pe care trebuie să îl dăm la invitaţia ce ne-a fost făcută până când, la o dată oarecare din viitor, circumstanţele devin mai prielnice pentru aceasta. Aici şi acum, în condiţiile de faţă, avem alte lucruri de făcut, avem alte lucruri de care să ne preocupăm, atât cu mintea cât şi cu fapta. Marea invitaţie rămâne undeva, în fundal, la fel cum se întâmplă şi cu corespondenţa noastră; scrisorile care solicită o atenţie urgentă sunt puse deasupra, iar cele mai puţin urgente, care mai pot aştepta, sunt împinse dedesubt, în ideea că putem să ne ocupăm de ele altădată, când timpul ne va permite să facem lucrul acesta. Oare nu ne comportăm noi adesea în felul acesta? De aceea, astăzi, fiecăruia dintre noi îi este dat un avertisment plin de gravitate: să nu ne mai comportăm în felul acesta, să nu mai amânăm lucrurile, căci altfel s-ar putea să ajungem într-o zi în care este prea târziu. Dumnezeu îţi face astăzi o invitaţie şi vrea ca tu să îi răspunzi tot astăzi. El Însuşi este cel care a venit să îţi facă invitaţia: „Iată, Eu stau la uşă şi bat; dacă aude cineva glasul Meu şi deschide uşa, Eu voi intra la el, voi cina cu el şi el cu Mine."[1]

[1] Apocalipsa 3:20 (nota trad.).

Voi ilustra acum toate aceste idei printr-o poveste. Dintr-un motiv oarecare, doi vecini s-au certat între ei şi au rupt relaţiile dintre ei. Mai târziu, unul dintre ei îşi dă seama cât de greşită este această stare de lucruri şi îi scrie o scrisoare fostului său prieten, sugerându-i că ar fi bine ca ei să se împace. Însă nu primeşte niciun răspuns din partea acestuia. Aşa că el se gândeşte să mai încerce o dată: „Hai să ne împăcăm şi să reluăm vechea noastră prietenie". Însă nici acum nu primeşte vreo replică. Atunci, într-o seară geroasă de iarnă, pe viscol, el decide să se ducă pe jos la casa celuilalt om. Ajunge acolo gâfâind, plin de zăpadă şi îngheţat, şi, prin viu grai, îi repetă vecinului său invitaţia de a se împăca cu el. Iar atunci, vecinul său începe să realizeze că în faţa lui stă un om îngheţat, plin de zăpadă şi gâfâind. Inima lui începe să se înmoaie şi începe să se gândească cu mai multă seriozitate la invitaţie. Atunci el îi spune „da" vecinului său.

Acest vecin este Dumnezeu. El ne-a scris nouă multe scrisori, iar noi nu i-am răspuns. La urmă, a venit El Însuşi pentru a trăi ca un om sărman printre ceilalţi oameni, ca unul care nu a avut unde să îşi culce capul, şi, în final, ca unul care a fost omorât pe cruce deoarece oamenii au refuzat să creadă în invitaţia pe care El le-o făcea. Şi totuşi, prin această venire a Sa, ochii unora s-au deschis. Astfel este dragostea lui Dumnezeu pentru noi; invitaţia pe care ne-o face El este atât de mişcătoare, încât nu se poate ca noi să nu îi răspundem.

Prieteni, acesta este mesajul pe care îl aduce Crăciunul. Acesta este mesajul întregii evanghelii a lui Isus Christos, cel răstignit. Dumnezeu ne mai transmite încă o dată invitaţia Sa, însă de data aceasta nu o face doar printr-o scrisoare, doar prin trimiterea profeţilor Săi; de data aceasta El Însuşi vine la noi, ca Mântuitorul crucificat, astfel încât noi să putem să realizăm cât de serios este mesajul de împăcare pe care El ni-l transmite. Mântuitorul, în pilda Sa, ne

arată că cei invitaţi nu au acordat atenţie invitaţiei ce li s-a făcut şi, din diferite motive, au refuzat această invitaţie. El îi avea în vedere pe evreii care, în cea mai mare parte, au refuzat invitaţia. Bineînţeles, şi apostolii erau tot evrei, însă ei nu au reprezentat altceva decât o minoritate neînsemnată. Cea mai mare parte a evreilor au spus un „nu" hotărât invitaţiei lui Isus. Însă Dumnezeu nu se va lăsa învins de aceia care îl refuză. Atunci când unii l-au refuzat, El i-a invitat pe alţii. Isus se referă aici la neamuri, lor li s-a făcut invitaţia după ce evreii au refuzat-o.

Însă pentru noi, această pildă are următoarea semnificaţie: dacă *noi, naţiunile creştine,* care de două mii de ani încoace tot primim această invitaţie, nu răspundem la ea, atunci ea le va fi adresată *păgânilor.* Şi tocmai acesta este lucrul pe care trebuie să îl avem în minte în primul rând în această duminică misionară. Ceea ce Domnul a spus prin această pildă şi-a găsit împlinirea într-un mod cu totul extraordinar şi în zilele noastre. Evanghelia lui Isus Christos şi invitaţia la marea Sa cină a fost dusă păgânilor şi continuă să ajungă în mod constant la ei. Şi s-a mai împlinit şi un alt lucru pe care ni-l spune această pildă: ei au acceptat această invitaţie, bineînţeles nu toţi, ci doar o mică parte dintre ei, parte care însă deja însumează multe milioane de oameni, pe tot cuprinsul pământului. Iar modul în care ei au acceptat această invitaţie nu a fost doar unul formal. Ceea ce ne-a impresionat în mod deosebit la conferinţa bisericilor din întreaga lume de la Amsterdam a fost faptul că tocmai reprezentanţii aşa-ziselor biserici tinere, adică a bisericilor din India, Africa, Indonezia sau din alte astfel de regiuni, au dat dovadă, într-un mod cât se poate de evident, de o credinţă şi de o speranţă pline de bucurie, astfel încât ne-au lăsat o puternică impresie cu privire la viaţa lor creştină plină de duh, sinceră şi plină de tărie.

Cu siguranţă că astăzi, în ceea ce priveşte activitatea misionară, situaţia nu mai este aceeaşi cu cea din vremuri-

le de demult, când bisericile din Europa şi din America erau cele care ofereau, iar celelalte biserici erau cele care doar primeau. Situaţia s-a inversat sau este pe cale să se inverseze; bisericile cele noi sunt cele care oferă, iar noi am ajuns să fim aceia care primesc. În sfârşit, această revoluţie a început să se producă şi nu trebuie să uităm că ea reprezintă rezultatul a multor secole de lucrare misionară plină de devoţiune şi de spirit de sacrificiu. Nu este cu putinţă să anticipăm ce va însemna, pentru întreaga lume şi totodată pentru noi înşine, faptul că sămânţa Evangheliei va aduce rod, de o sută de ori, printre toate aceste naţiuni care au trebuit să aştepte atât de mult până să audă cuvântul Evangheliei, dar care acum, pline de nerăbdare şi de dorinţă, au răspuns în mod pozitiv şi au apucat cu hotărâre invitaţia care li s-a făcut la marea cină.

Însă pilda Domnului ne mai reaminteşte un lucru. Există *chiar şi printre noi*, chiar şi în casele noastre, chiar şi în aşa-numita Europă creştină, păgâni fără de număr. Aşa se face că lucrarea misionară printre noi înşine a ajuns o necesitate, o urgenţă; şi, privind la acest lucru, putem observa cât de des se întâmplă ca tocmai aceia care mai înainte nu ştiau nimic despre Christos şi despre Biserica Lui şi nici nu voiau să cunoască ceva despre acestea, tocmai ei să primească cuvântul cu o credinţă impresionant de vie. Şi tot la fel de des putem observa, tocmai în vieţile noastre, că omul care chiar crede, care chiar spune „da" invitaţiei, acela se naşte din nou şi devine o fiinţă nouă, întrucât acum el are o credinţă vie, care îl umple cu o bucurie de nespus şi care conferă vieţii sale o anumită seriozitate şi o anumită responsabilitate, pe care anterior el nu le cunoştea.

Isus a spus această pildă evreilor care trăiau cu credinţa că ei erau poporul ales şi că lor le aparţinea împărăţia lui Dumnezeu. Ei credeau că ei sunt moştenitorii legitimi ai promisiunii. Aşa se face că ei se complăceau şi se desfătau în acest sentiment de siguranţă, în gândul că posedă

garantat această împărăție. Deoarece erau plini de aceste sentimente de siguranță și de auto-îndreptățire, ei nu au fost în măsură să înțeleagă mesajul lui Isus. L-au considerat pe El drept un Mesia fals și un blasfemiator. Așa se face că l-au crucificat. Astfel au răspuns ei la invitația pe care El le-a adus-o personal, în numele lui Dumnezeu.

Iar astăzi, noi, creștinii, suntem expuși exact aceluiași pericol. Avem impresia că Evanghelia ne aparține nouă și nu realizăm faptul că ea îi are în vedere pe toți oamenii. Am citit de atât de multe ori că cel dintâi trebuie să fie cel din urmă și că cel din urmă va fi cel dintâi, însă niciodată nu am înțeles acest lucru cu adevărat, niciodată nu am crezut cu adevărat în acest lucru. Încă din copilărie ai auzit Evanghelia, ai fost confirmat și mergi la biserică. Foarte bine! Însă ești tu chiar atât de sigur că ai și primit această invitație? Botezul creștin nu arată nimic altceva decât că tu, cândva, ai fost invitat la marea cină. Însă nu arată și faptul că ai răspuns în mod pozitiv la această invitație. Este foarte bine că mergi la biserică, că citești Biblia, că te rogi; însă nici aceste lucruri nu dovedesc că tu chiar ai acceptat invitația. Și evreii citeau Biblia lor, mergeau la sinagogă și se rugau. Și totuși, cei mai mulți dintre ei nu au făcut parte din micul număr al celor care au acceptat invitația. Partea lui Dumnezeu este să facă invitația: cuvântul despre harul infinit, despre harul de neînțeles al lui Dumnezeu, este dus tuturor oamenilor și, odată cu acesta, este dusă și promisiunea vieții veșnice, cel mai măreț lucru la care un om poate să spere. Însă acceptarea acestui mesaj, deschiderea ușii, constituie partea noastră, iar aceasta întrucât Dumnezeu nu ne suprimă nouă libertatea de a veni la El în mod voluntar.

Însă care sunt *semnele* prin care noi putem să ne dăm seama dacă am acceptat sau nu invitația ce ne-a fost făcută? Primul semn e acela al atitudinii vameșului, care este

pusă în antiteză cu atitudinea fariseului. Vameşul spune: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul"[1] şi, deoarece a primit invitaţia considerându-se cu totul nevrednic de ea, el avea dorinţa ca şi alţii să se bucure de această invitaţie. Aşadar, el nu încearcă să se pună pe sine însuşi mai presus de ceilalţi oameni, ca unul care este drept şi care astfel ar putea privi cu desconsiderație spre cei necredincioşi, spre cei nedrepţi, spre cei păgâni. Cel de-al doilea semn este acesta: omul va privi, plin de bucurie şi de siguranţă, către participarea sa la marea cină, la marele ospăţ al părtăşiei veşnice alături de Dumnezeu, în împărăţia Sa, şi nu consideră niciun alt lucru mai important ca acesta. Astfel omul îşi orientează întreaga sa viaţă către acest scop veşnic şi trăieşte într-o anticipare plină de siguranţă şi de bucurie a acestui scop. Iar cel de-al treilea semn, care bineînţeles că are însemnătate doar când se produce împreună cu primele două, este efortul de a duce Evanghelia şi la alţii, care nu sunt cu nimic mai nevrednici de ea decât suntem noi, astfel încât şi ei să primească invitaţia şi să fie pregătiţi să o accepte.

Ultima afirmaţie din această pildă („Căci vă spun că niciunul din cei invitaţi nu va gusta din cina mea"[2]) nu a fost făcută cu scopul de a ne înspăimânta, ci de a ne împinge la o examinare serioasă a situaţiei în care noi înşine ne găsim şi de a ne trezi din starea noastră de auto-mulţumire, de îngâmfare, din tendinţa noastră de a amâna la infinit răspunsul pe care trebuie să îl dăm invitaţiei ce ni se face. Nimeni nu ştie vreodată cât timp mai are la dispoziţie. De aceea, haideţi să ne unim cu toţii din starea în care ne găsim şi să rostim, cu toată inima, un „Da" plin de bucurie şi de siguranţă. Haideţi ca de aici înainte să trăim având certitudinea şi bucuria că viaţa fiecăruia dintre noi,

---

[1] Luca 18:13 (nota trad.).

[2] Luca 14:24 (nota trad.).

inclusiv viaţa ta, se îndreaptă către această finalitate plină de slavă. Haideţi să trăim într-un efort plin de seriozitate de a ne pregăti pe noi înşine pentru venirea acelor vremuri pline de slavă, haideţi să ne trăim viaţa ca o întâmpinare a acelor vremuri.

2. NEBUNIA ŞI PRICINA DE POTICNIRE A CRUCII

(Zürich, 8 mai 1949)

18. Căci cuvântul crucii este o nebunie pentru cei care pier, dar pentru noi, care suntem mântuiţi, este puterea lui Dumnezeu.

19. Căci este scris: „Voi distruge înţelepciunea celor înţelepţi, şi voi înlătura priceperea celor pricepuţi."

20. Unde este înţeleptul? Unde este cărturarul? Unde este vorbăreţul veacului acestuia? N-a făcut Dumnezeu nebunie înţelepciunea lumii acesteia?

21. Căci, întrucât în înţelepciunea lui Dumnezeu, lumea cu înţelepciunea ei n-a cunoscut pe Dumnezeu, Dumnezeu a binevoit să mântuiască pe cei care cred prin nebunia predicării.

22. Iudeii, într-adevăr, cer semne, şi grecii caută înţelepciune;

23. dar noi predicăm pe Christos Cel răstignit, care pentru iudei este o pricină de poticnire şi pentru neamuri o nebunie;

24. dar pentru cei chemaţi, fie iudei, fie greci, este puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu.

(1 Corinteni 1:18-24)

Trăim în epoca cunoaşterii ştiinţifice. Dacă astăzi omenirea se simte atât de mult diferită de ceea ce era în epocile anterioare, aceasta se datorează, întâi de toate, influenţei *ştiinţei*. De fapt, este de-a dreptul şocant să vedem schimbările care s-au produs în timpul ultimelor două secole şi cele încă şi mai mari care s-au produs în ultimii 50 de ani. Acum putem zbura până la Londra în 2 ore şi jumătate. Răsucim un buton de pe o cutie mică şi auzim un discurs ţinut de preşedintele Americii în California. Boli

care mai înainte duceau în mod sigur la moarte au devenit acum cu totul inofensive. Cu ajutorul telescopului am pătruns în adâncimile de neînchipuit ale spațiului stelar, iar cu ajutorul microscopului am pătruns în secretele a ceea ce este absolut minuscul. Mai este ceva de mirare în faptul că oamenii din ziua de astăzi au o încredere fără de margini în știință și așteaptă de la ea ceea ce anterior așteptau de la religie și de la Dumnezeu? Înțelepciunea acestei lumi a devenit un lucru plin de putere, pe care nu îl mai putem disprețui.

Pe de altă parte, pe măsură ce respectul pentru știință și pentru înțelepciunea umană a crescut, prețuirea revelației divine din Biblie a început să se diminueze. „Nu ne mai trebuie nicio religie deoarece acum avem știința" – acesta a fost sloganul care, cu puțină vreme în urmă, putea fi auzit într-o mare adunare de studenți din Anglia. Înainte, atunci când tuna și fulgera, ne rugam; astăzi însă ne punem încrederea în paratrăsnet. Înainte ne rugam ca Dumnezeu să binecuvânteze ogoarele noastre astfel încât ele să dea recolte; astăzi însă, urmăm indicațiile științei și punem în pământ anumite substanțe chimice care ne vor garanta recolta. Este ca și cum credința în Dumnezeu ar fi aparținut copilăriei umanității, iar noi am fi depășit acest stadiu prin faptul că am devenit maturi cu ajutorul științei. Însă, dragă prietene, chiar așa stau lucrurile?

Chiar putem noi să susținem cu onestitate că am ajuns la o astfel de epocă glorioasă? Chiar am reușit noi, folosindu-ne de cunoașterea și de înțelepciunea umană, să învingem marii dușmani ai vieții umane, adică războaiele dintre națiuni, conflictele dintre rase, clase sociale și partide, divorțurile și certurile din familie? Avem noi astăzi mai puține griji și mai puțină neliniște? Am învins noi puterea morții și am reușit să scăpăm de sentimentul disperării, de sentimentul lipsei sensului? Oare astăzi, în comparație cu vremurile de dinainte, sunt mai puțini aceia

care nu îşi găsesc un loc în viaţă şi, fiind plini de disperare, se sinucid?

Este suficient să ne punem aceste întrebări pentru a vedea că în realitate lucrurile stau tocmai invers decât avem noi impresia. La ce bun că naţiunile din Răsărit şi cele din Apus au acum capacitatea de a comunica prin telefon, dacă ceea ce au ele să îşi spună una alteia nu este altceva decât ameninţarea reciprocă cu războiul? Apropierea naţiunilor una de cealaltă prin intermediul mijloacelor tehnice, în legătură cu care se aşteptau atât de multe lucruri cu o sută sau cu cincizeci de ani în urmă, cu greu se poate spune că a devenit o realitate. Văzând curba ascendentă a ratei sinuciderilor, cu greu am mai putea spune că omenirea de astăzi a ajuns la o condiţie mai bună sau mai fericită decât era ea altădată. Nu spun toate aceste lucruri pentru a arăta dispreţ faţă de ştiinţa omenească, ci pentru a ne reaminti nouă înşine faptul că această ştiinţă nu rezolvă nimic în ceea ce priveşte problemele esenţiale ale vieţii umane. Mai mult decât atât, *mulţi dintre oamenii de ştiinţă* din ziua de astăzi au devenit cât se poate de conştienţi de acest lucru. Ei au realizat că, pe lângă cunoaştere, mai avem nevoie şi de altceva dacă vrem să dăm un sens şi o ordine relaţiilor dintre oameni.

Însă acest alt lucru care mai este necesar în afară de cunoaştere, este oare Evanghelia lui Isus Christos, cel răstignit? Chiar nu ar putea el să fie şi altceva decât acel mesaj despre care apostolul afirmă că este *o nebunie în ochii celor înţelepţi*? Nu ar fi poate mai potrivit ca el să fie un tip de înaltă înţelepciune, care ar fi plină de relevanţă pentru oamenii foarte educaţi şi foarte cultivaţi din această lume?

Nu este o întâmplare faptul că astăzi există atât de mulţi oameni cultivaţi printre noi, mai exact printre aceia care am realizat că ştiinţa seculară nu este suficientă pentru om şi că avem nevoie de ceva mai înalt decât aceasta, şi care îşi îndreaptă privirea către tot felul de alte religii şi nu

înspre credinţa creştină. Nu îi am în vedere pe acei intelectuali vanitoşi care vor întotdeauna să fie diferiţi de restul lumii şi care astfel aleargă întotdeauna după ceea ce este nou; aşa se face că pentru ei mesajul creştin, care nu este deloc unul nou, nu este suficient de atractiv. Îi am în vedere pe oamenii care caută adevărul într-un mod plin de seriozitate şi care, după cum ei înşişi mărturisesc, nu găsesc nimic interesant în privinţa creştinismului, însă, pe de altă parte, susţin că budhismul sau religiile indiene, în general, misticismul Persiei sau cel al Chinei, ori alte practici religioase de acest gen le oferă exact ceea ce ei au nevoie.

Aşadar, haideţi să ne punem întrebarea de ce Pavel califică Evanghelia drept o nebunie şi o piatră de poticnire şi de ce adevărata cunoaştere a lui Dumnezeu trebuie să aibă tocmai un astfel de caracter încât înţelepciunea lumească să se simtă ofensată de ea? Pasajul biblic despre care discutăm noi acum este preluat dintr-un context mai larg, care, spre final, conţine afirmaţia: „...pentru ca nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu"[1] şi se încheie cu vorbele lui Ieremia: „Cine se laudă, să se laude în Domnul"[2]. *Auto-glorificarea în faţa lui Dumnezeu*, acesta este lucrul care a fost zdrobit şi distrus total prin Evanghelia lui Isus Christos. Înţelepciunea acestei lumi îi oferă omului posibilitatea de a se mândri cu propriile sale realizări. Chiar şi iudaismul, cu pietatea sa legalistă, se reduce, în ultimă instanţă, tot la faptul că omul este acela care are rolul decisiv în încercarea de a câştiga bunăvoinţa lui Dumnezeu. Iar acest lucru este încă şi mai adevărat atunci când avem în vedere religiile mistice sau religiile orientale. Practicile mistice nu vizează o mortificare a fiinţei umane, nu scot în evidenţă păcătoşenia umană, ci încearcă să treacă dincolo de om şi de păcătoşenia sa. Însă mesajul Crucii proclamă către fiecare dintre noi, chiar şi spre cei mai buni şi mai

[1] 1 Corinteni 1:29 (nota trad.).

[2] 1 Corinteni 1:31, referire la Ieremia 9:24 (nota trad.).

pioşi dintre noi: Eşti un păcătos, relaţia ta cu Dumnezeu şi totodată relaţia ta cu semenii tăi este una greşită. Te cauţi pe tine însuţi. Doreşti să câştigi recunoaştere în ceea ce priveşte propria ta persoană. Doreşti să pari înţelept şi să ajungi la desăvârşire folosindu-te de propriile tale capacităţi. Nu realizezi faptul că tot ceea ce faci tu, chiar şi cele mai bune lucruri, cad sub osândă.

Însă poate că te întrebi de ce, în cazul doctrinei creştine, se face atât de mult caz de păcătoşenia umană? Chiar nu există nimic mai important şi nimic altceva mai demn de a fi discutat decât că suntem nişte păcătoşi? Dragă prietene, atâta timp cât discutăm în modul acesta şi, într-un anumit sens, noi întotdeauna considerăm lucrurile întocmai în aceşti termeni, în tot acest timp noi încă nu am realizat în profunzime care este nevoia noastră cea mai mare, care este cea mai mare nevoie a omenirii şi, prin aceasta, încă nu am realizat care este rădăcina răului care continuă să afecteze fiinţa umană în ciuda progreselor pe care aceasta le-a realizat. Această rădăcină a răului pe care o avem în vedere constă în faptul că în natura noastră cea mai adâncă suntem nişte rătăciţi, nişte oameni lipsiţi de Dumnezeu, lipsiţi de dragoste, care se caută pe ei înşişi şi care fug de Dumnezeu. Păcatul nu constă doar în acele slăbiciuni şi vicii evidente, pe care toată lumea le condamnă ca fiind păcătoase şi rele, dar care totuşi nu reprezintă adevărata noastră natură şi pe care, într-o foarte mare măsură, reuşim să le depăşim prin propriile noastre capacităţi. Păcatul, caracterul corupt al naturii noastre, constă în ceva mult mai profund şi se manifestă chiar şi atunci când suntem implicaţi în cele mai elevate şi mai pline de sfinţenie activităţi.

Luther, printr-o afirmaţie foarte pertinentă, descrie omul ca având o inimă care este întotdeauna îndreptată către sine însuşi, o inimă care, în ultimă instanţă, se iubeşte întotdeauna pe sine şi nu pe Dumnezeu sau pe aproapele său. Caracterul corupt al omului iese în evidenţă chiar şi în

cazul celor mai bune fapte ale noastre, chiar şi în cazul celor mai nobile dintre eforturile noastre morale, chiar şi în pietatea şi în rugăciunile noastre. Întotdeauna se dezvăluie o inimă care este centrată asupra sieşi, un eu care se caută pe sine însuşi, care este în mare măsură preocupat de sine însuşi şi care întotdeauna, în secret, tânjeşte după laudă şi recunoştinţă. Etica, filosofia, înţelepciunea cea mai înaltă a lumii, chiar şi religiile orientale, toate acestea nu ştiu nimic despre această corupere în profunzime, despre acest păcat care ne roade chiar la rădăcina fiinţei noastre, despre această otravă care ne infestează în tot ceea ce suntem şi în tot ceea ce facem, chiar şi în cele mai elevate şi mai bune din lucrările noastre. De aceea ele nu încearcă să distrugă acest rău fundamental şi astfel, în ultimă instanţă, nu au cum să îl îndepărteze. Tot ceea ce le reuşeşte lor este doar o uşurare superficială a problemei.

Însă mesajul crucii atinge răul de care suferim chiar la rădăcina sa şi astfel ne poate vindeca pe noi în mod profund. Tocmai din această cauză mesajul crucii se arată drept o nebunie şi reprezintă o pricină de poticnire. Cum ajunge el să reprezinte aşa ceva? De-a lungul întregii Biblii, încă din faza Vechiului Testament, ceea ce se afirmă întotdeauna este faptul că omul nu poate să ajungă la Dumnezeu, ci Dumnezeu este acela care vine la om. Nu se vorbeşte nici despre planuri elevate ale existenţei, nici despre viziunile pe care omul le-ar putea dobândi prin tot felul de tehnici mistice speciale. În Biblie nu se spune nimic despre vreo practică de tipul introspecţiei mistice, despre niveluri ascunse ale existenţei, despre cultivarea vieţii interioare cu scopul ca, în cele din urmă, să se ajungă la fundamentul divin al sufletului. Nu este vorba despre ceea ce omul ar putea realiza, nu este vorba despre niciun fel de practici prin intermediul cărora omul ar putea spera să ajungă o fiinţă pioasă şi plăcută lui Dumnezeu. Toate acestea nu ar reprezenta altceva decât drumuri pe care omul

încearcă să şi le croiască către Dumnezeu, iar în ultimă instanţă ele nu ar reprezenta altceva decât exaltarea propriei fiinţe. În Biblie, ideea centrală este aceea că Dumnezeu are milă faţă de omul care este atât de rău împotmolit într-o mlaştină (scuzaţi-mi, vă rog, expresia) încât nu mai poate face nimic încât să se poată salva. Aceasta este semnificaţia întregii relatări biblice, care începe cu Avraam şi Moise, se continuă cu profeţii, inclusiv cu cei mai mari dintre ei, iar, în final, ne vorbeşte despre robul lui Dumnezeu care suferă pentru noi şi care ia asupra sa vina noastră.

Aşa se face că, în cele din urmă, Dumnezeu a venit la noi, în persoana lui Isus Christos, Mântuitorul celor păcătoşi, care a cinat cu Zaheu, faimosul colector de taxe, colaboraţionist şi trădător, şi care astfel a ajuns să fie considerat prietenul vameşilor şi al păcătoşilor, cel care, în final, şi-a urmat drumul său pe cruce fiind pe deplin încredinţat de faptul că nu trebuie să se dea înapoi de la sacrificiul suprem pentru ca astfel venirea lui Dumnezeu la om să fie deplină. Iată omul, iată-l pe robul lui Dumnezeu care suferă pentru noi, care poartă păcatele noastre şi care, prin aceasta, şterge aceste păcate astfel încât ele să nu mai poată reprezenta o barieră între Dumnezeu şi om. El a plătit pentru ceea ce ni se cuvenea nouă. El a acoperit despărţitura care ne ţinea pe noi, nişte păcătoşi mizerabili şi lipsiţi de sfinţenie, departe de Dumnezeul cel sfânt, astfel încât acum nu mai există niciun perete despărţitor care să împiedice accesul nostru la Dumnezeu. Pentru tine şi în locul tău a suferit El moartea care li se cuvenea criminalilor, blestemul care ţi s-ar fi cuvenit ţie, astfel încât noi să realizăm cât este de adevărată afirmaţia: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică."[1]

În felul acesta, în Isus Christos, Dumnezeu Însuşi a eliminat toate obstacolele dintre El şi tine, lucru pe care tu

[1] Ioan 3:16 (nota trad.).

însuţi nu ai fi putut să îl faci, astfel încât acum nu mai stă nimic în calea ta către Dumnezeu. Acum, prin ceea ce a făcut Dumnezeu, tu poţi fi împăcat cu El. Aceasta se realizează prin ceea ce El singur a făcut, fără nicio contribuţie din partea ta; poţi crede în dragostea Lui şi poţi trăi prin puterea milei Sale care se revarsă asupra ta, prin puterea harului Său plin de iertare. Dumnezeu Însuşi a făcut tot ceea ce era de făcut. Tu nu ai contribuit cu absolut nimic la această lucrare a harului. Toate îţi vor fi iertate doar pentru că Dumnezeu îţi face acest har şi nu pe baza meritelor şi realizărilor tale. Toate laudele pentru această lucrare a dragostei îi revin doar lui Dumnezeu; ţie nu ţi se cuvine absolut nicio laudă. „Cine se laudă să se laude în Domnul"[1], „care ne-a fost făcut... dreptate, sfinţire şi răscumpărare."[2]

Prieteni, în aceasta constă nebunia şi pricina de poticnire din mesajul crucii. Ne apare ca fiind o nebunie deoarece, în cazul său, nu avem de-a face cu o iluminare pe care am putea-o dobândi prin raţionamente, prin filosofare sau prin dezvoltare culturală. Reprezintă o pricină de poticnire, o piatră de poticnire, un mesaj ofensator şi revoltător, întrucât atribuie totul lucrării lui Dumnezeu, iar nouă nu ne lasă niciun alt rol decât acela de a accepta darul care ni se face. Acum înţelegem de ce atât de mulţi oameni refuză să asculte acest mesaj întrucât, după cum ei înşişi spun, nu înţeleg nimic din el. Omul al cărui criteriu ultim al adevărului este dat de capacitatea sa raţională nu poate crede într-un adevăr ce nu îşi are originea în gândirea sa, în propriile sale demersuri intelectuale. Un astfel de om nu poate crede într-un adevăr pe care nu îl putem descoperi prin propriile noastre capacităţi, pe care nu îl putem demonstra prin capacităţile noastre raţionale, care nu se încadrează în propriile noastre sisteme de gândire şi de cunoaştere, într-un

[1] 1 Corinteni 1:31 (nota trad.).

[2] 1 Corinteni 1:30 (nota trad.).

adevăr care este complet dincolo de domeniul capacităţilor noastre de cunoaştere.

Acest adevăr intră într-un conflict atât de accentuat cu încrederea plină de mândrie pe care noi o avem în ceea ce priveşte facultăţile noastre raţionale şi posibilitatea iluminării culturale, încât avem în faţa noastră doar două alternative: fie să îl respingem pe motiv că nu ar fi altceva decât mitologie, fantasmagorie lipsită de sens, reminiscenţă a gândirii primitive, fie să lăsăm la o parte atitudinea noastră de complacere în raţiune şi să acceptăm acest adevăr ca pe un dar de la Dumnezeu, să îl acceptăm cu o sinceritate copilărească, să îl acceptăm într-un mod simplu, aşa cum ar face-o şi o bătrână lipsită de cultură şi de veleităţi intelectuale.

Încă şi mai serios decât nebunia acestui mesaj este *caracterul său ofensator*. Nu întâmplător susţine Pavel că acest mesaj reprezintă o nebunie pentru greci, iar pentru evrei, o pricină de poticnire. Grecii căutau înţelepciune. Evreii doreau ca, prin faptele lor bune, să ajungă să merite bunăvoinţa lui Dumnezeu. Poată că şi voi înşivă aţi simţit, în timp ce eu predicam, că acest mesaj are ceva respingător în el. Oare nu v-a venit în minte gândul: Bun, şi atunci ce ne mai rămâne nouă de făcut? Este mult prea uşor să acceptăm totul doar ca pe un dar, să lăsăm totul în seama lucrării lui Dumnezeu. Într-o astfel de situaţie, mai rămâne loc pentru propriile noastre eforturi, pentru vreun simţ al responsabilităţii pe care ar trebui să îl avem? Un astfel de mesaj ar putea avea şi alt rezultat decât acela de a-i face pe oameni să adopte o atitudine frivolă şi leneşă? Exact aşa au gândit evreii şi tocmai acesta a fost motivul pentru care ei au respins mesajul lui Isus Christos, iar prin aceasta l-au respins pe Isus Christos Însuşi. Ei s-au umplut de indignare atunci când au văzut că El era prieten cu vameşii şi cu păcătoşii. Au spus că atât de multă frivolitate nu poate fi trecută cu vederea şi l-au considerat pe Isus drept un blasfemiator.

Să privim încă o dată la atitudinea de revoltă căreia îi dă naştere sentimentul natural al mândriei noastre, iar de data aceasta să ne fixăm atenţia nu asupra mândriei raţiunii, ci asupra mândriei pe care o avem cu privire la capacităţile noastre morale, asupra mândriei care îşi are originea în tendinţa noastră de a realiza prin propriile noastre puteri ceea ce e de făcut. Şi în acest caz ne stau în faţă doar două posibilităţi: fie să respingem această doctrină doar a harului, a harului care ne este suficient, clasificând-o drept frivolă, fie să abandonăm cu totul mândria noastră morală şi mândria pe care o avem cu privire la capacităţile şi la realizările noastre, şi, plini de umilinţă, să spunem: Da, Doamne, numai Tu poţi să mă aduci pe mine pe calea cea dreaptă, numai Tu poţi să mă împaci pe mine cu Tine. Tot ceea ce pot eu însumi să fac are la bază motivaţiile unei inimi înşelătoare, pline de minciună. Doar Tu poţi face binele şi Tu oferi acest bine în mod gratuit, fără a fi nevoie de vreun merit sau de vreo realizare de partea noastră, îl oferi fără a pune altă condiţie decât aceea ca noi să acceptăm binele pe care Tu vrei să ni-l oferi. Aşa că eu iau acum decizia de a accepta acest bine şi îţi mulţumesc pentru acesta din toată inima. Aceasta este calea credinţei. Şi, sub impactul acestei credinţe, toată mândria pe care noi o avem cu privire la raţiunea noastră se prăbuşeşte, orice ridicare în slăvi încetează, excepţie făcând una singură: lauda adusă lui Dumnezeu care a împlinit toate acestea pentru noi în Isus Christos.

În concluzie, haideţi să luăm aminte la două întrebări. Ţinând cont de această credinţă, cum trebuie noi să privim înţelepciunea şi cunoaşterea umană? Toate cunoştinţele pe care le deţinem sunt binevenite, sunt bune şi necesare, dacă avem în vedere domeniul căruia se aplică ele şi limitele lor. Este corect ca noi să întreprindem cercetări, să vrem să aflăm cât mai multe. Dumnezeu nu ne-a dat degeaba inteligenţa. El nu vrea ca noi, pe motiv că avem credinţă, să

devenim niște barbari analfabeți. Însă totodată trebuie să realizăm că toată cunoașterea cu care obișnuim noi să ne lăudăm nu este altceva decât cunoaștere lumească, decât cunoaștere umană, și, prin urmare, ea nu poate face nimic în ceea ce privește nevoile noastre cele mai profunde și suferința vieții umane. Cunoașterea trebuie să fie respinsă doar când încearcă să devină o religie, doar când omul care deține această cunoaștere începe să considere că Dumnezeu a devenit ceva superfluu pentru el sau chiar că Dumnezeu este doar o iluzie. Nu știința însăși trebuie respinsă, ci această atitudine arogantă, superstițioasă, căreia știința îi poate da naștere uneori.

A doua întrebare este: Ce atitudine trebuie să avem cu privire la propriile noastre eforturi, la propriile noastre responsabilități? Haideți să mai privim încă o dată la care este lucrul pe care Dumnezeu ni-l oferă nouă. El ne oferă nouă dragostea Sa, părtășia Sa, precum și faptul că păcatul, care este cauza cea mai profundă, cauza ultimă a despărțirii noastre de Dumnezeu, a fost abolit. Cum ar putea un om care își însușește un astfel de dar să devină frivol și lipsit de responsabilitate? Ar putea un om care primește cu adevărat dragostea lui Dumnezeu să nu trăiască, începând cu momentul în care a primit această dragoste, prin puterea ei? Știu foarte bine din propria mea experiență că nici acei creștini care au o credință reală nu sunt sfinți, în sensul că nu mai fac niciun lucru greșit. Însă aceasta se întâmplă doar pentru că noi alunecăm în mod repetat, ne îndepărtăm în mod repetat de ceea ce Isus Christos ne oferă nouă, îi suntem necredincioși Lui și alunecăm din părtășia pe care o avem cu El. În măsura în care prin credință, ne lăsăm pe noi înșine a fi tot mai mult ancorați în dragostea lui Dumnezeu, noi, niște păcătoși notorii, începem să fim transformați. Lăudăroșenia încetează. Aroganța și auto-îndreptățirea dispar. Acestea din urmă reprezintă armura pe care noi obișnuim să o punem pe noi înșine și care, odată

îmbrăcată, ne separă de Dumnezeu şi de aproapele nostru aşa cum nimic altceva nu mai reuşeşte aceasta. Niciun alt păcat nu ne separă pe noi într-un mod atât de radical de Dumnezeu şi de aproapele nostru cum reuşeşte să o facă păcatul mândriei. În acesta îşi au originea toate celelalte păcate care glorifică şi cultivă eul. Orice om care trăieşte prin credinţă şi care este umplut în mod constant de harul lui Dumnezeu, deschizându-şi inima în faţa puterii acestui har, va experimenta cum eul său împietrit se cutremură şi cum aroganţa începe să dispară.

Aşadar, nu ar trebui să ne temem că ar fi cu putinţă ca, în cazul nostru, credinţa să fie lipsită de efectele ce îi sunt proprii în reînnoirea vieţilor noastre. „Noi Îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi."[1]

[1] 1 Ioan 4:19 (nota trad.).

3. CELE DOUĂ TIPURI DE ÎNTRISTARE

(Zürich, 8 aprilie 1951)

8. Chiar dacă v-am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău; deşi mi-a părut rău, căci văd că epistola aceea v-a întristat (măcar că pentru puţin timp),

9. totuşi, acum mă bucur, nu pentru că aţi fost întristaţi, ci pentru că aţi fost întristaţi spre pocăinţă. Căci aţi fost întristaţi după voia lui Dumnezeu, ca în nimic să nu aveţi o pierdere din partea noastră.

10. Căci întristarea după voia lui Dumnezeu lucrează o pocăinţă spre mântuire şi pentru care nu este regret; pe când întristarea lumii lucrează moarte.

(2 Corinteni 7:8-10)

Textul nostru vorbeşte despre întristare. Ceea ce iese în evidenţă este faptul că Pavel vorbeşte despre întristare ca şi cum întristarea ar fi un lucru pozitiv, în timp ce noi toţi suntem obişnuiţi să considerăm întristarea în termeni negativi. În această privinţă, toţi oamenii sunt la unison: în mod instinctiv, ei caută bucuria, fericirea, ceea ce le este favorabil, şi încearcă să fugă de întristare, exact în acelaşi mod în care, în mod instinctiv, ei fug de moarte, de boală, de foame, de aerul închis şi, în loc de acestea, tânjesc după viaţă, sănătate, saţietate şi aer proaspăt.

Lucrurile nu stau altfel nici în Evanghelie şi nici în ceea ce priveşte toate celelalte părţi ale Bibliei. Şi aici ni se promite viaţă, fericire, bucurie şi pace, adică tot ceea ce înseamnă împlinire personală; în plus, este considerat ca un lucru de la sine înţeles faptul că orice om îşi doreşte

aceste binecuvântări şi încearcă să evite ceea ce este opus acestora. Bineînţeles că nu toţi oamenii caută bucuria, viaţa şi împlinirea în acelaşi loc şi în aceleaşi modalităţi, însă aceasta nu schimbă cu nimic faptul că ei toţi sunt porniţi în căutarea bucuriei şi încearcă să scape de lucrurile care i-ar duce la nefericire. Aşadar, cuvintele de laudă pe care apostolul le rosteşte cu privire la întristare ar putea să ne pară lipsite de sens, respingătoare chiar, contrare naturii umane, nefireşti. Cum de poate cineva să vorbească în acest fel?

Însă ceea ce are apostolul în vedere sunt *două tipuri de întristare*, pe care el le pune în cea mai radicală opoziţie. Primul tip de întristare lucrează în vederea mântuirii, aşadar în vederea împlinirii supreme a vieţii, pe când celălalt tip de întristare lucrează moarte. Aşadar şi el, ca şi toţi ceilalţi oameni, are în vedere, în ultimă instanţă, un lucru pozitiv, ceva ce aduce bucurie. Bineînţeles că tocmai având în vedere o astfel de finalitate proclamă el Evanghelia, vestea bună despre marea bucurie, despre viaţa veşnică, despre binecuvântare şi împlinire; tocmai în *acest* context trebuie noi să înţelegem afirmaţia sa cât se poate de surprinzătoare cu privire la întristare. Pavel are în vedere un tip benefic de întristare, un tip pozitiv de întristare, care conduce la mântuire. Şi, totodată, putem considera că celălalt tip de întristare este unul malefic, care trebuie evitat, întrucât conduce la moarte.

Deşi, la prima vedere, afirmaţia că drumul către bucurie trece prin suferinţă ar putea să ne apară drept una bizară, totuşi ea îşi găseşte mult temei în experienţa noastră de zi cu zi, care ne oferă tot felul de exemplificări ale ei. În unele domenii ale vieţii uneori este nevoie ca noi să facem exact opusul lucrului pe care îl avem în vedere pentru a ne putea împlini scopul. Orice om care intenţionează să ridice o clădire înaltă va fi nevoit, întâi de toate, să sape mult în pământ; şi cu cât este mai înaltă clădirea dorită, cu atât mai adânci trebuie să fie fundaţiile sale. Există un vechi proverb

păgân: *„per aspera ad alta"* – „prin adâncuri către înalt". Putem considera că ceea ce acest proverb afirmă nu este un lucru necunoscut lumii. Oamenii a căror perspectivă asupra realității este una mai profundă decât perspectiva adoptată în mod comun sunt conștienți de faptul că de cele mai multe ori calea către scopurile noastre nu este un drum direct, ci unul cu multe ocolișuri, și că fericirea cea mai mare, bucuria cea mai pură, nu pot fi obținute într-un mod atât de simplu pe cât au impresia mulțimile.

Proverbul latin pe care tocmai l-am citat afirmă: e nevoie să sacrificăm ceva, este nevoie de eforturi, de trudă, e nevoie de transpirație și de lacrimi, pentru a ajunge la adevăratele culmi ale bucuriei și exaltării. Viața nu este atât de ieftină și atât de facilă pe cât ne imaginăm și ne auto-ilu-zionăm noi. Bineînțeles că am experimentat cu toții faptul că lucrurile facile conduc aproape întotdeauna la deziluzie, la sentimentul dureros al zădărniciei. Tendința noastră impulsivă către fericire se focalizează, într-un mod precipitat, asupra a ceea ce ne atrage cu promisiunea unei bucurii și a unei plăceri imediate, care nu solicită efort, însă ulterior descoperim că urmând această tendință impulsivă nu am împlinit într-un mod real. Așa-zisa noapte de plăcere se sfârșește într-o dimineață plină de oboseală și de disperare. Orice om care are o anumită experiență a acestei lumi știe că o atitudine indulgentă față de propriile porniri duce la saturație și la dezgust. În această privință, toate mințile înțelepte din toate epocile au căzut de acord: adevărata bucurie nu poate fi obținută fără eforturi, iar desfătările facile sunt întotdeauna urmate de deziluzie.

Aceasta este o veche și foarte larg răspândită înțelepciune de viață. De aceea, putem fi siguri că apostolul Pavel are în vedere altceva în pasajul despre care discutăm. Aceasta întrucât Evanghelia nu reprezintă, pur și simplu, unul dintre multele adevăruri ale înțelepciunii umane, fie că este vorba despre un adevăr de o mai mare sau de o mai

mică profunzime, justificat în mai mare sau în mai mică măsură. Evanghelia reprezintă ceva ce omul nu poate descoperi prin sine însuşi, prin reflecţia sa necontenită, printr-un demers de acumulare şi de elaborare a tuturor celorlalte opinii născute ca urmare a experienţei umane. Evanghelia reprezintă revelaţia lui Dumnezeu şi astfel ea este mult diferită de toate formele înţelepciunii umane.

În săptămânile care au trecut, cu ocazia celebrării Patimilor, a Vinerii Mari şi a Paştelui, am avut din nou posibilitatea să ascultăm evanghelia revelării de sine a divinului, evanghelia lui Isus Christos, evanghelia vieţii veşnice pe care Mântuitorul a descoperit-o oamenilor. Primele capitole ale epistolei din care este extras textul nostru discută despre revelarea lui Dumnezeu în Isus Christos, despre Cruce, despre Reînviere şi despre viaţa veşnică. Am avut din nou posibilitatea să auzim că Isus Christos a murit pe cruce pentru păcatele noastre şi pentru a împăca lumea cu Dumnezeu, că El a înviat din morţi şi că, prin aceasta, El ne-a dat nouă siguranţa învierii şi a vieţii veşnice. De asemenea, cu toţii laolaltă am luat parte la Cina Domnului; pe scurt, am fost încă o dată invitaţi să privim la acea măreaţă serie de evenimente care constituie revelaţia mântuirii noastre. Iar acum, ne-am reîntors la viaţa noastră de zi cu zi; am revenit la rutina zilnică, cu tot ceea ce înseamnă aceasta: griji, lupte, suişuri şi coborâşuri. Ce diferenţă au creat în vieţile noastre aceste mesaje din Vinerea Mare şi de la Paşti, cum am fost noi transformaţi ca urmare a faptului că am luat parte la Cina Domnului? Probabil că am avut încă o dată posibilitatea să auzim nişte cuvinte pline de însemnătate şi de inspiraţie, care se găsesc tot în cea de-a doua Epistolă către Corinteni, cu două capitole înainte de textul despre care discutăm acum: „Căci dacă este cineva în Christos, este *o creaţie nouă*; cele vechi s-au dus; iată, toate s-au făcut noi."[1] Chiar aşa stau lucrurile? Nu

[1] 2 Corinteni 5:17 (nota trad.).

cumva noi spunem aceasta doar fiindcă aşa se afirmă în Biblie? Sau nu cumva Pavel consideră că noi trebuie să credem acest lucru deşi, privind la modul obiectiv cum stau lucrurile, observăm că nu s-a schimbat nimic?

Dacă ar fi aşa, comunitatea creştină nu ar mai fi reuşit să cucerească lumea într-un interval de timp atât de scurt. Nu ar mai fi dat naştere la sute şi la mii de martiri, care au fost gata să îşi sacrifice vieţile pentru credinţă. Pavel chiar are în vedere într-un mod serios ceea ce afirmă: dacă cineva este în Christos, acel om a înviat el însuşi la o nouă viaţă, prin Învierea lui Christos. Prin epistola sa, Pavel se adresează unei astfel de comunităţi, se adresează unor oameni care chiar au experimentat această transformare a fiinţei lor şi care chiar au fost transpuşi în acest nou mod de a trăi, în această nouă viaţă victorioasă. Pentru ei, creaţia cea nouă nu era un simplu obiect al credinţei, ci era o experienţă vie, pe care ei o descriau în cuvinte cum ar fi: viaţă în Duhul Sfânt, viaţă trăită în puterea, pacea şi părtăşia Duhului lui Dumnezeu. Trebuie să luăm aminte la aceste lucruri dacă vrem să înţelegem într-un mod corect ceea ce apostolul are de spus cu privire la acea întristare care lucrează mântuire.

Aşadar, viaţa trăită în părtăşie cu Isus Christos nu este, aşa cum au impresia mulţi oameni pioşi şi cum spun ei şi altora, o viaţă de bucurie netulburată, o viaţă trăită într-o strălucire paradisiacă niciodată acoperită de nori. Aceloraşi oameni cărora tocmai le-a transmis mesajul despre noua creaţie în Christos, Pavel le proclamă acum adevărul despre acea întristare care vindecă şi mântuieşte. Aşadar, el respinge ideea unui creştinism care constă dintr-o neîntreruptă fericire radioasă. Nu într-un astfel de sens trebuie noi să înţelegem afirmaţia sa cu privire la noua creaţie în Isus Christos. De asemenea, el nu are în vedere nici ideea că noi ar trebui mai întâi să trecem prin dureroasa şi cutremurătoarea experienţă a convertirii, ca şi cum am trece

printr-un tunel întunecat, pentru ca mai apoi, odată ce am trecut de această etapă, să ne contopim pe de-a-ntregul cu lumina şi cu strălucirea vieţii celei noi şi astfel să trăim zi de zi şi oră de oră în strălucirea noii vieţi pe care ne-a oferit-o Isus Christos şi care nu este altceva decât El Însuşi. O astfel de concepţie nu reprezintă adevărul biblic, ci doar una dintre iluziile religiozităţii. Iar această iluzie, asemenea oricărei alte iluzii, este inevitabil urmată de amărăciunea trezirii la realitate. Pavel, ca un adevărat păstor de suflete, doreşte să ne cruţe de acest proces dureros de deziluzionare. În aceeaşi epistolă în care el descrie într-un mod atât de convingător noua creaţie în Christos, el vorbeşte şi despre forţa vindecătoare a adevăratei întristări.

Ce anume are el în vedere prin acest tip de întristare? Pentru a arăta într-un mod clar ce anume este ea şi ce nu este, Pavel pune în antiteză acest tip de întristare cu întristarea care conduce la moarte, cu acel tip zadarnic de întristare care este disperarea. Cel dintâi tip, întristarea care mântuieşte, îşi are originea în Dumnezeu; cel de-al doilea tip de întristare, care este zadarnic şi nu duce la niciun rezultat, îşi are originea în perspectiva lumească asupra vieţii. Însă cum putem noi să distingem primul tip de cel de-al doilea? Caracteristica decisivă, care face diferenţa între acestea, este cuprinsă în cuvântul *penitenţă*. Întristarea lumească este întotdeauna în aşa fel încât cel ce o experimentează deplânge circumstanţele exterioare prin care trece viaţa sa. Întristarea lumească, care nu conduce la niciun rezultat, este aceea care ne face să ne plângem de milă şi să gândim: cât de rău îmi merg mie toate, cât de nedrept sunt eu tratat, cât de rău se comportă ceilalţi cu mine, cât de necruţătoare este soarta faţă de mine. Prieteni, odată ce am realizat acest lucru, realizăm ce rol monstruos joacă auto-compătimirea în viaţa unui om. Vreau să vă dau un sfat: în următoarea oră liberă pe care o veţi avea, luaţi un creion şi o foaie de hârtie şi scrieţi cu privire la care aspecte ale

vieții v-ați făcut vinovați de faptul că ați cedat în fața acestui viciu al auto-compătimirii. Iar în partea de sus a paginii puneți următorul titlu: „Întristarea lumească, care conduce la moarte și la disperare".

Însă, spune Pavel, *adevărata întristare* este aceea care conduce la penitență. Penitența nu reprezintă ceva ce noi experimentăm odată și pentru totdeauna atunci când are loc ceea ce noi numim „convertirea" noastră. În privința penitenței, lucrurile stau la fel ca și cu plivitul buruienilor din grădină. Această activitate trebuie să se producă în mod repetat, ori de câte ori buruienile cresc, iar aceasta deoarece nu este cu putință să le smulgem odată pentru totdeauna. A avea o atitudine de penitență înseamnă a recunoaște că originea problemelor noastre este de găsit în noi înșine. Viața fiecăruia dintre noi este plină de probleme și de dificultăți. Prin penitență devenim conștienți de faptul că eu însumi sunt adevărata problemă. Ai dificultăți în relația ta cu soția, cu copiii, cu colegii sau cu șeful, dar te gândești că toate sunt din vina lor; cine ar putea să aibă o altfel de relație cu niște oameni ca ei! Însă, a avea o atitudine de penitență înseamnă ca din când în când să privești și către cealaltă latură a relației, către tine însuți, și să descoperi că *tu* ești o persoană foarte dificilă, să descoperi cât de multe trebuie să suporte din partea *ta* soția ta, copiii tăi sau șeful tău, să descoperi în ce măsură tu ești cel vinovat în relația pe care o ai cu ei. Așadar, a avea o atitudine de penitență înseamnă a privi dintr-o dată în sens invers și, în loc de a da vina pe ceilalți, a te învinovăți pe tine însuți.

Această atitudine reprezintă ceva cu totul contrar tendințelor cel mai puternic întipărite în firea noastră. Stă în natura noastră ca noi să îi acuzăm pe ceilalți și nu pe noi înșine. Însă credința, viața trăită mai presus de natura noastră și care își are originea în miraculoasa coborâre a lui Dumnezeu către noi, toate acestea au ca punct de plecare faptul că noi, acuzându-ne pe noi înșine, facem ceva ce este

contrar tendinţelor noastre naturale. Trebuie să facem aceasta nu doar la modul general, cum ar fi, de exemplu, în cazul cuiva care afirmă: „Da, bineînţeles că ştiu că am şi eu vina mea şi că sunt, asemenea tuturor celorlalţi oameni, un păcătos". Astfel de afirmaţii vagi şi generale nu au niciun rost. Ele nu reprezintă o recunoaştere autentică a păcătoşeniei, nu sunt urmarea unei penitenţe adevărate. Întrebarea şi provocarea trebuie să fie reale şi specifice: ce trebuie să îndure vecinii mei din partea mea, în ce măsură sunt eu vinovat faţă de ei? Abia atunci, cel care caută răspuns la aceste întrebări poate trece dincolo de acest punct sau, mai degrabă spus, poate să meargă în profunzime şi să se confrunte cu întrebarea supremă. Doar atunci, în faţa sa, apare provocarea supremă: care sunt modalităţile în care mă opun eu lui Dumnezeu, care sunt modalităţile în care eul cel atât de drag mie reprezintă un obstacol în calea lucrărilor pline de iubire ale lui Dumnezeu?

În acest moment trebuie să mă refer la o mică categorie de oameni, unii dintre ei fiind chiar şi printre cei cărora mă adresez acum, şi care, într-un anumit sens, constituie o excepţie la ceea ce am spus până acum în legătură cu atitudinea firească a omului. Cred că în special femeile au un talent, ba chiar, am putea spune, au o tendinţă obsesivă de a-şi face reproşuri lor însele şi de a se menţine captive într-o stare de melancolie. Oare şi ele ar trebui să adopte o atitudine de penitenţă faţă de acest comportament? Sau nu cumva, prin aceasta, ele au adoptat deja o astfel de atitudine, şi încă într-o măsură destul de ridicată? Însă nu este aşa, chiar şi femeile trebuie să se pocăiască de faptul că au ajuns să fie captivele simţămintelor lor de amărăciune. Dacă s-ar afla în situaţia lui Lazăr, căruia Isus i-a spus: „Lazăre, vino afară, ieşi din mormânt!"[1], ele probabil că ar fi răspuns: „Îţi mulţumesc foarte mult, dar nu pot ieşi! Mă aflu deja în mormânt şi aici vreau să rămân."

[1] Parafrazare din Ioan 11:43: „Lazăre, vino afară" (nota trad.).

Vina lor constă în faptul că au făcut legământ cu amărăciunea, dacă putem să folosim această expresie, şi nu vor să permită să fie eliberate din acest legământ. Bineînţeles, oamenii care au această mentalitate sunt destul de puţini. Cei mai mulţi oameni au mai degrabă tendinţa de a le reproşa imediat celorlalţi pentru nereuşitele lor. Aşadar, e necesar ca tendinţele noastre înnăscute să fie schimbate, să fie reorientate într-un mod radical, astfel încât să începem să ne judecăm pe noi înşine. Acesta este lucrul cu adevărat important, acesta este marele secret în ceea ce priveşte modul în care trebuie să ne raportăm la nenorocirile noastre.

Însă ce anume obţinem noi prin această pocăinţă plină de întristare, prin această auto-învinovăţire pe care Pavel o califică drept o întristare după voia lui Dumnezeu care lucrează o pocăinţă spre *mântuire*[1]? Cu această întrebare atingem chiar punctul central al mesajului creştin. Care este boala fundamentală a lumii şi a întregii omeniri? Care este problema esenţială care stă în spatele căsătoriilor nefericite, a familiilor dezbinate, a relaţiilor tensionate dintre patroni şi muncitori, dintre conducători şi cei ce le sunt supuşi, şi, în ultimă instanţă, a relaţiilor tensionate dintre naţiuni? Oare această problemă fundamentală nu se reduce întotdeauna la unul şi acelaşi lucru, la faptul că orice om îi acuză pe ceilalţi în loc de a se acuza pe sine însuşi, că are milă faţă de sine însuşi în loc de a avea milă faţă de ceilalţi, la faptul că omul, prin eul său preaiubit sau, poate mai bine spus, prin eul său răsfăţat, prin eul de care el este îndrăgostit, împiedică manifestarea dragostei lui Dumnezeu? Acel „eu" care stă în calea lui Dumnezeu, acel „eu" care se iubeşte pe sine însuşi mai mult decât pe Dumnezeu şi pe aproapele său, acel „eu" care caută să se afirme pe sine cu orice preţ, *acela* reprezintă boala fundamentală a omenirii, boala pe care Biblia o denumeşte „păcat".

---

[1] 2 Corinteni 7:10 (nota trad.).

Dar, simplul fapt că începem să ne judecăm pe noi înşine şi nu pe ceilalţi nu duce nici la mântuirea lumii şi nici la propria noastră mântuire. Însă, atunci când facem acest lucru, când începem să ne judecăm pe noi înşine, ochii noştri se deschid astfel încât să putem percepe ceea ce Dumnezeu a făcut pentru noi în Isus Christos şi ceea ce El vrea să facă în noi înşine. Nu vom reuşi niciodată să înţelegem păcatul, în natura sa ultimă; acesta este şi va rămâne întotdeauna un mister pentru noi. Însă Isus Christos a înţeles ce este păcatul în natura sa ultimă şi şi-a dat viaţa Sa pentru a ne scăpa din acest păcat; aşadar, tot ceea ce putem noi să facem este să avem parte de binefacerile care ne-au fost puse la dispoziţie prin patimile lui Christos şi vom avea parte de acestea în măsura în care noi, după cum o spune Pavel, ne lăsăm pe noi înşine să fim crucificaţi împreună cu El, în măsura în care acceptăm judecata pe care Dumnezeu o pronunţat-o asupra noastră la Crucea lui Christos, în măsura în care acceptăm îndreptăţirea care rezultă din aceasta. Atunci când se întâmplă toate acestea, se întâmplă ceva şi de partea lui Dumnezeu şi anume faptul că El, de dragul lui Christos, ne acceptă pe noi drept propriii Săi copii.

Însă toate acestea nu se pot produce printr-o simplă atitudine teoretică, prin simpla rostire a unui crez. Ele pot avea loc doar în măsura în care începem să ne judecăm pe noi înşine într-un mod real. Iar aceasta nu trebuie să se întâmple o dată pentru totdeauna, ci în mod repetat. Abia atunci are loc adevărata redirecţionare a vieţilor noastre.

Astfel că acum putem înţelege la ce anume se referă Pavel când spune: „Căci întristarea după voia lui Dumnezeu lucrează o pocăinţă spre mântuire şi pentru care nu este regret"[1]. Ţine de întristare după voia lui Dumnezeu faptul că te poţi acuza pe tine însuţi în loc de a-l acuza pe

[1] 2 Corinteni 7:10 (nota trad.).

aproapele tău, că poți realiza că Isus Christos a murit pentru tine. Şi tot atunci realizezi că eşti împăcat cu Dumnezeu, că ai părtăşie cu El şi că ai parte de viaţa cea nouă.

Pentru a trage concluziile acestui mesaj, mă voi întoarce la ceea ce am afirmat la început: dacă vrem să construim o casă având mai multe etaje, trebuie ca mai întâi să săpăm în jos, în pământ, şi, cu cât dorim să fie casa mai înaltă, cu atât mai în adâncime trebuie puse fundaţiile ei. Acum avem posibilitatea de a înţelege ce anume am avut în vedere prin acest săpat în adâncime: este vorba despre întristarea după voia lui Dumnezeu, care lucrează pocăinţă. În loc de a ne plânge de milă, în loc de a spune: „Cred că am toate motivele să mă compătimesc", ar trebui să începem să ne acuzăm pe noi înşine în faţa lui Dumnezeu şi să implorăm iertarea Sa. Atunci când facem acest lucru, în acel moment, se produce o reînnoire şi o transformare totală a vieţii, se produce un miracol: omul încetează a-şi mai pune încrederea în el însuşi, ci şi-o pune în Dumnezeu, care îi iartă toate păcatele. El nu mai trăieşte pentru a-şi etala propriile sale virtuţi, ci pentru a-i da laude lui Dumnezeu pentru mila Sa.

Aceasta este biruinţa care ia naştere de pe urma întristării după voia lui Dumnezeu, care lucrează o pocăinţă spre mântuire şi pentru care nu este regret. Această întristare este de un cu totul alt tip decât acea întristare care ia naştere din auto-compătimire. Acest ultim tip de întristare nu are niciun rost. Ea nu face altceva decât să ne agite tot mai mult şi mai mult în cercul problemelor care i-au dat naştere, să ne menţină în limitele tragediei, nefericirii şi disperării noastre. Însă întristarea care lucrează spre pocăinţă are un rost: prin crucea lui Isus Christos, ea ne conduce la înviere, la viaţa cea veşnică.

Oricine sapă în adâncime în acest mod poate avea siguranţa că astfel el construieşte ceva în înălţime sau, mai

bine spus, atunci când cineva sapă în acest fel în adâncime, o construcție înaltă a fost deja ridicată pentru el. În măsura în care ne abandonăm pe noi înşine unei atitudini de acceptare a lui Isus Christos cel Crucificat avem deja parte de splendoarea slavei Sale veşnice.

Cuprins

CUVÂNT INTRODUCTIV 5
Abordări existenţialiste în teologie 6
Adevărul ca întâlnire personală 10
Statutul elaborărilor doctrinare în teologia existenţialistă .. 13
Elaborări teologice existenţialiste 18
Autoritatea scripturală 22
Teologia naturală 26
Brunner şi teologia liberală 32

TEMEIURILE CREDINŢEI CREŞTINE

Cuvânt înainte 41
1. Există Dumnezeu? 43
2. Este Biblia Cuvântul lui Dumnezeu? 47
3. Dumnezeul cel tainic 51
4. Creaţia şi Creatorul 55
5. Planul lui Dumnezeu cu privire la lume 59
6. Dumnezeu şi elementul demonic din lume 63
7. Alegerea din veşnicie 67
8. Taina fiinţei umane 71
9. Despre bunătatea omului 76
10. Legea 81
11. Cele 10 Porunci şi cele 2 Porunci 85
12. Ordonanţele lui Dumnezeu 89
13. Promisiunea 94

14. Isus, Christosul 97
15. Fiul Omului 101
16. Fiul lui Dumnezeu 104
17. Împăratul 108
18. Mijlocitorul 113
19. Duhul Sfânt 117
20. Credință sau disperare 121
21. Doar prin credință 125
22. Convertirea 129
23. Naşterea din nou 133
24. Despre libertatea creştină 136
25. Rugăciunea 139
26. Semnificația rugăciunii 143
27. Părtăşia 147
28. Biserica 150
29. Sacramentele 154
30. Botezul 158
31. Cina Domnului 161
32. Viitorul 164
33. Viața de după 168
34. Judecata de APOI 171
35. Despre viața veşnică 175

Anexă

1. Marea invitație 181
2. Nebunia şi pricina de poticnire a crucii 195
3. Cele două tipuri de întristare 207

În colecția FIAT LUX au apărut:

WILHELM BOUSSET	*Legenda Antihristului*
PAUL TILLICH	*Cutremurarea temeliilor*
TEILHAD DE CHARDIN	*Mediul Divin*
ADOLF VON HARNACK	*Originea Noului Testament*
PAUL TILLICH	*Dinamica credinței*
OSCAR CULLMANN	*Nemurirea sufletului sau învierea morților?*
CHARLES BIGG	*Creştinii platonicieni din Alexandria*
FRANCIS BURKITT	*Biserica şi gnoza*
PAUL TILLICH	*Curajul de a fi*
HENRY L. MANSEL	*Ereziile gnostice din primele două veacuri*
KARL BARTH	*Dogmatica Bisericii*
JEAN DANIELOU	*Scrierile de la Marea Moartă şi originile creştinismului*
EMIL BRUNNER	*Temeiurile credinței creştine*

În curs de apariție:

KARL BARTH	*Cunoaşterea lui Dumnezeu*
REINHOLD NIEBHUR	*Dincolo de tragedie*
OLIVIER CLEMENT	*Transfigurând timpul*

EDITURA HERALD

OP.10 - CP.33 Sect. II Bucureşti
Tel: 021.319.40.60, 021.319:40.61
Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60
Mob: 0744.888.388, 0745.050.020
website: www.edituraherald.ro
e-mail: office@edituraherald.ro

Comanda 46/2009
Coli tipar: 14 ; Format 16/54 x 84

Tiparul executat la *S.C. LUMINA TIPO s.r.l.*
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, Bucureşti
tel./fax 021.211.32.60; tel. 021.212.29.27
E-mail: **office@luminatipo.com**
www.luminatipo.com

FIAT LUX

Emil Brunner este considerat, alături de Karl Barth, drept unul dintre principalii promotori ai curentului „neo-ortodox" din teologia protestantă. El s-a opus interpretării teologiei ca o știință ce ar sistematiza anumite adevăruri, considerând că încercarea de sistematizare a unor aspecte ale mesajului creștin face ca adevărul viu, dinamic, adevărul care „are loc", să devină o simplă formulare dogmatică, iar Dumnezeul cel viu, Dumnezeul personal, Dumnezeul care se întâlnește cu omul să devină o entitate metafizic-speculativă, având un caracter mai degrabă abstract. Intervenția divinității în lume prin Isus Christos şi rolul acestuia de mediator între Dumnezeu şi lume sunt considerate de Brunner drept caracteristicile definitorii ale creştinismului.

„În lipsa credinței, Christos nu înseamnă nimic pentru noi; în lipsa lui Christos, credința nu mai poate exista. Care este mai importantă, lumina sau vederea? Ce întrebare stupidă! Vederea şi lumina merg împreună. Aşadar, crede şi vei realiza că şi tu eşti ales. Acesta este mesajul Scripturii."

Ovidiu Cristian Nedu

ISBN 978-973-111-126-1
5 948417 200123

EDITURA HERALD